

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ 47'

Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου 1998

Αθήνα, σήμερα στις 26 Φεβρουαρίου 1998, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.20' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Γραμματέα της Βουλής κ. Αχιλλέα Κανταρτζή, Βουλευτή Τρικάλων, τα ακόλουθα:

"Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, που αφορά στη διαμαρτυρία της ΠΟΕΔΗΝ για τις ελλείψεις προσωπικού στο ΕΚΑΒ και στα νοσοκομεία.

2) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, σχετικά με την έλλειψη στοιχειώδους εξοπλισμού στα περισσότερα από τα νοσοκομεία της Χώρας.

3) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, σχετικά με τις απαράδεκτες συνθήκες διαμονής των νοσοκομειακών χώρων.

4) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, σχετικά με το πρόβλημα της κακής συντήρησης και της εξυγίανσης των χώρων των περισσότερων νοσοκομείων της Χώρας.

5) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, σχετικά με τα οικονομικά αιτήματα των μελών της Εθνικής Γενικής Συνομοσπονδίας Αναπήρων και Θυμάτων Πολέμου Ελλάδας.

6) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, σχετικά με το πρόβλημα της Χώρας από τους λαθρομετανάστες.

7) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας, στο οποίο επισημαίνεται η συνεχιζόμενη υποστολή της Ελληνικής Σημαίας στα πλοία, με αποτέλεσμα να προκαλείται ανεργία στον Κλάδο των Ναυτικών.

8) Οι Βουλευτές κύριοι ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΑΠΗ-ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ και ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Ηλείας ζητεί την έναρξη των διαδικασιών λειτουργίας του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελληνικών Σπουδών.

9) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Συνδικάτο Χερσαίων Εμπορευματικών Μεταφορών ζητεί τον έλεγχο όλων των φορτηγών αυτοκινήτων για την πάταξη της παράνομης μεταφοράς εμπορευμάτων.

10) Η Βουλευτής Λάρισας κ. ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Λάρισας ζητεί να συμπεριληφθούν και τα Επιμελητήρια στις υπηρεσίες που θα υπάρχει δυνατότητα μετάταξης.

11) Οι Βουλευτές κύριοι ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ και ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο κ. Δ. Τσάρμπος, κάτοικος Μεγαλόπολης Αρκαδίας διαμαρτύρεται για μεταθέσεις και αποσπάσεις υπαλλήλων του Ειρηνοδικείου και της ΔΟΥ Μεγαλόπολης με πολιτικά κριτήρια.

12) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αδιορίστων Θεολόγων Ελλάδας ζητεί τη διατήρηση του θεσμού προσλήψεων βάσει της επετηρίδας.

13) Οι Βουλευτές κύριοι ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑ και ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Χειριστών και Λιπαντών Εκσκαφών Νομού Άρτας ζητεί την έναρξη κατασκευής των εγγειοβελτιωτικών έργων παράκαμψης της Άρτας και τη δημοπράτηση εκτέλεσης του έργου του Φράγματος του Αγίου Νικολάου.

14) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΝΕΛΛΗΣ και ΣΤΕΛΛΑ ΑΛΦΙΕΡΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Ηλείας ζητεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο χάραξης της "ΙΟΝΙΑΣ ΟΔΟΥ" με το οποίο παρακάμπεται ο Νομός Ηλείας και να συντομευθούν οι διαδικασίες που βρίσκονται σε εκκρεμότητα για την παράκαμψη της Πάτρας.

15) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ και ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Πλατάνου Λακωνίας ζητεί συντήρηση και αποκατάσταση του Βυζαντινού Ναού "Άγιος Δημήτριος".

16) Η Βουλευτής Λάρισας κ. ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Μελισσοκομικών Συλλόγων Ελλάδος ζητεί να ανατεθεί στην Ομοσπονδία το πρόγραμμα 1221/97 ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ της Ε.Ε..

17) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Μαθητική Κοινότητα και ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Τυφλών Μαθητών του ΚΕΑΤ ζητούν αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στους τυφλούς μαθητές.

18) Οι Βουλευτές κύριοι ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑ και ΑΝΔΡΙΑΝΗ ΛΟΥΛΕ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Δράμας ζητεί να υπάρξει ίση και δικαιότερη μεταχείριση μεταξύ των πολιτών από τους Οργανισμούς Αστικών Συγκοινωνιακών και του ΟΤΕ.

19) Ο Βουλευτής Φωκίδας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Οινοχωριτών Παρνασσίδας ζητεί την άμεση ασφαλτόστρωση του οδικού άξονα Λαμίας–Οίτης–Στρέμης Αθ.Διάκου Άρτας.

20) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΑΞΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ και ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αγνάντων Άρτας ζητεί την προαγωγή του Αστυνομικού Σταθμού Αγνάντων σε Αστυνομικό Τμήμα.

21) Ο Βουλευτής Άρτας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΝΤΑΞΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αγνάντων Άρτας ζητεί την αναβάθμιση του Υποπρακτορείου της ΔΕΗ στα Άγναντα.

22) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥ–ΜΠΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Αναπήρων Πολιτών ζητεί να ενισχυθεί οικονομικά ο ζωγράφος Ν. Γελαγώτης, που είναι άτομο με ειδικές ανάγκες.

23) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥ–ΜΠΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Αγρότες Αιτωλ/νίας ζητούν να αποζημιωθούν λόγω απαλλοτρίωσης περιουσιακών τους στοιχείων, για την κατασκευή του κλειστού αυτοκινητοδρόμου "Ευρείας παράκαμψης Αγρινίου".

24) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥ–ΜΠΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Κλεπας Αιτωλ/νίας ζητεί να μην καταργηθεί το Δημοτικό της Σχολείο.

25) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Αμυγδαλιών του Ν.Ηλείας ζητεί την τήρηση της νομιμότητας στην εκτέλεση του έργου της διάνοιξης της οδού Ζάχαρης–Ανδριτσαίνης στην περιοχή της.

26) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Καβάλας ζητεί την ένταξη του Ν.Καβάλας στα αναπτυξιακά κίνητρα Θράκης.

27) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων των νοσηλευόμενων παιδιών στο Θ.Χ.Π.Π.Α. – Σκαρामαγκά – "Οι Ορίζοντες" ζητεί την άμεση απομάκρυνση από το Θεραπευτήριο της κυρίας Ελευθερίας Ζερβάκη από πρόεδρο του Δ.Σ. καθώς και των δύο παράνομων τακτικών μελών του Δ.Σ.

28) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Νάουσας Τμήμα ΓΣΕΕ ζητεί το εργοστάσιο "Βέρμιον Νάουσα" να παραμείνει στη Νάουσα και στον ΑΣΕΠΟΠ.

29) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Ζωγράφου Αττικής ζητεί ο χώρος πράσινου στο Γουδί να παραμείνει άθικτος και να μην παραχωρηθεί για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου της ΠΑΕ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ.

30) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Ελεγκτών Εναέριας Κυκλοφορίας Ελλάδας ζητεί τον άμεσο εκσυγχρονισμό του ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας.

31) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα Εφημερίδας σχετικά με τις καταγγελίες για τις οικονομικές ατασθαλίες στο Κ.Θ.Β.Ε..

32) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων Τ.Ε.Β.Ε. Ν.Κέρκυρας "Ο Άγιος Σπυρίδων" ζητεί την ικανοποίηση των οικονομικών αιτημάτων των μελών του.

33) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ιδιοκτητών Φορτηγών Αυτοκινήτων Δ.Χ. Νομού Αττικής "Ο Άγιος Παντελεήμων" ζητεί να ληφθούν μέτρα κατά της λαθρομεταφοράς.

34) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΑΣΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Πωλητών Λαϊκών Αγορών διαμαρτύρεται για την πολιτική χορήγηση θέσεων εργασίας σε πωλητές λαϊκών αγορών.

35) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Σαρανταπόρου του Ν.Λάρισας υποβάλλει προτάσεις σχετικά με το "Ι.Καποδίστριας".

36) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Μορφωτικός Σύλλογος Βουναίνων Λάρισας ζητεί οικονομική ενίσχυση για τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

37) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Μοτοσυκλετιστών Λάρισας η "Μοτοκίνηση" ζητεί να μην επιβληθούν τα νέα ειδικά τέλη στις μοτοσυκλέτες.

38) Ο Βουλευτής Αττικής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εξωραϊστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Γλυκών Νερών Αττικής "ΦΟΥΡΕΣΙ" ζητεί την εκτέλεση εργασιών συντήρησης στο δίκτυο ύδρευσης στην περιοχή του.

39) Ο Βουλευτής Βοιωτίας κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Κίνηση Δασολόγων ζητεί να μη μεταφερθεί το έργο της Δασοπυρόσβεσης από τη Δασική Υπηρεσία στο Πυροσβεστικό Σώμα.

40) Οι Βουλευτές κύριοι ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ και ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΤΣΙΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ζητούν την αναβάθμιση των Σιδηροδρομικών Σταθμών Λειβαδιάς και Θήβας, καθώς και την υλοποίηση της πρότασης για προαστική γραμμή στο Νομό Βοιωτίας.

Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 3153/4–12–97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 236/9–2–98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στο ΑΠ. 3153/14–12–97 με το οποίο μας εστάλη ερώτηση του Βουλευτή κ. Νίκου Τσιαρτσώνη και ειδικά στο σημείο 7 της ερώτησης, σχετικά με το πως θα καλύψει

το Ελληνικό Δημόσιο το συσσωρευμένο βάρος των 1,3 δισ. των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, σας γνωρίζουμε ότι κάθε χρόνο στον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων εγγράφονται πιστώσεις, τόσο για την επιχορήγηση των Ασφαλιστικών Φορέων, όσο και για την συμμετοχή του Κράτους στην Κοινωνική Ασφάλιση, την χορήγηση του ΕΚΑΣ, αλλά και την απόδοση ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό των Φορέων αυτών.

Ειδικότερα για το οικονομικό έτος 1998 το ύψος της επιχορήγησης των Ασφαλιστικών Οργανισμών, ανέρχεται στο ποσό των 702,2 δισ. δρχ.

Από τις πάσης φύσεως αποδόσεις υπέρ τρίτων, οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί θα εισπράξουν για το οικονομικό έτος 1998 το ποσό των 206,8 δισ. δρχ.

Στα πλαίσια του θεσμού της τριμερούς χρηματοδότησης των ασφαλιστικών οργανισμών, για τους νεοεισερχόμενους στην κοινωνική ασφάλιση οποιουδήποτε Φορέα Κύριας Ασφάλισης ή Ασθένειας από την 1-1-93 και μετά, έχει εγγραφεί πίστωση στο προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων οικονομικού έτους 1998 ύψους 70 δισ. δρχ.

Για την χορήγηση του ΕΚΑΣ στους χαμηλοσυνταξιούχους των Ασφαλιστικών Οργανισμών προβλέφθηκε πίστωση ύψους 48 δισ. δρχ. για το οικονομικό έτος 1998.

Επίσης για την καταβολή των πάσης φύσεως ληξηπρόθεσμων υποχρεώσεων των προβληματικών επιχειρήσεων, τις οποίες υποχρεώσεις έχει αναλάβει το Δημόσιο, έχει εγγραφεί πίστωση ύψους 10 δισ. δρχ. στο προϋπολογισμό του 1998.

Τέλος η Κυβερνητική Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής έχει αποφασίσει την αποπληρωμή από το Δημόσιο των οφειλών του προς το ΙΚΑ, που ανέρχονται στο ποσό των 2,6 δισ. δρχ. καθώς και τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει προς το ΙΚΑ από τις προβληματικές επιχειρήσεις ύψους 47 δισ. δρχ.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ"

2. Στην με αριθμό 3280/10-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ'αριθμ. 1575/9-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3280/10.12.97 του Βουλευτή κ. Γ. Καρατζαφέρη, σας γνωρίζουμε ότι το θέμα της ενισχυτικής διδασκαλίας εντάσσεται στο Γενικό Προγραμματισμό της Ενέργειας του Ενιαίου Λυκείου στα πλαίσια του Υποπρογράμματος 1 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΕΑΕΚ στις 1-3 Δεκεμβρίου 1997 (6η Επιτροπή Παρακολούθησης).

Η ένταξη αυτής της Ενέργειας στα πλαίσια του ΕΠΕΑΕΚ προχωράει θετικά, βάσει των συζητήσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα δε προγράμματα της ενισχυτικής διδασκαλίας έχουν δρομολογηθεί και η εφαρμογή θα αρχίσει στα σχολεία εντός του μηνός.

Ο Υφυπουργός
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ"

3. Στην με αριθμό 3369/15-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ'αριθμ. 616/6-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της 3369/15.12.97 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης και μας διαβίβασε το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αναφορικά με την παραχώρηση οικοπέδου του Δημοσίου, όπου πρόκειται να ανεγερθεί Πνευματικό Κέντρο "ΣΤΕΓΗ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ" σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Όπως μας ανέφερε η Δ/νση Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου μας (Δ10) μετά από απάντηση της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου, η οποία έχει τη διαχείριση των ακινήτων του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.

973/79, πρόκειται για τμήμα των δημοσίων κτημάτων Α.Β.Κ. - 31 Χαλανδρίου, εμβαδού 4.224,51 μ2 που βρίσκεται στο Δήμο Αμαρουσίου, το οποίο παραχωρήθηκε στην Πανεπιστημιακή Συνομοσπονδία Ελλάδος για την ανέγερση της "Στέγης των Ηπειρωτών", που είναι συνολικής αξίας 330.000.000 δραχμών.

Η Κ.Ε.Δ. σύμφωνα με πρόσφατες κατευθύνσεις για τη διαχείριση των δημοσίων ακινήτων προβαίνει σε παραχωρήσεις δημοσίων ακινήτων, προς Ν.Π.Ι.Δ., μόνον με αντάλλαγμα.

Μετά από συνεκτίμηση του κοινωφελούς και πολιτιστικού σκοπού της χρήσης η οποία θα εγκατασταθεί στο εν λόγω ακίνητο, το αντάλλαγμα προσδιορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. Κ.Ε.Δ. στο ελάχιστο ποσό των 50.000.000 δραχμών, σε σχέση φυσικά με την πραγματική αξία του ακινήτου.

Παρ' όλα αυτά μετά από επανειλημμένες συζητήσεις με τους Ηπειρωτικούς φορείς ζητήσαμε από την Κ.Ε.Δ. να επανεξετάσει το θέμα, για καθορισμό μικρότερου ανταλλάγματος που να ανέρχεται σε 35.000.000 δραχμές, το οποίο θα καταβληθεί σε πέντε (5) εξαμηνιαίες δόσεις.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΔΡΥΣ"

4. Στην με αριθμό 3413/16-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ'αριθμ. 4323/5-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3413/16-12-97 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Λ. Παπανικολάου και αναφέρεται στο πιο πάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι το έργο "Βιολογικός Καθαρισμός ΒΙΠΕ Μελιγαλά" είναι ενταγμένο στο ΠΕΠ Πελοποννήσου Υποπρόγραμμα 2 με προϋπολογισμό 300 εκατ. δρχ. και φορέα εκτέλεσης την ΕΤΒΑ.

Το έργο δεν πρόκειται να υλοποιηθεί καθότι η ΕΤΒΑ κρίνει ότι οι βιομηχανικές μονάδες που εγκαθίστανται στο χώρο της ΒΙΠΕ είναι ελάχιστες και έτσι το έργο καθίσταται ασύμφωρο. Επίσης δεν μπορεί να εξευρεθεί φορέας λειτουργίας του έργου καθότι η ΕΤΒΑ δεν λειτουργεί του βιολογικούς καθαρισμούς αλλά τους αναθέτει π.χ. στους Δήμους.

Επίσης τα 300 εκατ. δρχ. κρίνονται περιορισμένα για να ολοκληρωθεί το έργο. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου πρότεινε το υπόλοιπο ποσό που απαιτείται για την ολοκλήρωση του έργου να καλυφθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης με την ένταξη του έργου στο Εθνικό Πρόγραμμα αλλά η πρόταση δεν έγινε αποδεκτή. Κατόπιν αυτού στην προσεχή Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΕΠ Πελοποννήσου θα συζητηθεί η περίπτωση απένταξης του έργου από το ΠΕΠ Πελοποννήσου.

Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

5. Στην με αριθμό 3428/16-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ'αριθμ. 507/6-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3428/16-12-97 του Βουλευτή κ. Στέφανου Μάνου, που μας διαβίβασε με το από 9-1-97 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κύριο Βουλευτή σε θέματα της αρμοδιότητάς μας τα εξής:

ΜΕΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1. Είναι γνωστό ότι κάθε συγχρηματοδοτούμενο έργο έχει τη δική του ιδιαιτερότητα, που συνδέεται με το σχεδιασμό του, τη μελέτη του, τους όρους του Διαγωνισμού, τα Τεύχη Δημοπράτησης, τις προτάσεις των Αναδόχων Κοινοπραξιών, την αξιολόγησή του και τη διαδικασία ανάθεσης και την επεξεργασία των Συμβάσεων Παράχωρησης.

Για τούτο με δεδομένη την πίστη όλων στην αρχή της Διαφάνειας, του Υγιούς Ανταγωνισμού και της προστασίας του Δημοσίου Συμφέροντος δεν μπορούν να γίνονται υπεραπλουστεύσεις και συγκρίσεις για έργα που έχουν τη δική τους

ιδιαιτερότητα, σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της εξέλιξης των Διαγωνισμών ως και κατά τη διάρκεια της κατασκευής και ολοκλήρωσής τους είτε αυτά γίνονται στην ίδια χώρα είτε σε διαφορετικές χώρες.

2. Είναι γνωστό ότι το ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ είναι ένα έργο ζωτικής σημασίας, που η προώθησή του προβλέπει Σύμβαση Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Αναδόχου Κοινοπραξίας σύμφωνα πάντα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του Διαγωνισμού και των τευχών Δημοπράτησης.

Το έργο αυτό συγχρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο, την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τις Εμπορικές Τράπεζες και την Ανάδοχο Κοινοπραξία.

Οι Διαπραγματεύσεις με τον Πρώτο (1ο) Προσωρινό Ανάδοχο πράγματι κράτησαν αρκετούς μήνες γιατί ο Ανάδοχος άλλαζε συνεχώς τη σύνθεση της Κοινοπραξίας του.

Για τούτο το χρονικό διάστημα των διαπραγματεύσεων ήταν μεγαλύτερο του συνηθισμένου. Ήταν όμως αναγκαίο για να υπάρξουν οι απαραίτητες εγγυήσεις εκ μέρους του Αναδόχου για τη σίγουρη χρηματοδότηση, την άρτια κατασκευή και λειτουργία του έργου καθώς και για να αποσαφηνιστούν οι όροι για την αναδιάρθρωση των αστικών συγκοινωνιών της Πόλης.

3. Σε κάθε Μεγάλο και Συγχρηματοδοτούμενο Έργο οι διαπραγματεύσεις είναι επίπονες και χρονοβόρες γιατί πρέπει πάντα να διασφαλίζονται τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου.

Άλλωστε έχει αποδειχθεί ότι οι Πρόχειρες Συμβάσεις μπορεί να υπογράφονται εύκολα και αβασάνιστα, αλλά το κόστος σε χρήμα και χρόνο είναι μεγάλο γιατί όλα αυτά ανακαλύπτονται μετά την έναρξη ως κενά, ατέλειες, παράθυρα και ασάφειες. Υπάρχουν πολλά τέτοια παραδείγματα σε προηγούμενες περιόδους και στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες Χώρες.

4. Είναι γνωστό ότι στο τέλος του περασμένου Νοεμβρίου τερματίστηκαν οι διαπραγματεύσεις με τον Πρώτο Προσωρινό Ανάδοχο, λόγω της αδυναμίας του να συμμορφωθεί με τα εξής τρία ουσιώδη θέματα:

- τη μη ανάληψη της δαπάνης των παράλληλων έργων ύψους 10 δισ. - τη διαφοροποίηση της τιμής του εισιτηρίου (η προσφορά του δεν περιελάμβανε τον Φ.Π.Α.)

- τη μη ανάληψη της από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνης και από την Κοινοπραξία και από τα μέλη της τόσο της περιόδου κατασκευής όσο και της περιόδου διαχείρισης του έργου

Αυτοί οι τρεις ουσιώδεις όροι προβλέπονται σαφώς από τα Τεύχη Δημοπράτησης και έτσι είναι υποχρεωτικός όρος να καλύπτονται πλήρως από τον υποψήφιο Ανάδοχο.

5. Ταυτόχρονα, με την ίδια απόφαση, κλήθηκε η δεύτερη (2η) κατά σειρά Κοινοπραξία ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΜΕΤΡΟ για διαπραγματεύσεις η οποία απάντησε θετικά για την ουσιαστική κάλυψη και των τριών σημείων, τα οποία αδυνατούσε να εκπληρώσει ο προηγούμενος Ανάδοχος.

Οι εκπρόσωποι του Ελληνικού Δημοσίου ήδη από 10 Μαΐου του 1997 έχουν επεξεργαστεί ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο για τη Σύμβαση Παραχώρησης. Αυτό το σχέδιο της Σύμβασης Παραχώρησης έχει παραδοθεί προς μονογραφή στον δεύτερο (2ο) Προσωρινό Ανάδοχο για να προωθηθεί αμέσως μετά στη Βουλή για κύρωση και στην ΕΤΕΠ χρηματοδότηση.

6. Είναι γνωστό ότι η Κοινοπραξία Μακεδονικό Μετρό έχει προσφύγει στο ΣτΕ και μέσα στις επόμενες μέρες θα εκδικαστεί και θα εκδόσει τις αποφάσεις του.

Είναι επίσης γνωστό ότι για το έργο έχουν γίνει προσφυγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει απαντήσει επανηλεκτικά με αναλυτικά τεκμηριωμένα στοιχεία στα διαδοχικά ερωτήματα της 15ης Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν οι αποφάσεις της 15ης Διεύθυνσης είναι θετικές θα ενεργοποιηθεί αμέσως το ήδη επεξεργασμένο σχέδιο της Σύμβασης Παραχώρησης που έχει δοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο στην Ανάδοχο Κοινοπραξία ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΜΕΤΡΟ. Οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στις επόμενες εβδομάδες θα δώσουν την απάντησή τους.

ΤΡΑΜ ΑΘΗΝΑΣ

1. Είναι γνωστό ότι εδώ και αρκετά χρόνια έχει μπει το ΤΡΑΜ της Αθήνας στις σκέψεις, τους σχεδιασμούς και στις αναζητήσεις των Υπουργείων αλλά και στα αιτήματα και τις παρεμβάσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Πολιτών της Αττικής.

Το Σύγχρονο ΤΡΑΜ είναι ένα "Οικολογικό" Μέσο Μεταφοράς, πολύ φιλικό στο Περιβάλλον και πολύ ελκυστικό για το χρήστη.

Αποτελεί κοινή ομολογία ότι το ΤΡΑΜ ως Μαζικό Μέσο Μεταφοράς αν ενσωματωθεί στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο στην ανάδειξη της ταυτότητας και της φυσιογνωμίας μιας Πόλης. Για το λόγο αυτό το ΥΠΕΧΩΔΕ από το 1994 δεν είχε μόνο θετική στάση για το ΤΡΑΜ (Το "Κυκλικό ΤΡΑΜ" του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας με συμπληρωματικές δύο ακτινικές γραμμές προς Συγγρού και Πατήσια) αλλά το έχει συμπεριλάβει ως Πρόταση με δυνατότητα υλοποίησης σε συνεργασία με το Δήμο Αθηναίων στο Πρόγραμμα ΑΤΤΙΚΗ Σ.Ο.Σ.

Αυτό το ΤΡΑΜ είχε προβλέψει, σχεδιάσει και προωθήσει ο αείμνηστος Αντώνης Τρίτσης.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ πιστεύει, ότι το ΤΡΑΜ μπορεί να ενσωματωθεί ως μια βασική συνιστώσα στο Ενιαίο Σύστημα Δημοσίων Συγκοινωνιών της Πρωτεύουσας. Μπορεί και πρέπει να συνυπάρξει με αρμονική συνεργασία και συνεργεία με τα άλλα Μ.Μ.Μ.

2. Το ΤΡΑΜ όπως και κάθε σημαντικό έργο ή σημαντική παρέμβαση στην Αττική έχει την Ιστορία του.

Μέχρι σήμερα έχουν κατατεθεί τρεις εναλλακτικές προτάσεις για το Σχεδιασμό και την Προώθηση του ΤΡΑΜ στην Αθήνα και στην Αττική.

Αυτές οι τρεις εναλλακτικές προτάσεις είναι οι εξής:

(α) Το Κυκλικό ΤΡΑΜ κυρίως με δύο επιπρόθεσμες ακτινικές γραμμές προς Συγγρού και Πατήσια.

Αυτή η πρόταση είχε κατατεθεί από την Ομάδα Μελέτης που είχε συγκροτήσει ως δήμαρχος Αθηναίων ο αείμνηστος Αντώνης Τρίτσης. Αυτή η πρόταση είχε υιοθετηθεί από το Δήμο Αθηναίων, το ΥΠΕΧΩΔΕ και το Υπουργείο Μεταφορών σε κοινή συνέντευξη στο Ζάππειο τον Ιούλιο του 1994 του Α. Κουρή, του Θ. Πάγκαλου και του Κ. Λαλιώτη. (Τότε είχε κάνει ειδική μνεία ο κ. Κουρής για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Επενδύσεων του Δήμου με 15-20 δισ. δρχ. Το υπόλοιπο των 35 δισ. για το Κυκλικό ΤΡΑΜ θα το κάλυπτε η Κεντρική Διοίκηση ενσωματώνοντας την πρόταση για ΤΡΑΜ σε Πρόγραμμα χρηματοδότησης της Ε.Ε.).

(β) Το Κυκλικό ΤΡΑΜ με μια ακτινική Γραμμή που θα καλύπτε δύο πολυπληθείς Συνοικίες της Αθήνας, τα Πατήσια και την Κυψέλη. Αυτή η πρόταση είχε ως φορέα μελέτης και προώθησης την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ.

(γ) Το Κυκλικό ΤΡΑΜ με μια μεγάλη προέκταση προς τους 8 Δήμους της Παράκτιας Περιοχής μέχρι τη Γλυφάδα και τη Βουλιαγμένη.

Η πρόταση αυτή είχε ως φορέα μελέτης και προώθησης το Δήμο Αθηναίων, επί θητείας Δ. Αβραμόπουλου, με τη συνεισφορά και των άλλων Δήμων με κόστος πολλαπλάσιο περίπου 200 δισ. σε σύγκριση με την Πρόταση Τρίτσης-Κουρή.

3. Είναι σαφές ότι κάθε πρόταση για το ΤΡΑΜ εκτός από την Κοινή αναφορά με το Ιστορικό Κέντρο είναι διαφορετική στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη του. Κάθε πρόταση έχει διαφορετικό κόστος για την ολοκλήρωση της υποδομής και για τη λειτουργία του συστήματος.

Κάθε πρόταση έχει διαφορετική συμβατότητα με τα άλλα Μ.Μ.Μ. δηλαδή το ΜΕΤΡΟ και τα Αστικά Λεωφορεία και Τρόλεϋ.

Για το ΥΠΕΧΩΔΕ ισχύουν οι αναφορές και οι δεσμεύσεις του 1994 για το Κυκλικό ΤΡΑΜ για την ανάδειξη του Ιστορικού Κέντρου σε συνδυασμό με την ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ των Αρχαιολογικών Χώρων της Αθήνας.

Η νέα πρόταση του Δήμου Αθηναίων και των άλλων 8 Δήμων όπως την έχει παρουσιάσει ο κ. Αβραμόπουλος και οι άλλοι 8 Δήμαρχοι είναι μια ενδιαφέρουσα Μελέτη και Πρόταση, που

όμως αποκλίνει ριζικά από την Μελέτη και την Πρόταση των προηγούμενων Δημάρχων Αθηναίων του αείμνηστου Α. Τρίτση και του Α. Κουρή.

4. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με την Ομάδα Πρωτοβουλίας για το TRAM στο Ιστορικό Κέντρο (Ομάδα που είχε συστήσει ο Αντώνης Τρίτσης) έχει συστήσει Ομάδα Εργασίας στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι των Τραπεζών (Εθνική, Εμπορική, Ιονική Τράπεζα), του ΟΑΣΑ, του ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ, για την επεξεργασία εναλλακτικών σεναρίων για μια βιώσιμη χρηματοδοτικά πρόταση για το σχεδιασμό και τη λειτουργία του Τραμ.

Η εμπειρία των Τραπεζών, μετά από σχετικό ερωτηματολόγιο που τους κατατέθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ και την Ομάδα Πρωτοβουλίας για τη χρηματοδότηση του Τραμ, δείχνει κατ' αρχήν ότι η έκδοση ενός ομολογιακού δανείου δεν είναι η καλύτερη λύση σε σχέση με άλλους εφικτούς τρόπους δανεισμού, αφού αυτού του είδους το δάνειο είναι ασύμφορο για τον επενδυτή.

Κατά συνέπεια για την Κυβέρνησή μας το Τραμ υπάρχει ως πρόταση και ως ιεραρχημένη επιλογή για την Αθήνα.

Είναι όμως επιτακτική ανάγκη να διασφαλιστούν οι απαιτούμενοι πόροι και να υιοθετηθεί το πιο ασφαλές σχήμα χρηματοδότησης. Αυτό ακριβώς διερευνά η Κυβέρνηση σε συνεργασία με την ΕΤΕΠ, τις Εμπορικές Τράπεζες και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

6. Στην με αριθμό 3474/18-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 232/4-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3474/18-12-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Π. Σκανδαλάκης και μας κοινοποιήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ με το υπ' αριθμ. 478/12-1-98 έγγραφο, σχετικά με κατασκευή αεροδρομίου στη Σπάρτη, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. Δ13/4073/158/27-1-98 του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

7. Στην με αριθμό 3497/18-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 639/3-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση του από 18/12/97 εγγράφου σας, σχετικά με την 3497/18-12-97 ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Ν. Τσιαρτσιώνης και Γ. Καρασμάνης και μας διεβίβασε το ΥΠΕΘΟ με το αριθμ. 42082/12-1-98 έγγραφό του, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Βασικός στόχος της φορολογικής πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών, μέσα στα πλαίσια της ασκούμενης από την Κυβέρνηση δημοσιονομικής πολιτικής είναι η δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών.

2. Με το φορολογικό νομοσχέδιο που πρόσφατα κατατέθηκε στη Βουλή αντικαθίσταται η κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994. Με τις προτεινόμενες διατάξεις γίνεται τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας, με σκοπό την προστασία των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων από τον πληθωρισμό, την εξασφάλιση δικαιότερης κατανομής των φορολογικών βαρών και την ελάφρυνση του φορολογικού βάρους των φορολογουμένων.

3. Όπως προκύπτει από την αριθμ. πρωτ. 1132830/22/Α0012/ΠΟΛ 1330/22-12-1997 διαταγή ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος από μισθούς συντάξεις και λοιπές παροχές που πρέπει να παρακρατείται από 1η Ιανουαρίου 1998, θα γίνεται σύμφωνα με τιμαριθμοποιημένη κλίμακα του άρθρου 9 του ν. 2238/1994, σύμφωνα με σχετική

διάταξη που έχει συμπεριληφθεί στο Φορολογικό Νομοσχέδιο.

4. Ο νέος τρόπος υπολογισμού παρακράτησης φόρου μισθωτών υπηρεσιών κρίθηκε σκόπιμος προκειμένου να αμβλυνθεί η διαφορά που προέκυπτε μεταξύ του φόρου εισοδήματος που υπολογιζόταν με τους συντελεστές του άρθρου 1 του ν. 2019/1992 και του φόρου που προέκυπτε από την τελική φορολόγηση με την κλίμακα του άρθρου 9 του ν. 2238/1994.

5. Τέλος, αυξάνονται τα ποσά των μειώσεων του φόρου της νέας κλίμακας του άρθρου 9 ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1-1-1998, με σκοπό τη φορολογική ελάφρυνση των φορολογουμένων.

Ο Υφυπουργός
Γ. ΔΡΥΣ"

8. Στην με αριθμό 3532/19-12-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4327/5-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3532/19-12-98 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Ε. Μπασιάκο και αναφέρεται στο πιο πάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι Φορέας υλοποίησης του έργου, με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου έχει προταθεί η ΚΕΜΑΕ (ΑΕ) με μετόχους τη Ν.Α. Βοιωτίας, το Δήμο Ορχομενού και την ΕΛΠΑ. Το έργο βρίσκεται στο στάδιο διακήρυξης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από ιδιώτη επενδυτή για την κατασκευή της πίστας.

Τα συμπληρωματικά έργα, οδοί προσπέλασης κλπ. θα χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ II με το ποσό των 3,5 δις. περίπου.

Ο Υφυπουργός
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

9. Στην με αριθμό 3615/8-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4760/9-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3615/8-1-98 που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Σπ. Δανέλλη και αναφέρεται στο πιο πάνω θέμα, σας πληροφορούμε ότι για το έργο αυτό έχουν συνταχθεί Μ.Π.Ε. και Μ.Π.Χ. που έχουν εγκριθεί. Ήδη έχει ανατεθεί στην Αναπτυξιακή Εταιρεία της Ν.Α. Αρκαδίας η σύνταξη μελέτης βελτίωσης του τμήματος Πράσινου - Γέφυρα Κερπινής, ενώ εκτιμάται ότι έως 30.3.98 θα έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες και έως 30.4.98 θα έχει γίνει η ανάθεση του έργου.

Ο Υφυπουργός
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ"

10. Στην με αριθμό 3640/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 446/5-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην 3640/12-1-98 ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Παπανικολάου, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σε θέματα κοινοτικής νομοθεσίας, η εκάστοτε προεδρία έχει αρμοδιότητες κυρίως διαδικαστικής φύσεως και όχι ουσιαστικές.

Υπενθυμίζεται ότι το Συμβούλιο νομοθετεί επί προτάσεων της Επιτροπής και αφού λάβει υπόψη του τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η αναθεώρηση της ΚΑΠ δεν είναι απόφαση του Υπουργού της Μεγάλης Βρετανίας αλλά είναι και αποφάσεις του συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας που πραγματοποιήθηκαν τον 11/97 και επικυρώθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου το Δεκέμβριο του 1997.

Το θέμα "Agenda 2.000- Γεωργική πτυχή" θα απασχολήσει τα κοινοτικά όργανα επί σειρά εξαμήνων, δηλαδή αρκετά κράτη - μέλη θα αναλάβουν διαδοχικά την προεδρία κατά τη διάρκεια της εξετάσής του.

Το κατά κεφαλή γεωργικό εισόδημα μεταβάλλεται από έτος σε έτος σημαντικά, κυρίως λόγω δυσμενών ή ευνοϊκών καιρικών συνθηκών.

Οι σχετικές μεταβολές για το 1997 σε σχέση με το προηγούμενο έτος και σε σταθερές τιμές εκτιμώνται ως εξής για τα κράτη – μέλη της Ε.Ε.

Ηνωμένο Βασίλειο	-23%
Πορτογαλία	-13,7%
Αυστρία	-8,4%
Ισπανία	-5%
Ιταλία	-4,7%
Φιλανδία	-3,7%
Ιρλανδία	-3,5%
Ελλάδα	-2,7%
Λουξεμβούργο	-1,3%
Δανία	-1,0%
Γαλλία	-0,3%
Βέλγιο	+2,1%
Γερμανία	+3,9%
Ολλανδία	+6,7%
μ.ο. Ε.Ε.	-3,1%

Όσο για το δείκτη του κατά κεφαλή γεωργικού εισοδήματος σε σταθερές τιμές για την Ελλάδα, έχει εξελιχθεί ως εξής από το 1981.

1981	- 70,5	
1983	- 66,1	
1985	- 72,9	
1987	- 73,5	
1989	- 97,3	
1990	- 89,2	1989 - 91=100
1991	- 113,5	
1992	- 96,0	
1993	- 89,5	
1992	- 96,0	
1993	- 89,5	
1994	- 99,7	
1995	- 107,8	
1996	- 103,3	
1997	- 100,6	

Παρατηρείται μία ραγδαία βελτίωση έως το 1991, ενώ κατά την τρέχουσα δεκαετία το εισόδημα μάλλον σταθεροποιείται.

Υπενθυμίζονται τέλος οι συνολικές πιστώσεις υπέρ του γεωργικού τομέα (εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 1998, σελ 121):

1996 πραγματοποιήσεις: 1.462 δισ. Δρχ.
1997 εκτιμήσεις: 1.556 δισ. Δρχ.
1998 προϋπολογισμός: 1.644 δισ. Δρχ.

Τα ποσά αυτά υπερβαίνουν το 55% της αξίας της γεωργικής παραγωγής ή το 75% της προστιθέμενης αξίας της γεωργικής πολιτικής.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του EUROSTAT για την εξέλιξη του καθαρού αγροτικού εισοδήματος στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. το πραγματικό αγροτικό εισόδημα στην Ε.Ε. για το 1997 παρουσιάζει μείωση της τάξεως του 3,1% ενώ στην Ελλάδα η μείωση για το 1997 ανέρχεται στο 2,6%, δηλαδή η μείωση στην Ελλάδα είναι μικρότερη από τη μεσοσταθμική μείωση του αγροτικού εισοδήματος των δεκαπέντε κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η μείωση των αγροτικών εισοδημάτων στην Ελλάδα αποδίδεται κυρίως σε πτώσεις των τιμών όπως επίσης και σε μείωση των συνολικών κοινοτικών ενισχύσεων. Οι μειώσεις των τιμών ιδιαίτερα στα σιτηρά είναι αποτέλεσμα και της σχετικής εξισορρόπησης της διεθνούς αγοράς, η οποία κατά το 1996 ήταν εντόνως ελλειμματική και επομένως οι τιμές ήταν ιδιαίτερα υψηλές. Αντίθετα, για το 1997 υπάρχει μια πτώση των τιμών, επειδή η αγορά ήταν περισσότερο ισορροπημένη.

Ωστόσο, η εξέλιξη των γεωργικών εισοδημάτων στην Ελλάδα, με βάση τις επίσημες εθνικές πηγές στατιστικών στοιχείων, εμφανίζει κάποιες ουσιαστικές διαφοροποιήσεις από τα στοιχεία της EUROSTAT.

Σύμφωνα και με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού

του οικονομικού έτους 1998, σελίδα 32, η μεταβολή του Α.Ε.Π. κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας βρίσκει το γεωργικό Α.Ε.Π. της χώρας να μεταβάλλεται τα τελευταία χρόνια ως εξής:

1994 μεταβολή -1,2%, έναντι: +1,9% του Εθνικού
1995 μεταβολή -2,9%, έναντι: +2,4% του Εθνικού
1996 μεταβολή +1,0%, έναντι: +2,6% του Εθνικού
1997 μεταβολή +1,5% (προσωρινή εκτίμηση), έναντι: +3,5% του Εθνικού.

Ιδιαίτερα για την τελευταία διετία μπορεί κανείς να επισημάνει τις εξής τρεις παρατηρήσεις για την εξέλιξη του γεωργικού Α.Ε.Π.:

α) Το αγροτικό Α.Ε.Π. αρχίζει να γίνεται από αρνητικό, θετικό στη μεταβολή του.

β) Η σημειούμενη, ωστόσο θετική μεταβολή του γεωργικού Α.Ε.Π. υπολείπεται της μεταβολής του γενικού Α.Ε.Π. της χώρας κατά 1,6 μονάδες για το 1996 και κατά 2 μονάδες για το 1997.

γ) Το γεγονός αυτό της υστέρησης του γεωργικού κατά κεφαλή Α.Ε.Π. θα πρέπει να αντισταθμίζεται συγκρίνοντας το με το κατά κεφαλή γενικό Α.Ε.Π. καθότι, η διαπιστωμένη από δεκαετίες δημογραφική γήρανση του πληθυσμού στον αγροτικό τομέα επιφέρει -έστω και μικρή- μείωση του αριθμού των μεριδίων στο γεωργικό Α.Ε.Π. αυξάνοντας έτσι το κατά κεφαλή γεωργικό Α.Ε.Π. ακόμα παραπάνω, ενώ δεν συμβαίνει το ίδιο με το γενικό Α.Ε.Π. που τα μερίδιά του σημειώνουν μικρή αύξηση.

Η ΕΣΥΕ παρακολουθεί τους εθνικούς λογαριασμούς ειδικά, βάσει των δεικτών του όγκου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και παραγωγής, ενώ η EUROSTAT έχει γενική εποπτεία για το σύνολο των χωρών-μελών της Ε.Ε. και επομένως η EUROSTAT μπορεί να εμφανίσει σημαντικές αποκλίσεις στις στατιστικές εκτιμήσεις επί μέρους ειδικών στοιχείων.

Τα σχετικά με την εξέλιξη του αγροτικού εισοδήματος στην Ελλάδα στατιστικά στοιχεία της EUROSTAT δεν είναι ακριβή, επειδή δεν περιέλαβαν στις εκτιμήσεις τους και τις αυξημένες αποζημιώσεις που δόθηκαν για τις σημειωθείσες καταστροφές στην αγροτική παραγωγή τα τελευταία χρόνια και οι οποίες επηρέασαν αυξητικά το γεωργικό εισόδημα.

Εξάλλου, το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις της χώρας έχει εκτιμηθεί, ότι διέθεσε μόνο το 40% του χρόνου πλήρους απασχόλησής του, ενώ το υπόλοιπο σε εξωγεωργικές ή άλλες απασχολήσεις.

Σημειώνεται, ότι το ποσοστό αυτό είναι ιδιαίτερα χαμηλό στο Νότο της Ε.Ε. (Ιταλία 39%, Ελλάδα 40%, Ισπανία 43%, Πορτογαλία 48%). Αντίθετα στις χώρες του Βορρά, με εξαίρεση τη Γερμανία (54%) κυμαίνεται από 65% μέχρι 77%.

Το συνολικό εισόδημα του ελληνικού γεωργικού νοικοκυριού αποτελείται από γεωργικό και μη γεωργικό τμήμα εισοδήματος, όπου το γεωργικό είναι το μικρότερο κατά μέσο όρο.

Τα χαρακτηριστικά αυτά της σύνθεσης των εισοδημάτων των αγροτικών νοικοκυριών μας υποχρεώνουν στη λήψη μέτρων και την άσκηση πολιτικών ορθολογικής υποστήριξης της προαναφερθείσας πολυδραστηριότητας των κατοίκων της υπαίθρου.

Με βάση έρευνα της EUROSTAT δημοσιευμένη το 1995, το 18% του πληθυσμού που είναι μέλη των γεωργικών νοικοκυριών της χώρας διαθέτουν ως συνολικό τους εισόδημα το 16,2% του Α.Ε.Π., που προέρχεται από:

- γεωργικές δραστηριότητες: 4,3% του Α.Ε.Π.,
- ενισχύσεις στην παραγωγή: 4,1% του Α.Ε.Π.
- μη γεωργικές δραστηριότητες: 5,2% του Α.Ε.Π.
- εισόδημα περιουσίας και κοινωνικών παροχών: 2,6% του Α.Ε.Π.

2. Εφ' όσον το ελαιόλαδο υπάγεται στην Κοινή Οργάνωση Αγοράς, τα διάφορα μέτρα στήριξης του αποφασίζονται από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, Διαχειριστικές Επιτροπές) με την συμμετοχή εκπροσώπων των Κρατών - μελών. Η λήψη εθνικών παρεμβατικών μέτρων δεν επιτρέπεται, γιατί σημαίνει άνισο ανταγωνισμό μεταξύ των Κρατών - μελών και κίνδυνο

απώλειας μεγάλων οικονομικών ενισχύσεων από την Ε.Ε. υπό μορφή ποινής.

Αίτια πτώσης της τιμής του ελαιολάδου κατά την περίοδο 1997/98 είναι:

- Η μεγάλη αύξηση της κοινοτικής παραγωγής κατά την περίοδο 1996/97 (1.800.000 τόνοι) έναντι της παραγωγής της προηγούμενης περιόδου 1995/96 (1.480.000 τόνοι), που είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων αποθεμάτων.

- Η πτώση της κατανάλωσης, αποτέλεσμα της υψηλής τιμής λιανικής πώλησης που διαμορφώθηκε μετά την περίοδο 1995/96, λόγω της μικρής παραγωγής. Η τιμή του ελαιολάδου διαμορφώθηκε στο διπλάσιο ή τριπλάσιο της τιμής των σπορελαίων, που αύξησαν το κίνητρο για νοθεία και κυκλοφορία νοθευμένου ελαιολάδου.

- Οι συγκριτικά χαμηλότερες τιμές στο ελαιόλαδο της Ισπανίας και της Ιταλίας, λόγω της αύξησης της παραγωγής στις χώρες αυτές, όπου οι Ιταλοί εξαγωγείς τις προτίμησαν για την αγορά ελαιολάδου, αν και το ελαιόλαδο των χωρών αυτών είναι κατώτερης ποιότητας από το ελληνικό.

- Η μεγάλη διαφορά μεταξύ τιμής του ελαιολάδου στα χέρια του παραγωγού σε σχέση με αυτή του λιανικού εμπορίου, γεγονός για το οποίο ζητήθηκε να επιληφθεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης με απόφασή του γνωστοποίησε με έγγραφο, ότι ύστερα από συνεννόηση με τις ελαιοϋγκικές επιχειρήσεις και τους εκπροσώπους του λιανεμπορίου, η τιμή του ελαιολάδου:

- από 14.1.98 μειώνεται κατά 100 δρχ./κιλό στην κατανάλωση, και

- από το Φεβρουάριο 1998 θα μειωθεί ανάλογα με την εξέλιξη της τιμής παραγωγού.

Η εξέλιξη αυτή από τη μείωση της λιανικής τιμής του θα διευκολύνει τη διάθεσή του λόγω της προκαλούμενης αύξησης της ζήτησής του.

- Η δυσφήμιση του ελαιολάδου από εκπροσώπους υποκατάστατων και ανταγωνιστικών στο ελαιόλαδο προϊόντων με τον ισχυρισμό, ότι το ελαιόλαδο έχει υπολείμματα φαρμάκων δακοπροστασίας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε τη δυνατότητα στην Ελλάδα και την Ιταλία να προχωρήσουν στη σύναψη συμβάσεων αποθεματοποίησης για 30.000 τόνους και 70.000 τόνους αντίστοιχα, υπό τον όρο, ότι θα προσαρμοστούν με τον Κανονισμό 1360/78 και με σκοπό την ανάκαμψη της αγοράς, με την προσωρινή απομάκρυνση των 100.000 τόνων ελαιολάδου. Κατά την ψήφιση του Κανονισμού για την ιδιωτική αποθεματοποίηση, οι τιμές του ελαιολάδου στην Ισπανία ήταν υψηλότερες απ' ό,τι στην Ελλάδα και την Ιταλία, γι' αυτό και το μέτρο δεν ισχύει επί του παρόντος για την Ισπανία.

Επιδίωξη της Κυβέρνησης για τη δημόσια παρέμβαση στο ελαιόλαδο είναι:

- Επίσπευση της έναρξης της δημόσιας αποθεματοποίησης με βάση το άρθρο 12 του Κανονισμού του ελαιολάδου.

- εκτέλεση της δημόσιας παρέμβασης στο ελαιόλαδο με διαγωνισμό και όχι με απευθείας ανάθεση, όπως ζητούν ορισμένες συνεταιριστικές οργανώσεις,

- εποπτεία του ποιοτικού ελέγχου από υπηρεσίες του Δημοσίου, και μη προπληρωμή χωρίς προηγούμενη ποιοτική κατάταξη του προϊόντος, που θα καθορίζει την τιμή αγοράς του.

- β) Να ανοίξει η ιδιωτική αποθεματοποίηση για απορρόφηση 30.000 τόνων ελαιολάδου με βάση τον παλιό Κανονισμό 136/66.

Η Ισπανία και η Ιταλία έχουν πάρει δικαιώματα για ιδιωτική αποθεματοποίηση δεκάδων χιλιάδων τόνων ελαιολάδου, προσαρμοσμένες, όμως σε ότι προβλέπει ο Κανονισμός 1360/78 για τις ομάδες παραγωγών ελαιολάδου.

Όσον αφορά το αίτημα για την ιδιωτική αποθεματοποίηση, στα πλαίσια του Συμβουλίου Υπουργών (20-1-98), ο Επίτροπος δήλωσε, ότι οι Έλληνες παραγωγοί με τις οργανώσεις τους οφείλουν να προσαρμοστούν στον Κανονισμό 1360/78, όπως έπραξαν και συνάδελφοί τους στην Ιταλία και την Ισπανία.

Η χώρα μας θα ζητήσει παράταση προσαρμογής για την εφαρμογή του Κανονισμού 1360/78, καθώς οι οργανώσεις των παραγωγών στην Ελλάδα δεν θα προλάβουν χωρίς απώλειες να προσαρμοστούν εγκαίρως και να δοθεί κατά παρέκκλιση το δικαίωμα για ιδιωτική αποθεματοποίηση με τον παλιό Κανονισμό 136/66 για τελευταία φορά.

3.Αιτήματα και επιδιώξεις που είναι σε εξέλιξη στην Ε.Ε. εκ μέρους του Υπουργείου Γεωργίας

α) Αναθεώρηση της ΚΟΑ ελαιολάδου

Βασικό αίτημα της χώρας μας στα πλαίσια της αναθεώρησης της ΚΟΑ ελαιολάδου είναι να καθοριστεί εθνική ποσόστωση, έτσι ώστε όποια χώρα υπερβαίνει την ποσόστωσή της να υφίσταται και την αναλογούσα σε αυτήν ποινή. Για τον προσδιορισμό των σχετικών επιπέδων πρέπει να αξιοποιηθούν αξιόπιστα στοιχεία παραγωγής προσφάτων ετών.

Παράλληλα, επιδιώκουμε:

- Την άμεση συζήτηση των προτάσεων της Επιτροπής σε συνδυασμό και με τη συζήτηση των λοιπών προτάσεων για την αναμόρφωση της ΚΑΠ.

- Την αύξηση της συνολικά στηριζόμενης παραγωγής ελαιολάδου στην Ε.Ε. σε 1.800.000 τόνους. Το σημερινό ύψος στηριζόμενης παραγωγής 1.350.000 τόνων είναι ανεπαρκές, δεν λαμβάνει υπόψη το δυναμισμό παραγωγής χωρών που έχουν την τελευταία δεκαετία προσχωρήσει στην Ε.Ε. και δεν μπορεί να θεωρηθεί ρεαλιστικό. Απαιτείται μία σημαντική αναθεώρηση προς τα πάνω αυτής της οροφής.

- Τη συσχέτιση της ενίσχυσης στην παραγωγή με τον όγκο της πραγματικά παραγόμενης ποσότητας. Διαφορετικά θα υπάρξει εγκατάλειψη καλλιέργειας σε πάρα πολλές περιοχές, με αποτέλεσμα, είτε την περιβαλλοντική υποβάθμιση, είτε τη συγκέντρωση της καλλιέργειας σε λίγες μεγάλες επιχειρήσεις, την απομάκρυνση από την καλλιέργεια των μικρών και των οριακών παραγωγών και την όξυνση κοινωνικών προβλημάτων.

- Την προστασία της ποιότητας του ελαιολάδου που διατίθεται στην αγορά, που μπορεί εν πολλοίς να επιτευχθεί και μέσω της απαγόρευσης κυκλοφορίας μιγμάτων ελαιολάδου με σπορέλαια.

- Τη θέσπιση ενός ενιαίου συστήματος ενίσχυσης στην παραγωγή. Αυτό σημαίνει, ότι είναι λογικό να καταργηθεί το ιδιαίτερο σύστημα "των μικρών παραγωγών".

- Την κατάλληλη χρηματοδότηση του τομέα, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς και να εξασφαλιστεί μια εμπορική μας διείσδυση σε αγορές που παρουσιάζουν ενδιαφέρον (ΗΠΑ, Ιαπωνία, κλπ.).

- Την πρόβλεψη ενός μηχανισμού παρέμβασης, ο οποίος θα αποτελεί το ελάχιστο δίκτυο ασφαλείας των παραγωγών για περιπτώσεις σαφούς αδυναμίας της αγοράς να απορροφήσει το προϊόν.

- Τη λήψη συνολικών μέτρων στήριξης της παραγωγής και των παραγωγών της επιτραπέζιας ελιάς.

- β) Έλεγχος στις παράνομες εισαγωγές από τρίτες χώρες. Το αίτημα αυτό αποτελεί πάγια θέση της Ελλάδας για το ελαιόλαδο με στόχο την καταπολέμηση της απάτης.

- γ) Διάθεση ελαιολάδου για επισιτιστική βοήθεια.

Το ελαιόλαδο θα περιληφθεί ως προϊόν για το πρόγραμμα δωρεάν διάθεσης το 1998 από τη χώρα μας σε ικανή ποσότητα (επισιτιστική βοήθεια).

Σχετικά με τη δημόσια παρέμβαση στο ελαιόλαδο, που αρχίζει την 1η Ιουλίου, έχει υποβληθεί ανάλογο αίτημα, με το οποίο ζητείται να επισπευτεί η έναρξη της δημόσιας αυτής παρέμβασης, καθώς και ο χρόνος αποπληρωμής των παραγωγών που θα διαθέσουν το λάδι τους στη δημόσια παρέμβαση.

Ο Επίτροπος δήλωσε, ότι θα εξετάσει ευνοϊκά το αίτημα με βάση την εξέλιξη της αγοράς ελαιολάδου.

Σημειώνεται, ότι το πρόβλημα με το ελαιόλαδο αναμένεται να διαιωνιστεί και στις επόμενες ελαιοκομικές περιόδους, καθώς η Ισπανία εμφανίζει διαρκώς και μεγαλύτερες παραγωγές ελαιολάδου και επεκτείνει συνεχώς την ελαιοκαλλιέργεια.

Υπολογίζεται, ότι η υπέρβαση τον επόμενο χρόνο θα ξεπεράσει τους 600.000 τόνους στην Ε.Ε.

4. Δράσεις και πρωτοβουλίες του Υπουργείου Γεωργίας σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο

α) Έλεγχος αισχροκέρδειας.

Επιλογές της Κυβέρνησης για τον έλεγχο της αγοράς αποτελούν:

Ο έλεγχος της αισχροκέρδειας από το Υπουργείο Ανάπτυξης (Σύγκληση Επιτροπής Ανταγωνισμού). Ήδη από τις 14-1-98 μειώθηκε η τιμή του ελαιολάδου κατά 100 δρχ./κιλό στον καταναλωτή και από τον Φεβρουάριο θα υπάρξει νέα μείωση.

β) Έλεγχος και αποτελεσματική αντιμετώπιση της νοθείας.

- Η απαγόρευση διακίνησης ελαιολάδου σε συσκευασίες άνω των 5 λίτρων στο εμπόριο από μη παραγωγό. Σε περίπτωση που η διακίνηση γίνεται από παραγωγό, να συνοδεύεται από το δελτίο διακίνησης, στο οποίο θα αναγράφεται ο αριθμός του μητρώου του.

- Ειδικό έλεγχο σε ορισμένα γεωργικά προϊόντα, όπως το λάδι.

Σύμφωνα με τα άρθρα 38 έως και 45 του ν 2538/97 από την 1η Μαρτίου 1998 θα διενεργούνται από κλιμάκια ελεγκτών ειδικοί έλεγχοι σε ορισμένα γεωργικά προϊόντα. Κατά τα προαναφερόμενα άρθρα, όποιος παράγει, μεταποιεί, συσκευάζει, ανασυσκευάζει, διακινεί και ασκεί εμπορία προϊόντων ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης οφείλει εφεξής να τηρεί, πέραν των υποχρεώσεων της εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, και τα ακόλουθα:

- Ημερήσια, ενσφράγιστα αρχεία εισερχομένων πρώτων υλών ή των συστατικών ή των προσθέτων που απαιτούνται για την παραγωγή των προϊόντων, καθώς και αρχεία των παραχθέντων ή συσκευασθέντων εξερχομένων προϊόντων.

- Εφοδιασμό των προϊόντων με την κατάλληλη ετικέτα ή αντίστοιχο συνοδευτικό έγγραφο για την σήμανσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/112/ΕΟΚ. Η σήμανση αυτή πρέπει να είναι εμφανώς ευανάγνωστη ανεξίτηλη στην ελληνική γλώσσα, χωρίς συντμήσεις, εμφανώς τοποθετημένη, να μην καλύπτεται από επικολήσεις και να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- Ονομασία πώλησης του τροφίμου.

- Ποσοστιαία αναγραφή των κύριων συστατικών και των συστατικών προέλευσης που περιέχονται στο προϊόν όταν αυτά υπερβαίνουν το 15%.

- Τόπο προέλευσης των προϊόντων ή των συστατικών τους.

- Ακριβή μάζα ή όγκο του προϊόντος.

- Ένδειξη παρτίδας σύμφωνα με την οδηγία 89/396/ΕΟΚ.

- Ημερομηνία λήξης ή ελάχιστης διατηρησιμότητας.

- Ονοματεπώνυμο και διεύθυνση του παρασκευαστή ή συσκευαστή, ή στην περίπτωση αλλοδαπού προϊόντος του διακινητή του στην Ελλάδα.

Επίσης ορίζεται, ότι το ποσοστό απόκλισης των συστατικών και βασικών συστατικών απαγορεύεται να υπερβαίνει το 2% και ότι τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να διακινηθούν στην ελληνική αγορά, αν δεν πληρούν τις υποχρεώσεις σήμανσης.

γ) Η ανάπτυξη στρατηγικής προσέγγισης ξένων αγορών (Marketing για δημιουργία ζήτησης επώνυμου ελληνικού ελαιολάδου στο εξωτερικό - Προώθηση ελληνικού λαδιού μέσω Ο.Π.Ε. - Ενισχυμένα κονδύλια για προβολή της βιολογικής αξίας του λαδιού).

- Σύσταση εταιρείας προώθησης αγροτικών προϊόντων

Έχει δοθεί στη δημοσιότητα, καθώς και σε φορείς για να εκφράσουν το ενδιαφέρον τους ως προς την ανάληψη μετοχών, σχέδιο νόμου για τη σύσταση εταιρείας προώθησης αγροτικών προϊόντων.

δ) Η έγκαιρη και πλήρης χρηματοδότηση για κάλυψη αναγκών των συνεταιριστικών οργανώσεων, όσον αφορά την τυποποίηση και διάθεση ελαιολάδου.

ε) Η μείωση των επιτοκίων χορηγήσεων από την ΑΤΕ σε επίπεδα που οι Οργανώσεις να είναι ανταγωνιστικές.

στ) Προβολή του ελαιολάδου και των ευεργετικών ιδιοτήτων του μέσω καταχωρήσεων στον τύπο και διαφημίσεων στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο.

Το Υπουργείο Γεωργίας παρακολουθεί με προσοχή την

κατάσταση στον τομέα του ελαιολάδου και εάν χρειαστεί θα προσφύγει στα αρμόδια κοινοτικά όργανα για λήψη και άλλων συμπληρωματικών μέτρων, σύμφωνα με τον Κ.(ΕΟΚ) 136/66 του Συμβουλίου.

Εν όψει της αναμενόμενης αναθεώρησης της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς ελαιολάδου, το Υπουργείο Γεωργίας σε όλες τις συζητήσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα επί του εγγράφου εργασίας που έχει παρουσιάσει η Επιτροπή, θέτει σαν πρώτο θέμα την καθιέρωση μιας μέγιστης εγγυημένης ποσότητας σε εθνικό επίπεδο, βασισμένης στην ιστορική παραγωγή του κάθε Κράτους - μέλους.

Έτσι θα διατηρηθεί η υφιστάμενη αναλογία στις καταβαλλόμενες επιδοτήσεις σε κάθε Κράτος και θα υπάρξει εγγύηση για το εισόδημα των παραγωγών.

Ο Υπουργός
ΣΤ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ"

11. Στην με αριθμό 3648/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1671/5-2-98 έγγραφο από την Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση στην ερώτηση 3648/12-1-98 που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Κασσίμης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Άρθρου 49Α του Κανονισμού Λειτουργίας της Βουλής, η Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών και Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, που συγκροτείται από τον Πρόεδρο της Βουλής, στην αρχή κάθε περιόδου, διατυπώνει τη γνώμη της για την καταλληλότητα προς διορισμό ή επαναδιορισμό ή ανανέωση της θητείας σε θέσεις Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικού ή Διευθύνοντος Συμβούλου ή Γενικού Διευθυντή των Δημοσίων Επιχειρήσεων, Τραπεζών και Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, μετά από πρόταση του αρμοδίου κυβερνητικού οργάνου ή Υπουργού, ο οποίος ασκεί την εποπτεία των προαναφερομένων φορέων.

Τα προτεινόμενα πρόσωπα θα πρέπει να κατέχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την πλήρωση των παραπάνω θέσεων τα οποία αποδεικνύονται με την υποβολή βιογραφικού σημειώματος.

Η Επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της στον προτείνοντα Υπουργό με έγγραφη έκθεση κατόπιν δημόσιας συνεδρίασης.

Στην παραπάνω έκθεση καταγράφεται η γνώμη της τυχόν μειοψηφίας.

Ο κ. Σάββας Παπαφιλίππου εργαζόταν στην εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ μέχρι το Νοέμβριο του 1996 ως επιστημονικό στέλεχος, προηγουμένως εργαζόταν σε άλλες ιδιωτικές εταιρίες και Δημόσιες Επιχειρήσεις, ως Project Manager.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο κ. Παπαφιλίππου προτάθηκε επειδή πληρούσε τα τυπικά ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνταν για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και η πρόταση έγινε δεκτή από την πλειοψηφία της Επιτροπής (διαφώνησαν ΔΗΚΚΙ και ΚΚΕ).

Ο κ. Παπαφιλίππου τοποθετήθηκε διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΠΑ στις 29 Νοεμβρίου 1996 και όχι τις ημερομηνίες που αναγράφονται στην ερώτηση.

Επομένως όλα αυτά που αναγράφονται στο άρθρο της "ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ" και της ερώτησης ότι "Μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 1996..... ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΠΑ..... Σ. Παπαφιλίππου..... δίνει αμέσως εντολή να επανεξετασθεί το θέμα σύμφωνα με τις αντιρρήσεις της Εταιρείας Ελληνική Τεχνοδομική" δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και αφορούν ημερομηνίες προγενέστερες και συνεπώς δεν μπορεί να φανταστεί κανείς ότι διοίκηση εταιρείας που αναλαμβάνει στις 29.11.1996 δίδει εντολές την 20.9.1996, δηλαδή δύο μήνες νωρίτερα!

Για το συγκεκριμένο έργο σας γνωρίζουμε τα εξής:

1.- Η διοίκηση και διαχείριση του έργου των κτιρίων διανομής του φυσικού αερίου δεν γίνεται από τη ΔΕΠΑ αλλά από τη Γερμανική εταιρεία PLE η οποία είναι εγκατεστημένη

στην Ελλάδα κατ' απαίτηση της Ε.Ε. από το έτος 1992 και επιβλέπει το έργο του Φ.Α. ως Project Manager σύμφωνα με ειδική διάταξη νόμου. Η εταιρεία αυτή διαχειρίζεται το έργο και λαμβάνει τις αναγκαίες γι' αυτό αποφάσεις.

2.- Την 22.12.97 ορίστηκε Επιτροπή για την Παραλαβή του Έργου. Το Έργο δεν έχει ακόμα παραληφθεί από τη ΔΕΠΑ. Η ΔΕΠΑ έχει στην κατοχή της Εγγυητικές Επιστολές Καλής Εκτέλεσης οι οποίες υπερκαλύπτουν το μέγιστο προβλεπόμενο από τη σχετική σύμβαση ποσό για επιβολή ποινικών ρητρών. Οι επιστολές αυτές παραμένουν ακόμα νομικά ισχυρές σύμφωνα με τη σύμβαση. Δεν υπάρχει καμία απόφαση της ΔΕΠΑ για την τακτοποίηση των εκατέρωθεν οικονομικών απαιτήσεων με τον Εργολάβο.

3.- Οι Υπηρεσίες της ΔΕΠΑ σταμάτησαν τις πληρωμές προς τον Εργολάβο το Μάιο του 1996 δηλαδή στην 5η δόση για συμβατικές αναθεωρήσεις η οποία δεν πληρώθηκε ποτέ. Η ημερομηνία της 20.11.97 που αναγράφεται στην ερώτηση είναι το πέρας της διετούς περιόδου εγγύησης του Έργου, περίοδος κατά την οποία ο Εργολάβος είναι υπεύθυνος για την αποκατάσταση οποιασδήποτε κακοτεχνίας με δικές του δαπάνες. Η Οριστική Παραλαβή του Έργου γίνεται μόνον εφόσον ο Εργολάβος εκπληρώσει όλες τις συμβατικές του υποχρεώσεις και τακτοποιηθούν οικονομικά οι τυχόν υπέρχουσες εκκρεμότητες. Αυτό δε γίνεται μετά το πέρας της διετούς περιόδου που αναφέρεται παραπάνω οπότε και επιστρέφονται στον Εργολάβο οι Εγγυητικές Επιστολές Εκτέλεσης. Σε καμία περίπτωση με την πάροδο της 20.11.97 ο Εργολάβος απαλλάσσεται των συμβατικών του υποχρεώσεων και οι οποιοσδήποτε απαιτήσεις της ΔΕΠΑ που ανέκυψαν μέχρι τότε και δεν ικανοποιήθηκαν, παραμένουν απαιτητές.

Όπως προαναφέρθηκε η νέα Διοίκηση της ΔΕΠΑ ανέλαβε καθήκοντα την 29.11.1996. Προηγούμενως όμως από την τότε Διοίκηση, δηλαδή την 20.9.96 ορίστηκε νέα Επιτροπή με εντολή για διερεύνηση και επανεξέταση του θέματος σε συνδυασμό με την επιχειρηματολογία του αναδόχου. Η μείωση των ποινικών ρητρών προτάθηκε από τη νέα Επιτροπή αφού εκτιμήθηκαν οι:

- οφειλόμενες χρονικές επεκτάσεις (παρατάσεις) για πρόσθετες εργασίες που ανατέθηκαν.
- δικαιολογημένες χρονικές καθυστερήσεις λόγω ανωτέρας βίας (αποκλεισμός εθνικών οδών από απεργούς αγρότες και απεργίες φορτηγών αυτοκινήτων).
- δικαιολογημένες χρονικές καθυστερήσεις λόγω κατάληψης περιοχών του έργου από άλλους Εργολάβους της ΔΕΠΑ οι οποίες έγιναν από συγκυριακή σύγκλιση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων και από τυχαία γεγονότα.

Η πρόταση αυτή της Επιτροπής τελεί υπό εξέταση και έγκριση από τη συμβατική Επιτροπή για την παραλαβή του Έργου, η οποία ορίστηκε την 22.12.97. Η εισήγηση της Επιτροπής Παραλαβής του Έργου θα εξετασθεί από τις υπηρεσίες της ΔΕΠΑ (Νομική, Οικονομική, Τεχνική) πριν ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση.

Είναι λοιπόν σαφές ότι μέχρι σήμερα καμία οικονομική αξίωση της ΔΕΠΑ δεν έχει χαρισθεί, καμία Μείωση ποινικών ρητρών δεν έχει γίνει και καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί από τη ΔΕΠΑ αφού το θέμα τελεί υπό εξέταση από τις Υπηρεσίες της.

Η Υπουργός
ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

12. Στην με αριθμό 3651/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 499/6-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της με αριθμό 3651/12.1.98 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Γεώργιος Καρατζαφέρης, παρακαλούμε να πληροφορούμε τον κύριο Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΥΔΑΠ τα εξής:

α) Το ρέμα της Αγ. Βαρβάρας "Βιοχρώμ" καθαρίζεται από κατάλληλα συνεργεία της ΕΥΔΑΠ σε τακτά χρονικά διαστήματα όπως συμβαίνει και με όλα τα ρέματα της Αττικής.

Στον καθαρισμό αυτό αρμοδιότητα έχει και ο Δήμος Αγ. Βαρβάρας που οφείλει να φροντίζει για την ασφαλή αποκομιδή των σκουπιδιών της περιοχής.

Μετά από καταγγελία πολιτών, συνεργεία της ΕΥΔΑΠ επισκέφθηκαν εκτάκτως το ρέμα "Βιοχρώμ" και διαπίστωσαν εναπόθεση φερτών υλών σε σήψη και παράνομες απορροές αγνώστου προελεύσεως. Τα συνεργεία προβαίνουν στον καθαρισμό των παραπάνω υλικών.

β) Η ΕΥΔΑΠ έχει συντάξει και εγκρίνει την οριστική μελέτη για τη διευθέτηση του ρέματος "Βιοχρώμ" στην αναφερόμενη περιοχή. Εκτιμάται ότι η δημοπράτηση θα γίνει μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1998. Το έργο περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο πρόγραμμα επενδύσεων του 1998 και η προεκτιμώμενη δαπάνη του έργου είναι 300.000.000 δρχ..

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

13. Στην με αριθμό 3655/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 500/6-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3655/12.1.98 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κύριο Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ τα εξής:

Η διαδικασία απαλλοτριώσεων υλοποιείται σύμφωνα με τους Νόμους 797/71, 653/77, 2052/92 και τις σχετικές εγκυκλίους Δ12/0/35572/23-7-92, 30/89, Α151/72 του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η απαλλοτρίωση των ιδιοκτησιών για την κατασκευή του τμήματος Λαδοχώρι - Κρυσταλλοπηγή που διέρχεται από την περιοχή της Κοινότητας Αγ. Μαρίνας έχει ήδη συντελεστεί, και τα ποσά για την καταβολή των αποζημιώσεων έχουν παρακατατεθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών της Ηγουμενίτσας.

Με την απόφαση Δ12/Φ35/3358/31-7-97 του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 739/Δ/25-8-97) ειδοποιήθηκαν οι δικαιούχοι ιδιοκτήτες, να εισπράξουν τις σχετικές αποζημιώσεις με βάση αναγνωριστικές δικαστικές αποφάσεις. Η δυνατότητα είσπραξης από την πλευρά των ιδιοκτητών εξαρτάται από την προσκόμιση τίτλων ιδιοκτησίας που κάθε φορά υποχρεώνονται να διαθέτουν οι ιδιοκτήτες. Όσοι εξ αυτών προσκομίζουν τίτλους θα εισπράττουν τα αντίστοιχα ποσά. Για την διαδικασία αναγνώρισης τίτλων δεν είναι αρμόδια η αρχή που κηρύσσει την απαλλοτρίωση.

Η εργολήπτρια Κοινοπραξία ("ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ") πριν την κατάληψη των απαλλοτριώσεων υπέγραψε πρωτόκολλο καταγραφής επικειμένων καθώς και πρακτικό συμβιβασμού περί καταβολής αποζημιώσεων με τους κατοίκους της Κοινότητας Αγ. Μαρίνας.

Μέχρι σήμερα Η Εγνατία Οδός Α.Ε. δεν έχει λάβει καμία επιστολή με παράπονα των ιδιοκτητών της περιοχής ούτε σχετική αγωγή για παράνομη κατάληψη των ιδιοκτησιών τους.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

14. Στην με αριθμό 3657/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2861/5-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της με αριθμό 3657/12-1-1998 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Φάνη Πάλλη - Πετραλιά αναφορικά με τη δυνατότητα μονιμοποίησης του εποχιακού, Ιπτάμενου Προσωπικού Θαλάμου Επιβατών της Ολυμπιακής Αεροπορίας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Οι προσλήψεις του ιπτάμενου προσωπικού θαλάμου επιβατών της Ολυμπιακής Αεροπορίας γίνονται σύμφωνα με το ν. 2190/94 ο οποίος δεν προβλέπει τη μονιμοποίηση του εν λόγω προσωπικού.

Ο Υφυπουργός
ΣΤ. ΜΠΕΝΟΣ

15. Στην με αριθμό 3658/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 501/6-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3658/12.01.98 που κατέθεσαν στη Βουλή, οι Βουλευτές κύριοι Νικόλαος Γκατζής και Ορέστης Κολοζώφ, παρακαλούμε να πληροφορησέτε του κυρίου Βουλευτές σύμφωνα με τα στοιχεία της ΔΕΚΕ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τα εξής:

1. Στις 18-8-97 δημοπρατήθηκε το έργο "Εκτέλεση εργασιών ολοκλήρωσης παράκαμψης Χαλκίδας από υψηλή γέφυρα Ευρίπου μέχρι Αγ. Στέφανο με περιπορεία των όρων Αγ. Μαρίνας - Αγ. Στεφάνου".

Το έργο έχει προϋπολογισμό 650.000.000 δρχ. και η σύμβαση υπογράφηκε στις 16-10-97 για ποσό (μαζί με την δαπάνη ΦΠΑ) 263.152.903 δρχ.

Αντικείμενο της εργολαβίας είναι η ολοκλήρωση της αποκαλούμενης "προσωρινής παράκαμψης" της οποίας οι εργασίες των χωματοεργικών έχουν εκτελεστεί με προηγούμενη εργολαβία. Η "προσωρινή παράκαμψη" θα διοχετεύει την κυκλοφορία εκτός κατοικημένων περιοχών από την υψηλή γέφυρα μέχρι την περιοχή Α. Στεφάνου όπου είναι η διασταύρωση προς Βόρεια και Νότια Εύβοια.

Οι εργασίες έχουν αρχίσει να εκτελούνται και η προθεσμία της εργολαβίας λήγει στις 23-6-98.

2. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ/σης Μελετών έργων οδοποιίας του ΥΠΕΧΩΔΕ στη μελέτη της οριστικής παράκαμψης Χαλκίδας έχει ληφθεί μέριμνα για δυνατότητα συναρμογής του άξονα της οδού με πιθανή μελλοντική ζεύξη στο Μπούρτζι.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

16. Στην με αριθμό 3663/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 149/5-2-98 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην 3663/12.1.98 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Αθανάσιου Βαρίνου και Δημήτρη Σιούφα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Κατά το πρόσφατο παρελθόν, μετά από ανασκαφική έρευνα σε μυκηναϊκό νεκροταφείο στη θέση Αρχοντίκι Ψαρών - η οποία έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος (ΥΑ 15794/19.12.61, ΦΕΚ Β' 35/2.2.62) και όπου από το 1993 υπάρχει μόνιμος αρχαιοφύλακας - αποκαλύφθηκαν πλούσια κτερισμένοι τάφοι με κεραμικά και κοσμήματα, τα όρια του νεκροταφείου και τα όρια του μυκηναϊκού οικισμού. Κατά την σωστική ανασκαφική έρευνα δόθηκε προτεραιότητα στους τάφους που βρίσκονταν σχεδόν μέσα στη θάλασσα. Τα εύρηματα των ανασκαφών είχαν αποθηκευτεί στο διατηρητέο κτίριο "Κονάκι" και τα σπουδαιότερα από αυτά είχαν τοποθετηθεί σε βιτρίνα. Οι συνθήκες φύλαξης δεν ήταν καλές και τα αρχαία μεταφέρθηκαν (3182/14.3.90 Νομαρχιακή Απόφαση) στο Μουσείο Χίου για τη συντήρηση, καταγραφή και φύλαξή τους, μέχρι τα Ψαρά να αποκτήσουν δικό τους Μουσείο. Είναι δε αναγκαίο, οι ανασκαφές στο προϊστορικό νεκροταφείο του Αρχοντικίου να συνεχιστούν.

Η ίδρυση αρχαιολογικού Μουσείου στα Ψαρά μπορεί, λοιπόν, να συζητηθεί, μόλις επισκευαστεί το "Κονάκι" (ιδιοκτησίας της 3ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Χίου). Εκεί θα ήταν δυνατόν να στεγαστεί ένα διαχρονικό Μουσείο με εκθέματα από τα προϊστορικά χρόνια μέχρι σήμερα. Ο Δήμος Ψαρών σε συνεργασία με το Υπουργείο Αιγαίου έχουν αναθέσει σε αρχιτέκτονα μηχανικό την τροποποίηση και ολοκλήρωση της μελέτης επισκευής και διαρρύθμισης σε Μουσείο του κτιρίου "Κονάκι", καθώς το έργο έχει ενταχθεί από το Υπουργείο Αιγαίου στο πρόγραμμα INTERREG II (προϋπ. 50.000.000 δρχ.). Η μελέτη αναμένεται να ολοκληρωθεί την άνοιξη του 1998. Είναι αυτονόητο ότι η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ. θα παράσχει κάθε δυνατή βοήθεια, όταν αυτό θα ζητηθεί.

Σημειώνεται πάντως, ότι στη νέα έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Χίου θα υπάρξει ειδικός τομέας με τα ευρήματα των

Ψαρών, όπου οι επισκέπτες θα μπορούν να πληροφορηθούν σχετικά με τον αρχαιολογικό πλούτο του νησιού και να παρακινήθούν και για επί τόπου επισκέψεις.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"

17. Στην με αριθμό 3664/12-1-98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 149/3-2-98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 3664/12.1.98, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους Βουλευτές κυρίους Δημ. Σιούφα και Αθαν. Βαρίνο, σας πληροφορούμε ότι σεβόμενοι την ιστορικότητα του χώρου και επιδεικνύοντας την δέουσα προσοχή και ευαισθησία θα προβούμε στην εξασφάλιση πρόσθετης χρηματοδότησης για τα έργα που περιλαμβάνονται στην ερώτηση.

- Τα έργα αυτά μπορούν να ενταχθούν στο λοιπό Νομαρχιακό Πρόγραμμα (ΣΑΝΑ) της Νομ. Αυτοδιοίκησης Χίου, δεδομένου ότι είναι έργα τοπικής σημασίας και μπορούν να χαρακτηρισθούν ως έργα Νομαρχιακού Επιπέδου.

- Στα πλαίσια του λοιπού Νομ. Προγράμματος Δ.Ε. (ΣΑΝΑ '98), που χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους, θα ληφθεί μέριμνα για πρόσθετη χρηματοδότηση αποκλειστικά των παραπάνω έργων, προκειμένου το Νομ. Συμβούλιο Χίου να τα συμπεριλάβει στο υπό κατάρτιση Νομαρχιακό Πρόγραμμα έτους '98.

Αναλυτική πρόταση για τη χρηματοδότηση των έργων έχει ήδη υποβληθεί από τον Δήμο Ψαρών και αναμένεται αίτημα με σύμφωνη γνώμη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χίου, προκειμένου να εγκριθεί ισόποση αύξηση του ορίου πληρωμών του Νομ. Προγράμματος ΣΑΝΑ 1998 της Ν.Α. ΧΙΟΥ.

- Ειδικότερα, σε ότι αφορά το έργο κατασκευής δρόμου προς την Μαύρη Ράχη και κατασκευής πλατείας στον τόπο της θυσίας, απαιτείται μια ιδιαίτερη προσέγγιση προκειμένου να αποφευχθεί η αυθαίρετη προσπέλαση προς την ιστορική Μαύρη Ράχη. Συγκεκριμένα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο χώρος έχει μεγάλη ιστορική και αρχαιολογική σημασία και κάθε επέμβαση σ' αυτόν ελέγχεται από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Συνεπώς η προτεινόμενη οδός προσπέλασης, που είναι απολύτως αναγκαία όσο και η προστασία και φύλαξη του χώρου, θα πρέπει να εγκριθεί τόσο σαν χάραξη όσο και σαν διαμόρφωση από την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία. Επιπρόσθετα η κατασκευή του προτεινόμενου πεζοδρόμου πρέπει να συνοδεύεται και από κατάλληλη σήμανση με τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ανάβαση στην Μαύρη Ράχη και στην ιστορία του τόπου.

Με την ικανοποίηση των παραπάνω προϋποθέσεων και την επιδίωξη η παρέμβαση αυτή να χαρακτηρίζεται από αυστηρότητα και κατασκευαστική λιτότητα απόλυτα προσαρμοσμένη στον ιερό τόπο, πιστεύουμε ότι ικανοποιείται η απαίτηση το προτεινόμενο έργο να αποτελέσει δρόμο προσκυνήματος προς τον ιστορικό τόπο του ολοκαυτώματος και απότιση τιμής προς στους πεσόντες.

Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ"

18. Στην με αριθμό 3676/12.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3138/3.2.98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3676 που κατατέθηκε στις 12.1.98 από τη Βουλευτή κ. Στέλλα Αλφιέρη σας πληροφορούμε τα εξής:

Όπως ήδη γνωρίζετε την αρμοδιότητα έκδοσης οικοδομικών αδειών και ελέγχου των κατασκευών έχει το Πολεοδομικό Γραφείο του Δήμου Πειραιά.

Παρ' όλα αυτά και δεδομένου ότι το κτίριο βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο το Πειραιά, η αρμόδια υπηρεσία μας (Δ/ση Πολεοδομικού Σχεδιασμού) με σχετικό έγγραφο προς το Πολεοδομικό Γραφείο του Δήμου ζήτησε τον έλεγχο των αναφερομένων στην ερώτηση και τη διενέργεια των επιβαλ-

λομένων εφ' όσον συντρέχει λόγος.

Παράλληλα η Περιφέρεια Αττικής-Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ν. Πειραιά (αρμοδία για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ), από την οποία ζητήσαμε σχετική ενημέρωση, μας απέστειλε έγγραφο του οικείου Δημάρχου στο οποίο αναφέρεται ότι για την υπ' όψη οικοδομή έχει εκδοθεί από τις 17.7.97 αναθεώρηση της αρχικής, με αρ.414/67 οικοδομής άδειας, για διαρρυθμίσεις και αλλαγή όψεων του κτιρίου, αλλαγή χρήσης ισογείου καθώς και αλλαγή ιδιοκτητών και μηχανικών.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

19. Στην με αριθμό 3677/12.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3139/3.2.98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 3677 που κατατέθηκε στις 12.1.98 από τη Βουλευτή κ. Στέλλα Αλφιέρη σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όσον αφορά στις λουτρικές εγκαταστάσεις η αρμόδια υπηρεσία μας (Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού) θα εξετάσει εάν τα κτίρια έχουν τις προϋποθέσεις του νόμου δηλαδή εάν έχουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον ώστε να χαρακτηρισθούν διατηρητέα και να προωθηθεί η σχετική διαδικασία.

Επί πλέον σας πληροφορούμε ότι:

Ο Δήμος Λουτρόπολης Μεθάνων έχει ως τώρα χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 40.000.000 δρχ. για το έργο "Διαμόρφωση-ανάπλαση παραλίας Δήμου Λουτρόπολης Μεθάνων", με το ποσό των 15.000.000 δρχ. για το έργο "Διαμόρφωση-ανάπλαση περιβάλλοντος χώρου του παλαιού εργοστασίου της ΔΕΗ σε χώρο αναψυχής και πρασίνου", με το ποσό των 20.000.000 δρχ. για το έργο "Διαμόρφωση - ανάπλαση ελευθέρων κοινοχρήστων χώρων, πλατειών στο Δήμο Λουτρόπολης Μεθάνων".

Το Λιμενικό Ταμείο Μεθάνων έχει χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 10.000.000 δρχ. για το έργο "Διαμόρφωση ανάπλαση λιμενοβραχίονα Μεθάνων", με το ποσό των 5.000.000 δρχ. για το έργο "Διαμόρφωση-ανάπλαση χερσαίας ζώνης παραλίας Λουτρόπολης Μεθάνων".

Η Δημοτική Επιχείρηση πολιτιστικής, αθλητικής και τουριστικής ανάπτυξης Δήμου Λουτρόπολης Μεθάνων έχει χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 75.000.000 δρχ. για την ανάθεση του προγράμματος "προβολή-δημοσιοποίηση και ενημέρωση κοινού για την πορεία των έργων ανάπλασης κλπ. που χρηματοδοτηθεί το ΥΠΕΧΩΔΕ και της σημασίας τους στον τοπική ανάπτυξη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής".

Τέλος σας ενημερώνουμε ότι στην ευρύτερη περιοχή των Μεθάνων εκτελούνται τα "Έργα υγρότοπου Ψήφτας" που στόχο έχουν τη διάσωση - αποκατάσταση και προστασία του οικοσυστήματος της λιμνοθάλασσας και της ευρύτερης περιοχής. Το έργο είναι προϋπολογισμού 300.000.000 δρχ. και είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ".

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

20. Στην με αριθμό 3679/12.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 519/6.2.98 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: "Απαντώντας στην ερώτηση 3679/12.1.98 που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Μ. Δαμανάκη παρακαλούμε να πληροφορήσετε την κυρία Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία του Ειδικού Ταμείου Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών (ΕΤΜΟΑ) τα εξής:

1. Οι εργασίες ανάπλασης του Αττικού Άλσους έχουν ολοκληρωθεί και το Ειδικό Ταμείο Μονίμων Οδοστρωμάτων Αθηνών (ΕΤΜΟΑ) παράλεβε διοικητικώς το έργο από 30.9.97 ημερομηνία από την οποία και παρεδόθη το Αττικό Άλσος στην κοινή χρήση.

2. Ωστόσο, άγνωστα άτομα, προέβησαν σε "βανδαλισμούς", μεταξύ των άλλων και σε βάρος των χώρων αναψυχής μικρών

παιδιών ("παιδικές χαρές").

Χάριν της πρόληψης ατυχημάτων των μικρών παιδιών, απεκλείσθη προ 20ημέρου περίπου το Αττικό Άλσος, προκειμένου να αποκατασταθούν οι ζημιές. Μετά την αποκατάσταση μέρους των ζημιών και τη λήψη μέτρων πρόληψης αποφυγής ατυχημάτων στις "παιδικές χαρές", από την 23.1.98 το Αττικό Άλσος είναι και πάλι προσβάσιμο για τους επισκέπτες.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

21. Στην με αριθμό 3680/12.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 231/6.2.98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην 3680/12.1.98 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεράσιμου Γιακουμάτου σχετικά με το Κέντρο Κοινωνικής Αποκατάστασης Χανσενικών σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας πρόκειται να προωθήσει στη Γραμματεία Υπουργικού Συμβουλίου ερώτημα για την πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση έργου σε Προνοιακά Ιδρύματα μεταξύ των οποίων θα συμπεριληφθεί και το Κέντρο Κοινωνικής Αποκατάστασης Χανσενικών.

Ήδη όμως έχει προωθηθεί Δ/γμα για υπογραφή στο Υπουργείο Οικονομικών σύμφωνα με το οποίο συστήνεται μόνιμη Οργανική θέση ιατρού στον Οργανισμό του Ιδρύματος.

Όσον αφορά το επίδομα των Χανσενικών είναι σε συνάρτηση με το ημερήσιο σιτηρέσιο του Νοσοκομείου Λοιμωδών νόσων το οποίο εξακολουθεί να ανέρχεται στις 190 δρχ. και σήμερα. Η αύξηση του ανωτέρω επιδόματος απαιτεί νομοθετική ρύθμιση σύμφωνα με τα ισχύοντα, για το λόγο αυτό θα γίνει κάθε δυνατή προσπάθεια σε συνεργασία με τη Δ/νση Υγιεινής για την επίλυση του θέματος.

Ο Υφυπουργός
Θ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ

22. Στην με αριθμό 3685/13.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 357/5.2.98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 3685/13.1.98 που κατέθεσαν στη Βουλή οι Βουλευτές κύριοι Απ. Τασούλας και Μ. Μπόσκος σχετικά με διακοπή των έργων ανακαίνισης της σιδηροδρομικής γραμμής Κρυονερίου-Αγρινίου, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ.πρωτ.2883535/29.1.98 του Δ/ντος Συμβούλου του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε.

Ο Υφυπουργός
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΛΟΥΚΑΚΗΣ

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

23. Στην με αριθμό 3688/13.1.98 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 23/2.2.98 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 3688/13.1.98, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Η. Βεζδρεβάνη και διαβιβάστηκε σε μας από το Υπουργείο Γεωργίας, σχετικά με το χρόνο διεκπεραίωσης των συνταξιοδοτικών υποθέσεων των ασφαλισμένων του ΟΓΑ, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στο ΟΓΑ υποβάλλονται κάθε χρόνο 80.000 περίπου αιτήσεις για χορήγηση σύνταξης γήρατος, αναπηρίας, καθώς και αιτήσεις για επιδόματα αναπηρίας.

Οι 45.000 από αυτές είναι αιτήσεις για σύνταξη γήρατος και υποβάλλονται στον ΟΓΑ κυρίως τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, επειδή οι ασφαλισμένοι πρέπει πρώτα να καταβάλουν τις ασφαλιστικές εισφορές του προηγούμενου έτους και συνυποβάλουν τη σχετική απόδειξη εξόφλησης των εισφορών.

Ο μεγαλύτερος αριθμός αυτών των αιτήσεων διεκπεραιώνεται εντός εξαμήνου περίπου.

Εννοείται ότι ο χρόνος διεκπεραίωσης μπορεί αν είναι

μεγαλύτερος, όταν τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά είναι ελλιπή, διότι τότε γίνονται πρόσθετες αλληλογραφίες με τον ενδιαφερόμενο ή τις αρμόδιες αρχές.

Επίσης, στις συντάξεις αναπηρίας είναι δυνατό να σημειωθεί καθυστέρηση, η οποία είναι αναπόφευκτη, επειδή μεσολαβεί η εξέταση των ασφαλισμένων από τις αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές σε πρώτο ή και σε δεύτερο βαθμό για τη διαπίστωση της αναπηρίας τους.

Ειδικότερα, όσον αφορά στην καθυστέρηση διεκπεραίωσης των συνταξιοδοτικών υποθέσεων των προσώπων, που έχουν πραγματοποιήσει και χρόνο ασφάλισης σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η χώρα με την οποία η Ελλάδα έχει συνάψει σύμβαση Κοινωνικής Ασφάλειας, σας πληροφορούμε ότι οι καθυστερήσεις οφείλονται πέραν των λόγων που εκτίθενται ανωτέρω και στην πολυπλοκότητα του αντικειμένου και των διαδικασιών, που υπαγορεύονται από την υποχρεωτική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διμερών συμβάσεων, όπου για μία και μόνο υπόθεση εφαρμόζονται τρεις τουλάχιστον νομοθεσίες.

Η Διοίκηση του ΟΓΑ, παρά τις εγγενείς δυσκολίες που

αντιμετωπίζει, καταβάλλει, έντονες προσπάθειες ώστε οι εν λόγω καθυστερήσεις να ελαχιστοποιηθούν.

Αυτό θα επιτευχθεί, τόσο με την καθιέρωση της ανταλλαγής των σχετικών πληροφοριών μεταξύ των γερμανικών φορέων και του ΟΓΑ τηλεματικά, διαδικασία της οποίας η οργάνωση βρίσκεται σε εξέλιξη, όσο και με την εφαρμογή προγράμματος πλήρους μηχανογράφησης των εργασιών της παραπάνω Υπηρεσίας, το οποίο ήδη βρίσκεται στα πρώτα στάδια υλοποίησής του.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ" δεκατέσσερις μαθητές και τρεις συνοδοί καθηγητές από το Λύκειο Παλαιού Ψυχικού.

Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, κ. Αλέκας Παπαρήγα σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: "Οι εξελίξεις στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις, με την παρέμβαση του Αμερικανικού Παράγοντα-ΝΑΤΟ και τις επιπτώσεις στα κυριαρχικά δικαιώματα της Χώρας μας".

Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου 143 του Κανονισμού "με απόφαση της Βουλής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου, μπορεί κατ' εξαίρεση να διευρυνθεί ο κύκλος των ομιλητών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διάρκεια της αγόρευσής τους".

Έχω την τιμή, ως Πρόεδρος του Σώματος, να προτείνω προς τη Βουλή ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων να διευρυνθεί η συζήτηση με συμμετοχή ενός επιπλέον ομιλητή από κάθε κόμμα. Οι ομιλητές θα λάβουν το λόγο μετά το πέρας των ομιλιών του Πρωθυπουργού και των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

Οι Υπουργοί έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν στη συζήτηση, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 143 και τους ορισμούς του άρθρου 97, παράγραφοι 1 έως 3 του Κανονισμού.

Επίσης, ύστερα από συνεννόηση, την οποία έχω κάνει με τα κόμματα και εφόσον η Βουλή αποδεχθεί αυτήν την πρόταση, θα μιλήσουν μετά την ομιλία του Πρωθυπουργού και των Αρχηγών των Κομμάτων, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ο κ. Ευστράτιος Κόρακας, από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Βασίλειος Μαγγίνας, από το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου ο κ. Σπυρίδων Δανέλλης και από το Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ο κ. Γεώργιος Ρόκος. Ο Υπουργός Εξωτερικών εδήλωσε ότι θα πάρει μέρος επίσης στη συζήτηση.

Ο χρόνος, ο οποίος προτείνεται, θα είναι δέκα λεπτά για τους ομιλητές των Κομμάτων.

Δέχεται η Βουλή την πρόταση για τη διεύρυνση του κύκλου των ομιλητών και για το χρόνο που πρότεται;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς η Βουλή ομόφωνως απεδέχθη την πρόταση αυτή.

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνουμε δύο χρόνια εφαρμογής μίας ολοκληρωμένης εξωτερικής πολιτικής απέναντι σε μία διεθνή πραγματικότητα, της οποίας το κύριο χαρακτηριστικό είναι η μεγάλη κινητικότητα.

Το διεθνές πολιτικό σύστημα, βρίσκεται εδώ και μερικά χρόνια, μετά το 1989, σε γρήγορες εξελίξεις. Ακολουθεί όλο και πιο γρήγορα τους ρυθμούς παγκοσμιοποίησης του οικονομικού συστήματος.

Όλα τα κράτη προσπαθούν να προλάβουν τις εξελίξεις, προσπαθούν να καθορίσουν νέες στρατηγικές, να χρησιμοποιήσουν νέα μέσα.

Έχουν βέβαια όλα ένα στόχο, τη μεγιστοποίηση των εθνικών τους ωφελημάτων, στην πραγματικότητα, η οποία διαμορφώνεται.

Αποτέλεσμα αυτής της γενικευμένης κινητικότητας είναι και το γεγονός ότι τα θέματα τα οποία αφορούν τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, είναι θέματα που έχουν έρθει στο προσκήνιο. Η Τουρκία είναι πιο κοντά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, συμφωνήθηκε η τελωνειακή ένωση, αλλά και τα θέματα της Κύπρου βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας. Η Κύπρος συμμετέχει στις διαδικασίες διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η επικαιρότητα του Κυπριακού και η τουρκική στάση στο Αιγαίο είναι αποτέλεσμα του γεγονότος, ότι οι παγκόσμιες εξελίξεις σήμερα πια οδηγούν σε αποφάσεις, επιβάλλουν αποφάσεις, δεν μπορεί να εξακολουθήσει η ισορροπία ή η

ακίνησία, η οποία υπήρχε χθες.

Στη δυναμική των ανακατατάξεων την οποία ανέφερα, η Κυβέρνηση αντέδρασε άμεσα με μία φιλειρηνική, αλλά και αποφασιστική πολιτική σε κάθε μέτωπο. Με νέα εργαλεία και με νέα μέσα τακτικής, ένας είναι ο στρατηγικός μας στόχος: Να εξασφαλίσουμε τη δημιουργία της ισχυρής Ελλάδας, να διασφαλίσουμε τα συμφέροντα, τα δίκαια και τα δικαιώματα της χώρας μας. Με συνέπεια στους στόχους μας, με διαδοχικές πρωτοβουλίες έχουμε διαμορφώσει μια νέα πραγματικότητα για τη θέση της Ελλάδας στη Διεθνή Κοινότητα. Την αναβαθμισμένη θέση της Ελλάδας αναγνωρίζουν και οι πλέον δύσπιστοι παρατηρητές και ένα μεγάλο τμήμα της διεθνούς κοινής γνώμης επικροτεί την πολιτική μας.

Στόχος, όπως είπα και πριν, της πολιτικής μας είναι η διασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, η προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων, η ασφάλεια της χώρας. Προωθούμε πολιτικές, οι οποίες έχουν σκοπό να εμπεδώσουν την ειρήνη στην περιοχή, να προωθήσουν την πρόοδο και τη συνεργασία των λαών. Πολιτικές, οι οποίες θα φέρουν και φέρουν την Ελλάδα στον πυρήνα λήψεως αποφάσεων στο διεθνές σύστημα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο ΝΑΤΟ, στον ΟΗΕ και στους άλλους διεθνείς οργανισμούς συμμετέχουμε ενεργά, αλλά την εξωτερική μας αυτή πολιτική τη στηρίζουμε και στο εσωτερικό μέτωπο με τις αναπτυξιακές μας επιδόσεις, με την οικονομική μας πολιτική, με την πολιτική σε όλα τα θέματα, τα οποία αφορούν την εσωτερική οργάνωση της χώρας.

Το κύρος της Ελλάδος σήμερα στο εξωτερικό δεν είναι αποτέλεσμα μονάχα της εξωτερικής πολιτικής, αλλά είναι αποτέλεσμα των συνδυασμένων δράσεων σε όλους τους τομείς και δεν μπορούμε να απομονώσουμε τη μία δράση από την άλλη. Όλες αυτές οι δράσεις έχουν τους ίδιους στόχους και οδηγούν στο αποτέλεσμα της αναβάθμισης του κύρους της χώρας στη Διεθνή Κοινότητα.

Την πολιτική μας, της ειρήνης, της φιλίας και της συνεργασίας, προωθούμε επίσης σε ένα ευρύτερο τόξο, το οποίο αγκαλιάζει τα Βαλκάνια, τις παρευξινίες χώρες, την Ανατολική Μεσόγειο. Έχουμε υπογράψει τα δυο τελευταία χρόνια πάνω από τριάντα τέσσερις συμφωνίες με τις χώρες αυτές της περιοχής και έχουμε διαμορφώσει μια νέα πραγματικότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτά σε πολύ συντομία είναι κάποιες αρχές, οι αρχές της εξωτερικής μας πολιτικής, μιας πολιτικής η οποία έχει, όπως είπα, σημειώσει επιτυχίες. Αυτή η συζήτηση προκλήθηκε από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος και στην πρότασή του το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος επικέντρωσε το ενδιαφέρον του στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και στο ΝΑΤΟ και γι' αυτό θα αναφερθώ σ' αυτά τα θέματα και όχι σε όλα τα άλλα της εξωτερικής πολιτικής.

Στόχος μας και επιθυμία μας σε σχέση με την Τουρκία είναι να αποτελέσει η Τουρκία τμήμα αυτής της νέας διεθνούς πραγματικότητας, η οποία διαμορφώνεται στην περιοχή, αρκεί βέβαια, να εγκαταλείψει την επιθετική της πολιτική απέναντι στην Ελλάδα, αρκεί να προσαρμοστεί στο Διεθνές Δίκαιο, να δεχθεί το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Συζητήσαμε τα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων στις αρχές Νοεμβρίου. Από τις αρχές Νοεμβρίου μέχρι σήμερα, οι εξελίξεις σηματοδοτήθηκαν από τις αποφάσεις του Συμβουλίου Κορυφής στο Λουξεμβούργο.

Όπως ξέρετε η Τουρκία άσκησε εντατικές πιέσεις για να αναγνωρισθεί ως υποψήφια χώρα για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να έχει το ίδιο καθεστώς με τις άλλες υποψήφιες χώρες, όπως είναι για παράδειγμα η Κύπρος, η Ουγγαρία, η Πολωνία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου έκρινε ότι δεν μπορεί να δώσει αυτό το χαρακτήρα, αυτό το καθεστώς στις σχέσεις με την Τουρκία. Είναι ανέφικτο να θεωρηθεί από τώρα η Τουρκία ως υποψήφια χώρα. Δέχθηκε την ανάλυση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αρνητική κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου στην Τουρκία, για την ανάγκη αλλαγής της συμπεριφοράς απέναντι στην Ελλάδα και την ανάγκη να συμβάλει θετικά η Τουρκία στην επίλυση του κυπριακού προβλήματος.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής του Λουξεμβούργου, καθόρισε τις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση με δύο τρόπους. Πρώτον, με το να την καλέσει να συμμετάσχει στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη στην οποία θα συμμετάσχουν τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι υποψήφιες χώρες –Ευρωπαϊκή Διάσκεψη η οποία θα συνέλθει στις 12 του Μάρτη στο Λονδίνο–και δεύτερον έθεσε ένα πλαίσιο για την ευρωπαϊκή στρατηγική της Τουρκίας. Αναφορικά με το δεύτερο το θέμα είναι ότι χρειάζεται μία καλύτερη συνεργασία με την Τουρκία, πλην όμως η συνεργασία αυτή πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ορισμένο πλαίσιο. Τι λέει αυτό το πλαίσιο; Λέγει, όσον αφορά γενικά τις σχέσεις με την Τουρκία, ότι θα πρέπει να ευθυγραμμισθεί προς τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, θα πρέπει να δεχθεί ή να προσπαθήσει να αποκτήσει εκείνα τα χαρακτηριστικά τα οποία είναι χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών χωρών που συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε δύο, λοιπόν, κατευθύνσεις κινούνται οι αποφάσεις του Συμβουλίου Κορυφής στο Λουξεμβούργο. Η πρώτη είναι συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και η δεύτερη είναι το πλαίσιο συνεργασίας με την Τουρκία.

Όσον αφορά για τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο Κορυφής δεν εξειδίκευσε την απόφασή του σε σχέση με την Τουρκία. Έθεσε ένα γενικό πλαίσιο, ποιες προϋποθέσεις πρέπει να καλύπτουν οι χώρες, οι οποίες θα συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη.

Ποια είναι η προϋπόθεση για να πραγματοποιηθεί μια Ευρωπαϊκή Διάσκεψη με επιτυχία; Η προϋπόθεση είναι ότι οι χώρες που συμμετέχουν, επιδιώκουν την ειρήνη, την ασφάλεια, τις σχέσεις καλής γειτονίας, το σεβασμό της κυριαρχίας των άλλων χωρών και γενικά τις αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται η Ένωση. Προϋπόθεση επίσης είναι η ανάγκη του σεβασμού της ακεραιότητας και του απαραβίαστου των εξωτερικών συνόρων κάθε χώρας, ο σεβασμός των αρχών του Διεθνούς Δικαίου και η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, ως ο προσηρότερος τρόπος επίλυσης διαφορών.

Επίσης, τέλος, όποια χώρα συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, δεν μπορεί να έχει αντιρρήσεις για τη συμμετοχή άλλης χώρας και δεν μπορεί να έχει αντιρρήσεις για την ένταξη μιας τρίτης χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άρα και η Τουρκία, για να εξειδικεύσω αυτήν την αρχή, δεν μπορεί να έχει αντιρρήσεις για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά ως προς την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη.

Τώρα, για το πλαίσιο της συνεργασίας με την Τουρκία, ζήτησε τη συνέχιση των πολιτικών και οικονομικών ρυθμίσεων για τον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας, την αντιμετώπιση των θεμάτων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εφαρμογή του κράτους δικαίου, το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων –αυτό αφορά το Κουρδικό θέμα– τις καλές και σταθερές σχέσεις με την Ελλάδα και την διευθέτηση των διαφορών ιδίως μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, την εποικοδομητική τέλος στάση της Τουρκίας για την επίλυση του Κυπριακού στα πλαίσια των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών.

Εμείς πιστεύουμε ότι οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου, αυτές τις οποίες σας ανέφερα, είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Είναι ιδιαίτερα σημαντικές γιατί ξεκαθαρίζουν από πλευράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ποιες είναι οι προϋποθέσεις μιας καλής συνεργασίας, θέτουν υγιείς και βιώσιμες βάσεις για τη συνεργασία με την Τουρκία. Κλείνουν τη δυνατότητα να μεταφερθούν στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλήματα τα οποία τώρα δεν είναι προβλήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θέτουν, επίσης, τις διαδικασίες για να επιλυθούν τα όποια προβλήματα υπάρχουν, της Τουρκίας με την Ένωση και με ένα κράτος – μέλος, ιδιαίτερα την Ελλάδα.

Όπως ξέρετε, η Τουρκία εξέφρασε την απογοήτευσή της γι' αυτές τις αποφάσεις. Είπε ότι δεν υπάρχει πολιτική βούληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συνεργασία με την Τουρκία. Έτσι αναφέρεται και η επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μία ευρύτερη συνεργασία στην περιοχή.

Βεβαίως, όλα αυτά δεν είναι ακριβή, δεν είναι αληθή, αποτελούν ηθελημένη παρερμηνεία των εξελίξεων. Η Τουρκία

για εσωτερικούς ή άλλους λόγους ήθελε να πετύχει μια άλλη απόφαση. Η απόφαση αυτή την έθεσε προ των ευθυνών της και γι' αυτό αντέδρασε με τον τρόπο τον οποίο αντέδρασε.

Συνοψίζω τη θέση μας: Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε με την Τουρκία δημιουργούνται από τις απαράδεκτες αξιώσεις και πιέσεις της Άγκυρας. Εμείς έχουμε καταστήσει σαφές και το έχουμε επαναλάβει πολλές φορές, το επαναλαμβάνω και σήμερα ότι δεν συζητούνται καθ' οιονδήποτε τρόπο τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας. Ούτε είναι δυνατή η αποδοχή μιας συνολικής πολιτικής διαπραγμάτευσης για τις σχέσεις μας με την Τουρκία.

Έχει διατυπώσει η Ελλάδα τη θέση της βήμα προς βήμα προσέγγισης. Την έχω παρουσιάσει αυτήν τη θέση αναλυτικά, επανειλημμένα από το Βήμα αυτό.

Σημαντικό στοιχείο αυτής της προσέγγισης, της βήμα προς βήμα προσέγγισης, είναι η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, που είναι και το μόνο ζήτημα μεταξύ των δύο χωρών που απαιτεί επίλυση. Και η επίλυση με τον τρόπο τον οποίο υποδεικνύουμε, πιστεύουμε εμείς ότι θα οδηγήσει αποφασιστικά στην ομαλοποίηση της κατάστασης.

Η βήμα προς βήμα προσέγγιση, όπως την έχουμε προτείνει, στη συνολική της θεώρηση αποβλέπει στο να ανοίξει δρόμο για τη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Για τη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων από το επικίνδυνο σημείο όπου βρέθηκαν οι σχέσεις αυτές μετά την αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας στα Ίμια.

Στη βήμα προς βήμα, λοιπόν, προσέγγιση, εμμένουμε ότι είναι ο καλύτερος και πιο σωστός δρόμος, για να αναπτυχθεί η συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Βασική θέση της πολιτικής μας, βασική αρχή αυτής της πολιτικής την οποία έχουμε διαγράψει, είναι η συνάρτηση των σχέσεων με το Διεθνές Δίκαιο. Η Άγκυρα οφείλει να σεβαστεί το Διεθνές Δίκαιο. Από την πρώτη στιγμή εμείς αναδείξαμε το Διεθνές Δίκαιο, τα διεθνή δικαιοδοτικά όργανα και την ειρηνική επίλυση των διαφορών ως βασικό θεμέλιο για τη διαμόρφωση μιας νέας εποχής των σχέσεων με την Τουρκία.

Είναι μία αρχή η οποία είναι διεθνώς αποδεκτή, είναι μία αρχή την οποία επιδιώκουν να επιβάλουν όλα τα κράτη, είναι μία αρχή η οποία χαρακτηρίζει το σύγχρονο κόσμο. Δεν είμαστε πια στο 1912, δεν είμαστε πια στον περασμένο αιώνα, όπου οι διαφορές επιλύονταν με πολεμικά μέσα και πολεμικές αντιπαραθέσεις. Είμαστε στο τέλος του αιώνα, όπου κυριαρχούν οι αρχές του Διεθνούς Δικαίου και πρέπει οι χώρες, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν, να ακολουθούν μία πολιτική ειρήνης και συνεργασίας.

Μέσα στο πρίσμα αυτό, θέλω να αναφερθώ και σε δύο θέματα:

Η κοινή δήλωση της Μαδρίτης αποβλέπει στο να στρέψει την Τουρκία προς την κατεύθυνση της αποδοχής και επαναβεβαίωσης των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συνθηκών, να είναι σαφές ότι ανάμεσα στις δύο χώρες υπάρχουν ρυθμίσεις με βάση τις διεθνείς συνθήκες. Και αυτές οι διεθνείς συνθήκες πρέπει να εφαρμοστούν.

Η Μαδρίτη υπαγορεύει επίσης, τη νομική επίλυση των διαφορών, όπως τις αντιλαμβάνονται οι δύο χώρες. Στενεύει τα περιθώρια δράσης της Άγκυρας και εκθέτει την Άγκυρα στη διεθνή κοινωνία κάθε φορά που υπερβαίνει αυτό το πλαίσιο. Και αποτέλεσμα της Μαδρίτης ήταν ακριβώς αυτό. Να εκτίθεται συνεχώς η Άγκυρα με τις ενέργειές της, να εκτίθεται από το γεγονός ότι δεν αποδέχεται την εφαρμογή των διεθνών συνθηκών και δεν προσφεύγει στο Διεθνές Δικαστήριο για να εκθέσει τις δικές της απόψεις.

Το δεύτερο σημείο το οποίο θέλω να αναφέρω είναι ότι από το 1993 μετέχουμε σε μία νέα νομική πραγματικότητα με την αποδοχή από την ελληνική πλευρά της γενικής δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου. Με την πολιτική και νομική αυτή πράξη, η χώρα μας υπογράμμισε τη συμμετοχή της στη διεθνή κοινότητα δικαίου. Η ελληνική Κυβέρνηση έχει σαφή επίγνωση της επιθετικότητας της Τουρκίας. Γι' αυτό και έχουμε διατυπώσει συγκεκριμένη επιφύλαξη στην αποδοχή της γενι-

κής δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου, σε ό,τι αφορά τα θέματα άμυνας και ασφάλειας.

Σε αυτή τη νομική πραγματικότητα καλούμε και την Τουρκία να προσχωρήσει, την καλούμε και εκείνη να αποδεχθεί τη δικαιοδοσία του διεθνούς οργάνου, εφόσον άλλωστε η αποδοχή της δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης είναι καίριο ζητούμενο για τη συμμετοχή στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Εφόσον αυτό είναι μία γενική προϋπόθεση για τη συμμετοχή στις ευρωπαϊκές εξελίξεις, εφόσον αυτό είναι μία βάση για την ένταξη και άλλων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αυτονόητο, πιστεύουμε, να αποδεχθεί και αυτήν την προϋπόθεση η Τουρκία, να ενστερνιστεί την αντίληψη της διεθνούς πρακτικής, την οποία έχουν και οι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να διαχειριστεί τις εξωτερικές της σχέσεις με γνώμονα το Διεθνές Δίκαιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η θέση μας η οποία βασίζεται στη σημασία του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συνθηκών, είναι μία θέση η οποία εξασφαλίζει την απήχηση των απόψεων μας, εξασφαλίζει την αποδοχή των απόψεων μας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη διεθνή κοινότητα. Επιπρόσθετα, στερεώνει την ασφάλεια, τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας. Διότι όλες αυτές οι έννοιες, κυριαρχικά δικαιώματα, εδαφική ακεραιότητα κλπ., προκύπτουν και πηγάζουν από αυτό το σύμπλεγμα νομικών κανόνων και συνθηκών στο οποίο εμείς συνεχώς αναφερόμαστε.

Εμείς πιστεύουμε, ότι η προσέγγιση αυτή είναι συμφέρουσα για την Ελλάδα, αλλά πιστεύουμε επίσης, ότι είναι συμφέρουσα και για την Τουρκία. Και είναι συμφέρουσα για όλους που θέλουν ειρήνη, σταθερότητα και ασφάλεια στην περιοχή.

Η Τουρκία, μετά το Λουξεμβούργο, αντέδρασε σπασμωδικά. Υπήρξε ένταση και νέο κλίμα επιθετικότητας. Τι απέκρινε από αυτήν την πολιτική; Τίποτε. Επιδείνωσε τη θέση της με τις ενέργειές της και απομονώθηκε.

Οι παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου προκαλούν ένταση. Απειλούν την ειρήνη.

Εμείς, διαφυλάσσοντας τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, αρνούμαστε να υιοθετήσουμε μία πολιτική κλιμάκωσης της έντασης. Αρνούμαστε να υιοθετήσουμε μια τέτοια πολιτική, γιατί ακριβώς αυτό επιδιώκει η Τουρκία. Μέσα από την ένταση, να ξεφύγει από το δίλημμα, το οποίο θέτουμε εμείς, εφαρμογή ή όχι του Διεθνούς Δικαίου. Να μεταθέσει τα προβλήματα από το επίπεδο αυτό, σε ένα ευρύτερο πολιτικό επίπεδο, επίπεδο αντιπαραθέσεων. Και εκεί να προκαλέσει διαιτησίες, επεμβάσεις. Να προκαλέσει πολιτικές συζητήσεις, οι οποίες δεν έχουν θέση. Να προκαλέσει έναν άλλον τρόπο επίλυσης των διαφορών, από εκείνον ο οποίος στηρίζεται στις αρχές του Διεθνούς Δικαίου.

Επειδή, όμως, αυτές οι αρχές του Διεθνούς Δικαίου δίνουν σε εμάς το δικό, τη βάση για τις σχέσεις μας, εκεί πρέπει να σταθούμε με μία ψύχραιμη πολιτική.

Και γι'αυτό, έχουμε αποδεχθεί τη συζήτηση και στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας. Και στη συζήτηση αυτήν, προσερχόμαστε με εποικοδομητικό πνεύμα. Γιατί στόχος μας είναι η διασφάλιση της κυριαρχίας μας, η διασφάλιση των δικαιωμάτων μας και η ειρήνη στην περιοχή.

Γι'αυτό στηρίξαμε, επίσης, την πρόταση της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να σχηματισθεί μια ομάδα ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων, των σοφών των δύο κρατών, οι οποίοι θα εξετάσουν διαδικαστικά θέματα στις σχέσεις των δύο κρατών, όπως την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας.

Όπως ξέρετε, η Τουρκία οδήγησε σε αδιέξοδο αυτήν τη διαδικασία, αρνούμενη να συμμετάσχει πλέον, επειδή η διαδικασία αυτή βρίσκεται υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εμείς, όμως, δεν έχουμε κανένα λόγο να αποδεχθούμε αυτήν την απαίτηση της Τουρκίας, να μην είναι πλέον η διαδικασία αυτή στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είμαστε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διαδικασία αυτή ξεκίνησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την Ευρωπαϊκή Ένωση

συνεργαζόμαστε. Αυτή έθεσε, στις αποφάσεις του Λουξεμβούργου, το πλαίσιο των σχέσεων των κρατών μελών με την Τουρκία. Εμείς, λοιπόν, σε αυτό το πλαίσιο εντασσόμαστε. Οφείλει η Τουρκία να συμμορφωθεί.

Τελευταία η Τουρκία, διαπιστώνοντας ότι η συμπεριφορά της δεν οδήγησε πουθενά, προσπάθησε να αλλάξει το κλίμα. Επανήλθε με προτάσεις, με μία ρηματική διακοίνωση. Και θέλω να πω ότι όλες τις διακοινώσεις και τις δηλώσεις της Τουρκίας τις εξετάζουμε με προσοχή. Γιατί δεν είναι ο στόχος μας ο αποκλεισμός της Τουρκίας από τις εξελίξεις.

Αλλά μένουμε σταθερά στη θέση μας ότι μία συνολική διαπραγμάτευση όπως αυτή που προτάθηκε, είναι αδιέξοδη. Δεν την αποδεχόμαστε. Δεν έχει έννοια. Έχουμε εμπειρία από τόσα χρόνια σχέσεων ότι αυτές οι συνολικές διαπραγματεύσεις είναι εκ του πονηρού και δεν οδηγούν πουθενά. Γνώμονας της προσέγγισής μας είναι το Διεθνές Δίκαιο και τα δικαιοδοτικά του όργανα.

Η υπεράσπιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και της εδαφικής μας ακεραιότητας αποτελούν θεμέλιο της εξωτερικής μας πολιτικής. Με αυτές τις θέσεις, ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Πάγκαλος απάντησε στην επιστολή του Τούρκου Υπουργού Εξωτερικών.

Αυτή είναι και η αιτία, η στάση της Τουρκίας, που εξακολουθούμε να δεσμεύουμε το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο προς την Τουρκία.

Η χθεσινή δήλωση του εκπροσώπου του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών δείχνει, ότι η Τουρκία νομίζει ότι με πιέσεις μπορεί να κερδίσει το χαμένο έδαφος. Θα χάσει και άλλο όμως, αν δεν πορευθεί το δρόμο της ειρήνης και του Διεθνούς Δικαίου.

Απειλές δεν μας φοβίζουν, έχουμε τη δυνατότητα και τα μέσα να απαντήσουμε οποτεδήποτε, πολύ αποτελεσματικά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Ως προς το Κυπριακό, η χώρα μας υποστηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την εξεύρεση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης, στα πλαίσια των αποφάσεων του Οργανισμού.

Έχουμε μία στενή συνεργασία με την Κυβέρνηση της Κύπρου και θα συνεχίσουμε αυτήν τη συνεργασία. Για μας, έχουμε τονίσει, η πολιτική λύση του Κυπριακού δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ευόδωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Η ένταξη της Κύπρου αποτελεί μέρος της συνολικής πολιτικής διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι κάτι ανεξάρτητο από τη λύση του Κυπριακού.

Οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκινούν στις 30 Μαρτίου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε ακόμα τη συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη στις 12 Μαρτίου στο Λονδίνο και η χώρα μας θα παράσχει στην Κύπρο κάθε δυνατή βοήθεια, για να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις ένταξης το ταχύτερο δυνατόν, με επιτυχία.

Η Κύπρος έχει κάθε δικαίωμα να οργανώνει την άμυνά της και το στηρίζουμε ανεπιφύλακτα. Ωστόσο, πιστεύουμε ότι η πρόταση του Προέδρου Κληρίδη για αποστρατικοποίηση της νήσου ή σταδιακό αποκλεισμό, είναι στη σωστή κατεύθυνση και η άρνηση της Τουρκίας να αποδεχθεί και να συζητήσει αυτήν την πρόταση, είναι ένα άλλο δείγμα της αδιαλλαξίας της και της έλλειψης σοβαρότητας στην αντιμετώπιση του Κυπριακού.

Η αδιάλλακτη στάση της τουρκικής πλευράς, οι δηλώσεις για περαιτέρω ενσωμάτωση των κατεχομένων στην Τουρκία, οι απειλές του κ. Ντενκτάς ότι δεν πρόκειται να επανέλθει στις διαπραγματεύσεις, δεν οδηγούν πουθενά.

Ελπίζουμε ότι η Τουρκία θα σταθμίσει την κατάσταση πιο ψύχραιμα, ότι θα αντιληφθεί ότι η ένταξη της ενωμένης Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι και σε όφελος των Τουρκοκυπρίων, γιατί θα βελτιώσουν κατά πολύ το βιοτικό τους επίπεδο. Θα είναι και σε όφελος της Τουρκίας γιατί θα μπορέσει να βγει από το αδιέξοδο, στο οποίο έχει οδηγηθεί.

Άλλωστε πιστεύω ότι η επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης

λύσης για το Κυπριακό θα διευκόλυνε κατά πολύ την προσέγγιση της Τουρκίας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα επιτάχυνε κατά πολύ τη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει επανειλημμένα αναφερθεί στον ξένο παράγοντα –είναι ο όρος τον οποίο χρησιμοποιεί– και ανησυχεί για το ρόλο του. Δεν καταλαβαίνει ότι οι καιροί αλλάξανε.

Η Ελλάδα χαράσσει σήμερα ανεξάρτητα την εξωτερική της πολιτική. Μετέχουμε σε διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς και γνώμονάς μας είναι η προαγωγή του εθνικού μας συμφέροντος. Γι' αυτό ακριβώς αντιμετωπίζουμε θετικά τις πρωτοβουλίες τρίτων στην περιοχή, των όποιων τρίτων. Δεν είναι μονάχα η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ολλανδία, είναι και οι Ηνωμένες Πολιτείες, είναι και η Μεγάλη Βρετανία και υπήρξαν και άλλες χώρες, όπως η Ιταλία, οι οποίες ενδιαφέρθηκαν. Αντιμετωπίζουμε θετικά τις πρωτοβουλίες αυτών των τρίτων, διότι παγιά μας θέση εδώ και δεκαετίες είναι ότι το Κυπριακό δεν είναι ένα πρόβλημα σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας ή σχέσεων μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας. Είναι ένα διεθνές πρόβλημα.

Η επίλυσή του είναι ευθύνη της Διεθνούς Κοινότητας και σ' αυτήν την επίλυση πρέπει να συνεργαστούν όλοι.

Αγωνιστήκαμε γι' αυτήν τη θέση. Αγωνιστήκαμε για να καταστεί το Κυπριακό διεθνές πρόβλημα. Και σ' αυτήν τη θέση πρέπει να παραμείνουμε εάν θέλουμε να το λύσουμε. Όσον αφορά τον ξένο παράγοντα, η Ελλάδα του σήμερα δεν είναι η Ελλάδα του 1960. Έχουμε τις απόψεις μας, τις θέσεις μας, τις επιδιώξεις μας. Αυτές οι απόψεις, οι θέσεις, οι επιδιώξεις μας αποτελούν κριτήριο των πράξεών μας και όχι επιθυμίες άλλων, όποιων και να είναι.

Εμείς θα συνεχίσουμε την πολιτική μας, γιατί έχουμε το δικío με το μέρος μας και η διεθνής κοινωνία το αναγνωρίζει. Εμείς θα συνεχίσουμε την πολιτική μας, γιατί η Ελλάδα πρέπει να είναι ένα κέντρο, μια χώρα, που προωθεί την ειρήνη. Έτσι μονάχα θα κερδίσουμε στη Διεθνή Κοινότητα και γι' αυτό είμαστε αποφασισμένοι με μια πολιτική ειρήνης να περάσουμε τις θέσεις μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι εξελίξεις στο NATO ανησυχούν το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος. Το NATO ξεκίνησε εδώ και καιρό μια διαδικασία επαναπροσδιορισμού του ρόλου του στη νέα πραγματικότητα που διαμορφώθηκε μετά το 1989. Η Κυβέρνηση μετείχε ενεργά σε όλη αυτή τη διαπραγμάτευση με συγκεκριμένη άποψη για το νέο του ρόλο και για την αυριανή θέση της Ελλάδας στη συμμαχία.

Θέλω να ξεκαθαρίσω τρία σημεία: Το πρώτο σημείο, το NATO δεν είναι διαιτητικό όργανο και κανένας δεν επιθυμεί να του δώσει έναν τέτοιο ρόλο. Η νέα δομή του συνιστά στρατιωτική διοικητική οργάνωση της Συμμαχίας, τρόπο επαναρρύθμισης της εσωτερικής λειτουργίας του στρατιωτικού σκέλους και όχι μεθοδολογία επίλυσης κάποιων διεθνών διαφορών ή διμερών ζητημάτων που η μία ή η άλλη χώρα θέτει.

Το δεύτερο σημείο, το NATO δεν έχει αντικείμενο την άσκηση κυριαρχίας εξ ονόματος των μελών του, ούτε έχει εξουσιοδότηση να ασκήσει κυριαρχία εξ ονόματος των μελών του. Η Συμμαχία εγγυάται το πλαίσιο της συλλογικής άμυνας, την ασφάλεια όλων των μελών της. Επίσης, θα αναλαμβάνει στη μετεξελιγμένη μορφή του και αποστολές ειρηνευτικού και ανθρωπιστικού χαρακτήρα.

Το τρίτο σημείο, όσον αφορά την άμυνα των χωρών-μελών, διατυπώνεται ρητά στο κείμενο της νέας δομής του NATO ότι τα κράτη, στο πλαίσιο της συλλογικής άμυνας, διατηρούν το δικαίωμα, έχουν και το καθήκον να αναλαμβάνουν τα ίδια τις κυρίαρχες ευθύνες για την άμυνά τους. Έχουμε εμείς την ευθύνη για την άμυνά μας. Και επειδή έχουμε εμείς την ευθύνη για την άμυνά μας, έχουμε προχωρήσει το πιο φιλόδοξο εξοπλιστικό πρόγραμμα το οποίο γνώρισε η χώρα τα τελευταία χρόνια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Ποια είναι η νέα πραγματικότητα στο NATO; Οι μεταβολές

στα αιγαιοστρατιωτικά δεδομένα στην Ευρώπη, οι οποίες ακολούθησαν τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας, αφαίρεσαν από το NATO –να το θέσω έτσι– την κατεύθυνση την οποία είχε για δεκαετίες. Μπορεί στα χαρτιά να είχε κάποιες γενικές αποστολές, αλλά στην πράξη είχε μια συγκεκριμένη αποστολή: Την αντιπαράθεση με το άλλο στρατόπεδο, την αντιπαράθεση με το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Άλλο στρατόπεδο δεν υπάρχει πια. Σύμφωνο Βαρσοβίας δεν υπάρχει πια. Και εκείνο το οποίο είναι ζητούμενο τώρα, είναι μια Ευρώπη ασφαλής στο σύνολό της, μια Ευρώπη χωρίς διαχωριστικές γραμμές, μια Ευρώπη που δεν υπάρχει πια ψυχρός πόλεμος, δηλαδή η προσαρμογή στο νέο ευρωπαϊκό σκηνικό και αντιμετώπιση των προκλήσεων των νέων καιρών.

Η νέα δομή του NATO υπαγορεύτηκε από την ανάγκη μετεξέλιξης της συμμαχίας, από εκεί που ήταν ένας αμυντικός οργανισμός σε έναν οργανισμό, ο οποίος θα προάγει την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη συνεργασία.

Τη στιγμή που διατυπώνεται από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος ο ισχυρισμός ότι το νέο NATO και η δομή του δημιουργούν –έτσι ακριβώς ήταν η έκφραση του ΚΚΕ– εύλογες ανησυχίες για τις επιπτώσεις που μπορεί να υπάρξουν και για την κλιμάκωση της έντασης στην περιοχή, όλα ανεξαιρέτα τα κράτη της περιοχής έχουν αντίθετη άποψη. Θέλουν να συμμετάσχουν στο NATO. Αντιμετωπίζουν το NATO ως τη μεζονά προοπτική κατοχύρωσης της εθνικής τους ασφάλειας και ακεραιότητας, ως τον κατ' εξοχή σταθεροποιητικό παράγοντα.

Το NATO είχε ορισμένο χαρακτήρα. Ο ορισμένος αυτός χαρακτήρας οδήγησε στο παρελθόν και σε πολιτικές απέναντι στη χώρα μας οι οποίες ήταν αρνητικές. Οδήγησε και σε στάσεις, οι οποίες δεν προήγαγαν καλές σχέσεις της χώρας μας με άλλες χώρες. Αλλά απ' αυτό το παρελθόν έχουμε ξεφύγει, δεν έχουμε δημιουργήσει ακόμα ένα καινούριο παρόν, δεν έχουμε δημιουργήσει ακόμη τις σχέσεις εκείνες μέσα από τις οποίες εμείς θα μπορούσαμε να πούμε ότι όλα πηγαίνουν κατ' ευχήν.

Χρειάζεται ακόμη διαπραγμάτευση, χρειάζεται ακόμη ξεκαθάρισμα στόχων, χρειάζονται ισορροπίες. Αλλά βρισκόμαστε πολύ πιο πέρα από αυτό που υπήρχε στις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες.

Βασικές αρχές της νέας δομής του NATO που επιδιώκουμε είναι η δυνατότητα ανταπόκρισής του σε όλο το φάσμα των ρόλων και των αποστολών της συμμαχίας. Όχι μόνο συλλογική άμυνα αλλά και αποστολές στήριξης της ειρήνης και της σταθερότητας. Και αυτό πρέπει να υπάρχει για να είναι ολοκληρωμένη η εικόνα.

Εδώ πρέπει να πω ότι ο νέος τρόπος λειτουργίας του με τη μορφή αποστολών σε αντικατάσταση των προκαθορισμένων ορίων ευθύνης, αφού το NATO δεν αντιμετωπίζει συγκεκριμένο αντίπαλο αλλά αναλαμβάνει την ευθύνη της ασφάλειας απέναντι σε απρόβλεπτους κινδύνους και κρίσεις σε έναν ευρύτερο χώρο, είναι απόρροια αυτής της νέας προσπάθειας.

Η νέα δομή προβλέπει το δραστικό περιορισμό του συνολικού αριθμού των Νατοϊκών στρατηγείων από εξήντα πέντε σε είκοσι και περιορίζει τα τέσσερα επίπεδα διοίκησης σε τρία: Στρατηγικές, περιφερειακές και υποπεριφερειακές διοικήσεις.

Στη χώρα μας, μας ενδιαφέρει ο νότιος τομέας. Ένα περιφερειακό στρατηγείο θα υπάρχει στη Νάπολη, δύο κλαδικά περιφερειακά στρατηγεία, αεροπορίας και ναυτικού, στην Ιταλία και τέσσερα διακλαδικά υποπεριφερειακά στρατηγεία στη Μαδρίτη, στη Βερόνα, στη Λάρισα και στη Σμύρνη.

Αυτά τα υποπεριφερειακά στρατηγεία, όπως αυτό το οποίο θα υπάρξει στη Λάρισα, δεν έχουν σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις προκαθορισμένα όρια ευθύνης. Τούτο είχε αποφασιστεί το 1992. Και οι περιοχές των επιμέρους δραστηριοτήτων τους θα προτείνονται εν καιρώ ειρήνης κατά περίπτωση από τον αρμόδιο περιφερειακό διοικητή σε συντονισμό και με έγκριση των εθνικών Κυβερνήσεων.

Επειδή έγινε πολλή συζήτηση για το τι παραχωρήσαμε, θελω πάλι να επαναλάβω αυτό το οποίο είχα πει και κατά τη

συζήτηση ορισμένων ερωτήσεων. Δεν παραχωρήσαμε τίποτε με τις ρυθμίσεις αυτές. Μία χώρα, η οποία δεν είχε στρατηγεία, δεν είχε και περιοχές ευθύνης. Και είναι γνωστό ότι τα όποια στρατηγεία αποφασίστηκαν, αεροπορικό και χερσαίο, για να εγκατασταθούν κάποτε στην Ελλάδα, είτε το 1980 με την επανένταξή μας είτε το 1992, ουδέποτε ιδρύθηκαν. Δεν υπήρξαν στρατηγεία. Αλλά και πριν από το 1980, από την ένταξη την οποία κάναμε μετά την αποχώρηση, η Ελλάδα ουδέποτε είχε χερσαίο ή αεροπορικό στρατηγείο, οι δυνάμεις μας υπάγονταν στα στρατηγεία της Σμύρνης.

Το ναυτικό υποστρατηγείο Comet East το μόνο σε λειτουργία επί ελληνικού εδάφους ΝΑΤΟϊκό υποστρατηγείο στερήθηκε, με την απόφαση του 1992 που καταργούσε τις περιοχές ευθύνης, τα όρια επιχειρησιακής ευθύνης του που ούτως ή άλλως το ΝΑΤΟ δεν αναγνώριζε μετά την επανένταξη της Ελλάδος το 1980.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας κούρασα αλλά θέλω να βγάλω το συμπέρασμα τι σημαίνουν όλα αυτά. Η χώρα μας εφεξής θα μετέχει πρακτικά και ισότιμα για πρώτη φορά στο σύνολο των δραστηριοτήτων της συμμαχίας. Αυτό σημαίνει τη δυνατότητα πλήρους αξιοποίησης του πολιτικού και στρατιωτικού βάρους της Ελλάδος σε μία διευρυνόμενη Ευρωατλαντική συμμαχία. Αυτή η συμμετοχή μας ανοίγει νέες δυνατότητες για τη χώρα μας τόσο στον παραδοσιακό τομέα της συλλογικής άμυνας, όσο και στον υπό διαμόρφωση τομέα της Ευρωπαϊκής ταυτότητας ασφάλειας και άμυνας.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις θα έχουν τη δυνατότητα εξοικείωσης και εκμετάλλευσης με τις νέες αντιλήψεις οι οποίες βρίσκονται σε ανάπτυξη. Έχουμε νέες δυνατότητες και αυτό σημαίνει ότι η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας θα αποκτήσει ένα ουσιαστικό εργαλείο για την άσκηση πολιτικής στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Η συμμετοχή μας επίσης στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, η οποία δραστηριοποιείται με χρήση ΝΑΤΟϊκών μέσων θα βρει νέα στηρίγματα με την ένταξή μας στη νέα δομή του ΝΑΤΟ. Θα αποκτήσει περισσότερες δυνατότητες και ουσία.

Τέλος, η αποκατάσταση της πολιτικοστρατιωτικής ανισορροπίας που υπήρχε σε βάρος μας στο ΝΑΤΟ και η ισότιμη συμμετοχή μας θα αποκλείουν εφεξής εκμετάλλευση της απουσίας μας για μονοπώληση από άλλους των ρόλων και των ωφελημάτων που μπορεί να έχει κανείς.

Υπάρχει πολιτική και στρατιωτική ανισορροπία και αυτή ξεπερνιέται με τη συμμετοχή μας στη νέα δομή. Έτσι όπως είπα έχουμε νέες δυνατότητες και δεν θα μπορούν άλλοι να μονοπωλούν ρόλους και ωφελήματα. Βεβαίως, θέλω να προσθέσω εδώ ότι υπάρχουν διαπραγματεύσεις σε εξέλιξη και ότι σε όλα τα θέματα είναι δυνατοί πολλοί δρόμοι, ότι υπάρχουν δρόμοι περισσότερο ωφέλιμοι και λιγότερο ωφέλιμοι για μας και εκείνο που δημιουργούμε τώρα είναι οι προϋποθέσεις για να αξιοποιήσουμε αυτές τις δυνατότητες και χρειάζεται στη συνέχεια ψυχραιμία, σύνεση τακτικής, στρατηγική για να μπορέσουμε να πετύχουμε το στόχο μας για μια ισχυρή Ελλάδα.

Το πολιτικό σκηνικό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Τουρκία, όπως διαβάζουμε και από τον Τύπο, είναι αποσταθεροποιημένο. Πρώτο για εγγενείς οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους, όπως μεγάλος πληθωρισμός, μεγάλη οικονομική αβεβαιότητα, έντονες κοινωνικές αντιπαραθέσεις, έντονες αντιπαραθέσεις γύρω από τον χαρακτήρα του κράτους, εκλογές στις οποίες δεν ξέρει κανείς τι θα προκύψει και αν θα προκύψει μία σταθερή Κυβέρνηση. Υπάρχει αβεβαιότητα για τις εξελίξεις στην Τουρκία και δεν υπάρχει και ένας σταθερός πόλος ο οποίος μπορεί να καθορίσει τις εξελίξεις σε ορισμένη κατεύθυνση.

Δεύτερο σημείο είναι οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου που, επαναλαμβάνω, δεν στρέφονται κατά του Τουρκικού λαού, αλλά κατά μίας συγκεκριμένης αντίληψης άσκησης εξωτερικής πολιτικής της Άγκυρας, που είναι απαράδεκτη στη σύγχρονη Ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Θα ήταν λάθος αν η ελληνική Κυβέρνηση ακολουθούσε τις διακυμάνσεις του βαρομέτρου ανάλογα με αυτά που συμβαίνουν στην Τουρκία.

Εμείς πρέπει να ακολουθήσουμε με συνέπεια τη γραμμή που εξέθεσα. Με συνέπεια, με σύνεση και πρωτοβουλίες, ώστε να καταδεικνύουμε στη διεθνή κοινότητα την αδιαπραγμάτευτη υπεράσπιση των εθνικών μας δικαιών και δικαιωμάτων. Με συνέπεια και στρατηγική, ώστε να εκμεταλλευτούμε τις όποιες ευκαιρίες ανοίγονται, όπως αυτές οι ευκαιρίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή το ΝΑΤΟ. Να τις αξιοποιούμε και για να διαφυλάξουμε το κεκτημένο της διετίας, αλλά και για να διευρύνουμε τη στήριξη και την απήχηση των απόψεών μας. Να μπορούμε με κύρος να στηρίζουμε τις αποφάσεις μας και να παρεμβαίνουμε στις εξελίξεις.

Η ισχυρή Ελλάδα μπορεί να προκύψει μόνο από έναν τέτοιο αγώνα. Από έναν τέτοιο αγώνα που άρχισε η Κυβέρνησή μας και μόνο αυτή η Κυβέρνηση μπορεί να κερδίσει. Και άρχισε ήδη να τον κερδίζει και θα τον κερδίσει μέχρι τέλους.

Η ισχυρή Ελλάδα θα είναι η Ελλάδα της σταθερότητας, της ασφάλειας, της ειρήνης και της συνεργασίας. Αυτό επιδιώκουμε: Ειρήνη, ασφάλεια, συνεργασία. Αυτό επιδιώκει ο ελληνικός λαός, αυτό είναι και επιβεβλημένο για τα συμφέροντα της χώρας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα γενικά δικά θεώρητα, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ", είκοσι εννέα μαθητές και δύο συνοδοί-δασκαλοί τους από το 3ο Δημοτικό σχολείο Μελισσίων Αττικής.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές, θεωρώ ότι η σημερινή συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως είναι από τις πιο κρίσιμες και σημαντικές της τελευταίας, ως το πω, πενταετίας. Όχι βεβαίως γιατί το συγκεκριμένο θέμα, το κατέθεσε σαν πρόταση το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, αλλά γιατί το ζήτημα που συζητάμε σήμερα είναι ένα ζήτημα εξαιρετικά σημαντικό. Βεβαίως, η στενότερη και εξαιρετικά σημαντική πλευρά του είναι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

Θεωρώ ότι σήμερα ο ελληνικός λαός πρέπει να δώσει τη μεγαλύτερη προσοχή –ίσως γι' αυτό μπήκε και πρωί η συνεδρίαση, βολεύει το πρωί– για τον εξής λόγο: Εάν δώσει βάση και εμπιστοσύνη σ' αυτά που είπε ο Πρωθυπουργός και νιώσει μια σιγουριά και μια ικανοποίηση, τότε το βέβαιο είναι ότι τα αμέσως επόμενα χρόνια, για να μην πω τους επόμενους μήνες, θα βρεθεί ο ελληνικός λαός ανυποψίαστος, ανέτοιμος και κατά συνέπεια σε σημαντικό βαθμό ανυπεράσπιστος.

Βεβαίως, ο ελληνικός λαός στις δύσκολες στιγμές έχει επιδείξει ικανότητα να αποκτά και ετοιμότητα. Όμως τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα από κάθε άλλη φορά. Και εμείς θεωρούμε ότι ο ελληνικός λαός, τουλάχιστον πρέπει να προβληματιστεί σοβαρά, διότι αυτό το θέμα που συζητάμε σήμερα μόνο εφησύχηση δεν απαιτεί.

Κύριε Πρωθυπουργέ, έχετε βεβαίως κάθε δικαίωμα να υπερασπιστείτε την πολιτική της Κυβέρνησης, αλλά να το κάνετε αυτό με όπλο την αλήθεια, λέγοντας την αλήθεια και όχι με όπλο την παραπλάνηση, τη συσκοτίση, την επιλεκτική αναφορά σε ζητήματα που σε τελευταία ανάλυση είναι λεπτομέρειες σε σχέση με το κύριο ζήτημα που συζητάμε.

Εμείς τουλάχιστον, ως Κόμμα, αυτά που πιστεύουμε τα λέμε και δημόσια. Δεν κρύβουμε τίποτα από τις σκέψεις μας. Τα λέμε καθαρά και παίρνουμε και την ευθύνη να δικαιωθούμε ή να μη δικαιωθούμε.

Σήμερα ο Πρωθυπουργός εμφάνισε το πρόβλημα σαν ένα πρόβλημα ελληνοτουρκικών σχέσεων εν εξελίξει. Μίλησε για μια σειρά πρωτοβουλίες για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για το πώς θα εφαρμοσθεί αυτή η περίφημη Συνθήκη της Μαδρίτης.

Δεν θα μπορούμε σε τέτοιες λεπτομέρειες. Θα μπαίναμε σε τέτοιες λεπτομέρειες –και είναι λεπτομέρειες– και θα παρεμβάيناμε αν το πρόβλημα ήταν σε εξέλιξη. Πιστεύουμε –και το πιστεύουμε βάσιμα– ότι το πρόβλημα από πλευράς σχεδιασμού έχει κλείσει. Υπάρχει συγκεκριμένος σχεδιασμός ο οποίος δεν αναφέρεται στενά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, αναφέρεται στο διαμελισμό, στη διχοτόμηση του Αιγαίου, στην αμερικανοποίηση του και αντικειμενικά πια οι βλέψεις και οι επιδιώξεις της Τουρκίας έχουν βρει ένα πρόσφορο έδαφος να κατοχυρωθούν στον έναν ή στον άλλο βαθμό.

Τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας ήδη έχουν υποσκαφθεί, το σχέδιο είναι πια εκπονημένο και χρονοδιάγραμμα υπάρχει –δεν ξέρω αν έχετε πέσει έξω στο χρόνο και για αυτό έχετε την ανησυχία να επιταχύνουμε– και πιστεύουμε εμείς ότι μένουν κάποιες λεπτομέρειες να λυθούν ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία ή μάλλον στην ελληνική και στην τουρκική Κυβέρνηση γιατί οι λαοί δεν έχουν καμία σχέση με αυτά τα “κονμπρεμί”. Να λυθούν λοιπόν κάποιες λεπτομέρειες έτσι που η ελληνική πλευρά να περισώσει κάπως τυπικά το γόητρο της –να μην χάσει 100% να χάσει 90%– και η τουρκική πλευρά να πει ότι, εγώ δεν πήρα το 80% που ζητούσα πήρα το 90%. Θέματα πια γοήτρου βρίσκονται μπροστά μας και τίποτα παραπάνω.

Όσον αφορά το Κυπριακό, το οποίο οπωσδήποτε είναι διεθνές θέμα, αλλά συνδέεται, μιλάμε στην ουσία για την ευρωδικοτόμηση της Κύπρου. Διότι μέχρι τώρα η Κύπρος κατέληξε να λειτουργεί σαν ένα νησί διχοτομημένο και όχι γιατί αυτήν τη στιγμή ντεφάκτο οι δύο κοινότητες ζουν χωριστά αλλά γιατί αυτό το περίφημο Διεθνές Δίκαιο και οι περίφημοι διεθνείς οργανισμοί με την όλη τους στάση συνέβαλαν, με επικεφαλής τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής βεβαίως, στο να βρισκόμαστε σε απόσταση αναπνοής από την νομιμοποίηση της διχοτόμησης της Κύπρου. Και αυτή θα γίνει μέσω της ενταξιακής διαδικασίας.

Μπορούμε θαυμάσια να μιλήσουμε για ευρωδικοτόμηση. Και όταν λέει ο Πρωθυπουργός ότι η Κύπρος θα ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς να μπει προϋπόθεση να λυθεί το πολιτικό ζήτημα, αυτό εννοεί, ότι θα μπει διχοτομημένη. Αυτό ακριβώς εννοεί και λέει ότι το κυριότερο είναι να μπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το αν θα είναι ένα δύο ή τρία κρατίδια δεν έχει καμία σημασία. Σημασία έχει οπωσδήποτε το προγεφύρωμα Κύπρος να λειτουργήσει για την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία επιτεύγεται. Την ενδιαφέρει η Κύπρος όπως ξέρετε όχι τόσο όσο αγορά αλλά ως ορμητήριο οικονομικής κυρίως δραστηριότητας και επενδύσεων κεφαλαίων στην περιοχή.

Από τα πιο επικίνδυνα που είπε ο Πρωθυπουργός –και τα λέω επικίνδυνα διότι αυτήν τη στιγμή διαμορφώνουν πέρα από ουσία και μία μακροπρόθεσμα επικίνδυνη κατάσταση στη χώρα– είναι τα παρακάτω:

Είπε πρώτον ότι τα πράγματα μπορούν να πάνε καλά με κατάλληλους χειρισμούς –εμείς αυτούς τους χειρισμούς που κάνετε τις λέμε διπλωματικές μηχανοραφίες αφού είναι μόνο για το γόητρο και τις λεπτομέρειες– γιατί έχουμε το εξής όπλο: Το Διεθνές Δίκαιο. Μα το Διεθνές Δίκαιο το έχουν κουρελιάσει αυτοί οι οποίοι ευθύνονται για την εφαρμογή εδώ και πάρα πολλά χρόνια και κουρελιάζεται κάθε μέρα. Λέτε ότι το Διεθνές Δίκαιο είναι μία εγγύηση. Μα αν το Διεθνές Δίκαιο ήταν εγγύηση τότε γιατί μιλάμε για ελληνοτουρκικό πρόβλημα και ελληνοτουρκικές διαφορές; Η υφαλοκρηπίδα είναι ένα θέμα που πραγματικά θέλει μία συμπληρωτική εξέταση. Αφού έχουμε το Διεθνές Δίκαιο γιατί δεν λειτουργεί ως αυτόματος πιλότος αφού μάλιστα αυτοί οι “ανθρωπιστικοί” οργανισμοί που μας περιγράφτε είναι απελευθερωμένοι από τα “βάσανα” που τους παρουσίαζε το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Τώρα είναι απελευθερωμένοι, τώρα είναι “ουμανιστές”. Αυτοί οι “ουμανιστές” γιατί δεν εφαρμόζουν αυτό το Διεθνές Δίκαιο και ταλαιπωρούμαστε για ζητήματα τα οποία πραγματικά μπορούμε να τα θεωρήσουμε λυμένα βάσει του Διεθνούς Δικαίου.

Για ποιο Διεθνές Δίκαιο μιλάτε; Πού εφαρμόζεται αυτό το διεθνές δίκαιο; Ξέρετε πού εφαρμόζεται; Εκεί βεβαίως που

είναι σύμφωνες οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής κατά πρώτο λόγο, κατά δεύτερο λόγο η Γερμανία ή το NATO. Εκεί εφαρμόζεται το δίκαιο. Χαιρόμαστε πολύ!

Μα, εδώ σας θέλω. Όταν το δίκαιο παραβιάζεται σε βάρος αδύνατων χωρών, λαών που υποφέρουν, εξαρτημένων χωρών –γιατί η μεγάλη πλειοψηφία των χωρών σήμερα έχει σχέσεις εξάρτησης με τις ηγετικές δυνάμεις– εκεί κρίνεται το Διεθνές Δίκαιο και όχι όταν το Διεθνές Δίκαιο εφαρμόζεται από τον ηγεμόνα για τα συμφέροντα των ηγεμόνων. Αυτό το Διεθνές Δίκαιο εσείς επικαλείστε. Εμείς δεν του δίνουμε πια καμία σημασία. Καμία σημασία με την έννοια ότι απηχεί κατακτήσεις λαών αλλά το ζήτημα είναι καθαρά πολιτικό: Ποιοι θέλουν να ισχύσει το δίκαιο.

Δεύτερον είπατε ότι εδώ τώρα έχει κυριαρχήσει παγκόσμια μία αντίληψη ότι όποιες διαφορές ανακύπτουν θα λύνονται με ειρηνικά μέσα. Δεν είμαστε είπατε στην αρχή του αιώνα. Ξεχάσατε το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο βέβαια ο οποίος έγινε στα μέσα του αιώνα αλλά σας θυμίζω ότι και μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο που πραγματικά διαμορφώθηκε ένας συσχετισμός υπέρ των φιλειρηνικών δυνάμεων είχαμε εκατόν είκοσι πέντε τοπικούς πολέμους. Και μετά τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας, αυτού του συμφώνου που “ταλαιπωρούσε” το NATO και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής –τους “ταλαιπωρούσε”– έχουμε αλληπάλληλους τοπικούς πολέμους. Και μάλιστα όλοι οι επίσημοι θεωρητικοί –όχι του πολέμου, της διπλωματίας– λένε ότι πια όλος ο δρόμος τις επόμενες δεκαετίες θα είναι δρόμος μικρών τοπικών συγκρούσεων σε βάρος των λαών, κατακτητικών πολέμων από πλευράς των ηγετικών δυνάμεων και το ερώτημα είναι αν μπορούμε να μιλάμε και για κίνδυνο ενός γενικότερου πολέμου.

Πού την είδατε εσείς την ειρήνη; Ούτε καν –να το πω καθαρά– τα αφεντικά της Κυβέρνησης δεν μιλάνε έτσι για την ειρήνη καθαρά και μάλιστα λένε ότι, όπου χρειαστεί θα χρησιμοποιήσουμε και τα πολεμικά μέσα. Γιατί δηλαδή αποκοιμίζεται τον ελληνικό λαό ότι τελείωσε ο πόλεμος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ**)

Και αφού τελείωσε ο πόλεμος δεν έχουμε να περιμένουμε τίποτα άλλο παρά να απαντήσει ο κ. Πάγκαλος στον κ. Τζεμ να δούμε τι θα γίνει για να πάμε να κοιμηθούμε ήσυχοι!

Γι' αυτό λέω ότι δεν έχετε δικαίωμα να κρατάτε το λαό στο σκοτάδι. Με όπλο την αλήθεια με όπλο τις δικές σας θέσεις δώστε μάχη για να υπερασπιστείτε την πολιτική σας όχι έτσι.

Και πώς εξηγείται αυτή η Ελλάδα, η οποία έχει μάλιστα λέει πολιτικό και στρατιωτικό βάρος στα πλαίσια του NATO, να μην μπορεί να βρει το δίκαιο από τους συμμάχους της. Και βρήκατε τώρα το επιχείρημα: Μα, το NATO δεν είναι διαιτητής ανάμεσα στα μέλη του. Μα αν το NATO δεν μπορεί να διασφαλίσει τα κυριαρχικά δικαιώματα των μελών του πως μπορεί να διασφαλίσει την ειρήνη, την ασφάλεια, την ισότητα των εθνών εκτός μελών;

Κοιτάξτε αυτά τα επιχειρήματα που σας φέρνω κατά τη γνώμη μου είναι γυμνασιακού επιπέδου με την έννοια, δηλαδή, ότι είναι απλά ότι δεν χρειάζεται να είναι κανείς πολιτικός, δεν είναι ανάγκη να είναι μέσα στο Κοινοβούλιο για να υποβάλει αυτά τα ερωτήματα. Εγώ πιστεύω ότι αυτά τα ερωτήματα θα σας τα υποβάλλει ο απλός Έλληνας πολίτης ο οποίος παρακολουθεί τις εξελίξεις έστω μέσα από ένα όγκο πολλών πληροφοριών και σκοταδιού μαζί.

Θα σας ρωτήσει: Δηλαδή το NATO πώς μπορεί να εγγυηθεί αυτήν την ειρήνη, τη φιλία, την αγάπη και την ομόνοια των λαών όταν αποτελείται από κράτη–μέλη –όχι από λαούς– που το ένα διαγκωνίζει το άλλο και το ένα αντιστρατεύεται το άλλο; Γιατί ξέρετε πάρα πολύ καλά πόσο αγαπημένες είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες με τη Γερμανία και ξέρετε τους διάφορους άξονες και αντιάξονες που υπάρχουν ανάμεσα στο NATO. Να σταθώ σε αυτό το επιχείρημα.

Επομένως δεν μπορείτε να μας λέτε ότι τα ελληνοτουρκικά ζητήματα είναι απο την μία μεριά θέματα διμερών σχέσεων –και μάλιστα μας εγκალείτε γιατί τα συνδέουμε με το NATO– και απο την άλλη λέτε, και στο βαθμό που μπορεί να έχει

σχέση το NATO μας διασφαλίζει το Διεθνές Δίκαιο και την ειρήνη. Λέτε ψέματα. Θα το πω έτσι. Και λέτε ψέματα γιατί βεβαίως δεν μπορείτε να δείτε την αλήθεια. Αν πείτε την αλήθεια τότε πρέπει να αλλάξετε γραμμή πλεύσης. Και αν την αλλάζατε αυτήν τη γραμμή πλεύσης ιδιαίτερα σε αυτά τα ζητήματα που έχουν σχέση με τα σύνορα, τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας, τη νέα τάξη πραγμάτων όπως κομψά λέγεται στην περιοχή, να ξέρετε ότι οι πρώτοι που θα στηρίζαμε την Κυβέρνηση θα ήμασταν εμείς ανεξαρτήτως όλων των άλλων βαθιών διαφορών που έχουμε.

Η περίοδος που ζούμε τώρα είναι εξαιρετικά επικίνδυνη. Τα γεγονότα του Ιράκ είναι μπροστά μας, το Κοσσυφοπέδιο αναζωπυρώνεται, ο πόλεμος στη Βοσνία στην ουσία δεν έχει τελειώσει. Βρισκόμαστε σε μία περιοχή από τα Βαλκάνια μέχρι τον Κόλπο, όλη η νοτιοανατολική περιοχή της Ευρώπης, η οποία είναι μία περιοχή οξύτατων ανταγωνισμών ανάμεσα στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις –και είναι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις– ανάμεσα στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρωπαϊκή Ένωση ή χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι μία περιοχή-μαγνήτης, η οποία έχει τεράστιο πλούτο, έχει στρατιωτικό, πολιτικό και γενικότερο ενδιαφέρον και εμείς αυτήν τη στιγμή, η Ελλάδα, δεχόμαστε και απειλές στα σύνορά μας, αλλά και από την άλλη μεριά καλούμαστε στα πλαίσια του NATO, του παλιού και νέου δόγματος του NATO, να συνεργήσουμε στην απειλή των κυριαρχικών δικαιωμάτων σε βάρος άλλων χωρών.

Και γι' αυτό που είπατε, ότι ανεβαίνει το πολιτικό και το στρατιωτικό βάρος της Ελλάδας, εμείς θέλουμε να ανέβει το πολιτικό και το στρατιωτικό βάρος της Ελλάδας στην πάλη κατά της ιμπεριαλιστικής τάξης πραγμάτων, κατά της διανομής των αγορών για τη φιλία των λαών. Εκεί ν' ανέβει το βάρος.

Αλλιώς, το πολιτικό και το στρατιωτικό βάρος κατ' αρχήν, όσο και ν' ανέβει, την Ελλάδα δεν τη χρειάζονται τόσο όσο χρειάζονται την Τουρκία και άλλες. Αλλά αυτό δεν έχει τόσο μεγάλη σημασία. Όσο και ν' ανέβει το βάρος, θα είναι σε σχέση με το δυσμενή ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή και όχι σε σχέση με το θετικό ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή.

Τέλος, θέλω να σταθώ σε ένα ιδεολόγημα, το οποίο προβάλλεται πέρα από το Διεθνές Δίκαιο και την ειρήνη. Είναι το ιδεολόγημα με τη μορφή ενός τεχνητού και παραπλανητικού διλήμματος, που λέει "ειρήνη-πόλεμος". Επειδή στην εποχή μας δεν αρκούν οι όροι, εμείς θέλουμε για άλλη μια φορά, δεν είναι η πρώτη φορά, να τοποθετηθούμε από αυτό το βήμα, γιατί η λογική σας, η φιλοσοφία σας, πέρα από την πρακτική σας, αποτελεί λίπασμα για να ενισχύεται η εθνικιστική υστερία με τη μορφή της τουρκοφαγίας, αλλά και για να ενισχύεται ο ραγιαδισμός, η εθελοδοουλεία και η υποτέλεια με τη μορφή του πραγματισμού, του εκσυγχρονισμού και της αναμόρφωσης των πραγμάτων ύστερα από τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας.

Αυτοί που μιλάνε για ειρήνη –και εσείς μαζί, γιατί όπως είπατε είσθε μία χώρα που συναινεί σε ό,τι αποφασίζει το NATO– πώς την εννοούν την ειρήνη; Γιατί εμείς την ειρήνη την εννοούμε πέρα από το πιο σημαντικό, τη διαφύλαξη των συνόρων της εδαφικής ακεραιότητας από κάθε στρατιωτική επιβουλή, εισβολή, πίεση κλπ., με το να έχει το δικαίωμα ένας λαός, όποιος και αν είναι αυτός, να καθορίζει το μέλλον του και το παρόν του, να καθορίζει τις εξελίξεις.

Οι συμμαχίες μέσα στις οποίες είσθε –και είσθε και περήφανος γι' αυτό, η Κυβέρνηση βεβαίως και δεν βάλατε εσείς την Ελλάδα στο NATO, η σημερινή Κυβέρνηση, είναι εκεί προ πολλού– όταν λένε "ειρήνη" αυτό εννοούν; Μα, δεν εννοούν αυτό.

Σαν "ειρήνη" εννοούν το εξής: Με το πιστόλι στον κρόταφο των λαών, με τη συνεχή απειλή πολέμου, με στρατιωτικές βάσεις και ατομικά όπλα πυρηνικά σε κάθε χώρα, με τις δυνάμεις ταχείας επέμβασης, τελικά με το μαχαίρι του πολέμου, να επιβάλλουν την υποταγή, την εθελοδοουλεία, το ραγιαδισμό. Τέτοια ειρήνη εμείς δεν τη θέλουμε. Και βεβαίως, δεν θέλουμε εκείνον τον πόλεμο, που θα οδηγήσει τους λαούς να σφάζονται για τα συμφέροντα του πετρελαίου, για τα

πετρέλαια στη Μοσούλη κλπ., για να μιλήσουμε και λίγο με την επικαιρότητα.

Το πρόβλημα λοιπόν δεν είναι "ειρήνη ή πόλεμος". Το πρόβλημα που μπαίνει, είναι αν οι λαοί έχουν δικαίωμα να υπερασπίζονται τα σύνορά τους, όσο υπάρχουν τα έθνη. Έχουν δικαίωμα να υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους στον τόπο τους και μ' αυτήν την έννοια να κάνουν αγώνα πατριωτικό και διεθνιστικό, γιατί αν όλοι οι λαοί της περιοχής δυναμώσουν τον αγώνα και το κίνημα για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους μέσα στο χώρο που ζουν, αλλά και για τη διεθνή συνεργασία, να ξέρετε ότι ο αγώνας αυτός είναι πατριωτικός, διεθνιστικός και δεν υπάρχει καμία αντιπαράθεση του ενός με το άλλο. Λοιπόν, δε μιλάμε για μία τέτοια ειρήνη και για έναν τέτοιο πόλεμο.

Λέτε ότι θα κάνουμε τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης στο Αιγαίο κλπ. και λύθηκε το πρόβλημα. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι με τη νέα δομή του NATO και με το νέο στρατιωτικό δόγμα καταργούνται τα εθνικά σύνορα. Ίσως και από την πλευρά μου να κάνω κατάχρηση του όρου "νέο", διότι αναπροσαρμογές στο ρόλο του NATO έχουμε από το 1980. Τα στοιχεία αυτού που λέγεται σήμερα νέα δομή, υπάρχουν από το 1980. Απλώς με τις ανατροπές επιταχύνθηκαν και κυριάρχησαν τα νέα στοιχεία που ήθελε να φέρει το NATO και έγιναν πια καθολικά.

Το λέω, γιατί ακόμα από τη συμφωνία επανένταξης της Ελλάδας στο στρατιωτικό NATO ήταν καθαρό, ότι λόγω του νέου στρατιωτικού δόγματος του NATO και λόγω νέων στοιχείων που έμπαιναν, καταργείται γενικώς και παντού ο εθνικός χώρος.

Γι' αυτό και η τουρκική ηγεσία δεν έκανε τον κόπο να προειδοποιεί για πτήσεις και γι' αυτό κανείς δεν της έλεγε τίποτα, γιατί σε τελευταία ανάλυση αυτό θεωρήθηκε ένα υπόλειμμα δέσμευσης, σε μια περίοδο που υπήρχαν και για το NATO οι εθνικοί χώροι. Με τη συμφωνία Ρότζερς άνοιξε το παράθυρο και τώρα πια έχουν ανοίξει διάπλατα οι πόρτες.

Βεβαίως, τότε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ως αντιπολίτευση εκείνη την περίοδο, κατήγγειλε ως μειοδοτική τη συμφωνία και υποσχέθηκε ο Ανδρέας Παπανδρέου ότι θα το φέρει στη Βουλή μετά το 1981, για να ξανασυζητηθεί. Λέγεται μάλιστα ότι υπήρχαν μυστικά εδάφια κλπ. Ο Ανδρέας Παπανδρέου, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ήρθε στην εξουσία, χαίρετσε από μακριά την ιστορία, αλλά ακόμα η επανένταξη στο NATO, η συγκεκριμένη συνθήκη δεν έχει συζητηθεί στη Βουλή, ούτε για λόγους ιστορικής αξίας.

Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι για το NATO παραβιάσεις εθνικών ορίων δεν υπάρχουν. Επομένως, το πρόβλημα αντικειμενικά ευνοεί την Τουρκία. Και ξέρετε γιατί ευνοείται στη συγκεκριμένη περίοδο η Τουρκία. Ευνοείται λόγω της γενικότερης γεωστρατηγικής της θέσης.

Το νέο στρατιωτικό δόγμα του NATO προϋποθέτει –και εδώ είναι φαινομενικά ο τραγέλαφος– το εξής: Μία χώρα δεν μπορεί να υπερασπισθεί τα δικά της κυριαρχικά δικαιώματα, δεν νομιμοποιείται να τα υπερασπισθεί –άλλο ότι ο ελληνικός λαός θα τα υπερασπίσει βεβαίως, δεν θα κοιτάξουμε νόμους και δεσμεύσεις, αν χρειαστεί– την ίδια ώρα, όμως, νομιμοποιείται να συμμετάσχει σε πολυεθνικό στρατό, ο οποίος θα χτυπάει, τότε στο Ιράκ, τότε στη Λιβύη, ανάλογα όπου αποφασίσει το NATO και οι Αμερικάνοι για τα στρατηγικά συμφέροντα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Δηλαδή, εσύ δεν μπορείς να λύσεις τα του οίκου σου, δεν σε υπερασπίζεται κανείς, αλλά θα πας να λύσεις τα του οίκου των Αμερικανών στην άλλη άκρη του πλανήτη.

Πώς αισθάνεσθε δηλαδή εσείς για μια χώρα ισχυρή, μέσα σε ένα NATO, το οποίο δεν κάνει τίποτα άλλο, παρά να φτιάχνει τάγματα ασφαλείας, να τα στέλνει από εδώ και από εκεί, να τα ετοιμάζει για κτυπήματα;

Προ ολίγων μηνών –δεν θυμάμαι ακριβώς– βγαίνει ο Γενικός Γραμματέας του NATO ο κ. Σολάνα και λέει ότι το NATO ετοιμάζει στρατό είκοσι πέντε χιλιάδων ατόμων, ο οποίος θα πάει στην Αλγερία. Να αντιμετωπίσει τι; Το ισλαμικό κίνημα.

Αύριο μπορεί και εδώ να στείλουν, γιατί κάποιος δεν τους αρέσει. Εμείς δεν είμαστε ισλαμιστές, όπως ξέρετε, ούτε

είμαστε υπέρ των σφαγών που κάνουν. Ποιος θα λύσει αυτό το πρόβλημα; Το ΝΑΤΟ; Τον κάλεσε κανείς το Σολάνα; Αυτά είναι θέματα που θα τα λύσει ο κάθε λαός με την πάλη του. Και στο κάτω-κάτω, αν το ζητήσει μία κυβέρνηση είναι διαφορετικό. Του το ζήτησε κανείς;

Έχω υπόψη μου ότι η κυβέρνηση της Αλγερίας δεν δέχθηκε να περάσει τα εσκαμμένα η ομάδα του Ευρωκοινοβουλίου που πήγε. Πόσο μάλλον να δεχθεί είκοσι πέντε χιλιάδες στρατό! Αυτός βέβαια δεν θα πάει για να σώσει τους Αλγερινούς από τις σφαγές, αλλά για να βάλουν πόδι οι Αμερικάνοι εκεί που έχουν ακόμα κάποιο ποδαράκι οι Γάλλοι. Αυτή είναι η ουσία.

Πώς λοιπόν, έρχεστε και λέτε εσείς ότι αισθάνεσθε ασφαλείς με το ΝΑΤΟ, με το Διεθνές Δίκαιο; Το Κουρδικό είναι εκεί που είναι. Εμείς δεν δεχόμαστε αυτές τις λύσεις που προτείνετε.

Είναι καλές, αν θέλετε, εφησυχάζουν, μας γλιτώνουν και από χειρισμούς, αλλά δεν είναι αυτή η πραγματικότητα.

Από αυτήν την άποψη, θέλω να σταθώ πιο συγκεκριμένα σε ορισμένες πλευρές που αναδείξατε εδώ, ξαναλέγοντας ότι έχει τελειώσει η ιστορία από πλευράς σχεδιασμού. Είσαστε στις λεπτομέρειες. Έχει διαμελισθεί το Αιγαίο. Τώρα, δεν ξέρω πόσο τοις εκατό παίρνει η Ελλάδα και πόσο παίρνει η Τουρκία. Αυτά τα ξέρετε εσείς ή η κυρία Όλπραϊτ και θα σας τα πει την τελευταία στιγμή με χαρτάκι, δεν ξέρω πώς θα γίνει, αλλά εν πάση περιπτώσει.

Να πούμε, λοιπόν, ορισμένα πράγματα πιο συγκεκριμένα. Λέτε, ότι το Δικαστήριο της Χάγης θα μας λύσει το πρόβλημα. Κατ' αρχήν, δεν ξέρω πως φτάσαμε. Πραγματικά δεν ξέρουμε πως μέσα σε ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα το Δικαστήριο της Χάγης έχει γίνει ένας νέος ΟΗΕ. Εδώ ο ΟΗΕ δεν κάνει τίποτα και δεν μπορεί να λύσει ζητήματα. Πάνε όλα στη Χάγη. Και βρέθηκε και το εξυπνο επιχείρημα, ότι αφού δεν πάει η Τουρκία, σημαίνει ότι είναι κακό για την Τουρκία, άρα εμείς θα το κάνουμε κύριο επιχείρημα. Τα πάντα στο Δικαστήριο της Χάγης.

Όλοι ξέρουμε τι είναι το Δικαστήριο της Χάγης, ποιες δυνάμεις ελέγχουν πολιτικά το Δικαστήριο της Χάγης. Το Δικαστήριο της Χάγης ασχολείται με ορισμένα ζητήματα καθαρά νομικής φύσης. Θα μου πείτε, μπορείτε να κάνετε διάκριση ανάμεσα σε νομικά και πολιτικά ζητήματα; Βεβαίως, θα είναι λάθος να μιλήσει κανείς για στεγανά, αλλά μπορούμε να κάνουμε διάκριση στο νομικό ζήτημα των συνόρων, που δεν είναι νομικό ζήτημα και στο νομικό ζήτημα της υφαλοκρηπίδας.

Αν αρχίσουμε, λοιπόν και πηγαίνουμε τα σύνορα στα δικαστήρια, καταλαβαίνετε πού πάμε. Ξέρετε πού έχουμε καταλήξει; Θέλετε να δώσετε νομιμότητα στις συνθήκες, τις οποίες έχετε άτυπα ενδεχομένως ακόμη υπογράψει με τις Ηνωμένες Πολιτείες, με την Τουρκία και δεν ξέρω με ποιους άλλους και πάτε να μεταθέσετε το ζήτημα σε ζήτημα απόφασης του δικαστηρίου και να κρύψετε τις πολιτικές σας ευθύνες.

Να σας πω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, που διάβασα: Η Νικαράγουα πήγε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης τις Ηνωμένες Πολιτείες το '86, αν δεν κάνω λάθος, για να βάλει ζήτημα, γιατί βάζουν νάρκες έξω από τα λιμάνια. Το Δικαστήριο της Χάγης –το '86 όμως, άλλη κατάσταση, άλλος συσχετισμός δύναμης– δικαιώνει τη Νικαράγουα. Δεν εφάρμοσαν την απόφαση οι Ηνωμένες Πολιτείες, ούτε αποζημίωση έδωσαν ούτε τη δέχτηκαν. Τότε, δεν ήταν μόνο τότε το Σύμφωνο της Βαρσοβίας και το σοσιαλιστικό σύστημα. Τότε ψήφιζε και ο λεγόμενος τρίτος κόσμος. Σήμερα έχει μηδενιστεί η ψήφος. Και τότε οι Ηνωμένες Πολιτείες σ' αυτό το συγκεκριμένο θέμα –νάρκες στα λιμάνια– δεν δέχθηκαν την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Και θα μου πείτε σήμερα για το Διεθνές Δικαστήριο;

Μας ανησυχεί, όχι γιατί πέφτετε έξω σε έναν χειρισμό που κάνατε. Αυτόν θα σας τον συγχωρούσαμε στο κάτω-κάτω ή θα το καταλαβαίναμε, γιατί γίνονται λάθη στους χειρισμούς. Μεταθέτετε το ζήτημα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, για να κρύψετε το συμβιβασμό σας, την υποτέλεια και ότι

έχετε εκχωρήσει συγκεκριμένα κυριαρχικά δικαιώματα και γιατί δεν θέλετε να τα χαλάσετε με τα αφεντικά σας. Αυτή είναι η ουσία.

Δεύτερο ζήτημα. Λέτε: "Εμείς παλεύουμε το θέμα με την Τουρκία, μέσω της διαδικασίας ένταξης ή μη ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο". Εμείς δεν αμφισβητήσαμε, ότι αυτό το θέμα για λόγους στρατηγικής μπορούσε κανείς να το χειριστεί. Μάλιστα, οι Ευρωβουλευτές μας στο Ευρωκοινοβούλιο έχουν παρεμβάλλει –δεν λέω ότι τα έκαναν όλα εκείνοι, μαζί με άλλους συναδέλφους τους Βουλευτές και άλλες ομάδες– και τέτοια εμπόδια. Έχουν αναδείξει το Κουρδικό, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το Κυπριακό σε σχέση με την ένταξη της Τουρκίας. Εσείς δηλαδή αυτό το εμφανίζετε στον ελληνικό λαό σαν το μέτρο;

Κατ' αρχήν, ξέρετε πολύ καλά ότι η Τουρκία κυρίως έχει τις πλάτες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Είναι περισσότερο φιλοαμερικάνοι. Δεν είναι ότι είναι αντιευρωπαϊκοί. Όχι, απλώς βλέποντας τα πράγματα πιο ρεαλιστικά στη μάχη των γιγάντων και στους ανταγωνισμούς, έχει τοποθετηθεί υπέρ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Είστε βέβαιοι ότι την Τουρκία τη θέλει η Ευρωπαϊκή Ένωση όντας τόσο φιλοαμερικανική; Εδώ παίζονται άλλα παιχνίδια και δεν ήταν η πυγμή της ελληνικής Κυβέρνησης που έφερε αυτήν την απόφαση του Λουξεμβούργου, που δεν ισχύει πια απ' όσα βλέπουμε. Ήταν τα συμφέροντα κυρίως της Γερμανίας και άλλα συμφέροντα που πρυτάνευσαν. Άλλο παζάρι γίνεται για την Τουρκία. Και όλη αυτή η ιστορία, ο φιλοευρωπαϊσμός της Τουρκίας που θα της μειώσει δήθεν τις σωβινιστικές της διαθέσεις ή αυτούς τους χειρισμούς που κάνει σε βάρος της Ελλάδος, δεν θα τους μειώσει σε τίποτα. Να σας πω και το άλλο. Εάν έχει και τις πλάτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να γίνει ακόμα πιο απαιτητική. Ή μπορεί να μειώσει αυτές τις πλευρές και να σφάξει εξ' ολοκλήρου τους Κούρδους. Δεν ξέρει κανείς αυτές οι συμμαχίες που έχει η Τουρκία που οδηγούν τα πράγματα. Και το λέμε, όχι γιατί 100% είχατε λάθος όταν χρησιμοποιήσατε ή χρησιμοποιείτε κατά καιρούς τέτοια ζητήματα, αλλά αυτά είναι παρωνυχίδες και δεν έχουν καμία αξία όταν ξέρετε πολύ καλά ότι το Αιγαίο έχει ήδη διχοτομηθεί.

Θέλω να τονίσω εκ' μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κόμματος και μια άλλη πλευρά. Την είπα στην αρχή, αλλά θέλω να την υπογραμμίσω και μια ακόμα φορά. Λέτε ελληνοτουρκικό. Πόσο ελληνοτουρκικό είναι το ζήτημα; Το ξέρουμε και βέβαια δεν είναι ώρα να κάνει κανείς ιστορία. Ένα θέμα που κρατάει χρόνια, μπορεί να το αποκαλέσει κανείς ελληνοτουρκικό πρόβλημα, ελληνοτουρκικές διαφορές ή δεν ξέρω πώς αλλιώς θα το αποκαλέσει. Όμως, ξέρετε ότι και από τον περασμένο αιώνα και από τις αρχές του αιώνα το ελληνοτουρκικό πήγαινε με βάση τι αποφάσιζαν οι δήθεν προστάτες της Ελλάδας και της Τουρκίας. Τα ξέρουμε όλα αυτά. Πόσο μάλλον τώρα που η υποταγή στους διεθνείς οργανισμούς είναι πια θεσμοθετημένη. Δεν μιλάμε για πολιτική και οικονομική εξάρτηση από μια χώρα. Ήδη υπογράφεται και με βούλα εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας.

Επομένως τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα. Το Αιγαίο ανήκει στην γενικότερη περιοχή που συγκεντρώνει το ενδιαφέρον του ΝΑΤΟ, συγκεντρώνει τους ανταγωνισμούς ανάμεσα στις ΗΠΑ, στη Γερμανία και στη Ρωσία που βγαίνει και αυτή στο προσκήνιο. Γι' αυτό, επαναλαμβάνω, το πράγμα είναι πολύ σοβαρό.

Θέλουμε δε να σταθούμε και στο θέμα Ιράκ, όχι γιατί είναι ένα θέμα των ημερών, όχι γιατί μπορεί να το δει κανείς σαν μια παράλληλη ιστορία που αύριο μπορεί να κτυπήσει την Ελλάδα αλλά και αλλού, αλλά γιατί η Ελλάδα είναι ενταγμένη μέσα στα επιθετικά σχέδια των ΗΠΑ στην περιοχή του Κόλπου. Και υπάρχει το γνωστό θέμα των βάσεων. Η ανανέωση των βάσεων ιδιαίτερα της Σούδας, δεν ήταν τόσο για το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Η Σούδα ήταν για τον Κόλπο κυρίως και σε καταμερισμό πάντα. Και όταν είπα ότι τα νέα στοιχεία της δομής του ΝΑΤΟ είναι από το 1980, ακριβώς αυτό ήθελα να

υπογραμμίσω, ότι η δύναμη ταχείας επέμβασης για τον Κόλπο συγκροτήθηκε επί Κάρτερ, Προέδρου ΗΠΑ, ειδικά για τον Κόλπο. Απλώς τώρα έχουμε παντού δυνάμεις ταχείας επέμβασης.

Λέτε τώρα, αναφορικά με το θέμα του Ιράκ ότι είμαστε υπέρ της ειρηνικής επίλυσης. Ειρηνική επίλυση θέλουν και οι ΗΠΑ, ειρηνική επίλυση θέλουν όλοι, αρκεί βεβαίως να σου βάλουν το πιστόλι στον κρόταφο! Ειρηνική επίλυση είναι και αυτό! Την πολεμική επίθεση πρωμοδοτήσατε εσείς μ' αυτήν τη θεωρία ή θα την πρωμοδοτήσετε αύριο. Και εν πάση περιπτώσει οι βάσεις χρησιμοποιήθηκαν. Ποια πλευρά θέλουμε να θιγούμε; Για να δούμε πώς θα χρησιμοποιηθούν αύριο χώρες εναντίον ενδεχόμενα της Ελλάδας. Όπως χρησιμοποιούν την Ελλάδα εναντίον του Ιράκ, αύριο οι ίδιοι δυνάστες θα χρησιμοποιήσουν και μια άλλη χώρα εναντίον της Ελλάδας. Και αντί εμείς ως χώρα συγκεκριμένη εδώ που βρισκόμαστε και για ιστορικούς λόγους, αλλά και για τους παρόντες λόγους, να δημιουργήσουμε συμμαχίες με όλους τους γειτονικούς λαούς, όπου μπορούμε δε και με κυβερνήσεις, εμείς δεν κάναμε τίποτε άλλο, παρά να κάνουμε εχθρούς μας αυτούς που είναι εχθροί ή θεωρούνται εχθροί των ΗΠΑ. Διότι οι βάσεις χρησιμοποιήθηκαν για το Ιράκ. Αύριο θα μας χρησιμοποιήσουν για τη Λιβύη ή ενδεχόμενα για την Αλγερία, αν και η Αλγερία είναι προς το άλλο στρατηγείο του ΝΑΤΟ.

Αντί δηλαδή εμείς να δημιουργούμε συσπειρώσεις με γειτονικές χώρες, προκαλούμε αντισυσπειρώσεις εναντίον μας. Διότι τα πράγματα πρέπει να τα δει κανείς με δυναμική. Γι' αυτό λέμε εμείς ότι η σημερινή συζήτηση είναι πάρα πολύ σημαντική, όχι γιατί λέμε εμείς σημαντικά πράγματα για πρώτη φορά, τα έχουμε πει πολλές φορές, αλλά γιατί είναι η περίοδος εκείνη όπου κλείνουν συμφωνίες που είναι θηλιά στο λαιμό του ελληνικού λαού. Διότι η Κυβέρνηση είναι εθελοντής σ' αυτά και όσα κόμματα τουλάχιστον δεν παίρνουν καθαρή θέση σ' αυτές τις συμφωνίες και σ' αυτήν τη φάση έχουν τη δική τους συνδρομή.

Λοιπόν, η ιστορία του Ιράκ πως εμφανίστηκε εδώ, με ειρηνικά μέσα να επιτραπεί ο έλεγχος του Ιράκ, τι ατομικά όπλα έχει κλπ.; Ξέρετε πολύ καλά ότι η ιστορία του Ιράκ είναι τα πετρέλαια. Και εδώ ο πρόεδρος της Τουρκίας κ. Ντεμρέλ από το 1994 έχει πει ότι για μας σύνορα είναι τα σύνορα του πετρελαίου. Η Τουρκία διεκδικεί συγκεκριμένη περιοχή εκεί, θεωρεί ότι ακόμα και η περιοχή της Μοσούλης είναι τουρκική. Και δεν το λέω για να εντείνω τον αντιτουρκισμό, αλλά για να πω ότι οι βασικές χώρες μέλη του ΝΑΤΟ έχουν τέτοιες θέσεις. Και το ΝΑΤΟ βέβαια δε λέει "τι είναι αυτά που λέτε, δεν μπορεί τα σύνορα να είναι σύνορα του πετρελαίου, τα σύνορα είναι άλλα σύνορα".

Πως θέλετε, λοιπόν, εμείς να αισθανόμαστε τόσο άνετοι, όταν μας λέτε ότι στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου, των διεθνών οργανισμών και με το πολιτικό βάρος και στρατιωτικό που έχει η Ελλάδα, τα πράγματα είναι όλα λυμένα. Είναι θέμα απλώς να νικήσουμε τον κακό Τούρκο, ο οποίος είναι παλαιοδογματικός, παραδοσιακός, δεν έχει ευρωπαϊκό προσανατολισμό και ως εκ τούτου αυτό είναι το πρόβλημά μας και τίποτα παραπάνω.

Τα γεγονότα δηλαδή του Ιράκ, πρέπει να μας ανοίξουν περισσότερο τα μάτια. Η ιστορία με το Ιράκ, η πρόσφατη, ξεκίνησε όταν η κυβέρνηση του Ιράκ υπέγραψε εξήντα συμφωνίες για το πετρέλαιο, με τη Γαλλία, με την Ολλανδία, με τη Ρωσία, δε θυμάμαι ποιες άλλες χώρες. Και μετά τις εξήντα συμφωνίες σκέφθηκαν να κάνουν τον έλεγχο στο Ιράκ. Αυτά τα ξέρει ο καθένας που παρακολουθεί τα ζητήματα.

Αλλά ακριβώς το πρόβλημα δεν είναι ελληνοτουρκικό, το πρόβλημα δεν είναι μόνο ιστορικό, δεν έχει να κάνει μόνο με τις διαφορές Ελλάδας και Τουρκίας. Και δεν αθωνούμε την τουρκική κυβέρνηση καθόλου, είναι και αυτή χώρα-μέλος του ΝΑΤΟ, είναι και αυτή στιβαρός πολιτικός και στρατιωτικός εταίρος του ΝΑΤΟ. Αλλά το πρόβλημα δεν είναι αυτό, δεν είναι θέμα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, δεν είναι θέμα αν θα δει ο κ. Πάγκαλος τον κ. Τζεμ, ή αν θα στείλουμε εμπειρογνώμονες ή μη εμπειρογνώμονες στις συναντήσεις.

Όλα αυτά μπορείτε να τα κάνετε και να πάνε καλά τα πράγματα και όλα αυτά μπορείτε να τα κάνετε και να τα ξεπουλάτε.

Το θέμα λοιπόν είναι πάρα πολύ σοβαρό. Εμείς θεωρούμε ότι ο ελληνικός λαός πρέπει να παρέμβει και θεωρούμε και τα Κόμματα και Βουλευτές και δεν το λέμε τυχαία. Διότι, η περίοδος που βρισκόμαστε τώρα θα είναι καθοριστική, με ποια έννοια; Κλείνονται συμφωνίες. Βεβαίως, όταν οι λαοί παρεμβαίνουν, ανατρέπονται οι συμφωνίες. Αλλά, ποιος ο λόγος δηλαδή, να περάσουμε από τέτοιες περιπέτειες; Ποιος ο λόγος;

Ο κύριος Πρωθυπουργός, βεβαίως, αποκάλυψε όλη τη φιλοσοφία της Κυβέρνησης η οποία θα έλεγα είναι αντιδραστικότητα. Δεν έχει ίχνος τυπικού προοδευτισμού. Και αυτό είναι το πιο ανησυχητικό. Δεν είναι λάθος σε χειρισμούς, είναι το πιο ανησυχητικό. Και αυτό θα φέρει την Ελλάδα σε περιπέτειες. Τι είπε ο κύριος Πρωθυπουργός; Είπε ότι το ΝΑΤΟ άλλαξε ρόλο.

Πρώτα-πρώτα το ΝΑΤΟ έγινε πριν γίνει το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, έτσι να το θυμηθούμε ιστορικά. Έγινε πέντε χρόνια πριν, δεν έγινε για να αντιμετωπίσει το Σύμφωνο της Βαρσοβίας.

Δεύτερον, δεν είναι σωστό ότι το ΝΑΤΟ είχε μοναδικό του στόχο το Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Απλώς το Σύμφωνο της Βαρσοβίας ήταν το προκεχωρημένο φυλάκιο. Έχει τους λαούς στόχο. Και ο Πρωθυπουργός εξιδανικεύει το σημερινό ΝΑΤΟ. Αφήστε που δικαιώνει και το παλιό ΝΑΤΟ, διότι όλες οι επεμβάσεις, τα πραξικοπήματα, έγιναν στο όνομα του κομμουνιστικού κινδύνου και στην Ελλάδα. Τα δικαιώνει όλα αυτά, φαίνεται τους δίνει και μια άφεση αμαρτιών, τι να κάνουμε, είχε να αντιμετωπίσει τον κομμουνιστικό κίνδυνο, έκανε και πέντε πραξικοπήματα.

Εγώ να πω ότι δεν το δέχεται, ότι το καταδικάζει το παλιό ΝΑΤΟ. Τι να το κάνουμε όμως που εξιδανικεύει το σημερινό; Αυτό είναι το πιο σημαντικό, αυτός δε είναι ο προσανατολισμός της Ελλάδας.

Με αυτήν την έννοια, εμείς θεωρούμε ότι ο ελληνικός λαός θα βρεθεί σε πάρα πολλές περιπέτειες από εδώ και μπρος.

Το μόνο σημείο που σταθήκατε είναι το θέμα των εξοπλισμών. Λέτε ότι "εμείς θα λύσουμε τα ζητήματα με τους εξοπλισμούς". Όταν υπογράφετε υποδουλωτικές συμφωνίες ούτε τους εξοπλισμούς δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, διότι και οι εξοπλισμοί δεν είναι ένα στρατιωτικό ζήτημα, αλλά είναι πολιτικό ζήτημα.

Εμείς κατ' αρχήν, αμφισβητούμε ότι το εξοπλιστικό πρόγραμμα που έχει υιοθετήσει η ελληνική Κυβέρνηση, είναι πρόγραμμα το οποίο κυρίως υπηρετεί την πραγματική ανάγκη εκσυγχρονισμού των Ενόπλων Δυνάμεων, των

οπλιτικών συστημάτων και την άμυνα της χώρας. Όταν με τις συμφωνίες υποσκάπτει την αμυντική ικανότητα της χώρας, δεν ξέρω ποια εξοπλιστικά μέσα θα σε βοηθήσουν, όταν μάλιστα, ξέρουμε ότι τα κουμπιά άλλοι τα πατάνε.

Πείτε ότι έχουμε μία πρόκληση στο Αιγαίο -όχι να επιλέξουμε εμείς- και βρεθούμε στην ανάγκη. Τη Σούδα ποιος θα την ελέγχει; Τον Άραξο ποιος θα τον ελέγχει; Η Ελλάδα; Μα γιατί δηλαδή, πρέπει ο ελληνικός λαός να μην ξέρει την αλήθεια; Όχι ότι εμείς επιλέγουμε τον πόλεμο. Διότι στις πιο πολλές περιπτώσεις, ο πόλεμος υπηρετεί τα συμφέροντα άλλων. Μιλάμε όμως, για ένα δίκαιο πόλεμο στον οποίο μπορεί να μας αναγκάσουν. Τι θα γίνει τότε;

Με την ευκαιρία, θέλω να πω το εξής: Λέτε ότι οι σχέσεις κρατών-μελών του ΝΑΤΟ, είναι σχέσεις ισοτιμίας. Εάν, κύριε Πρόεδρε, προβληματιστείτε και πείτε -όχι στον κ. Κλίντον, εγώ θα σας πω απλά, εδώ στον κ. Μπερνς- ότι "εγώ δεν τη θέλω τη Σούδα" ή ότι "εγώ δεν θέλω ατομικά όπλα στην Ελλάδα, γιατί δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσω ατομικά όπλα κατά της γειτονικής χώρας", τι θα γίνει; Αυτή είναι η ισοτιμία των χωρών-μελών, αυτές είναι οι συμμαχίες, αυτό είναι το Διεθνές Δίκαιο.

Εμείς, λοιπόν, δεν δεχόμαστε ότι το πρόγραμμα εξοπλισμών, το οποίο θα το πληρώσει ο ελληνικός λαός βαριά, υπηρετεί

τις πραγματικές αμυντικές ανάγκες της χώρας.

Η ιστορία της Κύπρου με τους S 300, είναι μία καμπάνα που χτυπά και για την Ελλάδα. Το ποια όπλα θα πάρουμε, δεν το αποφασίζετε εσείς εδώ, αλλά το αποφασίζουν άλλοι, γιατί τα όπλα θα χρησιμοποιηθούν κυρίως για ΝΑΤΟϊκούς σκοπούς. Χώρια που οι βιομηχανίες των όπλων αλωνίζουν. Έχουμε κάνει πολλές αγορές, έχουν διασπαθιστεί πολλά χρήματα και μετά αποδείχθηκε ότι τα ανταλλακτικά ήταν άχρηστα. Σε καινούριο κυκεώνα θα μπορούμε τώρα με τις βιομηχανίες των όπλων και τους διάφορους πλαστές.

Για να ανακεφαλαιώσουμε: Εμείς θεωρούμε ότι το ζήτημα Ελλάδα – Τουρκία μπορεί να αντιμετωπιστεί σε συνδυασμό με τη συστηματική, οργανωμένη, μελετημένη –δεν είναι συναισθηματικό ζήτημα– αντίσταση στη νέα ιμπεριαλιστική τάξη των πραγμάτων και πιο συγκεκριμένα, στη νέα δομή του ΝΑΤΟ και στο νέο στρατιωτικό δόγμα.

Θα μου πείτε: Σύγκρουση; Θα σας απαντήσω: Αντίσταση, συσπείρωση, συμμαχία σε αυτήν τη βάση και πάνω απ' όλα υπεράσπιση των συμφερόντων της Ελλάδας και της ειρήνης της περιοχής που αφορά και όλους τους λαούς. Βεβαίως αν χρειαστεί και σύγκρουση. Και εννοώ σύγκρουση κατ' αρχήν πολιτική.

Αργά ή γρήγορα, όλες αυτές οι χώρες που εμφανίζονται ως δορυφόροι των Ηνωμένων Πολιτειών, ως χώρες αδύναμες, θα χειραφετηθούν. Και βεβαίως, χειραφετούνται οι χώρες εκεί που χειραφετούνται οι λαοί. Αποκλείεται η μεγάλη πλειοψηφία των χωρών της ανθρωπότητας, να δεχθεί να είναι κάτω από τη μπότα των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γερμανίας, επτά, οκτώ, δέκα χωρών και των συμμάχων τους και να δένονται με τέτοιες οικονομικές, εμπορικές και άλλες στρατιωτικές συμφωνίες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Η δομή του σύγχρονου κόσμου είναι μία πυραμίδα. Όσο πάει προς τα κάτω η πυραμίδα, απλώνει, η βάση της μεγαλώνει. Η Ελλάδα είναι σε αυτήν τη βάση. Ο ελληνικός λαός πρέπει να αισθάνεται σε αυτήν τη βάση. Και βεβαίως, δεν μπορεί μόνος του ο ελληνικός λαός να ανατρέψει την κορυφή της πυραμίδας. Μπορεί όμως, με βήματα διαδοχικά, μελετημένα και, αν θέλετε, με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κομμάτων και την ομοθυμία, να παλέψει κατά των συνεπειών της νέας δομής του ΝΑΤΟ στην περιοχή.

Και έχει όπλα η Ελλάδα να τα χρησιμοποιήσει. Κατ' αρχήν και μια πολιτική καταδίκη τέτοιων επιλογών είναι γερό πλήγμα.

Από εκεί και πέρα όμως, υπάρχει η δυνατότητα πίεσης με τις βάσεις, με την άρνηση συγκρότησης της πολυεθνικής δύναμης ταχείας επέμβασης. Υπάρχουν δηλαδή, πέρα από τη σωστή, αν θέλετε, διαπραγμάτευση και διάλογο με την Τουρκία χωρίς εκχωρήσεις, δυνατότητες να δυσκολευθεί η νέα τάξη πραγμάτων στην περιοχή. Και δυσκολεύεται, γιατί η Αμερική έχει ανάγκη από τις μικρές χώρες. Δεν μπορούν οι Ηνωμένες Πολιτείες να κάνουν ό,τι θέλουν στην Αμερική, αν δεν βάλουν στο χέρι τις χώρες της περιοχής.

Μια τέτοια πολιτική, μια τέτοια κατεύθυνση πολιτικής ήταν η καλύτερη εγγύηση για την ειρήνη στην περιοχή, για την ειρηνική συμβίωση με τους γειτονικούς λαούς και με τον τουρκικό λαό. Σε τέτοια πλαίσια, μπορεί κανείς να δει πολλές προτάσεις και πάρα πολλούς βηματισμούς.

Βεβαίως θα απαντήσετε, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι, αν η Ελλάδα σηκώσει κεφάλι, θα προσπαθήσουν να της το κόψουν. Εκεί είναι η διαφορά μας. Θα σηκώσουμε κεφάλι; Θα παλέψουμε για την εθνική ανεξαρτησία, για τα κυριαρχικά δικαιώματα, όχι μόνον της δικής μας πατρίδας, για την ειρηνική συνεργασία των λαών, για το δικαίωμα των λαών να διαφεντεύουν τον πλούτο της χώρας τους, για το δικαίωμα των λαών να διαλέγουν τους φίλους τους αν θέλετε ή και να έχουν εχθρούς ή θα γίνει εδώ, η περιοχή πεδίο δράσης των Αμερικανών, των Γερμανών και των οποιονδήποτε άλλων;

Εμείς νομίζουμε ότι, άμα σηκώσει κεφάλι ο ελληνικός λαός, δεν έχει κίνδυνο. Αυτοί που θα κινδυνεύσουν είναι οι επενδυτές, που θέλουν την ειρήνη με το πιστόλι στον

κρόταφο, για να κάνουν επενδύσεις. Θα κινδυνεύσουν οι έμποροι όπλων. Θα κινδυνεύσει η πλουτοκρατία. Θα κινδυνεύσουν τα κόμματα, που στηρίζουν την αναρρίχσή τους ή τη συμμετοχή τους στην εξουσία, στις πλάτες των Αμερικανών ή των Γερμανών. Αυτά τα κόμματα θα κινδυνεύσουν.

Εμάς όμως, μας ενδιαφέρει να είναι καλά και να ζει καλά ο ελληνικός λαός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να σχολιάσω σε δύο σημεία τα όσα είπε η κ. Παπαρήγα.

Η κ. Παπαρήγα ξεκινώντας την ομιλία της ανέφερε κατά λέξη: "Το σχέδιο είναι εκπονημένο". Και είπε μετά ότι "υπάρχουν μόνο λεπτομέρειες που πρέπει να ρυθμιστούν".

Είπε επίσης, στη διάρκεια της ομιλίας της, πάλι κατά λέξη: "Συνθήκες, που έχετε υπογράψει" ως Κυβέρνηση –το "ως Κυβέρνηση" είναι δική μου έκφραση– "άτυπα ενδεχόμενα ακόμη".

Και θέλω να ρωτήσω την κ. Παπαρήγα: Εάν το σχέδιο είναι εκπονημένο και ξέρει ότι δεν υπάρχουν, παρά μόνον λεπτομέρειες που είναι ανοικτές, εάν οι Συνθήκες έχουν υπογραφεί, αλλά άτυπα, γιατί δεν αποκαλύπτει το σχέδιο, γιατί δεν αποκαλύπτει αυτές τις Συνθήκες; Γιατί δεν παρουσιάζει στον ελληνικό λαό αυτά τα οποία εμείς δήθεν κρύβουμε και τα οποία όμως υπάρχουν και γνωρίζει;

Συμφωνώ με την κ. Παπαρήγα ότι είναι πολύ επικίνδυνο να μη λες στο λαό την αλήθεια. Θα προσθέσω όμως, ότι είναι εξ' ίσου επικίνδυνο να καλλιεργείς μια συνωμοσιολογία, να καλλιεργείς αντιλήψεις μιας συνωμοσίας της πολιτικής ηγεσίας σε βάρος του ελληνικού λαού και να μη φέρνεις ούτε μια απόδειξη γι' αυτό.

Εάν θέλουμε να στρατευθεί ο ελληνικός λαός στην υπόθεσή μας, τότε πρέπει να δείχνουμε και σοβαρότητα στους ισχυρισμούς μας και να τους τεκμηριώνουμε.

Το δεύτερο σημείο: Η κ. Παπαρήγα είπε "ο ελληνικός λαός πρέπει να παρέμβει" –είναι η έκφρασή της– "χρειάζεται συστηματική οργανωμένη αντίσταση".

Και ερωτώ: Σε ποια κατεύθυνση; Για ποιο στόχο; Γιατί μας είπε το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, όχι στην πολιτική σε σχέση με το Δικαστήριο της Χάγης, όχι στην πολιτική σε σχέση με το ΝΑΤΟ, όχι στην πολιτική σε σχέση με την Τουρκία, όχι, όχι, όχι. Δεν θα μας είπε όμως να επιδιώξουμε αυτό, να επιδιώξουμε εκείνη την πορεία, εκείνη τη συγκεκριμένη θέση. Δεν μας διέγραψε μία πολιτική. Μας διέγραψε μία άρνηση στο όνομα του εθνικού συμφέροντος. Αλλά αυτές είναι γενικόλογες οι οποίες δεν οδηγούν πουθενά. Τι θέλουμε δηλαδή; Να διαλυθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση; Θέλουμε να διαλυθεί το ΝΑΤΟ; Η εμπειρία από τις διεθνείς σχέσεις δεν είναι ότι όπου επικρατεί αναρχία, οι ισχυροί γίνονται πιο ισχυροί;

Ποια θα είναι η εξέλιξη αυτής της οργανωμένης αντίστασης ενάντια στα πάντα; Η εξέλιξη θα είναι ότι ακριβώς εκείνοι τους οποίους υποψιάζεται η κ. Παπαρήγα, οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Γερμανία κλπ. ή εκείνοι οι οποίοι πραγματικά έχουν τη δύναμη στις διεθνείς σχέσεις, θα αποκτήσουν ακόμα περισσότερα όπλα για να κυριαρχήσουν.

Η τάξη προέρχεται με κανόνες. Και οι διεθνικοί οργανισμοί οι οποίοι ιδρύθηκαν μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο αυτό το στόχο είχαν, να υπάρξουν κανόνες, να υπάρξουν πλαίσια, να περιοριστούν το μονοπώλιο της εξουσίας ή της υπερεξουσίας των δυνατών. Και αυτό εμείς θα το εγκαταλείψουμε συνειδητά για να γίνουμε έρμαιο στα χέρια κάποιων άλλων εν ονόματι ενός όχι; Αυτή δεν είναι πολιτική, είναι μία άρνηση και λυπάμαι πολύ, ότι δεν υπάρχει κάτι θετικό, το οποίο προέκυψε απ' αυτήν την παρέμβαση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η κ. Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Καταλαβαίνετε, οι διαφορές μας είναι πολιτικές, είναι πραγματικά στρατηγικού χαρακτήρα και

το θέμα είναι: Θα συνδράμεις στη νέα τάξη πραγμάτων ή θα την αντιπαλέψεις;

Από εκεί και πέρα, όταν συνδράμεις, τα υπογράφεις όλα, μέχρι και εκχωρήσεις κυριαρχικών δικαιωμάτων. Όταν δεν συνδράμεις, κάνεις εκείνα τα διαδοχικά βήματα απεμπλοκής, πίεσης κλπ. Και σας λέω το εξής παράδειγμα: Τι θα γίνει με τα ατομικά όπλα στην Ελλάδα; Είναι διαπραγματευτικό όπλο της Ελλάδας με τη Σούδα, την οποία την έχουν ανάγκη; Θα συγκρουστείς κάπου.

Όσον αφορά τις συμφωνίες τώρα.

Η Συμφωνία της Μαδρίτης ξέρουμε πως υπογράφηκε και όλα όσα ζήσαμε. Και η Τουρκία μάλιστα, ζητάει να πάρει και νομική ισχύ και καλά κάνει από την πλευρά της διότι την ευνοεί.

Το σχέδιο ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλα αυτά τα έχετε αποδεχθεί.

Η περίφημη ΚΕΠΑ, η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση που έχετε υπογράψει.

Πρόκειται για συνθήκες τέτοιες, οι οποίες μοιραία σας φέρνουν στη συμφωνία και για τα ζητήματα του Αιγαίου, με τα οποία έχετε συμφωνήσει. Και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι ξέρουμε τι λέμε. Δεν θα παίρναμε την ευθύνη να λέγαμε ένα τέτοιο πράγμα. Θέλετε να σας φέρω το χαρτί; Non paper δεν έχω, γιατί non paper, συνήθως, είναι αυτά. Και άμα υπήρχε non paper και το έφερνα στη Βουλή, θα λέγατε ότι τα non paper δεν έχουν αξία. Αυτή είναι η ουσία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Και το non paper είναι paper.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δηλαδή, κύριε Πρωθυπουργέ, για να μην ταλαιπωρήσω άλλο το Κοινοβούλιο, υπάρχει το εξής ζήτημα:

Εμείς θεωρούμε ότι ο κάθε λαός πρέπει να επιλέγει πως θα ζήσει ή τι θα κάνει. Και βεβαίως, δεν μπορεί να το επιλέξει μέσα σε ένα γυάλινο τοίχο, έξω από συνεργασία με το διπλανό του, τον παραδιπλανό του, ακόμα και στην άλλη άκρη του κόσμου. Αλλά εδώ μιλάμε για λαούς, δεν μιλάμε για συμφωνίες πολυεθνικών, οι οποίες αποφασίζουν ότι όταν τα ζωτικά συμφέροντα μιας επένδυσης σε μία χώρα απειλούνται, μπορεί να μπει και ο στρατός για χάρη των συμφερόντων της πολυεθνικής.

Μιλάμε πραγματικά για μία άλλη κατεύθυνση ζωής που έχει να κάνει με την πρόοδο, έχει να κάνει με τη στοιχειώδη έννοια της κοινωνικής προόδου και της ελευθερίας.

Αν θέλετε και αυτά τα ιδανικά, που ουδέποτε απαρνήθηκαν και είναι ξεπερασμένα, της Γαλλικής Επανάστασης, να τα ενστερνισθείτε, πείτε: Δεν είναι ένας λαός ελεύθερος σήμερα να αποφασίσει ποιον θα κάνει φίλο και ποιον δεν θα κάνει ή πρέπει πρώτα να περάσει από το Πεντάγωνο και το Λευκό Οίκο;

Έχουμε άλλη φιλοσοφία. Μη λέτε ότι δεν έχουμε προτάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω επισημάνει και με άλλη ευκαιρία, συζητώντας τα εθνικά θέματα και την εξωτερική πολιτική ότι, αν έχει ιδιαίτερη σημασία ο τομέας αυτός για κάθε χώρα –πράγμα αυτονόητο– έχει ειδική αξία και σημασία για την Ελλάδα, για λόγους γνωστούς σε όλους μας, που σχετίζονται με την ιδιότυπη γεωγραφική και γεωπολιτική θέση της χώρας.

Θέλω, ευθύς εξ αρχής, να επισημάνω ότι σ' αυτόν τον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και πρωτίστως στο μείζον ζήτημα της εξωτερικής πολιτικής, που είναι τα ελληνοτουρκικά, η Κυβέρνηση Σημίτη έχει αποτύχει.

Είτε ο Πρωθυπουργός πριν από λίγους μήνες στην προηγούμενη προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στη Βουλή, ότι είναι οπαδός της κινητικότητας και ότι δεν επιθυμεί να θεωρείται δεδομένος. Το βέβαιο είναι ότι τα όσα έχουν συντρέξει τα τελευταία δύο περίπου χρόνια, αποδεικνύουν ότι

η μόνη κινητικότητα που υπάρχει είναι στη διολίσθηση σε θέσεις ολοένα και λιγότερο δυνάμενες να υπερασπιστούν τα εθνικά θέματα και τα εθνικά δίκαια και από την άλλη πλευρά, το μόνο δεδομένο που υπάρχει, είναι ότι στην ουσία δεν έχουμε συνεκτική πολιτική, δεν υπάρχει στρατηγική εξωτερικής πολιτικής και μοιραία οδηγούμαστε άτακτα σε υποχωρήσεις.

Αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω την ανησυχία μου, γιατί παρακολουθώντας την ομιλία του κ. Σημίτη άκουσα μια συρραφή από εξωραϊσμούς και ωραιολογίες, περίπου ότι όλα πάνε καλά. Αν αυτό δεν είναι απόδειξη υποκρισίας, τότε σημαίνει ότι ο Πρωθυπουργός της χώρας δεν έχει επαφή με την πραγματικότητα κι αυτό είναι εξαιρετικά οδυνηρό και ανησυχητικό.

Με ανησύχησε, όμως, ακόμα περισσότερο η αφελής και υπεραπλουστευτική προσέγγιση για το τι συμβαίνει σήμερα και όπως ακούσθηκε η συγκεκριμένη έκφραση "πως έχουν αλλάξει οι καιροί". Φαντάζομαι βέβαια ότι για το 1912 και για το 1940 δεν μας προτείνει ο κ. Σημίτης να πάψουμε να είμαστε υπερήφανοι, αλλά το μείζον ζήτημα αυτής της αποστροφής της ομιλίας του έχει να κάνει με την πραγματικότητα, που θυμίζει ευχολόγιο από την πλευρά της πρωθυπουργικής ομιλίας.

Βεβαίως, όλοι μας –είμαι σίγουρος– προτιμούμε και θέλουμε έναν κόσμο όπου και η ειρήνη θα κυριαρχεί και η σταθερότητα των διεθνών σχέσεων θα ενισχύεται και τα όποια προβλήματα ή διαφορές αναφύονται θα επιλύονται με πολιτισμένους τρόπους, με βάση το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις.

Οφείλει, όμως, ο κ. Σημίτης να γνωρίζει, ότι δεν συμβαίνει αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις, ότι η ισχύς, οι πιέσεις, οι εκβιασμοί, οι επιδείξεις και οι συσχετισμοί δυνάμεων, η απειλή χρήσης βίας, ενίοτε ακόμα και η χρήση βίας, είναι στην άμεση επικαιρότητα του σήμερα και τουλάχιστον η ασφαλής πρόβλεψη είναι ότι δεν θα πάψει να είναι, τουλάχιστον στο εγγύς αύριο.

Κλασικό παράδειγμα –όχι το μόνο– είναι η συμπεριφορά της Τουρκίας.

Ο τελευταίος που θα έπρεπε να παρασύρεται ή να ονειρεύεται τέτοιους ονειρικούς κόσμους είναι ο Έλληνας Πρωθυπουργός –ο εκάστοτε Έλληνας Πρωθυπουργός– και οι χειριστές των εθνικών θεμάτων από πλευράς Ελλάδας, που καθημερινά έχουν την απτή απόδειξη ότι ζούμε σ' ένα κόσμο που θα θέλαμε βεβαίως και θα θέλαμε με όσες δυνάμεις έχουμε να τον κάνουμε καλύτερο, ασφαλέστερο, ειρηνικότερο, σταθερότερο και δικαιοότερο, αλλά ζούμε σ' ένα κόσμο που εξακολουθούν να υπάρχουν και να παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο, θα μου επιτρέψετε να πω, τις περισσότερες φορές η εμπειρία αποδεικνύει σημαντικότερο από εκείνον που θα θέλαμε, οι συσχετισμοί δυνάμεων, οι πιέσεις και οι εκβιασμοί.

Ποια είναι η εικόνα που συνθέτει την κατάσταση σήμερα;

Πρώτον, ότι η χώρα μας κάνει συνεχή βήματα προς τα πίσω.

Δεύτερον, ότι η Τουρκία γίνεται ολοένα και πιο προκλητική, πιο επιθετική.

Τρίτον, παρά την τουρκική προκλητικότητα, η Τουρκία δέχεται θωπείες από το διεθνή παράγοντα αντί να απομονώνεται. Έχετε λάθος αν πιστεύετε, όπως ισχυριστήκατε, ότι η συμπεριφορά της την έχει οδηγήσει σε απομόνωση. Αν εξαίρσει κανείς την άρνηση των βασικών παραγόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να της προσφέρουν την προοπτική της ένταξης –που γνωρίζετε φαντάζομαι καλύτερα από τον καθένα μας για ποιους πραγματικούς λόγους και επιχειρήματα το κάνουν– σε όλα τα άλλα επίπεδα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Πώς εξηγείτε για παράδειγμα την επίσημη, αλλά και ανεπίσημη, έντονη προσπάθεια που γίνεται να συμπεριληφθεί η Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και άρα, να συνδεθεί με ακόμη στενότερο τρόπο με την ευρωπαϊκή οικογένεια; Πώς εξηγείτε τις προτάσεις της βρετανικής προεδρίας για το μείζον ζήτημα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και της συμμετοχής των Τουρκοκυπρίων; Όχι γιατί εμείς είμαστε αντίθετοι σε κάποια τέτοια μορφή συμμετοχής –συμφωνούμε δηλαδή με την πρόταση Κληρίδη– αλλά από το σημείο αυτό μέχρι να

προτείνεται η πλήρης ισοτιμία, που στην ουσία προοιωνίζει δικέφαλο κράτος στην Κύπρο και αφήνει την Κύπρο όμηρο των διαθέσεων της Άγκυρας, υπάρχει τεράστια απόσταση και πάντως δεν είναι απομόνωση. Όπως επίσης, δεν είναι σαφώς απομόνωση το γεγονός ότι σε μείζονα θέματα που εγείρει η Τουρκία ως μονομερείς αξιώσεις, ακόμη και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής φαίνεται ότι τα αποδέχονται.

Και τέταρτον, η αδυναμία που επιδεικνύει η Κυβέρνηση αυξάνει τελικά την τουρκική προκλητικότητα, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζονται οι πιθανότητες έντασης και ου μη γένοιτο ακόμα και ρήξης.

Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα με τη σειρά σε μία πολύ σύντομη, συνοπτική, ιστορική αναδρομή των δύο τελευταίων ετών. Ποια είναι τα κομβικά σημεία; Ποια είναι τα κύρια γνωρίσματα αυτής της διετίας;

Πρώτον, το φιάσκο των Ιμίων. Δεν θα επεκταθώ επί μακρόν σε αυτό. Τα έχουμε συζητήσει. Οι ενοχές σας είναι γνωστές και οι πολίτες γνωρίζουν. Ήταν πράγματι μία στιγμή εθνικής ταπείνωσης. Θέλω, όμως, να πω ότι ένας από τους βασικούς πρωταγωνιστές εκείνων των ημερών, ο πρώην Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου, ο Ναύαρχος Λυμπερόης έκανε την εξής διαπίστωση: "Έχουμε να κάνουμε με μία παρέα ανθρώπων που όντας Κυβέρνηση, δεν έδωσε άμεση προτεραιότητα στο θέμα της εθνικής ασφάλειας. Δεν είχαν τις στοιχειώδεις γνώσεις για τη διαχείριση κρίσεων. Έδειξαν χαμηλή αντοχή στις πιέσεις των Αμερικανών. Είναι άνθρωποι που πανικοβλήθηκαν και λειτούργησαν ασυντόνιστα κατά τη διάρκεια της κρίσης."

Να δεχθώ ότι υπάρχει το στοιχείο της προσπάθειας υπεράσπισης των όποιων ευθυνών του συγκεκριμένου προσώπου, η υποκειμενικότητα δηλαδή. Να δεχθώ ότι είναι θλιβερό φαινόμενο να καταντούν οι κορυφαίοι πρωταγωνιστές εκείνης της νύκτας, δηλαδή ο πρώην ΓΕΕΘΑ και ο Υπουργός Εξωτερικών, να ανταλλάσσουν στην ουσία χυδαίες ύβρεις. Παραμένει, όμως, το γεγονός ότι ο συγκεκριμένος πρωταγωνιστής εκτός από επίλεκτο μέλος του κυβερνητικού κόμματος, ήταν επιλογή της Κυβέρνησης στην κορυφαία αυτή θέση και είναι βέβαιο ότι σ' ένα τουλάχιστον βαθμό οι διαπιστώσεις που κάνει πρέπει να λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη και είναι συνταρακτικές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Δεύτερον, για πρώτη φορά από την κρίση των Ιμίων και μετά έχουμε την σαφή, αποκάλυπτη, άμεση έγερση εδαφικών διεκδικήσεων. Τι ακολούθησε την κρίση των Ιμίων; Η έκθεση του επιτελείου του τουρκικού στρατού και λίγο αργότερα η ανοιχτή δήλωση του Προέδρου της Τουρκίας κ. Ντεμιρέλ σε ελληνικό μάλιστα τηλεοπτικό σταθμό περί γκριζών ζωνών και εκατόν τριάντα ένα βραχονησίδων.

Τρίτον τη τελευταία διετία έχουμε κατακόρυφη αύξηση των παραβιάσεων του FIR και των παραβάσεων του εθνικού εναερίου χώρου. Παρότι δεν είναι ανάγκη να σας κουράζω με αριθμούς, θα ήθελα να πω ότι από το 1996 στο 1997 μόνο –για να μη πάρουμε τη διαχρονική καμπύλη των τελευταίων ετών– υπάρχει εντυπωσιακή αύξηση. Το 1996 είχαμε χίλιες ενενήντα έξι παραβάσεις, το 1997 χίλιες τριακόσιες δεκαπέντε. Το 1996 είχαμε πεντακόσια σαράντα δύο παραβάσεις και το 1997 οκτακόσιες δεκαπέντε. Το 1996 είχαμε διακόσιες τριάντα δύο εμπλοκές και το 1997 διακόσιες εξήντα πέντε. Το 1996 είχαμε τετρακόσιες επτά υπερπτήσεις και το 1997 εξακόσιες τριάντα πέντε.

Νομίζω ότι αυτό από μόνο του δείχνει εναργέστατα την ένταση, την αύξηση της τουρκικής προκλητικότητας: Οι απειλές που συχνά πυκνά διατυπώνονται από κορυφαίους τούρκους αξιωματούχους, στρατιωτικούς αλλά και πολιτικούς, με πρώτο και κυρίαρχο παράδειγμα τον αντιπρόεδρο της σημερινής τουρκικής κυβέρνησης και πρωθυπουργό του Αττίλα τον κ. Ετσεβίτ κατά της Ελλάδας και κατά της Κύπρου. Τις πρωτοφανείς τουρκικές προκλήσεις κατά τη διάρκεια των ασκήσεων "ΤΟΞΟΤΗΣ" και "ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ". Μετά την κρίση των Ιμίων ποτέ δεν είχαμε φθάσει τόσο κοντά σε μία κρίση, τις ταπεινωτικές παρενοχλήσεις στο αεροσκάφος που επέβαινε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας της Ελλάδος, τις παραβιάσεις που γίνονταν την ώρα της συνάντησης Σημίτη–Γιλιμάζ στη

Κρήτη, το τουρκικό βέτο να μην παρευρεθεί ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών στη συνάντηση αυτή, πράγμα το οποίο απεδέχθη ο Έλληνα Πρωθυπουργός. Πρώτη φορά στα χρονικά των ελληνοτουρκικών σχέσεων –και φαντάζομαι από τις σπανιότερες περιπτώσεις στην ιστορία των διεθνών σχέσεων– καθίσταται Υπουργός Εξωτερικών *persona non grata* από τον επισκεπτόμενο τη χώρα ξένο Πρωθυπουργό.

Και ακόμη στη διάρκεια των τελευταίων τουρκικών ασκήσεων τον Ιανουάριο για πρώτη φορά η Τουρκία δέσμευσε περιοχές που περιλαμβάνουν ελληνικά χωρικά ύδατα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η περιοχή μεταξύ της βραχονησίδας των Καλογέρων και του πεδίου βολής της Σάμου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πως φθάσαμε στο σημείο αυτό; Για δύο κυρίως λόγους. Ο πρώτος είναι ότι η Κυβέρνηση αυτή δεν έχει στρατηγική, δεν έχει συγκροτημένη πολιτική, δεν έχει μακροπρόθεσμο σχεδιασμό που να διαμορφώνει ή έστω σε ένα βαθμό να συνδιαμορφώνει, τη διεθνή δυναμική.

Η χώρα σύρεται πίσω από τις εξελίξεις που διαμορφώνουν άλλοι, είτε οι τούρκοι σε πολλές περιπτώσεις είτε άλλοι παράγοντες της διεθνούς ζωής. Γι' αυτό σχεδόν πάντα εμφανιζόμαστε να αφνιδιάζομαστε και να τρέχουμε λαχανιασμένοι ασθμαίνοντας πίσω από τις εξελίξεις. Και μάλιστα θα έλεγα ότι σ' αυτήν την κατεύθυνση δεν βοηθά καθόλου ο ολοένα και επανεμφανιζόμενος εσωτερικός διχασμός της Κυβέρνησης και η παντελής έλλειψη συντονισμού όταν άλλοτε αποκάλυπτα, όπως στη φάση της αντιδρασης ή ανταπόκρισης στην πρόταση Τζεμ, η πλήρης σύγχυση μεταξύ Κυβερνητικού Εκπροσώπου, Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών και Υφυπουργού Εξωτερικών αλλά και σε άλλες περιπτώσεις, ίσως άλλοτε λιγότερο καλυμμένες, μεταξύ Υπουργού Εξωτερικών και Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Ο δεύτερος λόγος που είναι εξίσου σημαντικός με τον πρώτο είναι ότι αυτές οι σπασμωδικές πρόχειρες αντιφατικές τακτικές και κινήσεις της Κυβέρνησης είναι στα πλαίσια μιας αναποτελεσματικής πολιτικής, πολιτικής κατευνασμού.

Γνωρίζω ότι σας ενοχλεί, κύριε Σημίτη, αυτή η λέξη, αλλά αυτή είναι η πολιτική σας. Και θέλω εδώ ξανά, με την ευκαιρία, να επαναλάβω την εξής απλή ιστορική και εμπειρικά μονίμως επαναβεβαιούμενη αλήθεια ότι η Κυβέρνηση έχει εμπλακεί σε ένα φαύλο κύκλο κατευνασμού, υποχωρήσεων και πολεμολογίας, καθώς η κατευναστική της πολιτική ενθαρρύνει και προκαλεί την τουρκική προκλητικότητα, μετά επιχειρεί να τρομοκρατήσει την ελληνική κοινή γνώμη, ότ επικείται θερμό επεισόδιο, το οποίο μπορεί να αποτρέψει η ίδια, δήθεν, ακολουθώντας πολιτική κατευνασμού. Αυτός είναι φαύλος κύκλος γιατί αυτό οδηγεί τελικά σε υποχωρήσεις και τελικά αυτές οι υποχωρήσεις φέρνουν την πιθανότητα, την απευκτέα πιθανότητα, πραγματικής οξύτητας και έντασης, ίσως και την πιθανότητα σύγκρουσης πιο κοντά. Σίγουρα, πάντως, λιτοουργούν αποσταθεροποιητικά. Και μάλιστα, πώς ακολουθεί αυτήν την τακτική η Κυβέρνηση; Εμφανιζόμενη να επισείει το ψευτοδilemma "ειρήνη ή πόλεμος". Μα, αυτό είναι ένα ψευτοδilemma το οποίο ισοδυναμεί με ανεύθυνο λαϊκισμό και με υπεκφυγή. Και είναι εξίσου ανεύθυνο με μία άλλη μέχρι το πρόσφατο παρελθόν προσφιλή τακτική της Κυβέρνησης και του Κόμματός σας, τον δήθεν φραστικό υπερπατριωτισμό, γιατί και τα δύο είναι επικίνδυνα και τα δύο είναι ανεύθυνα και τα δύο οδηγούν σε αδιέξοδο.

Πάμε στη Μαδρίτη. Αίφνης, μεσούντος του θέρους, υπογράφεται το περίφημο κοινό ανακοινωθέν, για το οποίο στην ουσία ποτέ δε δώσατε τις στοιχειώδεις εξηγήσεις και ερμηνείες και το οποίο παρ' ότι εξαρχής ήταν προβληματικό και ετεροβαρές ως πλαίσιο και αυτό ακόμα το τσαλάκωσε, αμέσως τις επόμενες μέρες μετά την υπογραφή του, η Τουρκία με τη συμπεριφορά της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο κείμενο της Μαδρίτης γίνεται για πρώτη φορά αναφορά και αναγνώριση για την ύπαρξη ζωτικών συμφερόντων της Τουρκίας στο Αιγαίο. Ποια είναι αυτά τα ζωτικά συμφέροντα; Το να μην επεκτείνει η Ελλάδα τα χωρικά της ύδατα; Η αποστρατικοποίηση των νήσων του ανατολικού Αιγαίου ή το ζήτημα του εναερίου χώρου; Γιατί

η Τουρκία αυτά θέτει ως θέματα, ζητήματα, συμφέροντά της στην περιοχή. Και ακόμα και η διατύπωση είναι εξαιρετικά ανισόρροπη, γιατί περίπου δημιουργεί μια αίσθηση συμμετρίας σε μια περιοχή όπου υπάρχουν τρεις χιλιάδες ελληνικά νησιά και τρία τουρκικά νησιά. Υπάρχει ακόμα ο όρος, η αρχή, για την αποφυγή μη μονομερών ενεργειών και είμαι βέβαιος πως το γνωρίζουν όλοι και όλες σ' αυτήν την Αίθουσα και όχι μόνο, ότι ασχέτως των προθέσεών σας που και αυτές είναι υπό αμφισβήτηση, *urbi et orbi* αυτό έχει ερμηνευτεί ως έμμεση, σιωπηρή, αλλά σαφής παραίτηση η αδυναμία της Ελλάδας να κάνει χρήση του δικαιώματος που της παρέχεται από το Δίκαιο της Θάλασσας, σε σχέση με την επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων.

Τώρα για το ΝΑΤΟ. Κανείς εχέφρων και πάντως σίγουρα όχι η παράταξή μας, δεν θα στρεφόταν εναντίον της διαμόρφωσης του νέου ρόλου της βορειοατλαντικής συμμαχίας, μοιραία και της νέας δομής. Οφείλω όμως εδώ να κάνω μια σοβαρή υπογράμμιση, η νέα δομή είναι συνέπεια του γεγονότος ότι στην καινούρια διεθνή πραγματικότητα που προέκυψε στη δεκαετία του 1990, καμιά χώρα του ΝΑΤΟ δεν αισθάνεται ότι αντιμετωπίζει απειλή κατά του εδάφους της. Γι' αυτό και δεν χρειάζονται πια γεωγραφικά όρια επιχειρησιακής ευθύνης. Αυτά ισχύουν για όλους τους άλλους πλην της Ελλάδας, που είναι και η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που αντιμετωπίζει σαφή, ξεκάθαρη απειλή κατά της εδαφικής της ακεραιότητας.

Όταν πιο παλιά επικαλούμεθα αυτήν την απειλή, οι σύμμαχοί μας καλοπροαίρετα ή όχι έδειχναν να μην το πιστεύουν, να μην το δέχονται. Η σημερινή όμως Κυβέρνηση έχει ένα καινούριο πειστικότατο επιχείρημα που δεν το είχε καμία προηγούμενη ελληνική κυβέρνηση, την επίσημη διατύπωση εδαφικής διεκδίκησης εκ μέρους του κορυφαίου πολιτειακού παράγοντα της Τουρκίας του κ. Ντεμιρέλ, στη συνέντευξή του στην οποία προαναφέρθηκε για τις γκρίζες ζώνες και τις εκατόν τριάντα ένα νησίδες και βραχονησίδες του Αιγαίου.

Μόνο με αυτό το επιχείρημα θα έπρεπε να θεμελιώσει η Κυβέρνηση την προσπάθεια να εξαιρεθεί ή τουλάχιστον να αναβληθεί η εφαρμογή της νέας δομής από το Αιγαίο.

Θέλω μάλιστα εδώ να θέσω υπόψη σας ένα στοιχείο το οποίο περιλαμβάνεται σε μια έκθεση της Υπηρεσίας Ερευνών του Κογκρέσου και αναφέρεται στη νέα δομή του ΝΑΤΟ και το μέλλον του ευρωπαϊκού πυλώνα. Λέει λοιπόν με σαφήνεια και στην ουσία μεταφράζω από την αγγλική: Η Ελλάδα και η Τουρκία θα μοιράζονται τον εναέριο έλεγχο της θαλάσσιας περιοχής του Αιγαίου από τις υποπεριφερειακές διοικήσεις που εδρεύουν στη Λάρισα της Ελλάδας και στη Σμύρνη της Τουρκίας και οι Τούρκοι και οι Έλληνες στρατιωτικοί θα συνεργάζονται.

Συναφές με το ζήτημα αυτό είναι και το πολύ σημαντικό θέμα των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Σε επίπεδο αρχής ποιος δεν επιθυμεί μία διαδικασία που θα μείωνε τις εντάσεις, θα ελαχιστοποιούσε την πιθανότητα ακόμα και από λάθος να βρεθούμε σε κάποια επώδυνη εμπλοκή;

Από την άλλη πλευρά όμως έχουμε δύο δεδομένα: Πρώτον, ότι το ισχυρότερο μέτρο οικοδόμησης εμπιστοσύνης είναι ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου και δεύτερον εμπειρικά την προ δεκαετίας πια υπογραφέισα συμφωνία Γιλμάζ-Παπούλια την οποία εκ συστήματος παραβίαζε και παραβιάζει η Τουρκία.

Και θέλω να πω και κάτι ακόμα στο θέμα. Μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης στο Αιγαίο. Ζητήματα από τη νέα δομή του ΝΑΤΟ σε σχέση με το Αιγαίο. Είναι εμφανές όμως το στοιχείο της ασυμμετρίας. Ποιας ασυμμετρίας; Ότι μεταξύ του ελληνικού χερσαίου χώρου παρεμβάλλεται ο διεθνής χώρος, δηλαδή μεταξύ της Ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του ανατολικού Αιγαίου. Και αναζητούνται μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης γι' αυτό το χώρο που σημαίνει ότι ελλοχεύει η πολύ ρεαλιστική πιθανότητα τέτοιου είδους μέτρα ή κάποια εξ αυτών να αποδυναμώνουν τη δυνατότητα αποτροπής και πειστικής άμυνας των ανατολικών περιοχών της Ελλάδας δηλαδή των νησιών.

Πάμε στο Λουξεμβούργο. Τα μεν γενικά περί του Λουξεμ-

βούργου είναι γνωστά σε όλες και σε όλους μας. Θέλω όμως να επισημάνω κάτι, ότι στην παράγραφο 5 των συμπερασμάτων του Λουξεμβούργου, η Κυβέρνηση δέχθηκε δέσμευση υπέρ της επίλυσης των εδαφικών διαφορών με ειρηνικά μέσα, ιδίως δια της οδού δικαστικού διακανονισμού από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Ποιες εδαφικές διαφορές αναγνωρίζουν; Όταν προ μηνών το State Departement μίλησε περί επίλυσης των εδαφικών διαφορών -στον πληθυντικό-διά του Διεθνούς Δικαστηρίου υπήρξε εντονότατη αντίδραση από την Αθήνα, η οποία ανάγκασε μάλιστα το Αμερικανικό Υπουργείο Εξωτερικών να ανασκευάσει σε ένα βαθμό αυτήν τη δήλωση. Σήμερα η ίδια Κυβέρνηση υπογράφει το κείμενο αυτό το οποίο προανέφερα. Τι σημαίνει αυτό το κείμενο;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αυτό αφορά όλη την Ευρώπη...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Αφήστε, κύριε Πάγκαλε.

Ότι θα δεχθούμε να προσφύγουμε από κοινού με την Τουρκία στη Χάγη για τα εκατόν τριάντα ένα νησιά που διεκδικεί η Τουρκία; Ή ότι θα δεχθούμε την τουρκική προσφυγή για την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου;

Μπορεί να έχουμε πράγματι δεχθεί και ορθώς τη γενική δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.

Έχουμε όμως διατυπώσει σαφή επιφύλαξη για θέματα που αφορούν την άμυνα και την ασφάλεια της χώρας. Ασχέτως του τι λέτε και τι ισχυρίζεσθε, μήπως εν τούτοις πράγμασι εγκαταλείπουμε αυτήν την επιφύλαξη; Έρχομαι τώρα στην κρίση στο Αιγαίο και στην ένταση που προκλήθηκε ειδικά τον Ιανουάριο. Ο στρατηγικός προσανατολισμός της Τουρκίας για την ανατροπή του υφισταμένου καθεστώτος είναι γνωστός και όποιος το αμφισβητεί αυτό ή δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα ή κοιμάται ύπνο βαθύ.

Στο τακτικό, όμως, επίπεδο η Τουρκία αυξάνει ή μειώνει, κλιμακώνει ή αποκλιμακώνει την ένταση ανάλογα με τις εκτιμήσεις που κάνει για τη διεθνή συγκυρία, το συσχετισμό δυνάμεων κ.ο.κ. Η μεν αυξομείωση διαχρονικά είναι σύνθημα φαινόμενο. Το βέβαιο όμως είναι -και σας το υπογράμμισα πριν από λίγα λεπτά- ότι για πρώτη φορά έχουμε αυτήν τη μαζικότητα των παραβάσεων και των παραβιάσεων του εναερίου χώρου μας σε όλην την έκταση, από Βορρά μέχρι Νότο, από δεκάδες τουρκικά αεροσκάφη.

Ένα δεύτερο σημείο που έχει να κάνει με τη δημόσια διακήρυξη κάποιων εκ των αμερικανικών θέσεων, είναι το εξής: Θέλω να ξεκαθαρίσω εδώ ότι είναι αναμφισβήτητο πως πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο αμερικανικός παράγων ως πολύ σημαντικός για τις διεθνείς εξελίξεις. Είναι επίσης γνωστό ότι πάγια τοποθέτηση της παράταξής μας είναι η συμμαχική προσέγγιση προς τη χώρα αυτή. Είναι βέβαιο ότι κατ' αρχήν τουλάχιστον, θέλουμε τη συμβολή των Ηνωμένων Πολιτειών για τη διατήρηση και την εξασφάλιση της σταθερότητας στην περιοχή.

Όμως, εδώ υπάρχει ένα ζήτημα, ότι σε τρεις από τις βασικές μονομερείς διεκδικήσεις της Τουρκίας, συμπλέει η αμερικανική πολιτική. Αυτές είναι οι εξής: Η μη αναγνώριση της υποχρέωσης υποβολής σχεδίου πτήσης για τα πολεμικά αεροσκάφη, η αντίθεση με την από το Διεθνές Δίκαιο απορρέουσα δυνατότητα της Ελλάδας να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα και η άρνησή της να αναγνωρίσει τον εναέριο χώρο στις σημερινές του διαστάσεις. Θα μου πείτε ότι για κάποιο από αυτά ήταν γνωστή εδώ και χρόνια η άποψη των Ηνωμένων Πολιτειών. Σύμφωνοι, είναι η πρώτη φορά όμως που οι όποιες επισημάνσεις δεν γίνονται με το διακριτικό τρόπο του παρελθόντος, αλλά γίνονται απροκάλυπτα, ανοικτά, επίσημα.

Και ερωτώ: Αυτό σημαίνει διεθνή απομόνωση της Τουρκίας; Και ερωτώ και πάλι: Συμφωνούμε στο να υπάρχει οικοδομητικός ρόλος των Ηνωμένων Πολιτειών. Μπορεί όμως μία χώρα που έχει υιοθετήσει σχεδόν την πλειοψηφία των μονομερών αξιώσεων της άλλης πλευράς, να παίζει ρόλο διαμεσολαβητή ή επιδιαιτητή;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή η πολιτική του κατευ-

νασμού, έχει αποδειχθεί και αδιέξοδη και επικίνδυνη και έχει οδηγήσει σε ανερμάτιστες, σπασμωδικές και αποσπασματικές κινήσεις. Ποτέ δεν ξεκαθάρισε αυτή η Κυβέρνηση ποιες είναι οι πραγματικές προϋποθέσεις προσέγγισης με την Τουρκία, ακόμη και πιθανού διαλόγου με την Τουρκία. Γι' αυτό κάθε τόσο, ενίοτε από λίγες εβδομάδες σε λίγες εβδομάδες, μετακινείται ή εκτρέπεται, ή διολισθαίνει σε νέες θέσεις, που μετά η ίδια αναθεωρεί ή ανατρέπει.

Έτσι, κανένας δεν καταλαβαίνει τελικά τις ελληνικές θέσεις και ταυτόχρονα προσλαμβάνεται στο διεθνές περιβάλλον το μήνυμα ότι η Ελλάδα είναι ιδιαίτερα επιδεκτική σε συστάσεις ή και πιέσεις. Δεν αναφύεται η οδυνηρή αυτή πραγματικότητα, από την και πάλι σήμερα από τα χείλη σας επικαλεσθείσα, κύριε Σημίτη, επιδιώκευση επαίνων από το Διεθνή Τύπο ή κάποιους διεθνείς παράγοντες.

Βεβαίως θέλουμε να έχει η Ελλάδα καλή εικόνα στο εξωτερικό. Όχι όμως να επιδιώκουμε προς προβολή, προς αξιοποίηση των δημοσίων σχέσεων να φθάνουμε στο σημείο να παίζουμε το καλό παιδί, το υπάκουο παιδί και αυτό να γίνεται με το κόστος κορυφαίων εθνικών συμφερόντων και εθνικών δικαίων.

Με την τακτική της αυτή η Κυβέρνηση παραβαίνει έναν, το σημαντικότερο όμως κανόνα της εξωτερικής πολιτικής, ότι η εξωτερική πολιτική πρέπει να έχει τα χαρακτηριστικά στοιχεία της σαφήνειας, της συνέχειας και της συνέπειας.

Άρα στέλνει *urbi et orbi* τα λάθος μηνύματα.

Υπάρχει μία σειρά από αμείλικτα ερωτηματικά. Δεν θέλαμε στην αρχή συζητήσεις με Τούρκους εμπειρογνώμονες, μετά τις αποδεχθήκαμε. Γιατί; Στην αρχή καθυστερούσαμε τη διαδικασία, μετά την επισπεύδαμε. Γιατί; Στην αρχή υπήρχε η διαβεβαίωση ότι οι εμπειρογνώμονες δεν θα συζητήσουν θέματα ουσίας, αυτό στην πορεία άλλαξε. Γιατί; Πάγια θέση της χώρας ήταν πως δεχόμαστε παραπομπή στη Χάγη μόνο για την υφαλοκρηπίδα. Η σημερινή Κυβέρνηση την άλλαξε τη θέση αυτή, παρατρύνοντας μάλιστα την Τουρκία να προσφύγει στη Χάγη για την περίπτωση των Ιμίων.

Ως προς την προσέγγιση βήμα προς βήμα, την οποία έχετε εγκαταλείψει παρά τους ισχυρισμούς σας, εκτός από το κορυφαίο ζήτημα, περιγράψατε, έστω και αν εμείς διαφωνούμε, τα δύο πρώτα βήματα. Μετά πού πάει αυτή η διαδικασία; Πάει στις "επόμενες" διαφορές, τις οποίες μονομερώς θέτει και ξαναθέτει η Τουρκία και τελικά πολλαπλασιάζει και με την πολιτική αυτή που έχετε, εμμέσως πλην σαφώς, κατατείνετε στο να δημιουργείται η εντύπωση τουλάχιστον ότι τις αναγνωρίζετε;

Και ακόμα στο σημείο που όλες οι κυβερνήσεις πράγματι έχουν δεχθεί, το ζήτημα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας και της παραπομπής του στη Χάγη, υπάρχει ένα θέμα το οποίο, όταν σας ακούει κανείς να το χειρίζεσθε του δημιουργείται η εντύπωση ότι επιχειρείτε σιωπηρά να φέρετε την ελληνική κοινή γνώμη –σίγουρα πάντως– προ τετελεσμένων γεγονότων.

Είναι τελείως διαφορετικό το ζήτημα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας προ του νέου δικαίου της θαλάσσης και μετά. Εμμένοντας σ' αυτήν την προσέγγιση, εμμέσως πλην σαφώς, στατα στέλνετε το μήνυμα ότι έχετε εκχωρήσει το δικαίωμα αυτό.

Ειλικρινώς ελπίζω, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα, διότι οι όποιες αντιθέσεις μας ή διαφωνισμοί μας σε πολιτικό επίπεδο, χρήσιμο και υγιές φαινόμενο είναι σε μια δημοκρατία, σε μια ελεύθερη κοινωνία, αλλά εδώ συζητούμε για κορυφαία εθνικά ζητήματα που ξεπερνούν κατά πολύ το βίο και της σημερινής και της κάθε κυβέρνησης, ακόμα και το βιολογικό κύκλο όλων ημών των θνητών.

Στη Νέα Υόρκη, ο Υπουργός Εξωτερικών είχε αρνηθεί να παραπεμφθούν στη Χάγη άλλα θέματα πέρα των Ιμίων και της υφαλοκρηπίδος. Τώρα αιφνιδίως δέχεται την παραπομπή όλων των τουρκικών διεκδικήσεων. Είναι δυνατόν να δεχθούμε παραπομπή κυριαρχικών μας δικαιωμάτων στη Χάγη, όπως για τον εναέριο χώρο ή την αποστρατικοποίηση των νησιών; Γιατί αιφνιδίως μετέβαλε τη στάση της η Κυβέρνηση στο

κορυφαίο αυτό ζήτημα;

Δuo λέξεις για το συγκεκριμένο ζήτημα. Με τη βήμα προς βήμα πολιτική, η κυβέρνηση απομακρύνθηκε εδώ και δύο περίπου χρόνια από την πάγια ελληνική θέση ότι το μόνο θέμα που μπορεί και πρέπει να παραπεμφθεί στο Διεθνές Δικαστήριο είναι το ζήτημα της υφαλοκρηπίδας. Έβαλε και τα 'Ιμια στην υπόθεση και άφησε ανοιχτό, όπως είπα πριν, τον κατάλογο για τα επόμενα.

Η Τουρκία την απέρριψε αυτήν τη θέση, εμμένουσα στην παγία της τοποθέτηση ότι τα θέματα του Αιγαίου αποτελούν ή συναποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο που πρέπει να αντιμετωπισθεί συνολικά και ταυτόχρονα χωρίς όρους.

Με την πρόσφατη πρόταση της Κυβέρνησης για την παραπομπή όλων των θεμάτων στη Χάγη, η Κυβέρνηση κάνει ένα τεράστιο βήμα προς την αποδοχή αυτής της πάγιας τουρκικής θέσης, αφού προτείνει την παραπομπή όλων των θεμάτων εκεί. Δηλαδή με άλλα λόγια, η Ελλάδα δείχνει να συμφωνεί πλέον με την Τουρκία ότι στο Αιγαίο υπάρχει ένα σύνολο προβλημάτων –βλέπε μονομερείς διεκδικήσεις από την τουρκική πλευρά– που πρέπει να αντιμετωπισθούν όλα από κοινού. Η μόνη διαφορά περιορίζεται στη μέθοδο. Η ελληνική Κυβέρνηση λέγει όλα στη Χάγη, η Τουρκία επιμένει σε ένα άνευ όρων πολιτικό διάλογο.

Αυτή είναι η πολιτική διάσταση της κυβερνητικής θέσης και πολιτικής και αυτή είναι που βαρύνει και όχι τα νομικίστικα επιχειρήματα ότι η Τουρκία μπορεί έτσι και αλλιώς, αν αποδεχθεί τη γενική δικαιοδοσία του δικαστηρίου, όποτε θέλει να προσφύγει. Αυτή η πρόταση βάζει τη χώρα σε εξαιρετικά ολισθηρό δρόμο.

Πρώτον, διότι όπως ελέχθη αποδέχεται τη βασική τουρκική θέση, ότι υπάρχει ένα σύνολο προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπισθεί συνολικά.

Δεύτερον, διότι εκδηλώνει την προθεσμία της Κυβέρνησης, όχι μόνο να εξετάσει, αλλά και να θέσει υπό την κρίση τρίτων, την ασφάλεια και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας. Εναέριο χώρο 12 μίλια, οχύρωση νησιών, γκρίζες περιοχές, κατά τον τουρκικό ισχυρισμό.

Θέλω, μάλιστα, εδώ να κάνω και την εξής επισήμανση. Λέγεται ανεπισημώς, ότι αυτός ήταν ένα ευφυής ελιγμός που κερδίζει τις εντυπώσεις στο διεθνές σκηνικό, μια και η Τουρκία δεν έχει αποδεχθεί και δεν πρόκειται να αποδεχθεί, εις το διηνεκές, το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, την αρμοδιότητα δικαιοδοσίας του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Και αν δεν είναι έτσι; Ο κ. Ντεμιρέλ πριν από ελάχιστα εβδομάδες, στις 20 Φεβρουαρίου όταν βρισκόταν στο Παρίσι είπε ότι μπορεί να γίνει αποδεκτή ακόμη και η Χάγη, αρκεί να είναι για το σύνολο των προβλημάτων. Τουλάχιστον σε μία σοβαρή και ρεαλιστική προσέγγιση φαίνεται ότι οι διαφορές στην αντιμετώπιση των τεράστιων αυτών θεμάτων, μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, μοιάζει να μικραίνουν και αυτό μας ανησυχεί ιδιαίτερα, κύριε Πρωθυπουργέ.

Αυτές είναι οι βασικές δικές μας διαπιστώσεις. Δεν είναι, όμως, μόνο δικές μας. Τις κάνει η συντριπτική πλειοψηφία των ασχολούμενων με τα ζητήματα αυτά είτε είναι στρατιωτικοί παράγοντες είτε είναι προσωπικότητες του Ακαδημαϊκού και επιστημονικού χώρου, είτε είναι ακόμα και επίλεκτα στελέχη της δικής σας Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Δεν θα εμπλακώ σε ονόματα, αλλά θέλω δυο-τρεις περικοπές δηλώσεων να σας παραουσιάσω.

"Πρέπει να αλλάξουμε τη λογική, της βήμα προς βήμα προσέγγισης, γιατί οι Τούρκοι έχουν στο μυαλό τους να μας οδηγήσουν σε βήμα προς βήμα υποχώρηση. Και να μη δίνουμε την εντύπωση, ότι υπάρχουν πράγματα προς διευθέτηση, τα οποία πρέπει η Ελλάδα και η Τουρκία να συζητήσουν για μια άλλη συνολική συμφωνία. Είμαι απ' αυτούς τους κάποιους που πιστεύα –και το είπα– ότι η συμφωνία είναι θνησιγενής. Υπάρχει, όμως, και το χειρότερο. Αυτό θα ήταν το ενδεχόμενο να μην εκπνεύσει η συμφωνία και η Άγκυρα να αξιώσει την εφαρμογή της. Αλλά ευτυχώς οφείλουμε πολλά στην ακαταλόγιστη τουρκική αδιαιαξία."

"Νομίζω ότι υπάρχει απόλυτη δικαίωση όλων αυτών που δεν

είχαν ψευδαισθήσεις για το περί τίνος πρόκειται. Θεωρώ ότι ήταν λάθος αυτή η ιστορία και σήμερα η κατάσταση είναι σαφώς χειρότερη απ'ό,τι ήταν πριν. Όλη αυτή η πρακτική ήταν χωρίς διέξοδο και λαθεμένη.

Αυτά, κύριε Σημίτη, δεν τα λέμε εμείς, είναι δηλώσεις δικών σας Βουλευτών και μάλιστα ηγετικών στελεχών του κυβερνώντος κόμματος.

Θέλω να έρθω σε ένα άλλο κορυφαίο ζήτημα, που δεν είναι κατ'εξοχήν ζήτημα ελληνοτουρκικό, αλλά αναμφισβήτητα παίζει σημαντικό ρόλο και στην εξέλιξη αυτών των θεμάτων. Και αναφέρομαι στην ευρωπαϊκή διάσταση. Ποιο ήταν από την ημέρα της ένταξής μας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες τότε, σήμερα Ένωση, το μεγάλο στρατηγικό πλεονέκτημα της Ελλάδος; Μα, η ισότιμη συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Αυτό ήταν το πλεονέκτημα, το σημείο υπεροχής, ο μόχλος αν θέλετε πάνω στον οποίο οικοδομείται η ελληνική πολιτική. Και αυτό το πλεονέκτημα εξασθενίζει και εξασθενίζει με τεράστιες δικές σας ευθύνες. Και θέλω αυτό να το κάνω λίγο σαφέστερο. Όπως γνωρίζετε σε λίγους μήνες από τώρα, θα σας έχει ξεκαθαριστεί και επισήμως πια, ποιες χώρες θα συμμετάσχουν στην οικονομική και νομισματική ένωση. Η μόνη χώρα που χωρίς τη θέλησή της δεν θα συμμετάσχει, θα είναι η Ελλάδα, πληρώνοντας ολέθριες επιλογές, ανευθυνότητα, δημαγωγίες και λαϊκισμούς ετών και ετών. Και έχετε την ευθύνη γι'αυτό διαχρονικά.

Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι για ένα διάστημα, πιθανώς κρίσιμο και καθοριστικό –διάστημα που εσείς με τη μόνιμη αισιοδοξία και με τις εξωραϊστικές σας απόπειρες, προσπαθείτε να δείξετε ότι είναι μικρό, αλλά μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερο– η Ελλάδα θα είναι εκτός του, ας μην πω, σκληρού, αλλά πάντως της πρώτης ομάδας, κεντρικού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και θα είναι απόύσα και από το άτυπο Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών που θα καθορίζει τις εξελίξεις, ένα συμβούλιο το οποίο μοιραία παίρνει τη μορφή διευθυντηρίου αν αναλογισθεί κανείς την ανάγκη που αισθάνονται, κυρίως οι ισχυρότεροι της Ένωσης, από την πίεση της προοπτικής της διεύρυνσης. Συνάμα, από την άλλη πλευρά, παρά τα αντιθέτως θρυλούμενα από την πλευρά σας, οι περισσότερες χώρες, τα περισσότερα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμούν στενότερη σχέση με την Τουρκία και εννών με την Τουρκία όπως είναι σήμερα, γιατί αναμφισβήτητα συμφωνούμε όλοι ότι θα ήταν προτιμότερο στο βάθος του χρόνου η Τουρκία να είναι μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας αλλά έχοντας υιοθετήσει απόλυτα τα κριτήρια εκείνα τα οποία προσδιορίζουν τη συμπεριφορά μιας πολιτισμένης δημοκρατικής και ευρωπαϊκής χώρας. Και πρέπει να σας πω ότι τουλάχιστον στις πολύ πρόσφατες συναντήσεις που είχα στις Βρυξέλλες, η διαπίστωση είναι ότι θα καταβληθεί εντονότατη προσπάθεια να συμπεριληφθεί η Τουρκία στη διάσκεψη χωρίς κατ'ανάγκη –και το λέγω με ιδιαίτερη επιεικεία– με αυστηρή προσήλωση στους υποτιθέμενους όρους που ετέθησαν στο Λουξεμβούργο.

Θέλω επίσης να πω δύο λέξεις για τα Βαλκάνια. Είναι πράγματι αληθές ότι μαζί με την αναστάτωση και την ρευστότητα, διανοίχθηκαν τα τελευταία χρόνια σημαντικές ευκαιρίες. Σημαντικές ευκαιρίες όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που στις περισσότερες περιπτώσεις αφήνουμε αναξιοποίητες.

Είναι χαρακτηριστικό και θέλω να το επαναλάβω– το είπα και πριν από λίγους μήνες όταν συζητούσαμε για το θέμα αυτό στην ίδια Αίθουσα– ότι από τις βαλκανικές χώρες ο Πρωθυπουργός έχει επισκεφθεί μόνο τη Ρουμανία. Δεν έχει επισκεφθεί άλλες χώρες των Βαλκανίων, δεν έχει επισκεφθεί χώρες της παραευξείνιας συνεργασίας, δεν έχει επισκεφθεί τη Ρωσία, που σημαίνει ότι υπάρχει τεράστιο περιθώριο και επείγουσα ανάγκη να αναληφθεί διπλωματική δραστηριότητα σ'αυτές τις κατευθύνσεις. Και μιλώντας για Βαλκάνια πρέπει ακόμα να σας πω ότι μένει το τεράστιο ερωτηματικό και η μεγάλη εκκρεμότητα στο ζήτημα των Σκοπίων. Δεν θα μπω στις λεπτομέρειες γιατί είναι γνωστές. Και είναι φανερό ότι έχουμε δικαιωθεί στην αντίθεση που είχαμε στην περίφημη

προσέγγιση της ενδιάμεσης συμφωνίας, που τελικά οδήγησε στην εξάλειψη όλων των διαπραγματευτικών μέσων και όπλων από πλευράς Ελλάδος. Θέλω όμως να επισημάνω τις τεράστιες ευθύνες που υπάρχουν από την παράταση του θέματος, την εκκρεμότητα του θέματος που ουσιαστικά οδηγεί de facto στη χειρότερη λύση. Και θέλω να πω ότι με τη συμπεριφορά σας, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, δίνετε την εντύπωση ότι απλώς αναζητούσατε άλλοθι και φύλλο συκής γι'αυτό που θεωρούσατε εξ αρχής αναπότρεπτο. Αυτό όμως δεν απαλλάσσει από σοβαρότατες ευθύνες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολύ γρήγορα θα σας πω τι πρέπει να κάνετε, παρ'ό,τι γνωρίζω, γιατί και στα θέματα αυτά αλλά και σε άλλα μείζονα ζητήματα της οικονομικής πολιτικής κ.ο.κ., κάθε φορά τα λέμε αλλά είναι φανερό ότι δεν ιδρώνει τ'αυτή σας. Εθνική ευθύνη, αίσθημα υπευθυνότητας, όμως με υποχρεώνει γρήγορα να πω κάποια πράγματα στο θέμα αυτό.

Το πρώτο που πρέπει να κάνετε είναι επιτέλους να αντιληφθείτε και να πραγματοποιήσετε, να θεσμοθετήσετε το Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας. Μια χώρα η οποία έχει τόσο σημαντικά προβλήματα, που είναι στο επίκεντρο τόσων έντονων διεθνών εξελίξεων, που δέχεται απροκάλυπτα και μάλιστα κλιμακούμενες απειλές, δεν έχει το δικαίωμα και την πολυτέλεια να μην έχει σαφή στρατηγική, στην οποία μπορεί να υπάρχουν διαφωνίες σε επιμέρους τακτικές, αλλά πάντως να υπάρχει η προεργασία της καλής θέλησης, της προσέγγισης τουλάχιστον στα κομβικά σημεία και της συνολικής πάγκοινης στήριξής τους.

Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει να γίνει σαφές σε όλους και με τρόπο ξεκάθαρο, έστω και αν για κάποια αυτιά γειτονικά ή του διεθνούς περιβάλλοντος δεν είναι ευχάριστο και είναι ενοχλητικό, ότι οποιαδήποτε βάση για την πορεία, για την προσέγγιση, για το διάλογο με τον εξ ανατολών γείτονα, είναι το Διεθνές Δίκαιο και μάλιστα το Δίκαιο της Θάλασσας, το Δίκαιο της Θάλασσας που παρέχει τρομακτικές ευκαιρίες στην Ελλάδα.

Δεν είναι μόνο το δικαίωμα επέκτασης των χωρικών υδάτων. Είναι οι οικονομικές ζώνες, οι ζώνες αλιείας, η σαφέστατη αναφορά σε υφαλοκρηπίδα, ακόμη και σε βραχονησίδες, είναι οι ευθείες γραμμές βάσης.

Προϋπόθεση, λοιπόν, είναι η πλήρης εφαρμογή του Δικαίου της Θαλάσσης. Μπορεί στην πορεία να χρειαστούν ορισμένες ρυθμίσεις, αλλά αυτό είναι κομβικό σημείο, που πρέπει να γίνει αποδεκτό.

Τρίτον, αντί να αφήνουμε σε άλλους, ενίοτε και υποκριτικά, να παίζουν το ρόλο του Ευρωπαίου ή του ευρωπαϊκού πάτρονα προς την Τουρκία, είναι καιρός να τον αναλάβουμε εμείς. Να πάρουμε εμείς την πρωτοβουλία και να πούμε στην Τουρκία "εμείς διατιθέμεθα να παίξουμε ρόλο πρωταγωνιστού για το ευρωπαϊκό σου αύριο, αλλά κάτω από ορισμένους όρους, τους οποίους είμαστε διατεθειμένοι να κουβεντιάσουμε". Γιατί αυτήν τη στιγμή τι γίνεται; Άλλοι βάζουν τα εμπόδια για την όποια τουρκική προσπάθεια προσέγγισης και τελικά κάθε φορά, παρά τα αντιθέτως ισχυριζόμενα από πλευράς σας, η Ελλάδα απομονώνεται ως ο κακός και ο αδιάλλακτος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τέταρτον, είναι επιτέλους καιρός, χωρίς καμιά διάθεση, ούτε εθνικιστών παροξυσμών ούτε συναισθηματικής κορόνας, να θέσουμε στο διεθνές σύστημα και στη διεθνή σκηνή, σοβαρότατα ζητήματα υψηλής εθνικής προτεραιότητας, στα οποία η Τουρκία βρίσκεται σαφώς εν αδίκω. Και αναφέρομαι εδώ στα δικαιώματα των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, στη συνεχιζόμενη, κατά παράβαση και του πνεύματος και του γράμματος Συνθήκης της Λοζάνης, καταδίωξη των Ελλήνων της Ίμβρου και της Τενέδου, ακόμα και σε σχέση με το καθεστώς και τη διεθνή προοπτική του Πατριαρχείου.

Αυτά συνθέτουν κάποιες παραμέτρους, κάποιες συνιστώσες αυτού που αποκαλώ αποφασιστική και στιβαρή εξωτερική πολιτική.

Και θα ήθελα να προσθέσω δύο ακόμα βασικές προϋποθέσεις. Η μία είναι ότι θα πρέπει, άμεσα πια, να οδηγηθούμε στην αναβάθμιση των υπηρεσιών του Υπουργείου Εξωτερικών

και μαζί μ' αυτή, σε μια πολύ ενεργότερη προσπάθεια προβολής των ελληνικών θέσεων και –σας το λέω ωμά και ανοιχτά– επηρεασμού της διεθνούς πολιτικής σκηνής. Αυτό χρειάζεται συστράτευση, χρειάζεται ενέργεια, χρειάζεται και πόρους.

Και το τελευταίο έχει να κάνει με την αμυντική και αποτρεπτική ικανότητα της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή ξέρω ότι συχνά ακούγονται διάφορα, ευχάριστα μεν, αλλά εξωπραγματικά, ποιος δεν θα ήθελε να μπορούμε να μειώσουμε τις αμυντικές μας δαπάνες; Ποιος δεν θα ήθελε να ζήσουμε σε ένα καθεστώς αρμονικής συνύπαρξης και συνεργασίας με όλους τους γείτονες και την Τουρκία;

Υπάρχει όμως μία οδυνηρή και στυγνή πραγματικότητα, έναντι της οποίας δεν μπορούμε να εθελουφλούμε. Δεχόμαστε πίεση, εκβιασμούς, εδαφικές διεκδικήσεις από μία χώρα, η οποία και σε επίπεδο αριθμών υπερέχει, αλλά και που επενδύει ιδιαίτερα σημαντικά στην κατεύθυνση της ισχύος της, με στρατιωτικούς όρους.

Σημαίνει αυτό ότι δεν έχουμε το δικαίωμα να αναλίσκόμαστε σε κουβέντα. Και σημαίνει επίσης αυτό ότι έχετε ως Κυβέρνηση τεράστια ευθύνη για την, πενταετή πια, καθυστέρησή σας στο θέμα αυτό. Διότι καλές οι αναγγελίες περί φιλόδοξων εξοπλιστικών προγραμμάτων, αν όμως εξαιρέσει κανείς τον εκσυγχρονισμό των F4, τίποτα στην ουσία δεν έχει γίνει.

Και όλοι ξέρουμε ότι οι οποιεσδήποτε τέτοιες πρωτοβουλίες βραδύνουν μέχρι την υλοποίησή τους, με αποτέλεσμα να αφήνουν μια περίοδο χρόνου που θα είναι εξαιρετικά κρίσιμη και όπου για πολλούς, σίγουρα πάντως στη πλειοψηφία των διεθνών παρατηρητών, η ισορροπία δυνάμεων θα έχει φθάσει σε εξαιρετικά κρίσιμο σημείο, ιδιαίτερα στην κομβική παράμετρο των μαχητικών αεροσκαφών τρίτης γενιάς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα είναι βέβαιο συνυπολογίζοντας και συνεκτιμώντας όλες αυτές τις διαπιστώσεις και τις παρατηρήσεις. Ότι η πολιτική της Κυβέρνησης στα ελληνοτουρκικά έχει αποτύχει, ότι η πολιτική του κατευνασμού και των διολισθήσεων από πάγιες ελληνικές θέσεις έχει αποθρασύνει και αποθρασύνει όλο και περισσότερο τη Τουρκία, έχει εντείνει την επιθετικότητά της, με αποτέλεσμα και να υποχωρούμε, αλλά και να φέρνουμε πιο κοντά τον κίνδυνο της αποσταθεροποίησης, της έντασης και της έκρηξης.

Ταυτόχρονα, θέλω εδώ να επαναλάβω, παρά τη διαρκώς κλιμακούμενη επιθετικότητα και προκλητικότητα της, η Τουρκία δεν έχει απομονωθεί διεθνώς. Αντίθετα τη θωπεύουν οι περισσότεροι και πάντως οι ισχυρότεροι, παράγοντες της διεθνούς ζωής. Και δεν είναι παράδοξο αυτό, γιατί οι πιέσεις ασκούνται σε αυτόν που δείχνει αδυναμία, όχι σε εκείνον που εμφανίζεται αποφασιστικός, όχι σε εκείνον που ξέρει τι θέλει και μάλιστα, το καθιστά σαφές προς πάντες.

Η Κυβέρνησή σας δεν ξέρει τι θέλει ή πάντως δείχνει ότι δεν ξέρει τι θέλει, γιατί δεν έχει σταθερές θέσεις, δεν έχει εσωτερικό συντονισμό, δεν έχει στρατηγική, αλλά αυτοσχεδιάζει και μάλιστα πρόχειρα και ανεργμίστα. Και αντί έτσι να διαμορφώνει τις διεθνείς συνθήκες και τις διεθνείς συγκυρίες, άγεται και φέρεται, σύρεται, πίσω απ' αυτές.

Αντί βάσει αυτών των παρατηρήσεων και επιχειρημάτων να προβληματιστείτε σοβαρά, καταφεύγετε στην κινδυνολογία και την πολεμολογία –το γνωστό ψευτοδίλημμα, ειρήνη ή πόλεμος– σε μια προσπάθεια με αυτόν τον πολιτικάντικο μικροεκβιασμό να περιοριστεί η λαϊκή δυσφορία και στους εσφαλμένους κυβερνητικούς χειρισμούς.

Αυτού του είδους, όμως, τα ψευτοδίληματα συνιστούν έσχατη περίπτωση λαϊκισμού και όπως είπα και πριν από λίγο, είναι το ίδιο ανεύθυνα με τις υπερπατριωτικές υπερβολές και κορόνες.

Η ουσία όλων αυτών είναι ότι μια άτολμη Κυβέρνηση δεν αναλαμβάνει την ευθύνη των λαθών της, δεν τολμάει να πει mea culpa και να επιχειρήσει να τα διορθώσει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Από που, όμως, να βρεθεί τόση τόλμη σε μια Κυβέρνηση, το βασικό γνώρισμα της οποίας είναι η ατολμία και η

αναποφασιστικότητά της; Άτολμη στην οικονομία, άτολμη στις αναγκαίες πια διαρθρωτικές τομές στο κράτος, άτολμη στα εθνικά, μια Κυβέρνηση που το μόνο που ξέρει να κάνει και το αποδεικνύει αυτό πολύ συχνά στα δύο χρόνια που είναι στην εξουσία, είναι να βάζει φόρους και να αυξάνει την ανεργία.

Δεν καταλογίζουμε κακές προθέσεις στη Κυβέρνηση. Δεν κάνουμε αξιολόγηση πατριωτισμού. Θέλω αυτό να είναι σαφές. Εμείς πιστεύουμε ότι όλες και όλοι είμαστε το ίδιο πατριώτες. Της καταλογίζουμε όμως, ανικανότητα, της καταλογίζουμε απουσία αυτοπεποίθησης, της καταλογίζουμε απουσία σχεδιασμού, της καταλογίζουμε απουσία τόλμης και αποφασιστικότητας και τελικά και απουσία της διάθεσης για την υπερανγκαία πια κοινή εθνική στρατηγική, η οποία απαιτεί όχι μόνο υπευθυνότητα, αλλά και τόλμη.

Αυτήν την εθνική στρατηγική την αρνείται η Κυβέρνηση και επιλέγει μια πολιτική που οδηγεί στον ολισθηρό δρόμο που σας περιέγραψα και συγκρούεται τελικά και με το ορθό αισθητήριο της μεγάλης πλειοψηφίας της ελληνικής κοινωνίας και συγκρούεται τελικά σχεδόν με το μισό ΠΑΣΟΚ. Είναι μια πολιτική που ανατρέπει πάγιες ελληνικές θέσεις, που διευρύνει και ενθαρρύνει τις τουρκικές διεκδικήσεις από τις γκρίζες ζώνες μέχρι τον εναέριο χώρο και μέχρι τις πρόσφατες ατυχεστάτες κινήσεις και πρωτοβουλίες, μέχρι την πιθανότητα του να εγερθεί θέμα αποστρατικοποίησης των νήσων.

Αυτή η πολιτική, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κάτι περισσότερο από αδιέξοδη. Είναι επικίνδυνη και όσο συνεχίζεται, οι απειλές και οι κίνδυνοι για τη χώρα, θα μεγαλώνουν.

Από τη δική μας πλευρά, εμείς δηλώνουμε ότι είμαστε εδώ και θα εμποδίσουμε, θα σταθούμε εμπόδιο σ' αυτόν τον ολισθηρό δρόμο, που τελικά εκθέτει τη χώρα σε κινδύνους και πάντως διακυβεύει κορυφαία εθνικά ζητήματα, εθνικά δίκαια και εθνικά συμφέροντα. Είμαστε εδώ για να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας, ώστε να αποκατασταθεί, να ανακτηθεί η τραυματισμένη εθνική μας αξιοπρέπεια.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κ. Καραμανλής στην ομιλία του είχε ένα μοτίβο. Το μοτίβο το ανέφερε από την αρχή και το κράτησε μέχρι το τέλος. "Η Ελλάδα οδηγείται άτακτα σε υποχωρήσεις, έχουμε προχωρήσει σε διολίσθηση, σε θέσεις που δεν μπορούμε να υπερασπίσουμε, η χώρα μας κάνει συνεχή βήματα προς τα πίσω". Δεν έχουμε κάνει δηλαδή καμία πρόοδο.

Βεβαίως, μπορεί να υπάρχει αμφιβολία αν έχουμε ή δεν έχουμε κάνει πρόοδο και να υπάρχουν διαφορετικές θέσεις στο θέμα αυτό. Από πού μπορούμε, όμως, αντικειμενικά να αντλήσουμε μια απάντηση στο ερώτημα "πρόοδος ή όχι"; Μια απάντηση στο ερώτημα αυτό μπορούμε να την αντλήσουμε από τη στάση την οποία ακολουθούν τρίτοι, εν προκειμένω η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ασπασθεί ή όχι ελληνικές θέσεις, αν η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει προωθήσει ή όχι τα ελληνικά συμφέροντα, αν η Ευρωπαϊκή Ένωση δέχεται τις δικές μας αντιλήψεις. Και όποιος δει το κείμενο των αποφάσεων του Λουξεμβούργου θα διαπιστώσει ότι πράγματι αυτό συμβαίνει, ότι οι δικές μας απόψεις πέρασαν. Μας λένε σήμερα εδώ, ότι δεν πέρασαν. Τότε εγώ εκφράζω την απορία: Γιατί ορισμένοι Ευρωπαίοι προσπαθούν να παρηγορήσουν την Τουρκία; Αν προσπαθούν να παρηγορήσουν την Τουρκία, τότε προφανώς δεν έγιναν δεκτές οι τουρκικές θέσεις. Τότε προφανώς δεν έχει δίκιο ο κ. Καραμανλής όταν λέει ότι η Τουρκία επέτυχε όλους τους στόχους της. Δεν τους επέτυχε καθόλου. Αντίθετα εμείς προωθήσαμε τους στόχους μας. Αλλά έστω και ότι αυτή είναι μια δική μου ερμηνεία, ας δούμε τι λένε οι ίδιοι οι Τούρκοι. Έχω εδώ δημοσίευμα της SABAN με ημερομηνία 17 Φεβρουαρίου 1998, με το άρθρο του κ. Αλί Μπράντ που έχει τίτλο "Το 1997 ήταν η χρονιά της Ελλάδας". Γράφει στο άρθρο: "Το 1997 ήταν μια χρονιά που η ελληνική

διπλωματία εξασφάλισε επιτυχίες τακτικής. Η Αθήνα μπόρεσε να επηρεάσει την Ευρωπαϊκή Ένωση προς την κατεύθυνση που ήθελε η ίδια και τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα εξασφάλισε ένα μέρος των προσδοκιών της. Στο θέμα "Καρντάκ" – "Ιμια" – η ελληνική θέση υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν σας διαβάζω όλο το σχετικό απόσπασμα.

Δεύτερο σημείο: "Η Ελλάδα κατόρθωσε να πάρει μαζί της την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Κυπριακό".

Τρίτο σημείο: "Η Ελλάδα για πρώτη φορά το 1997 προέβη σε μια πολύ ενδιαφέρουσα αλλαγή πολιτικής και στις σχέσεις Τουρκίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέρασε στο πίσω πλάνο και πίεσε τις χώρες – μέλη που είχαν αντίθετη πολιτική για την Τουρκία στην πρώτη θέση της σκηνής. Σ' αυτό δε σημείωσε επιτυχία. Η Ελλάδα σε αποτέλεσμα της πολιτικής που εφάρμοσε μεταβίβασε όλα τα προβλήματα (Καρντάκ, Κύπρος, Αιγαίο) στην Ευρωπαϊκή Ένωση... Αν δούμε, λοιπόν, απ' αυτές τις απόψεις το θέμα, η ελληνική εξωτερική πολιτική μπορούμε να πούμε ότι εξασφάλισε επιτυχίες τακτικής κατά το 1997". Το καταθέτω για την μελέτη από τον κ. Καραμανλή και όποιον άλλον θέλει.

(Στο σημείο αυτό ο Πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης καταθέτει για τα Πρακτικά το προναφερθέν δημοσίευμα το οποίο έχει ως εξής:

"ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΑΓΚΥΡΑΣ 17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1998
ΠΡΟΣ: ΥΠ. ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΜΜΕ/ΔΝΣΗ Α.Α.Π. 352/Φ.300
ΚΟΙΝ: - ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ: Ε. ΜΑΚΟΥ
- ΓΡΑΦΕΙΟ Γ.Γ. ΤΥΠΟΥ
- ΓΡΑΦΕΙΟ Γ.Γ. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
- ΔΝΣΗ Γ'
- ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΚΩΝ/ΛΗΣ
(Ε.Δ. : κ. ΠΡΕΣΒΗ, ΑΚΑΜ
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ 17.2.98
(2) ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ (II)

Η Sabah δημοσιεύει στις εσωτερικές σελίδες άρθρο του Μεχμέτ Αλί Μπράντ με τον τίτλο "Το 1997 ήταν η χρονιά της Ελλάδας, αλλά...".

Στο άρθρο γράφει:

"Το 1997 ήταν μία χρονιά που η ελληνική διπλωματία εξασφάλισε επιτυχίες τακτικής. Η Αθήνα μπόρεσε να επηρεάσει την Ε.Ε. προς την κατεύθυνση που ήθελε η ίδια και τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα εξασφάλισε ένα μέρος των προσδοκιών της.

1 - Στο θέμα "Καρντάκ", η ελληνική θέση υιοθετήθηκε από την Ε.Ε. Οι αποφάσεις που έλαβε η Ε.Ε. εντός του έτους, οι δηλώσεις που έγιναν και τα αιτήματα προς την Τουρκία, ήταν παράλληλα με τις ελληνικές επιθυμίες.

Η Ε.Ε. δεν συνέχισε και στο θέμα "Καρντάκ" την ουδετερότητα που παρουσίαζε παλαιότερα σε διαφωνίες του ίδιου τύπου. Έδειξε ξεκάθαρα ότι θεωρεί πως έχει δικίο η Ελλάδα, που είναι μέλος της και κατά συνέπεια ότι η ανάπτυξη των σχέσεων με την Τουρκία εξαρτάται από την παραπομπή, εκ μέρους της Άγκυρας, της διαφωνίας "Καρντάκ" στο Διεθνές Δικαστήριο. Εγκατέλειψε την παλαιά πολιτική της "να στέκεται σε ίση απόσταση από την Τουρκία και την Ελλάδα".

2- Η Ελλάδα κατόρθωσε να πάρει μαζί της την Ε.Ε. και στο Κυπριακό. Το γεγονός ότι η Ε.Ε. από τη μία πλευρά αύξησε τις πιέσεις της προς την Άγκυρα για την λύση και από την άλλη η επιμονή της για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Κύπρο, έδειξε πως απέδωσε αποτέλεσμα η προσέγγιση που εφάρμοσε η Ελλάδα.

3 - Η Ελλάδα για πρώτη φορά το 1997 προέβη σε μία πολύ ενδιαφέρουσα αλλαγή πολιτικής και στις σχέσεις Τουρκίας Ε.Ε. Η Ελλάδα που παλαιότερα φαινόταν πάντα στην πρώτη θέση και έπαιζε παρεμποδιστικό ρόλο σε κάθε θέμα λογικό είτε μη σχετικά με την Τουρκία, και εξ αιτίας της υπερβολικής συμπεριφοράς της δεχόταν επικρίσεις από τη διεθνή κοινότητα, πέρου ανάτρεψε το τραπέζι του σκακιού. Χάλασε το παιχνίδι των χωρών όπως η Γερμανία που αντιτίθεντο στην Τουρκία αλλά κρυβόντουσαν πίσω από την Ελλάδ και επωφελούντο από την πολιτική της Αθήνας. Πέρασε σε πίσω πλάνο και πίεσε τις χώρες – μέλη που είχαν αντίθετη πολιτική για την

Τουρκία στην πρώτη θέση της σκηνής. Σ' αυτό δε σημείωσε επιτυχία.

Η Ελλάδα σε αποτέλεσμα της πολιτικής που εφάρμοσε, μεταβίβασε όλα τα προβλήματα ("Καρντάκ, Κύπρος, Αιγαίο) στην Ε.Ε. Τα προβλήματα για τα οποία παλαιότερα απασχολείτο η ίδια με το κάθε ένα, τα μετέτρεψε σε προβλήματα της Ε.Ε. και ήταν πολύ αποτελεσματική στη λήψη των αποφάσεων της Συνάντησης Κορυφής του Λουξεμβούργου, που έδωσαν την εντύπωση ότι οι πόρτες της Ε.Ε. έκλεισαν για ακόμη ένα αρκετά μακρύ χρονικό διάστημα προς την Τουρκία.

Αν δούμε λοιπόν απ' αυτές τις απόψεις το θέμα, η ελληνική εξωτερική πολιτική, μπορούμε να πούμε, ότι εξασφάλισε επιτυχίες τακτικής κατά το 1997.

Όμως, αν σκεφτούμε μακροπρόθεσμα, άραγε μπορεί να γίνει λόγος για ίδια επιτυχία;

Όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις δεν μπόρεσε να επιλυθεί κανένα πρόβλημα και αρκεστήκαμε με τις αναβολές.

Εγώ, σκέπτομαι ότι η σημερινή κατάσταση – που μπορεί να σχολιασθεί ως επιτυχία από πλευράς Ελλάδας – στο μέλλον θα δημιουργήσει επικίνδυνες δυναμικές και ότι ετοιμάζει σημαντικές παγίδες.

Η Τουρκία την περίοδο αυτή έχει απομακρυνθεί από την Ε.Ε. Δεν υπάρχει πλέον πάνω στην Άγκυρα η βαρύτητα της Ε.Ε., που ήταν πριν τη Συνάντηση Κορυφής στο Λουξεμβούργο.

Δεν μπορεί πλέον να γίνει λόγος για επίδραση της Ε.Ε. στα θέματα όπως "Καρντάκ, Κύπρος και Αιγαίο. Δεν υπάρχει πλέον στην Άγκυρα η προσοχή και η ευαισθησία για τα βήματα που πραγματοποιεί, έτσι όπως έκανε παλαιότερα, για να μην υπάρξει αντίδραση της Ε.Ε.

Αν δούμε το θέμα από αυτή την πλευρά, η Άγκυρα, η οποία έδινε την εντύπωση ότι τα προβλήματά της με την Ελλάδα, που μέχρι τη Συνάντηση Κορυφής του Λουξεμβούργου, τα συζητούσε με τις 15 χώρες της Ε.Ε., τώρα θεωρεί πλέον ότι έχει μείνει πια τέτ α τέτ με την Ελλάδα.

Τίθεται θέμα για ένα κλίμα στο οποίο η ψυχολογία και οι αμυντικές αντιδράσεις των ανθρώπων δεν έχουν να χάσουν τίποτε απέναντι στην Ε.Ε.

Η Συνάντηση Κορυφής στο Λουξεμβούργο δεν δημιούργησε κάποια ατμόσφαιρα που να παροτρύνει την επίλυση των Ε/Τ προβλημάτων, ή να πιέζει ή να παρεμποδίζει τις υπερβολές. Αντίθετα οδήγησε σε μία εξέλιξη που θα δυσκολεύει την κατάσταση.

Αυτός είναι ο κίνδυνος.

Εκείνο το σημείο το οποίο δεν θα πρέπει να λησμονείται είναι ότι το "Καρντάκ" κατέχει ζωτική σημασία δίπλα σ' όλα τα άλλα προβλήματα. Αυτός ο βράχος όποια και αν είναι η ονομασία του είτε "Καρντάκ" είτε "Ιμια, είναι άκρως σημαντικός και για τις δύο χώρες.

Οι συνεχώς αυξανόμενες πιέσεις στο εσωτερικό και οι διεθνείς ισορροπίες μειώνουν την ικανότητα ελιγμών στην πολιτική της Αθήνας και της Άγκυρας. Η συμπεριφορά γίνεται όλο και πιο σκληρή και αυξάνονται οι αμοιβαίες υποψίες και ανησυχίες.

Η Ελλάδα, αν την κοιτάξουμε απ' αυτήν την όχθη του Αιγαίου, σκληραίνει την συμπεριφορά της μέσα στην πολυτέλεια που στηρίζεται στην Ε.Ε. και φαίνεται σαν να υπολογίζει ότι μπορεί να κάνει την Τουρκία να απαυδήσει σπρώχνοντας αυτή όσον γίνεται περισσότερο σε απομόνωση.

Η Τουρκία μετά που ανατίναξε τις γέφυρες πολιτικού διαλόγου με την Ε.Ε., σκεπτόμενη και τα παζαρέματα Κύπρου, μειώνει τα περιθώρια ελαστικότητάς της στη γενικής της προσέγγιση.

Όταν σ' όλα αυτά προστίθενται τα απρόσεχτα λόγια και οι ατυχείς παρομοιώσεις η ατμόσφαιρα ηλεκτρίζεται ακόμη περισσότερο.

Αν δούμε την κατάσταση απ' αυτές τις πλευρές, οι εξελίξεις στο τρίγωνο Τουρκίας – Κύπρου – Ελλάδας δεν μπορούν να κατευθυνθούν προσεχτικά. Εάν δεν επιδειχθεί η απαιτούμενη προσοχή μεταξύ 1998 και 2000 μπορούμε να έρθουμε

αντιμέτωποι με διάφορα ατυχήματα.

Η παρεμπόδιση αυτού δεν είναι μόνο καθήκον της Τουρκίας, είτε μόνο της Ελλάδας. Η κατάσταση απαιτεί, οι διοικούντες και των δύο χωρών να δουν τον κίνδυνο και να ενεργήσουν το ταχύτερο δυνατό".).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΗΝΑΣ: Πότε δημοσιεύθηκε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Σας είπα, τώρα το Φεβρουάριο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπε ο κ. Καραμανλής να δούμε εμείς την πραγματικότητα, ότι αυτός έχει αίσθησης της πραγματικότητας και να δούμε εμείς, τι ακριβώς συμβαίνει. Τώρα πάλι, θα μπορούσαμε να μιλάμε για ώρες, για το ποιος τα βλέπει καλά και για το ποιος δεν τα βλέπει καλά. Θα ήθελα, όμως, να τον παρακαλέσω, να είναι πιο ενήμερος και να βλέπει την πραγματικότητα.

Είπε ότι δεν πήγα πουθενά αλλού στα Βαλκάνια, εκτός από τη Ρουμανία. Πέρσι το Σεπτέμβριο, ήμουν στην Αλβανία και υπέγραφα μία Συμφωνία με την Αλβανική Κυβέρνηση. Και δεν πιστεύω αυτό να μην πέρασε στις εφημερίδες. Και άλλωστε, αναφέρθηκε στη συζήτηση που έγινε στη Βουλή στις 6 Νοεμβρίου. Είπε ότι δεν πήγα στη Ρωσία. Πέρσι το καλοκαίρι, ήμουν στη Ρωσία. Είχα συνάντηση με τον κ. Τσερνομίνιν. Γράφτηκε στις εφημερίδες και αναφέρθηκε, επίσης, στη συζήτηση στη Βουλή.

Ας δει, λοιπόν, ο κ. Καραμανλής την πραγματικότητα και ας δει τα πράγματα όπως είναι και όχι όπως θα ήθελε να είναι. Γιατί, όταν βλέπουμε τα πράγματα όπως θα θέλαμε να είναι, τότε εκπονούμε και διάφορες θεωρίες, οι οποίες είναι εξωπραγματικές. Θεωρίες, όπως αυτήν που ακούσαμε και που διέτρεχε όλη την ομιλία του, ότι: "Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης θα το επικαλεσθούμε, μονάχα στο μέτρο που κρίνουμε σκόπιμο". Ενώ υπάρχει δήλωση και υπάρχει επιφύλαξη. Και η δήλωση ισχύει. Και η επιφύλαξη ισχύει. Θεωρίες, ότι: "Το Διεθνές Δίκαιο και τις Διεθνείς Συνθήκες θα τις επικαλεσθούμε, μόνο στο μέτρο που κρίνουμε σκόπιμο".

Μα, αν ακολουθήσουμε αυτήν την τακτική, τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου και τους κανόνες της συμπεριφοράς, οι οποίοι οδηγούν στην ενίσχυση των θέσεών μας στη Διεθνή Κοινότητα, να τους εφαρμόζουμε όποτε και όπως θέλουμε εμείς, όποτε και όπως κρίνουμε εμείς, όποτε και όπως νομίζουμε ότι μας συμφέρει, ένα θα είναι το αποτέλεσμα: Ότι η Ελλάδα θα βρεθεί στη γωνιά. Ότι η Ελλάδα θα βρεθεί απομονωμένη.

Αρχή μας πρέπει να είναι οι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, οι κανόνες του Δικαστηρίου της Χάγης. Οι κανόνες, πάνω στους οποίους στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Διεθνή Κοινότητα, είναι για όλους δεσμευτικοί. Και όταν απαιτούμε να είναι για όλους δεσμευτικοί, είναι και για την Ελλάδα δεσμευτικοί. Έτσι μονάχα, θα κερδίσουμε και να είμαστε δύναμη ειρήνης. Και πρέπει να είμαστε δύναμη ειρήνης!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι επιβεβαιώθηκαν οι χειρότεροι φόβοι μου. Από όλα τα επιχειρήματα και όλες τις επισημάνσεις, που έγιναν πριν από λίγο, είναι φανερό ότι ο κ. Σημίτης δεν συγκράτησε τίποτε από την ουσία τους. Επιχείρησε, απλώς, να δώσει μια μάχη οπισθοφυλακών και εντυπώσεων, για να μας μιλήσει περί διεθνούς νομιμότητας και προσήλωσης στην ειρήνη.

Ποιος το αμφισβητεί, κύριε Σημίτη αυτό; Δεν είναι εκεί το θέμα. Το θέμα είναι, κατά πόσο εσείς προετοιμάζετε την κοινή γνώμη για μια συνολική διευθέτηση όλων των θεμάτων, δηλαδή των μονομερών διεκδικήσεων της Τουρκίας έναντι της Ελλάδος.

Γιατί, η αναφορά στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, γίνεται πάντα με τη ρητή και κατηγορηματική επιφύλαξη των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της χώρας, την οποία αναφέρατε και σεις. Εάν όμως είναι έτσι, δεν γίνεται σαφές ότι υπάρχει αντιφατικότητα και άτοπο μεταξύ της αποδοχής, συνολικά για

όλα τα θέματα, που θέτει η Τουρκία, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων, που άπτονται της ασφάλειας και των νησιών και του εναερίου χώρου, στο Διεθνές Δικαστήριο;

Επίσης, η αναφορά σας περί Λουξεμβούργου και η ανάγνωση κάποιου άρθρου, επιτρέψτε μου να πω, δείχνει προσέγγιση κατώτερη των περιστάσεων αυτής της συζήτησης. Γιατί, για μεν το Λουξεμβούργο, είναι γνωστό, ποιες είναι οι παράμετροι εκείνες, ποιοι είναι οι παράγοντες οι συγκεκριμένοι, που καθόρισαν τη στάση των υπολοίπων εταίρων και κυρίως των ισχυρότερων, έναντι της Τουρκίας τη συγκεκριμένη στιγμή.

Δεν ήταν ούτε τα επιχειρήματά σας, ούτε η διεθνής σας παρουσία ούτε η πειστικότητά σας.

Από την άλλη πλευρά όμως είναι επίσης σαφές –και γι'αυτό δεν είχατε λέξη να πείτε– ότι στην υπογραφή του κειμένου του Λουξεμβούργου γίνεται αναφορά για εδαφικές διαφορές, για πρώτη φορά, τις οποίες φαίνεται μάλιστα, ότι αποδέχθηκε. Και μάλιστα, βλέπετε ως πιθανή προοπτική την από κοινού παραπομπή τους στη Χάγη.

Θέλω επίσης να πω ότι η ανάγνωση άρθρων από οπουδήποτε και αν προέρχονται, δεν συνιστά σοβαρό επιχειρήμα. Και μου επιτρέπετε τη αυστηρότητα της έκφρασης, διότι εδώ συζητούμε για ύψιστα εθνικά θέματα.

Σας παρουσιάζω έναν ολόκληρο κατάλογο, απ'ενός μεν, διολισθήσεων από πάγιες εθνικές θέσεις, αφετέρου, αύξησης της τουρκικής επιθετικότητας και προκλητικότητας και κατά τρίτον, τους κομβικούς σταθμούς της διετούς σας παρουσίας στην Κυβέρνηση, που έχουν οδηγήσει σε επιδείνωση των ελληνικών θέσεων.

Αυτό είναι σαφές σε όλους. Είναι σαφές στην πλειοψηφία της κοινοβουλευτικής σας ομάδας, είναι σαφές στη μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Μόνο εσείς δεν το καταλαβαίνετε.

Και εδώ θέλω να κλείσω με μια τελευταία επισήμανση.

Είναι γνωστό ότι δεν έχετε ιδιαίτερη συμπάθεια στα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Είναι γνωστό ότι δεν είχατε ιδιαίτερη ενασχόληση με αυτά. Αυτό κατ'ανάγκη δεν είναι κακό, εάν είχε οδηγήσει με την ανάληψη της βαριάς ευθύνης της πρωθυπουργίας, σε μία έντονη εξοικείωση και ενασχόληση με αυτά.

Εμφανίζεστε γι'αυτά τα ζητήματα να μην αποδίδετε τη σημασία που τους πρέπει. Και αυτό είναι εξαιρετικά επικίνδυνο, όχι για σας, αλλά δυστυχώς για όλους μας.

Θέλω εδώ να επισημάνω κάτι: Μιλήσατε σήμερα για εξοπλιστικό πρόγραμμα, για το οποίο όμως δεν έχετε κάνει τίποτε. Να σας θυμίσω ότι λίγες εβδομάδες πριν αναλάβετε την ευθύνη που έχετε και σήμερα, είχατε απ'αυτό το βήμα προτείνει τη μείωση των αμυντικών δαπανών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Ε, αυτό στο κοινό μυαλό, στην κοινή εκτίμηση τι σημαίνει; Σημαίνει, όχι κακή πρόθεση, ούτε έλλειψη πατριωτισμού. Ποτέ δεν σας κατηγορήσα και δεν θα σας μεμφθώ για κάτι τέτοιο. Σημαίνει όμως ότι είστε ξένος με αυτά τα ζητήματα και αυτό είναι το χειρότερο που μπορεί να συμβεί σε μία χώρα σαν την Ελλάδα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό, να περιγράφει, με τη γνωστή κυβερνητική αυταρέσκεια μία ειδυλλιακή εικόνα για τα προβλήματα της εξωτερικής πολιτικής: Η Ελλάδα αναβαθμίζεται, κερδίζει κύρος, η Τουρκία χάνει, απομονώνεται, το δίκιο θα μας προσφερθεί στο πιάτο. Δυστυχώς, δεν είναι αυτή η πραγματικότητα.

Άκουσα επίσης, τον κύριο Πρωθυπουργό να λέει περίπου τα ίδια που είπε στις 6 Νοεμβρίου του 1997. "Μία από τα ίδια", ήταν η πρωθυπουργική επιχειρηματολογία.

Δεν ανήκω σ'αυτούς που πιστεύουν ότι δια της επαναλήψεως επέρχεται η μάθηση. Απεναντίας, δια της επαναλήψεως

πιστεύω ότι επέρχεται η ανία, η κόπωση, η αδιαφορία. Και ό,τι χειρότερο μπορεί να συμβεί, είναι η αδιαφορία και η κόπωση για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής, να διαμορφωθεί ως κυρίαρχο συναισθήμα στον ελληνικό λαό, στον Έλληνα πολίτη.

(Στο σημείο αυτό, την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Θα προσπαθήσω, λοιπόν, να μιλήσω στο έδαφος της πραγματικότητας, προκειμένου να αναζητήσω δρόμους συνεννόησης- για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής. Γιατί ο κύριος Πρωθυπουργός είπε μία από τα ίδια με εκείνα που είπε το Νοέμβριο, αλλά δεν είναι ίδια η πραγματικότητα.

Έχουν αλλάξει ραγδαία τα πράγματα. Τρέχουν οι εξελίξεις με δραματικούς ρυθμούς και δεν μπορούν αυτές τις εξελίξεις να τις τιθασεύσουν οι παραδοσιακοί άξονες της συλλογιστικής του κ. Σημίτη και της Κυβέρνησής του.

Η πραγματικότητα είναι, λοιπόν, διαφορετική.

Κύριε Πρωθυπουργέ, δεν αγνοείτε ότι η περίοδος μετά το Λουξεμβούργο, δεν είναι η πιο εποικοδομητική περίοδος για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Και ξέρετε ότι σ' αυτήν την περίοδο ακριβώς διαμορφώνονται πιέσεις, εντάσεις και συνθήκες, οι οποίες είναι πάρα πολύ επικίνδυνες.

Μόνος σας αναφερθήκατε στο γεγονός, ότι αρκετοί από τους Ευρωπαίους εταίρους επιζητούν "να καλοπιάσουν την Τουρκία" ή να συνεννοηθούν με την Τουρκία.

Λοιπόν, εγώ ρωτώ -αφήστε τώρα την τεκμηρίωση των απόψεων του ποιός έχει δίκιο με άρθρα ή με άλλες αναφορές- από πλευράς ελληνικής Κυβέρνησης σ' αυτήν την περίοδο, που δεν είναι η πιο εποικοδομητική για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, ποιές συγκεκριμένες πολιτικές δράσεις έχετε αναλάβει, προκειμένου να αποτρέψετε τα αρνητικά και επικίνδυνα ενδεχόμενα; Με ποιες συγκεκριμένες διπλωματικές πρωτοβουλίες επιζητείτε, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μην συντελεστούν μετατοπίσεις και ανατροπές από το πλαίσιο των αποφάσεων του Λουξεμβούργου;

Επίσης, με δεδομένο ότι η Τουρκία τις αντιδράσεις της για τις θεσμικές αποφάσεις του Λουξεμβούργου, ως προς τη σχέση της με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις μετακίνησε στο πεδίο των ελληνοτουρκικών σχέσεων, σκέπτεσθε να βάλετε επιτέλους ως πολιτικό αίτημα την ανάγκη δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αντιμετωπίσει ως εσωτερική της υπόθεση κάθε πρόκληση και αντίδραση της Τουρκίας σε βάρος κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος; Θα το κάνετε ή δεν θα το κάνετε;

Δεν το πράξατε στο Λουξεμβούργο, δεν είχατε τη διορατικότητα. Δεν είχατε, έστω, την κατάλληλη προετοιμασία, για να διαμορφώσετε το αντίστοιχο κλίμα. Δεν είχατε την πολιτική τόλμη. Είναι δεδομένο, πλέον. Θα το βάλετε ως αίτημα της ελληνικής πλευράς, η Ευρωπαϊκή Ένωση να θεωρήσει δική της υπόθεση κάθε πρόκληση και αντίδραση της Τουρκίας σε βάρος κυριαρχικών μας δικαιωμάτων;

Το λέω αυτό γιατί γνωρίζετε ότι υπάρχουν διπλωματικές πιέσεις να μην ισχύσει αυτό το ευρωπαϊκό κεκτημένο με τους γενικούς όρους των προϋποθέσεων ένταξης και συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, χωρίς εξειδίκευση στην Τουρκία. Όπως γνωρίζετε, επίσης, ότι έχει αποφασιστεί -και σωστά- η διεύρυνση των οικονομικών σχέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας και με τη δική σας συμφωνία, με τη δική σας προσυπογραφή. Ορθώς το επράξατε.

Στη συνέχεια δημοσιεύονται πληροφορίες ότι η Κυβέρνησή σας αναζητά φόρμουλες διπλωματικές και νομικές, για να αποστασιοποιηθείτε από αυτό το πλαίσιο διεύρυνσης της οικονομικής συνεργασίας Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας.

Υπάρχει το ενδεχόμενο να βρεθείτε μπροστά στον διπλωματικό και πολιτικό παραλογισμό, να επικαλείσθε το πλαίσιο για τα θεσμικά σχέσεων Τουρκίας και Ευρώπης ως δικαίωση των απόψεών σας και ταυτόχρονα να υπαναχωρείτε ξανά και να γυρνάτε σε veto για την ανατροπή των αποφάσεων διεύρυνσης της οικονομικής συνεργασίας. Και τότε, ποιος θα σας πιστέψει και ποιος θα κατανοήσει τις ελληνικές θέσεις; Αποσαφηνίστε αυτά τα κρίσιμα θέματα, γιατί

αυτά αποτελούν το πεδίο της πραγματικότητας.

Δεύτερον, στις συζητήσεις και στις διαδικασίες για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, μέχρι τον Ιούνιο, συζητούνται κρίσιμα ζητήματα, που η εφαρμογή τους μπορεί να αποτελέσει πρόκριμα και δέσμευση οριστικών λύσεων. Δεν είναι αφηρημένα διαδικαστικά ζητήματα. Είναι κρίσιμα θέματα. Στις διαδικασίες, λοιπόν, αυτές για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, η θέση της ελληνικής Κυβέρνησης θα είναι η επαναδιατύπωση του άρθρου 5, ότι δηλαδή κάθε ένοπλη επίθεση από χώρα μέλος, εναντίον χώρας μέλους, θα θεωρηθεί ως κοινή υπόθεση της Συμμαχίας; Είναι κάτι που παλαιότερα είχε ζητηθεί από την Ελλάδα, κάτι που εσείς δεν το βάλατε, όταν αποδεχθήκατε τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, κάτι που εμείς σας λέμε να το βάλετε τώρα και να το επιδιώξετε, για να σταθμίσετε εκεί την ειλικρίνεια των διαδικασιών, αλλά και των προθέσεων των άλλων εταίρων.

Τρίτο θέμα, το οποίο επίσης δεν αγνοείτε, κύριε Πρωθυπουργέ, είναι ότι το Κυπριακό, μετά και τις εκλογές για την ανάδειξη νέου Προέδρου, έχει μπει σε κρίσιμη καμπή, στρατηγικής σημασίας με νομοτελειακές εξελίξεις.

Η Ελλάδα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ποιο συγκεκριμένο τρόπο, με ποιες δράσεις πολιτικές και διπλωματικές παρεμβαίνει, έτσι ώστε η ενταξιακή διαδικασία της Κύπρου να εξελιχθεί και να ολοκληρωθεί ομαλά; Γιατί γνωρίζετε πολύ καλά ότι δεν είναι εξασφαλισμένη η ομαλή πρόοδος και η ομαλή εξέλιξη αυτής της συγκεκριμένης ενταξιακής διαδικασίας. Και το λέω αυτό σε σχέση με κάτι που είναι πάρα πολύ κρίσιμο. Σε αυτά τα κρίσιμα ερωτήματα αποφεύγετε, με τη γενικόλογη αναφορά σας, να απαντήσετε. Η Τουρκία έχει διακηρύξει ότι σε περίοδο έναρξης των διαδικασιών θα προβεί στην πολιτική και στην οικονομική ενσωμάτωση της κατεχόμενης Κύπρου. Η Ελλάδα, τότε, θα ενεργοποιήσει το ενιαίο αμυντικό δόγμα; Θα θεωρήσει μία τέτοια κίνηση ως casus belli; Χρειάζεται από τώρα, λοιπόν, ουσιαστική πρόβλεψη και προετοιμασία για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Ένα άλλο θέμα το οποίο επίσης ξεχνάμε και δια της λήθης το παραγράφουμε, αλλά το οποίο δεν παύει να ανήκει στην εστία μιας κρίσης που ανακυκλώνεται κάθε τόσο, είναι ότι στα Βαλκάνια διαμορφώνεται ένα νέο κύμα ρευστότητας, πάρα πολύ επικίνδυνο. Και όσα συντελούνται περί το Κοσσυφοπέδιο, ανησυχούν όλους.

Η νέα, λοιπόν, κρίση διαμορφώνει μια παρατεταμένη ρευστότητα. Δεν σας υποχρεώνει να έχετε επιτέλους ξεκαθαρίσει την πολιτική σας έναντι του θέματος των σχέσεων με την FYROM;

Θα επιταχύνετε τις διαδικασίες της ενδιάμεσης συμφωνίας; Θα πείτε στον ελληνικό λαό ότι η ορατή και διαφανόμενη λύση είναι ο τραγέλαφος της τριπλής ονομασίας; Θα αναλάβετε απευθείας πρωτοβουλίες προκειμένου α συνεννοηθείτε σε στρατηγικό επίπεδο με την FYROM; Εμείς αυτό σας ζητάμε και σας το προτείνουμε από χρόνια.

Γνωρίζετε ότι η ενδιάμεση συμφωνία κινείται σε αντίθεση με τους άξονες των αποφάσεων του Συμβουλίου των Αρχηγών υπό τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Θα φωνάξετε το Συμβούλιο των Αρχηγών υπό τον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όταν θα προκύψουν τα τετελεσμένα, υπό το κράτος των τετελεσμένων για να υπάρξει διχοστασία και αντίθεση και αντιπαράθεση; Γιατί δεν προετοιμάζετε το έδαφος ενημέρωσης της κοινής γνώμης, αποφόρτισης του εσωτερικού πολιτικού κλίματος και αναζήτησης κάποιου πλαισίου συνεννόησης;

Ακούω τις παρεμβάσεις κάποιου αγαπητού συναδέλφου Βουλευτή του ΠΑ.ΣΟ.Κ., φαίνεται ότι τα έχει λύσει όλα τα προβλήματα αυτός στο μυαλό του και στη συνείδησή του. Ας μου επιτρέψει και εμένα να έχω ορισμένες απορίες ως αγαθός επαρχιώτης. Εδώ βρίσκονται σε εξέλιξη δύο κρίσιμες πρωτοβουλίες, μεσολάβησης και παρέμβασης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για το Κυπριακό και για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Γνωρίζετε ότι αυτές οι πρωτοβουλίες ξεκίνησαν σε μία περίοδο όπου η Αμερική εξακολουθεί να είναι υποστηρικτική προς την Τουρκία και πιεστική προς την Ελλάδα. Γνωρίζετε ότι αυτές οι πρωτοβουλίες λαμβάνονται

σε μία περίοδο που η Τουρκία μιλάει από θέση στρατηγικής υπεροχής. Δεν πρέπει να ενημερώσετε κάποτε για το περιεχόμενο αυτών των πρωτοβουλιών, για τις συζητήσεις που γίνονται; Δεν είναι πρωτοβουλίες αναγνωριστικού χαρακτήρα, είναι πρωτοβουλίες προς ενέργεια. Δεν είναι πρωτοβουλίες ανίχνευσης των εκατέρωθεν προθέσεων. Είναι πρωτοβουλίες που διαμορφώνουν πλαίσιο εξελίξεων. Δεν πρέπει κάποτε να ενημερωθούμε, δεν πρέπει αυτά να τα συζητήσουμε στην Εθνική Αντιπροσωπεία; Δεν πρέπει να γνωρίζουμε τι κουβαλάει ο καθένας στο πίσω μέρος του κεφαλιού του για κρίσιμα ζητήματα που έχουν σχέση με το παρόν και το μέλλον της χώρας; Αυτό ζητάμε από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, έναν ειλικρινή διάλογο στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και την διαμόρφωση προϋποθέσεων για συνεννόηση και για ενημέρωση του ελληνικού λαού.

Δεν έχουμε τις τραυματικές εμπειρίες από πρόσφατα γεγονότα, τα οποία δεν έχουν διασκεδαστεί ακόμη στη συνείδηση και στο συναίσθημα του Έλληνα πολίτη;

Κύριε Πρωθυπουργέ, απευθυνόμενος ευθέως σε εσάς, σας λέω ότι περιμένα να είστε πιο ειλικρινής και πιο συγκεκριμένος σε σχέση με τα πραγματικά γεγονότα που βρίσκονται σήμερα μπροστά μας. Να είστε πιο αναλυτικός και να μη μας μιλήσετε, όπως θα μιλούσατε σε οποιαδήποτε διεθνή συνάντηση προς εκπροσώπους άλλων χωρών. Αυτά μπορούσαν να ειπωθούν σε οποιοδήποτε άλλο όργανο, αλλά στην Εθνική Αντιπροσωπεία, δεν λένε τίποτα.

Και θα είμαι πιο συγκεκριμένος, κύριε Πρωθυπουργέ, γιατί δεν λέτε τίποτα. Μιλώντας πριν από μέρες σε μία εκδήλωση κομματική του ΠΑΣΟΚ είπατε επί λέξει: "Η εξωτερική πολιτική της χώρας βρίσκεται σε περίοδο κρίσιμων αποφάσεων...". Και ακόμα είπατε επί λέξει: "Το Κυπριακό και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις οδηγούνται σε κορύφωση".

Αυτά ζητάμε να μας εξηγήσετε. Ποιες είναι οι κρίσιμες αποφάσεις που βρίσκονται επί θύραις και ποια η κορύφωση η οποία επίσης αναμένεται για το Κυπριακό και τις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Αυτή η αφηρημένη γενικότητα η οποία τα χωράει όλα, δεν λέει τίποτα. Είναι αναγκαίο να ενημερωθούμε. Σήμερα αποφύγατε να μας ενημερώσετε. Όμως εξωτερική πολιτική δεν γίνεται με κυβερνητική κρυψίνοια και κρυψιβουλία. Χρειάζεται ανοιχτή και υπεύθυνη ενημέρωση και έχετε ευθύνες. Γιατί την ώρα αυτών των κρίσιμων αποφάσεων και της αναμενόμενης κορύφωσης, δεν ενεργοποιείτε τις διαδικασίες Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, δεν ενεργοποιείτε ούτε καν τη Διακομματική Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας που θεσπίστηκε το 1996. Δεν θέλετε τη συνεννόηση και τη σύσκεψη των Κομμάτων και προχωράτε με τη λογική των τετελεσμένων. Κάθε τι που προκύπτει θα το μαθαίνουμε από τα ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία. Έτσι μάθαμε και για τη Μαδρίτη. Έτσι πληροφορηθήκαμε εν μέρει και τις αποφάσεις οι οποίες έτρεξαν στο μεταξύ, με τρόπο αντιφατικό, είτε με τη Διάσκεψη της Κρήτης, είτε με τη Σύνοδο του Λουξεμβούργου.

Εμείς από τη πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου πιστεύουμε, κύριε Σημίτη, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι τα θέματα εξωτερικής πολιτικής δεν είναι σε συνηθισμένη και ουδέτερη περίοδο. Είναι σε κρίσιμη περίοδο και επειδή είναι σε εντελώς διαφορετική και κρίσιμη πορεία, επιβάλλεται να τα αντιμετωπίσουμε με διαφορετικό τρόπο και διαφορετική νοοτροπία. Και για ένα επιπρόσθετο λόγο, κύριοι της Κυβέρνησης, γιατί τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής έχουν εξ αντικειμένου επιπτώσεις στο εσωτερικό πολιτικό κλίμα. Και γι' αυτό οφείλετε να ενημερώσετε υπεύθυνα και να καταστήσετε γνωστές τις απόψεις και τους σχεδιασμούς σας.

Συντρέχει και ένα άλλο περίεργο φαινόμενο εδώ στη χώρα μας. Η Κυβέρνηση δεν ενημερώνει, αλλά μαθαίνουμε τις θέσεις της Κυβέρνησης αποκρυπτογραφώντας συνεντεύξεις ή άρθρα στελεχών της Κυβέρνησης ή στελεχών που επηρεάζουν την πολιτική της Κυβέρνησης.

Στις 9.2.1998 δημοσιεύθηκε ένα άρθρο του κ. Ροζάκη, πάρα

πολύ ενδιαφέρον, με το οποίο ο κ. Ροζάκης καταθέτει τις ανησυχίες του και λέει αφήστε τη διπλωματία της αδράνειας και πάρτε πολιτικές πρωτοβουλίες για να μη βρεθούμε μπροστά σε εκπλήξεις. Βεβαίως αποδέκτης αυτού του άρθρου του κ. Ροζάκη είναι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εξωτερικών.

Προχθές στις 22.2.1998 ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών με συνέντευξή του στο "ΒΗΜΑ", αποδέκτης της οποίας βεβαίως είναι ο κ. Σημίτης, λέει ή θα συνεχιστεί η ίδια πολιτική ή εκλογές και κυβερνητική κρίση, στην ουσία.

Όταν, λοιπόν, από την αποκρυπτογράφηση των θέσεων διαφόρων κυβερνητικών στελεχών ενισχύεται αυτή η ένταση και αυτό το κλίμα που διαμορφώνεται, τι περιμένετε από τον απλό πολίτη;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αυτό αφορά εντελώς άλλο θέμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Αφήστε, κύριε Υπουργέ. Έχω το δικαίωμα της γνώμης, της εκτίμησης, του σχολίου, της κρίσης και φροντίστε να έχετε ενιαία άποψη μεταξύ σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μα γιατί δεν ακούτε μία απάντηση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Μη διακόπτετε, κύριε Υπουργέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ξεκαθαρίστε αυτά τα κρίσιμα ζητήματα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αφορά άλλο θέμα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Αντιλαμβάνομαι γιατί ενοχλείστε. Αφήστε με να τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριε Υπουργέ, δεν θέλει τη διακοπή. Σας παρακαλώ. Από τη στιγμή που δεν θέλει τη διακοπή ο ομιλητής, δεν μπορείτε να την κάνετε. Συνεχίστε, κύριε Κωνσταντόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Εμείς πιστεύουμε, κύριε Πρωθυπουργέ και κύριοι της Κυβέρνησης, ότι ο Συνασπισμός ...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μιλάτε όλο για διάλογο, κύριε Κωνσταντόπουλε και δεν κάνετε ποτέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

Να μη γράφεται τίποτα στα Πρακτικά από αυτά που λέει ο κύριος Υπουργός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ο διάλογος είναι οργανωμένος, υπεύθυνος, σοβαρός και γίνεται εφ'όλης της ύλης, δεν γίνεται με αυτόν τον τρόπο που θέλετε εσείς, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): ...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Είναι κατ'εξοχήν σοβαρός ο διάλογος στο Κοινοβούλιο. Οι διακοπές οι δικές σας δεν είναι αντίστοιχες με τη σοβαρότητα του διαλόγου που επιβάλλεται.

Επιτρέψτε μου λοιπόν. Παρίσταται ο κύριος Πρωθυπουργός, στον κύριο Πρωθυπουργό αναφέρομαι.

Εγώ επιστημαίω την ανυπαρξία ενιαίας γραμμής. Συνεννοηθείτε μεταξύ σας, δεν σας χρωστάει τίποτα ο τόπος. Δεν σας χρωστάει τίποτα η πολιτική ζωή του τόπου να παρακολουθεί αυτήν τη βαβυλωνία, την ασυνεννοησία και αυτούς τους υπαινιγμούς που διατυπώνετε μεταξύ σας για θέματα εξωτερικής πολιτικής, υπαινιγμούς βαρύτατους, η αποκρυπτογράφηση των οποίων δημιουργεί σύγχυση και απογοήτευση στο εσωτερικό της χώρας και μείωση του διπλωματικού κύρους της χώρας στο εξωτερικό.

Εμείς, λοιπόν, πιστεύουμε ότι η σημασία αυτής της περιόδου επιβάλλει διαφορετικού τύπου αντιμετώπιση των προβλημάτων

εξωτερικής πολιτικής, συνολικότερη και σύνθετη στρατηγική, αλλά και άλλου επιπέδου ανάλυση της συγκεκριμένης ανάγκης για προώθηση δράσης και παρεμβάσεων.

Η έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ένταση στις σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας και οι επιπτώσεις αυτής της έντασης στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, η υποβόσκουσα κρίση στο Κοσσυφοπέδιο με τις πιθανές συνέπειες στις βαλκανικές ισορροπίες και η νέα κρίση που βρίσκεται υπό εξέλιξη στον Κόλπο, αυτά πιστεύω ότι είναι τα κύρια στοιχεία, που ορίζουν τη σπουδαιότητα και κρίσιμότητα της περιόδου που διανύουμε.

Σε αυτήν, λοιπόν, την κρίσιμη περίοδο η Ελλάδα οφείλει να πάρει αποφάσεις μεγάλης εμβέλειας και να προχωρήσει σε κρίσιμους χειρισμούς, ώστε να διαδραματίσει συγκεκριμένο πολιτικό ρόλο. Είναι ολοφάνερο ότι σε αυτήν την περίοδο, που το σύνολο των σχέσεων που συνθέτουν τη θέση της χώρας μας στην περιοχή αποκτούν νέα δυναμική και βρίσκονται σε εξέλιξη, δεν είναι δυνατόν η ελληνική εξωτερική πολιτική να μένει η ίδια και να κινείται στους παραδοσιακούς άξονες, στη βάση των αντιλήψεων με τις οποίες κινήθηκε και σε περιόδους αδράνειας και μη εξελίξεων.

Η κριτική που ασκούμε εμείς από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου στην Κυβέρνηση είναι αυτή. Μέσα από όλη την αντιφατικότητα, την πολυγλωσσία, τις ταλαντεύσεις, τα πίσω-μπρος, τελικά η συνισταμένη της πολιτικής την οποία εφαρμόζετε, είναι η διατήρηση της παραδοσιακής γραμμής, που καθοδηγεί την εξωτερική μας πολιτική από το '74 και μετά. Δυστυχώς όμως, αυτή η πολιτική δεν επαρκεί πλέον, κύριε Πρωθυπουργέ. Έχει ξεπεραστεί από τις εξελίξεις των πραγμάτων.

Η αναμονή των προεδρικών εκλογών στην Κύπρο ήταν η τελευταία προθεσμία. Έγιναν οι προεδρικές εκλογές και τρέχουν πλέον οι εξελίξεις. Είμαστε έτοιμοι ως χώρα για να αντιμετωπίσουμε αυτήν τη σύνθετη και δύσκολη πραγματικότητα, τη νέα και εκρηκτική πραγματικότητα; Εμείς λέμε όχι και πρέπει να ετοιμαστούμε. Δεν κινδυνολογούμε. Λέμε ότι πρέπει να προετοιμαστούμε και να προετοιμαστούμε με διαφορετικές πολιτικές και στρατηγικές προετοιμασίες.

Η εικόνα, η οποία παρουσιάζεται τόσο στο κυβερνητικό Κόμμα, όσο και στο Κόμμα της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης, που είναι οι κύριοι μοχλοί λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος, είναι εικόνα που ένα μόνο πράγμα εγγυάται και εγώ θέλω να το πω ευθέως: Την αδυναμία λήψης σοβαρών αποφάσεων. Και κυρίως την αδυναμία λήψης αποφάσεων που θα είναι απαλλαγμένες από μικροκομματικούς υπολογισμούς, που θα είναι απαλλαγμένες από τη νοοτροπία ένταξης των θεμάτων εξωτερικής πολιτικής στην εσωτερική πολιτική αντιπαλότητα. Δυστυχώς όμως, η κρίση στην οποία βρίσκονται τα δύο μεγάλα κόμματα, μετατρέπεται σε κρίσεις και αδυναμία του συνόλου της πολιτικής μας ζωής, του πολιτικού μας συστήματος, γιατί αυτό το σύστημα στηρίζεται αποκλειστικά σε αυτά τα δύο κόμματα.

Εμείς βεβαίως λέμε ότι πρέπει να αλλάξει αυτό το σύστημα. Νομίζω ότι βρισκόμαστε πολύ κοντά σε διεργασίες προς αυτήν την προοπτική, αλλά βεβαίως δεν είναι δυνατόν να παραπέμπουμε τη λύση των άμεσων προβλημάτων εξωτερικής πολιτικής στην προοπτική επίλυσης του πολιτικού προβλήματος της χώρας.

Για το λόγο αυτό λοιπόν διατυπώνω με επιμονή, μονότονη επιμονή, την άμεση πρόταση που μπορεί να εξασφαλίσει μεγαλύτερη ικανότητα της χώρας μας να απαντήσει στις μεγάλες προκλήσεις της περιόδου.

Κύριε Πρωθυπουργέ, η Κυβέρνησή σας, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στο εσωτερικό του σήμερα για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής, με την αδυναμία του να επιλύσει τα σοβαρά προβλήματα στρατηγικής και τακτικής, δεν είναι σε θέση να διαμορφώσει μία συνεκτική στρατηγική στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής.

Εμείς προτείνουμε τα θέματα αυτά να αποτελέσουν αντικείμενο ευρύτατης συνεννόησης και συλλογικής προβληματι-

κής. Γι'αυτό και προτείνουμε και πάλι να συγκαλέσετε τώρα συμβούλιο εξωτερικής πολιτικής. Κινήστε διαδικασίες ενημέρωσης των κομμάτων και συνεννόησης με τα κόμματα και βάλτε άμεσο πολιτικό στόχο την ανάγκη διαμόρφωσης ενός συμβολαίου εθνικής στρατηγικής προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι κρίσιμες εξελίξεις που έρχονται.

Εγώ πιστεύω ότι μία τέτοια κίνηση θα μπορούσε να επηρεάσει αμέσως προς την κατεύθυνση ενός άλλου πολιτικού κλίματος, εφ' όσον βεβαίως κατακτηθεί η αναγκαία προϋπόθεση της υπεύθυνης ενημέρωσης, της συλλογικής προβληματικής και της απαλλαγής από τις τρέχουσες μικροκομματικές σκοπιμότητες.

Το πρόβλημα είναι εάν εσείς ως Κυβέρνηση έχετε την πολιτική τόλμη και την ψυχική θέληση να βάλετε τα θέματα εξωτερικής πολιτικής στη διαδικασία της συνεννόησης και της υπεύθυνης ανταλλαγής απόψεων.

Θα ήθελα να επισημάνω από την πλευρά μου ότι ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου δεν κινδυνολογεί, ανησυχεί όμως και ανησυχεί περισσότερο όταν βλέπει την Κυβέρνηση να υιοθετεί, παρά τη γνώση των οξυμμένων προβλημάτων, αυτήν την αυταρέσκεια η οποία είναι μακράν της πραγματικότητας.

Η συζήτηση την οποία κάνουμε σήμερα βεβαίως γίνεται και στον απόηχο της κρίσης στον Περσικό Κόλπο. Είναι αναγκαίο να επισημάνουμε σκέψεις οι οποίες άπτονται και των δικών μας προβλημάτων. Εμείς θεωρούμε θετική την εξέλιξη που προέκυψε ως αποτέλεσμα της επίσκεψης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ και της διπλής πίεσης που άσκησε η διεθνής κοινή γνώμη και ορισμένες χώρες του Συμβουλίου Ασφαλείας, πίεση διπλή και προς το καθεστώς της Βαγδάτης να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις του ΟΗΕ, αλλά και προς τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής να αντιληφθούν ότι το κόστος μίας μονομερούς πολεμικής πρωτοβουλίας θα ήταν τραγικά, θα ήταν μεγάλο για όλους.

Η σταθερή και μόνιμη συμμόρφωση του Ιράκ προς τις αποφάσεις του ΟΗΕ πρέπει να ακολουθηθεί και από μία άμεση πίεση για την άρση του εμπάργκο. Η πολεμική επίθεση αναστέλλει τις δημοκρατικές εξελίξεις στο Ιράκ και ενισχύει το Σαντάμ. Η υποκρισία των Η.Π.Α. είναι δεδομένη. Για άλλα σημεία του πλανήτη όπου επίσης παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και καταπατώνται οι αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ανέχονται και αξιοποιούν αυτές τις καταστάσεις για το δικό τους όφελος.

Είναι αυταρχικό και αντιδημοκρατικό το καθεστώς του Ιράκ. Και αρκετά άλλα καθεστώτα δεν φημίζονται για τη δημοκρατικότητά τους και όμως απολάβουν της στρατηγικής στήριξης και προστασίας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Η εξέλιξη στο Ιράκ έδειξε ότι δεν είναι όλα προδιαγεγραμμένα ότι μία αστυνομική ερμηνεία της ιστορίας, όπου τα πάντα κινούνται μέσα στα ασφυκτικά όρια της νέας τάξης πραγμάτων και η μοναδική υπερδύναμη μπορεί ανεξέλεγκτα να κάνει τα πάντα, δεν ισχύει. Υπάρχουν δυνάμεις που μπορούν να κινηθούν, με δυσκολίες αναμφίβολα, στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου. Η εξέλιξη στο Ιράκ ανέδειξε για μία ακόμα φορά το τεράστιο κενό από την απουσία ενιαίας εξωτερικής πολιτικής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προεδρεύουσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Μεγάλη Βρετανία λειτουργήσε ως το μακρύ χέρι των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, μιλούσε και δρούσε αγνοώντας τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Μία κοινή εξωτερική πολιτική θα λειτουργούσε ευεργετικά εμείς πιστεύουμε, αλλά για μία ακόμα φορά αποδεικνύεται ότι αυτή η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική για την ασφάλεια είναι ο μεγάλος χαμένος στο πολιτικό επίπεδο της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

Θα ήθελα να πω και κάτι με διάθεση πικρή, αυτοκριτική. Σε όλες τις χώρες του κόσμου υπήρξαν αντιδράσεις, σε όλες τις πρωτεύουσες των ευρωπαϊκών χωρών και κοινωνικές δυνάμεις και φιλειρηνικές οργανώσεις και πνευματικές δυνάμεις, βγήκαν και μίλησαν.

Δεν είναι θετικό για τη χώρα μας ότι εμφανίσαμε στον τομέα αυτό έλλειψη αντιδράσεων, φτώχεια αντιδράσεων. Και αν αυτό

είναι αποτέλεσμα ενός κακού πολιτικού κλίματος, ε, αυτό ας μας προβληματίσει όλους. Οι άλλες χώρες ευαισθητοποιήθηκαν και ενεργοποιήθηκαν. Εμείς εδώ μάλλον διά της σιωπής παρακάμψαμε το χρέος μας προς τις αρχές του δικαίου και προς την ανθρωπότητα.

Να πω και κάτι ακόμη, κύριε Πρωθυπουργέ; Ο Κόφου Ανάν, κάνοντας απολογισμό της περιόδου του, αναφέρθηκε και στην Τουρκία, στην παρέμβαση της Τουρκίας και στη συνεννόηση που είχε με την Τουρκία. Η ελληνική πλευρά τι έκανε; Η Ελλάδα ως προεδρεύουσα της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης τι έκανε; Πήρε καμία πρωτοβουλία; Αυτό το λέω, για να τεκμηριώσω για μια ακόμη φορά το ότι δεν αρκεί να επικαλούμαστε γενικώς και αορίστως το Διεθνές Δίκαιο. Χρειάζεται να οργανώνουμε και τρόπους, με τους οποίους μπορούμε να το αξιοποιήσουμε.

Ως προς τα ελληνοτουρκικά, γνωρίζει η Κυβέρνηση ότι οι σχέσεις της Ελλάδος και της Τουρκίας βρίσκονται σε εντελώς καινούρια περίοδο. Γνωρίζει ότι οι επιθετικές κινήσεις της Τουρκίας είναι ποιοτικά διαφορετικές, αναβαθμισμένες. Δεν είναι συμπτώματα εκνευρισμού, είναι εκδηλώσεις προγραμματισμού. Γι' αυτό και οφείλει η Ελλάδα να επανεξετάσει από την αρχή την ακολουθούμενη πολιτική έναντι της Τουρκίας.

Πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξουν τρεις στόχοι, να χαραχθεί αυτή η επιτέλους ενιαία στρατηγική με αυξημένη αξιοπιστία μέσα και έξω από την Ελλάδα, να υπάρξει πολιτική συνεννόηση και σωστή ενημέρωση του λαού για την ουσία των σημεινών προβλημάτων και τρίτον, να οργανωθεί ο τρόπος αξιοποίησης του Διεθνούς Δικαίου και των μηχανισμών του.

Η Ελλάδα επικαλείται το Διεθνές Δίκαιο και σωστά πράττει. Η επίκληση του Διεθνούς Δικαίου είναι η μία πλευρά. Πέρα από την επίκληση του Διεθνούς Δικαίου, εκείνο που χρειάζεται, είναι η διπλωματική και πολιτική οργάνωση του τρόπου αξιοποίησης του Διεθνούς Δικαίου, έτσι ώστε η ενεργοποίηση των μηχανισμών του Διεθνούς Δικαίου να είναι προς όφελος των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας. Χρειάζεται, λοιπόν, να υπάρξει αυτό το οργανωμένο σχέδιο στόχων και χειρισμών, με μόνιμη επιδίωξη ένα περιβάλλον σταθερότητας και μια αμοιβαιότητα καλής γειτονίας.

Η Τουρκία, είναι φανερό ότι με τις κινήσεις της επιδιώκει συγκεκριμένους στόχους. Πρώτον, θέλει να πιέσει τις ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να διαμορφωθεί καλύτερο θεσμικό πλαίσιο σχέσεων Τουρκίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεύτερον, θέλει να δραματοποιήσει αυτήν την ένταση, ώστε να διαμορφώσει το πλαίσιο παρέμβασης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, οι οποίες θα επιδιώξουν το μόνιμο στόχο τους, το διάλογο εφ' όλης της ύλης και χωρίς ημερήσια διάταξη. Τρίτον, επιδιώκει η Τουρκία να εξαντλήσει την οικονομική και επιχειρησιακή ετοιμότητα της Ελλάδας, αναγκάζοντάς την να έχει διαρκή οικονομική αιμορραγία και διαρκή επιφυλακή, η οποία οδηγεί στην εξάντληση και των φυσικών αντοχών, αλλά και των επιχειρησιακών δυνατοτήτων και των οικονομικών προϋποθέσεων της χώρας.

Είναι ανάγκη, λοιπόν, από την πλευρά της Ελλάδας, η ελληνική Κυβέρνηση να εγκαταλείψει αυτήν τη στάση αναμονής. Κατά καιρούς λέγονται διάφορα: "Βήμα προς βήμα προσέγγιση", τίποτε, όμως, δεν γίνεται προς αυτήν την κατεύθυνση. "Επίκληση του Διεθνούς Δικαίου, αλλά δεν θα έλθουν από μόνες τους οι εξελίξεις.

Από την πλευρά της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής σε όλη αυτή την κρίσιμη περίοδο, ποια σχεδιασμένη διπλωματική και πολιτική πρωτοβουλία αναπτύχθηκε και ποιά; Ξέρουμε τι θέλει η Τουρκία. Λέτε τι δεν θέλουμε εμείς. Σαφώς δεν θέλουμε πόλεμο, σαφώς δεν θέλουμε αμφισβήτηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων, αλλά κάποια στιγμή πρέπει να αποσαφηνίσουμε και το τι θέλουμε και με ποιες διαδικασίες αυτό που θέλουμε, μπορούμε να το προωθήσουμε.

Είμαι υποχρεωμένος να αναφερθώ σε ένα θέμα, το οποίο έχει κρίσιμη σημασία, για τα ζητήματα της εξωτερικής μας πολιτικής.

Δεν αμφισβητεί κανένας, αυτό το οποίο λέει ο κύριος Πρωθυπουργός ότι μια Ελλάδα με ισχυρά διεθνή ερείσματα

είναι το καλύτερο δυνατόν που μπορούμε να πετύχουμε. Αυτήν τη στιγμή, όμως, δεν έχετε πετύχει ως Κυβέρνηση αυτό και οφείλετε να πείτε με ειλικρίνεια στον ελληνικό λαό ότι και μετά την απόφαση του Λουξεμβούργου υπάρχουν διεργασίες, οι οποίες θα σας φέρουν κάτω από πιέσεις.

Κρίσιμο στοιχείο για τον αναγκαίο αναπροσανατολισμό της εξωτερικής μας πολιτικής είναι και ο προσδιορισμός των σχέσεων μας με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Σαφώς έχουν διαμορφωθεί ιστορικά οι σχέσεις Ελλάδας-Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής με τη λογική της εξάρτησης. Σήμερα, μετά το τέλος του διπολικού κόσμου, η Ελλάδα είναι φυσικό να επιδιώξει και να διεκδικεί ομαλές σχέσεις, ισότιμες σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, που διαδραματίζουν σοβαρό ρόλο στις διεθνείς εξελίξεις και στην περιοχή μας. Αλλά η εξέλιξη των σχέσεων της χώρας μας με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής δεν πρέπει να οδηγεί σε νέες εξαρτήσεις, σε έλλειψη σεβασμού της εθνικής κυριαρχίας και σε υποβάθμιση της ευρωπαϊκής επιλογής της χώρας.

Κύριε Πρωθυπουργέ, η Κυβέρνησή σας δείχνει να εξαρτά ολόενα και περισσότερο τις εξελίξεις στα Ελληνοτουρκικά και το Κυπριακό από την παρέμβαση του αμερικανικού παράγοντα, ο οποίος τείνει να εκτοπίσει όλους τους υπόλοιπους στρατηγικούς παράγοντες της περιοχής.

Με δεδομένη την προτεραιότητα που αποδίδουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής στη γεωπολιτική σημασία της Τουρκίας, αυτός ο δρόμος δεν θα είναι αποδοτικός και εμπεριέχει σοβαρούς κινδύνους. Γι' αυτόν το λόγο, ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου πιστεύει ότι η χώρα μας έχει κάθε συμφέρον να μεταθέτει το ελληνοτουρκικό πρόβλημα από το πεδίο του τριγώνου Ουάσιγκτον-Αγκυρα-Αθήνα, στο πεδίο ενός πλέγματος διεθνών σχέσεων που είναι λιγότερο ευνοϊκό για την Τουρκία.

Προφανώς δεν θα εκτοπισθούν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, αλλά έχει μεγάλη σημασία η διεθνής κινητικότητα και διαμεσολάβηση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό να περιλαμβάνει και τον ΟΗΕ και την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Ρωσία, που αργά αλλά σταθερά επανέρχεται στη διεθνή σκηνή.

Στα πλαίσια αυτής της νέας προσέγγισης, μεγάλη, για ευνόητους λόγους, σημασία έχει και η αντιμετώπιση της Τουρκίας.

Εμείς από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου θεωρούμε ότι πρέπει να αποκλειστεί η δυναμική μη ειρηνική από την πλευρά της χώρας μας εκκαθάριση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, θεωρούμε ότι είναι επιτακτική και επείγουσα η ανάγκη επανεξέτασης και επαναπροσδιορισμού της ελληνικής πολιτικής απέναντι στην Τουρκία, ότι χρειάζεται απ' αρχής η ελληνική πολιτική να επανεκτιμήσει τα ιστορικά δεδομένα, αλλά και τις εξελίξεις, ότι πρέπει να σχεδιάσει αυτήν τη συνολικότερη στρατηγική που θα στοχεύει στη διαμόρφωση του ευρύτερου πλαισίου που θα υποχρεώνει την Τουρκία σε μια ειρηνική πολιτική συνεργασίας. Πιστεύουμε ότι στο τέλος μιας μακράς διαδρομής συνολικής αλλαγής κλίματος και εξομάλυνσης, μπορεί να πρέπει να βρίσκεται η συνεννόηση και η συνεργασία ανάμεσα στις δύο χώρες.

Κεντρικοί άξονες αυτής της στρατηγικής προτείνουμε να είναι η εδραίωση στη διεθνή κοινή γνώμη της εικόνας ότι η Ελλάδα είναι η δύναμη σταθερότητας, συνεργασίας και αναζήτησης συλλογικών λύσεων σε όλα τα προβλήματα της περιοχής.

Η εμπλοκή της Τουρκίας σε όλα τα επίπεδα της ευρωπαϊκής διαδικασίας, παράλληλα με την ανάδειξη στην ευρωπαϊκή κοινή γνώμη των προβλημάτων εκδημοκρατισμού και ανθρωπίνων δικαιωμάτων που υπάρχουν στη γειτονική χώρα.

Η επιδίωξη της κατοχύρωσης των εθνικών συνόρων, ως συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με τη ρήτρα της αμοιβαίας συνδρομής σε περίπτωση έμπρακτης αμφισβήτησης από εξωκοινοτική χώρα, ακόμη και συνδεδεμένη με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πολύ περισσότερο αυτό ισχύει για το ΝΑΤΟ.

Η συνεννόηση με το σύνολο των βαλκανικών χωρών και

των χωρών της παρευξείνιας ζώνης σε μεγάλα αναπτυξιακά προγράμματα, τα οποία αφορούν και την ανάπτυξη της Τουρκίας και ενισχύουν το ενδιαφέρον των ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και των άλλων χωρών στην περιοχή.

Η προσεκτική και αποφασιστική προώθηση του ελληνοτουρκικού διαλόγου, με βάση το Διεθνές Δίκαιο, χωρίς διακινδύνευση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, με σεβασμό στις διεθνείς συμφωνίες και η προώθηση μορφών ελληνοτουρκικής προσέγγισης σε πεδία, όπου δεν είναι δυνατόν να ανακύψουν διαφορές και η σταδιακή διαμόρφωση ενός πλέγματος σχέσεων, ανάμεσα στις δύο κοινωνίες.

Βεβαίως απαιτείται για όλα αυτά η εξασφάλιση αποτελεσματικής άμυνας της χώρας, αλλά δεν είναι αυτό το μείζον πρόβλημα, γιατί η άμυνα είναι μέρος της συνολικότερης εθνικής στρατηγικής. Και η πολιτική της Κυβέρνησής σας, κύριε Πρωθυπουργέ, δεν βρίσκεται σε αρμονία με αυτήν τη συνολικότερη στρατηγική.

Μπορεί κανείς να δει διάσπαρτα στοιχεία, μπορεί κάποιος να εντοπίσει τέτοια προβληματικά σε επιμέρους θέματα, αλλά, σε κρίσιμα σημεία, βασικές επιλογές της Κυβέρνησής σας κινούνται σε αντίθετη κατεύθυνση και υπηρετούν συγκρουόμενες στρατηγικές. Αυτό βλάπτει το κύρος της χώρας και δημιουργεί στο εσωτερικό σύγχυση και ανησυχία.

Θα ήθελα να επισημάνω την κρίσιμότητας της περιόδου στην οποία μπαίνει και η χώρα μας, καθώς θα αρχίσει σε λίγο η έναρξη των διαδικασιών ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ναι, είναι στρατηγικής σημασίας επιλογή η ευρωπαϊκή ένταξη της Κύπρου και πρέπει σ' αυτήν τη διαδικασία να εξασφαλιστούν όλες οι προϋποθέσεις, ώστε να εξελιχθεί ομαλά. Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες και δράσεις, ώστε να προληφθούν -και στην εξωτερική πολιτική η πρόληψη και εκεί έχει δυστυχώς την πρωτεύουσα σημασία- τετελεσμένα και επικίνδυνες ενδεχομένως εντάσεις και προκλήσεις.

Είναι αναγκαίο να επισημάνουμε ότι η διαπλοκή του Κυπριακού με τις Ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν πρέπει να εμποδίζει την εξομάλυνση των σχέσεων αυτών. Ταυτόχρονα εμείς, από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, απορρίπτουμε τη θέση της μη λύσης, την ψευδαισθηση ότι ο χρόνος κυλάει υπέρ μας, αντίληψη που κατά βάθος κρύβει αποδοχή των διχοτομικών τετελεσμένων.

Εμείς θέλουμε λύση σε ένα ενιαίο κράτος, με μια διζωνική διακοινοτική ομοσπονδία, με αποστρατικοποίηση του νησιού και με την εξασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για ειρηνική συμβίωση των δύο κοινοτήτων.

Η θέση μας είναι διά της ένταξης στη λύση. Ενταξιακές διαπραγματεύσεις και πορεία επίλυσης του Κυπριακού θα προχωρούν παράλληλα και θα επιδρούν η μία στην άλλη.

Απορρίπτουμε κατηγορηματικά τη θέση ότι η ενταξιακή προοπτική πρέπει να έχει ως προϋπόθεση τη λύση του Κυπριακού, θέση που θα καθιστούσε την Κύπρο όμηρο του Ντενκτάς και της Άγκυρας. Απορρίπτουμε, όμως, και τη χρησιμοποίηση της ενταξιακής διαδικασίας ως άλλοθι για τη μη λύση.

Πιστεύουμε ότι η ένταξη θα είναι επωφελής και για τις δύο κοινότητες και μπορούμε να διαβεβαιώσουμε τον Έλληνα πολίτη ότι αυτό έχει γίνει αντιληπτό και από τους Τουρκοκυπρίους. Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου έχει σχέσεις με τα Τουρκοκυπριακά κόμματα της αντιπολίτευσης προς το Ντενκτάς και γνωρίζει ότι αυτό είναι που απασχολεί και τους Τουρκοκυπρίους, η εξασφάλιση μιας προοπτικής ειρηνικής συμβίωσης. Εκείνο το οποίο χρειάζεται τούτη την ώρα είναι να ενισχυθεί η κατάλληλη φόρμουλα για την προώθηση των ενταξιακών συνεργασιών, γιατί πολλά δημοσιεύονται τελευταία και από πλευράς εκμυστηριωμένων της Βρετανικής Προεδρίας και από πλευράς απόψεων άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Τέλος, εκείνο το οποίο θα θέλαμε να επισημάνουμε είναι να μη διαμορφωθούν παράλληλες πιέσεις από τις δύο αυτές πρωτοβουλίες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής με κοινό

παρονομαστή την εφ'όλης της ύλης συζήτηση και την συσκευασία σε πακέτο των προβλημάτων που υπάρχουν στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και των προβλημάτων που μένουν σε εκκρεμότητα στο Κυπριακό. Και αυτό είναι για το οποίο πρέπει να ενημερώσετε τα κόμματα περισσότερο, όχι με όσα προκύπτουν και από την πρώτη ανάγνωση των ξένων ειδησεογραφικών πρακτορείων ή των δημοσιογραφικών αναλύσεων. Γνωρίζετε πράγματα περισσότερο ως Κυβέρνηση και πρέπει να σταθμίσετε ποια απ' αυτά που γνωρίζετε και έχετε την ευθύνη να χειριστείτε, πρέπει να τα καταστήσετε γνωστά και στα άλλα κόμματα, προκειμένου από κοινού να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο συνολικότερων χειρισμών και συνολικότερης στρατηγικής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα πραγματικά μέσα απ' όσα είπε ο κύριος πρωθυπουργός και κατά καιρούς δημοσιεύονται, να εντοπίσω το στίγμα αυτής της κυβερνητικής στρατηγικής. Δεν υπάρχει. Υπάρχει μια συνεχής αιώρηση από το ότι δεν συζητάμε τίποτε, μέχρι το ότι τα πηγαίνουμε όλα στη Χάγη. Υπάρχει μία διγλωσσία, αλληλοαναιρούμενες προεγγύσεις, υπάρχουν μικροί εμφύλιοι ανάμεσα στα διάφορα Υπουργεία, υπάρχουν μικροί εμφύλιοι και μέσα στο ίδιο Υπουργείο που χειρίζεται την εξωτερική πολιτική.

Προφανώς απορρίπτουμε μία εφ'όλης της ύλης συζήτηση. Αντιμετωπίζουμε όλα αυτά τα φληναφήματα περί γκρίζων ζωνών, θα υπερασπισθούμε ως ένας άνθρωπος τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Ο σαφής όμως, οριοθετημένος διάλογος, η βήμα προς βήμα προσέγγιση πρέπει να προχωρήσει.

Όταν ο κ. Πάγκαλος στις 16 Φεβρουαρίου, σχολιάζοντας τη συνέντευξη του Τζεμ λέγει για το θέμα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας ότι είναι δυνατό να λυθεί μέσω διμερών διαβουλεύσεων, χωρίς τελικώς να χρειασθεί να παραπεμφθεί στη Χάγη, δείχνει αυτή η άποψη ένα συγκεκριμένο διάλογο. Και εμείς λέμε ναι, προχωρήστε. Και όλοι μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα γνωρίζουμε ότι η συζήτηση για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας έχει και παρεπόμενα θέματα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Δεν θέλει όμως η Τουρκία, κύριε Πρόεδρε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Άλλο αυτό. Εγώ σας λέγω ποια είναι η δική μας άποψη. Λέγω ότι αυτό είναι μια σωστή προσέγγιση. Ταυτόχρονα όμως είμαι υποχρεωμένος να θέσω υπόψη σας εκείνο το οποίο σας λέγει ο κ. Ροζάκης σκεπτόμενος μεγάλων. Όχι γιατί δεν μπορεί να τα πει στον κύριο Πρωθυπουργό κατ' ιδίαν. Τα λέγει σκεπτόμενος μεγάλων για να τα ακούσουν εκείνοι που πρέπει να τα ακούσουν.

"... Εδώ θα πρέπει να καταχωρίσω δύο υποσημειώσεις. Η επίλυση των προβλημάτων στη βάση "Διεθνές Δίκαιο, Διεθνές Δικαστήριο" δεν εξαφανίζει την προκριματική χρήση των διμερών διαπραγματεύσεων ή άλλων μορφών διπλωματικών ανταλλαγών, που θα διευκολύνουν την προετοιμασία παραπομπής στο δικαστήριο. Αντίθετα, θα έλεγα, αυτές οι μέθοδοι είναι χρήσιμες για την αναζήτηση και διατύπωση των κατάλληλων ερωτημάτων στο Διεθνές Δικαστήριο και ταυτόχρονα χρήσιμες για να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο εκπλήξεων που μπορεί να προκύψουν από την έλλειψη συμφωνίας για τα επίδικα αδικήματα και το εύρος τους."

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ούτως ή άλλως έτσι θα γίνει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Επειδή, λοιπόν, μπορεί να προκύψουν εκπλήξεις, ενημερώστε για όλο αυτό το προστάδιο και οργανώστε πρωτοβουλίες και κινήσεις γιατί, κύριε Πρόεδρε της Κυβέρνησης, υπάρχουν ζητήματα τα οποία κάποια στιγμή πρέπει να συζητηθούν με ηρεμία, νηφαλιότητα και αίσθημα ευθύνης μακριά από δημοσκοπίες και πλειοδοσίες παντός τύπου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής, κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Η επέκταση των χωρικών μας υδάτων στα δώδεκα μίλια είναι δικαίωμά μας. Δεν το ασκούμε. Με το να μην το ασκούμε,

το δικαίωμα βεβαίως δεν παραγράφεται, αλλά εξασθενίζει ταυτόχρονα και μειώνεται σταδιακά και η διαπραγματευτική του αξία. Το ίδιο συμβαίνει και με τα θέματα που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την υφαλοκρηπίδα και με τα θέματα τα οποία άλλοι θέλουν να συνδέσουν. Και γνωρίζετε ότι η πρωτοβουλία των Η.Π.Α. θέλει να συνδέσει έμμεσα με την υφαλοκρηπίδα, χωρικά ύδατα, εναέριο χώρο. Εκεί, λοιπόν, είναι που θα πρέπει γι'αυτά τα ζητήματα να γίνει μια ουσιαστική συζήτηση μεταξύ των κομμάτων σε ένα Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και Άμυνας. Εκεί θα έπρεπε να υπάρξει ενημέρωση από την πλευρά της Κυβέρνησης. Εσείς αποφασίζετε διαφορετικά. Θα έχετε και την ευθύνη των αποφάσεων και δεν θα υπάρξουν άλλοι όταν θα επικαλείσθε τετελεσμένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι από τα δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας σαράντα έξι μαθητές και τρεις συνοδοί-καθηγητές από το Γυμνάσιο Καρδίτσας.

(Χειροκροτήματα)

Ο συνάδελφος κ. Τζωάννος ζητά την άδεια του Σώματος για ολιγοήμερη απουσία του στο εξωτερικό.

Εγκρίνει η Βουλή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Βουλή ενέκρινε.

Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημήτριος Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκτιμώ ότι σήμερα ο κύριος Πρωθυπουργός έκανε ένα μεγάλο λάθος. Στην προσπάθειά του να καλύψει την εξωτερική πολιτική και ειδικά τους χειρισμούς στα εθνικά θέματα και αδυνατώντας να πείσει και τη Βουλή και τον ελληνικό λαό για την ορθότητα αυτών των χειρισμών, επικαλέστηκε δημοσίευμα γνωστού -ικανού ναι- για τα τουρκικά συμφέροντα δημοσιογράφου τουρκικής εφημερίδας, ξεχνώντας ότι το τουρκικό κατεστημένο προωθεί τους σχεδιασμούς του εναντίον της Ελλάδος δεκαετίες τώρα χρησιμοποιώντας ακριβώς τα ΜΜΕ της Τουρκίας και ορισμένους συγκεκριμένους, μάλιστα μεταξύ των οποίων και ο ειδικός αναφερθείς, δημοσιογράφους της αντίπαλης χώρας.

Ξεχνάει, επίσης, ο κύριος Πρωθυπουργός και η Κυβέρνησή του ότι, όταν δημοσιεύτηκε αυτό το άρθρο, περίπου εκείνες τις ημέρες επιστρατεύτηκε...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αυτός ο δημοσιογράφος έχει πάει επανειλημμένα στη φυλακή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): ...και ο πρώην αρχηγός του τουρκικού ναυτικού μετά από δύο χρόνια, άραγε για να εξυπηρετήσει τα ελληνικά συμφέροντα, για να πει ότι το βράδυ εκείνο με τα γεγονότα στα Ίμια και την παραβίαση της εδαφικής μας ακεραιότητας από την Τουρκία, η κ. Τσιλέρ δήθεν ήθελε πόλεμο. Για να στηρίξει έτσι το ψευδοδίλημα, το οποίο προβάλλεται κατά κόρον από τότε και μέχρι σήμερα από την Κυβέρνηση, ότι δήθεν εκείνο το βράδυ, εάν δεν γίνονταν αυτοί οι χειρισμοί, που αποτέλεσαν και αποτελούν έκτοτε την αρχή αποστασιοποίησης της χώρας μας από την επί δεκαετίες σωστή θέση, μπορεί να γίνονταν και πόλεμος. Προκειμένου έτσι να ετοιμάσουν τον Ελληνισμό και τον ελληνικό λαό, σ' αυτήν την κρίσιμη περίοδο για τα εθνικά μας θέματα, να αποδεχθεί με το ψευδοδίλημα της αποφυγής πολέμου -λες και είναι κανένας από εμάς που θέλει πόλεμο- να ετοιμάσουν, για να προχωρήσουν, τα σχέδια των ξένων μεγάλων δυνάμεων στην περιοχή του Αιγαίου και στην Κύπρο, σχέδια τα οποία εξυπηρετούν τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων, επαναλαμβάνω, για να μετατρέψουν το Αιγαίο σε μία περιοχή διέλευσης των πετρελαίων. Σχέδια επίσης, που θέλουν να πετύχουν σταδιακά, μέσα από αυτές τις ενέργειες, NATO κλπ., να πετύχουν τη συγκυριαρχία στο Αιγαίο μέσω του NATO και ασφάλισης και της συνεκμετάλλευσης των πετρελαίων και τη διασφάλιση των συμφερόντων των μεγάλων δυνάμεων στην περιοχή.

Έτσι, λοιπόν, έγινε το λάθος, κατά την άποψή μου, σήμερα από τον κύριο Πρωθυπουργό, να επικαλεσθεί τέτοιου είδους

δημοσίευμα, που μπορεί να είναι αγωνιστής και είπα αξιόλογος, αλλά όμως υπηρετεί τα τουρκικά συμφέροντα.

Κατά συνέπεια, αντί να κάνει αυτό ο κύριος Πρωθυπουργός, θα έπρεπε -και του συνιστούμε- να κοιτάξει λίγο κάποια άλλα έντυπα στην Ελλάδα κατά την άποψή μας αξιόλογα, που αυτές τις μέρες δημοσιεύουν τουρκικών εφημερίδων, άλλων, αναφορές του 1995, ότι το Υπουργείο Οικονομικών της Τουρκίας με ανακοινώσεις πωλούσε ελληνικά νησιά και στα οποία δημοσιεύματα δεν έχουν δοθεί απαντήσεις, με έγγραφα συγκεκριμένα. Και οφείλει η Κυβέρνηση να δώσει απαντήσεις, να δει τις αναλύσεις επίσης στην Ελλάδα, αξιολογών δημοσιογράφων που ενδιαφέρονται και αυτοί οι Έλληνες δημοσιογράφοι να προωθήσουν τα ελληνικά συμφέροντα και όχι να προωθήσουν τέτοιες λογικές, οι οποίες έχουν έναν και μοναδικό στόχο, όπως είπα πριν. Και το κλείνω αυτό το θέμα -γιατί είναι θλιβερό, κατά την άποψή μας- έχουν να παρασύρουν σ' αυτό το ψευδοδίλημα τον Ελληνικό Λαό, τον Ελληνισμό και κυρίως σήμερα, που τελείωσαν οι κυπριακές εκλογές και θα παρουσιάσει μεγάλη κινητικότητα. Και ήδη άρχισε να εμφανίζεται και στο Κυπριακό και στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Κύριε Πρωθυπουργέ, με όλη τη σοβαρότητα και υπευθυνότητα που επιβάλλει το θέμα που συζητάμε, θα ήθελα να κάνω και μία άλλη ουσιαστική παρατήρηση. Είναι τόσο σοβαρές, είναι τόσο κρίσιμες οι στιγμές για τα εθνικά θέματα, που επιβάλλουν σε όλους μας και κυρίως στον Πρωθυπουργό και την Κυβέρνηση και αρετή και τόλμη και κυρίως, επιβάλλουν την αλήθεια, μα όλη την αλήθεια, στον ελληνικό λαό και όχι προσπάθεια αποπροσανατολισμού και ωραιοποίησης, που έγινε σήμερα από εσάς, κύριε Πρωθυπουργέ.

Εμείς είμαστε αποφασισμένοι -αυτός άλλωστε ήταν ο λόγος της ίδρυσης του ΔΗ.Κ.ΚΙ. και της πολιτικής μας αποστασιοποίησης και της αποχώρησης από το ΠΑ.ΣΟ.Κ., στο οποίο και εγώ προσωπικά πάλεψα επί είκοσι ένα χρόνια- σε αυτές τις κρίσιμες για το έθνος, την Ελλάδα και τον ελληνικό λαό στιγμές, να πούμε, αντί οποιουδήποτε κόστους για εμάς, την αλήθεια και σήμερα στον ελληνικό λαό πάνω στα αίτια, πάνω στους στόχους της πολιτικής που ακολουθείτε και που δεν τολμάτε να την πείτε με το όνομά της. Διότι φοβάστε πραγματικά, τις αντιδράσεις του ελληνικού λαού όταν καταλάβει τι ακριβώς κρύβεται κάτω από αυτήν την πολιτική που ακολουθείτε από το Γενάρη του 1996 μέχρι και σήμερα.

Σήμερα θα πω πιο ωμά την αλήθεια στον ελληνικό λαό. Στην ανάλυση που είχα κάνει το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο όταν κουβεντιάσαμε τη πορεία της ελληνικής οικονομίας στην Ευρώπη και την εξωτερική πολιτική, την είχα πει, αλλά κάπως κομπάζω. Η κρισιμότητα όμως, των στιγμών επιβάλλει να μην είμαι ούτε κομπός ούτε αρεστός. Επιβάλλει, όπως βλέπουμε εμείς κατά συνείδηση και το καθήκον μας, να πούμε την αλήθεια πιο ανοιχτά για να την καταλάβει ο ελληνικός λαός.

Από το Γενάρη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή Κυβέρνηση άλλαξε τελείως τη στρατηγική της στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Μέχρι τότε όλες οι κυβερνήσεις, όπως γνωρίζουμε, είχαν σαν μοναδική στρατηγική ότι με την Τουρκία δεν συζητάμε τίποτα μα τίποτα άλλο, εκτός -και μόνο- από το θέμα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο. Άρα, το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, είναι για εμάς μόνο για να οριοθετήσει την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου με βάση το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις.

Πάγια θέση όλων των κυβερνήσεων μέχρι το Γενάρη του 1996 -σωστή και αποτελεσματική- ήταν ότι η συζήτηση για οποιοδήποτε άλλο θέμα εκτός από τη διαδικασία οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου -και αυτή είναι και η σημερινή θέση του ΔΗ.Κ.ΚΙ.- αποτελεί από πρώτο χέρι παραχώρηση εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων σε βάρος της Ελλάδας. Διότι το θέμα αυτό ήταν θέμα νομικό και όχι πολιτικό και γιατί, όπως γνωρίζουμε, με βάση τον Καταστατικό Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ασχολείται μόνο με νομικά και όχι με πολιτικά, ουσιαστικά, ζητήματα, όπως είναι πάγια και η παλιότερη και η νεότερη νομολογία του.

Προσθέταμε επίσης πολύ σωστά ως χώρα, ότι εμείς δεν διεκδικούμε τίποτε από την Τουρκία, δεν διεκδικούμε εδάφη. Άρα, το να καθήσουμε να συζητήσουμε, πέρα από το νομικό ζήτημα της οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας, σημαίνει να δώσουμε στους Τούρκους που διεκδικούν δεκαετίες έξω από το Διεθνές Δίκαιο, έξω από τις διεθνείς συμβάσεις της Λωζάνης του 1923, των Παρισίων του 1947, αλλά και του Μοντρέ.

Ενώ αυτή ήταν η πάγια, η σωστή, που προστάτευσε αποτελεσματικά τα εθνικά συμφέροντα της χώρας και την εδαφική μας ακεραιότητα, από τον Γενάρη, επαναλαμβάνω, του 1996, άλλαξε τελειώς τακτική, από το βράδυ των Ιμίων, από τις συζητήσεις που έγιναν το βράδυ εκείνο μεταξύ της ηγεσίας της ελληνικής Κυβέρνησης και της αμερικανικής ηγεσίας. Και από τότε οι Τούρκοι, εκμεταλλευόμενοι αυτήν την υποχωρητικότητα, αυτόν τον ενδοτισμό, στο όνομα του ψευδεπίγραφου ρεαλισμού και του μη απομονωτισμού, συνεχώς ασκεί πολιτικές πιέσεις, μέσω των μεγάλων δυνάμεων της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Και δυστυχώς, υποχωρούμε στα πολιτικά σημεία.

Και φθάσαμε στη Μαδρίτη. Φθάσαμε στη Μαδρίτη, στο κοινό ανακοινωθέν Ελλάδας-Τουρκίας, που το ακούσαμε όλοι από την ΕΤ από το εξωτερικό, χωρίς να ξέρουμε τίποτε μέχρι τότε Βουλή και κόμματα. Εκεί, η ουσία είναι οι τρεις τελευταίοι όροι. Υπάρχουν τρεις πρώτες γενικόλογες διατυπώσεις. Και μπαίνουν με τρεις τελευταίους όρους, οι οποίοι τρεις τελευταίοι όροι, σε πολιτικό και όχι σε νομικό επίπεδο, αποτελούν -όπως το είχαμε πει από εκείνη τη στιγμή- την αρχή της αναθεώρησης -κάτι που επεδίωκαν επί δεκαετίες οι Τούρκοι- του ισχύοντος νομικού καθεστώτος στο Αιγαίο.

Γιατί; Γιατί στον όρο 4 της σύμβασης, όταν ξέρουμε να διαβάσουμε ελληνικά, γίνεται για πρώτη φορά αναφορά -κάτι που δεν είχε αποδεχθεί καμιά κυβέρνηση της Ελλάδας- σε ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας για την ασφάλεια στο Αιγαίο. Κάτι το οποίο δεν περιλαμβάνεται στα κείμενα των διεθνών συμβάσεων που ανέφερα πριν.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Ανατιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**).

Και στον πέμπτο όρο αναφέρεται η δέσμευση των δύο χωρών, στην ουσία της Ελλάδας, που δεν διεκδικεί τίποτε από την Τουρκία, δεν διεκδικεί κανένα έδαφος, ότι δεν θα ασκηθεί μονομερώς κανένα δικαίωμα, χωρίς τη συμφωνία και της άλλης χώρας, δηλαδή της Τουρκίας.

Τι σημαίνει αυτό, που το επικαλείται τώρα η Τουρκία, μετά από τόσους μήνες; Εμείς το είχαμε επισημάνει από την πρώτη μέρα. Και μάλιστα εγώ, το βράδυ εκείνο εδώ, μέσα στη Βουλή και περιέχεται και στα Πρακτικά. Σημαίνει, σε πολιτική βάση, ότι εμείς αρχίζουμε να συζητούμε για μη άσκηση του δικαιώματος, που μας παρέχει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, για επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 μίλια από εμάς μονομερώς. Και μια και είμαι σε αυτόν τον πέμπτο όρο, περιμένω απάντηση από τον Πρωθυπουργό, να ενημερώσει σήμερα τη Βουλή και τον ελληνικό λαό. Ακόμη και στη δική του πολιτική, της προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, είναι υποχρεωμένος να το κάνει εδώ και τώρα. Περιμένω σήμερα να το κάνει ενώπιον της Βουλής και του ελληνικού λαού.

Στην περίπτωση αυτήν, όπως την εννοεί ο κύριος Πρωθυπουργός, πρόκειται, ναι ή όχι, να επεκτείνεται -όπως προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο-πριν γίνει η προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, στα 12 μίλια τα χωρικά ύδατα; Γιατί, αν δεν πρόκειται -και γι' αυτό δεν το ξεκαθαρίζει μέχρι σήμερα- να το πράξει πριν προσφύγουμε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης και να προσδιορίσει έτσι το ανώτατο σημείο του εύλογου χρόνου που θα κρίνει η ελληνική Κυβέρνηση για την άσκηση του δικαιώματος, τότε πάμε συνειδητά για παραχώρηση εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων με την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, με βάση τα 6 μίλια που είναι σήμερα και όχι με βάση τα 12 μίλια.

Και εδώ είναι το δέσιμο στον πέμπτο όρο της Σύμβασης της Μαδρίτης: Να μην μπορούμε μονομερώς να ασκήσουμε

το δικαίωμα αυτό και να πάμε ενδεχομένως -αυτά είναι ερωτηματικά που μπαίνουν σοβαρά και υπεύθυνα- στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης με τα 6 μίλια. Οπότε, αυτό σημαίνει, από πρώτο χέρι, πριν πάμε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, ότι πάμε να δώσουμε στους Τούρκους -και άρα, έξω από το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις- λύσεις.

Και ο έκτος όρος, που ονομάζονται για πρώτη φορά...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Είναι ερώτηση προς τον Πρωθυπουργό ή είναι ρητορική ερώτηση;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πάγκαλε, είναι συζήτηση σε επίπεδο Αρχηγών. Έτσι λέει ο Κανονισμός. Να έρθει και να με διακόψει, όσο θέλει ο κύριος Πρωθυπουργός. Δεν θα υποβαθμίσω εγώ αυτήν τη συζήτηση.

Είναι συζήτηση σε επίπεδο Αρχηγών και συζητάμε για τα σοβαρά ζητήματα που αφορούν το έθνος και την Ελλάδα σε κρίσιμες στιγμές.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Νόμιζα ότι σας ενδιαφέρει η ουσία, κύριε Πρόεδρε του ΔΗ.Κ.ΚΙ. Εσάς σας ενδιαφέρει ο τύπος. Μείνετε στους τύπους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Στα-ματήστε!

Μπαίνω επί της ουσίας, κύριοι συνάδελφοι.

Ο έκτος όρος είναι ότι βαπτίζονται για πρώτη φορά ρητά και κατηγορηματικά σ' αυτό το Σύμφωνο της Μαδρίτης, οι επί δεκαετίες παράνομες και απαράδεκτες τουρκικές διεκδικήσεις, σε διαφορές που πρέπει να λυθούν.

Όπως αναφέρει ρητά το κοινό ανακοινωθέν, πρέπει να λυθούν με αμοιβαία συναίνεση. Άρα, με διαπραγματεύσεις. Άρα, με συμφωνία.

Και πού είναι αυτό που μας είπατε, σήμερα, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι εσείς δεν πρόκειται να πάτε σε διαπραγματεύσεις, όταν έχετε αποδεχθεί τον έκτο όρο ως δέσμευση;

Αναφέρεται η λέξη "δέσμευση", ότι μόνο με αμοιβαία συναίνεση, άρα με συμφωνία και διαπραγματεύσεις, θα λυθούν οι διαφορές. Και διαφορές είναι οι τουρκικές διεκδικήσεις.

Ποιος είναι ο λόγος, λοιπόν, για τον οποίο η Κυβέρνηση αυτή του κ. Σημίτη, από το Γενάρη του '96 άλλαξε τη στρατηγική, άλλαξε τη γραμμή πλεύσης;

Εάν δεν φοβόταν τον ελληνικό λαό ο κύριος Πρωθυπουργός και η Κυβέρνησή του -γι' αυτό την πονάνε αυτά τα καθαρά λόγια που λέγονται αυτήν τη στιγμή- θα έλεγε τότε την αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Έπρεπε να βγει να την πει καθαρά στον ελληνικό λαό και από εκεί και πέρα, εν γνώσει του ο ελληνικός λαός να αποφασίσει υπέρ αυτής της άποψης ή υπέρ της άλλης που λέμε εμείς και την οποία τεκμηριώνουμε με βάση κείμενα, τις διεθνείς συμβάσεις και το Διεθνές Δίκαιο.

Ο πραγματικός λόγος, κύριοι συνάδελφοι, είναι ο εξής: Η Κυβέρνηση αυτή αυτό που οικονομικά για τη χώρα, την οικονομία, την κοινωνία και τη δημοκρατία δεν είναι εφικτό, πάει να το κάνει πολιτικά εφικτό με πολιτικές που οδηγούν στην απαλλαγή της Ενωμένης Ευρώπης από προβλήματα του παρελθόντος. Δηλαδή, με τέτοιες λύσεις που είναι έξω από το Διεθνές Δίκαιο και έξω από τις διεθνείς συμβάσεις.

Επειδή εγώ μιλάω πάντα με στοιχεία και επιχειρήματα, θα τεκμηριώσω ότι αυτό είναι στη φιλοσοφία της Ενωμένης Ευρώπης, στην ουσία του Διευθυντηρίου της Ευρώπης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Θα επικαλεστώ κείμενα -όχι δικά μου κείμενα- που θα ανατρέψουν όλα αυτά που είπε ο κύριος Πρωθυπουργός και η Κυβέρνησή του, τους πανηγυρισμούς για την τελευταία συμφωνία κορυφής στο Λουξεμβούργο, που πανηγύρισε ότι έκανε επιτυχία η Κυβέρνηση.

Έχω εδώ το κείμενο -αυτό το κείμενο που μας παρέδωσε και είναι δημόσιο έγγραφο, το ξέρουν οι πάντες- της Συμφωνίας που έγινε στις 12 και 13 Δεκεμβρίου του 1997.

Στο κεφάλαιο για την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη αναφέρεται ότι οι χώρες που θα μπουν -γιατί αυτή είναι η λογική για τις υπάρχουσες χώρες- πρέπει μεταξύ των άλλων, όπως συμβολή στην ειρήνη, αποδοχή των αρχών της Ευρώπης κλπ., όπως ρητά αναφέρει, να συμβάλουν στο να απαλλαγεί η Ενωμένη Ευρώπη από προβλήματα του παρελθόντος που έχει κάθε

χώρα.

Διαβάστε ακριβώς στην τρίτη σελίδα του κειμένου του Λουξεμβούργου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Επομένως, η Κυβέρνηση από το 1996, προκειμένου να πετύχει την ένταξη στην ΟΝΕ –διατυπώσαμε την άποψή μας το Δεκέμβριο, όταν συζητούσαμε για την πορεία προς την Ενωμένη Ευρώπη– επειδή δεν μπορεί οικονομικά να πετύχει τους στόχους, για να πάρει πολιτικά το "Ο.Κ" για να ενταχθεί στην ΟΝΕ της δόθηκε η υπόσχεση –γι' αυτό δόθηκε πρόωρα, έγκαιρα– ότι μετά το 2000, όταν θα έχει τελειώσει το Κυπριακό και θα έχει ξεπεραστεί το θέμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, θα υπάρξει και τρίτο πακέτο Σαντέρ, που θα μας δώσει κάποια εκατομμύρια ECU, προκειμένου εμείς σε αντάλλαγμα να δώσουμε αυτά που ανέφερα πριν. Αυτό το ονομάζουμε ρεαλισμό, αυτό το ονομάζουμε μη απομονωτισμό και αυτό σημαίνει, όπως το ερμηνεύουμε εμείς και η τελευταία σας συνέντευξη – αναφορά, κύριε Υπουργέ, Εξωτερικών, που μιλάει για αποτουρκοποίηση της εξωτερικής πολιτικής. Γιατί, τι άλλο μπορεί να είναι ο εθνικός απομονωτισμός ή η αποτουρκοποίηση της εξωτερικής πολιτικής, όταν έχουμε ακούσει κατ' επανάληψη και ξέρουμε ότι, αν υπάρχει ένας κίνδυνος για την Ελλάδα, χωρίς να φταίει η Ελλάδα, είναι ο τουρκικός επεκτατισμός;

Ξέρουμε επίσης ότι οι μεγάλες δυνάμεις στην Ευρώπη και εκτός Ευρώπης, επιφυλάσσουν κάποιο ρόλο περιφερειακής μεγάλης δύναμης στην Τουρκία, που έχει σχέση με τα δικά τους οικονομικά συμφέροντα, τα πετρέλαια της Κασπίας, στη Μέση Ανατολή κ.ο.κ. Γι' αυτό την έχουν υπεροπλίσει και έχει ανατραπεί και η σχέση σε εξοπλισμούς Ελλάδος – Τουρκίας τα τελευταία χρόνια.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

Επομένως, η αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι –και αυτό θα ήταν έντιμη πολιτική, εκσυγχρονιστική πραγματικά πολιτική– θα ήταν να έλθει σήμερα ο κύριος Πρωθυπουργός και η Κυβέρνησή του να πει: "Ελληνική λαέ, εγώ προχωρώ σε τέτοιου είδους λύσεις", που σημαίνουν αναθεώρηση του ισχύοντος νομικού καθεστώτος, που σημαίνουν παραχωρήσεις, τελικά –αν θέλουμε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους– σε κυριαρχικά δικαιώματα, όπως αυτά που προβλέπονται από τις διεθνείς συμφωνίες, "προκειμένου να πάω στην ΟΝΕ και εκεί να δούμε τι σημαίνει αυτό για την Ελλάδα και προκειμένου να πάρω κάποια εκατομμύρια ECU, με το τρίτο πακέτο Ντελόρ". Αυτό θα ήταν ειλικρινής και υπεύθυνη πολιτική. Από και πέρα, ο ελληνικός λαός, αν ακολουθούσε και αυτός τη λογική της Κυβέρνησης των λογιστών και ήταν διατεθειμένος να παραχωρήσει εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα, αναθεωρώντας το ισχύον νομικό καθεστώς –που εκεί μας οδηγεί η Κυβέρνηση, στην αναθεώρηση του νομικού καθεστώτος– τότε ας αναλάμβανε ο ίδιος ο ελληνικός λαός και ο Ελληνισμός τις ευθύνες για την πορεία σ' αυτόν τον τόπο.

Η παραπομπή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης: Κατ' αρχήν, η Κυβέρνηση είναι ανακόλουθη, είναι αναντίστοιχη. Γιατί; Υπήρξαν προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης στις 10 Οκτώβρη 1996 εδώ στη Βουλή. Υπήρξε επίσης δύο μήνες πριν το προεκλογικό πρόγραμμα του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το οποίο προλογίζει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Αναφέρει και στις προγραμματικές δηλώσεις, αλλά και στο προεκλογικό πρόγραμμα κυβερνητικής πολιτικής ο κύριος Πρωθυπουργός, επί λέξει στα Πρακτικά της Βουλής, στις 10 Οκτώβρη 1996, τα εξής: "Η Τουρκία έχει μεταβληθεί στο μεγαλύτερο παράγοντα αποσταθεροποίησης στο Αιγαίο, τα Βαλκάνια, την Ανατολική Μεσόγειο, τον Καύκασο και τη Μέση Ανατολή". Και συνεχίζει: "Τα ανιστόρητα οράματα της αναβίωσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας είναι εφεύρεση του τουρκικού κατεστημένου, για να εκτονώσει τα οξυμένα εσωτερικά προβλήματα της και να αποκτήσει αυξημένο ρόλο στην περιοχή". Τάδε έφη κ. Σημίτης, Πρωθυπουργός χώρας, στη συζήτηση στη Βουλή επί των προγραμματικών δηλώσεων.

Τα αναφέρω αυτά, για να δούμε πότε λέει αλήθεια, τότε ή σήμερα, που τον ακούσαμε να λέει τα τελειώς αντίθετα.

Εμείς, λέει ο κ. Σημίτης, έχουμε αναλάβει μία συστηματική εκστρατεία ενημέρωσης της διεθνούς γνώμης, ώστε να κατανοηθεί ότι δεν υπάρχουν διμερείς διαφορές, όπως ισχυρίζεται η Άγκυρα. Τις κάνει, όμως, διμερείς διαφορές με το Σύμφωνο της Μαδρίτης, με τις εκθέσεις των εμπειρογνομόνων ανταλλάσσοντας έγγραφα. Και ερωτώ, για όσους είναι νομικοί: Αν αυτό, όταν δηλαδή στέλνεις έγγραφα και σου απαντούν εγγράφως, δεν είναι διαπραγματεύσεις, δεν είναι διάλογος, τι είναι ο διάλογος επιτέλους νομικά, πολιτικά και διπλωματικά;

Συνεχίζοντας λέει ο κ. Σημίτης: "Εμείς έχουμε αναλάβει μία συστηματική εκστρατεία ενημέρωσης της διεθνούς γνώμης, ώστε να κατανοηθεί ότι δεν υπάρχουν διμερείς διαφορές, όπως ισχυρίζεται η Άγκυρα, αλλά υπάρχει μία ωμή προσπάθεια αναθεώρησης των διεθνών συνθηκών που προσδιορίζουν το status quo όλης της περιοχής". Και παρακάτω λέει: "Διάλογος ελληνοτουρκικός για θέματα κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων μας, δεν είναι νοητός". Και κάνει μία παρέμβαση εκείνη τη στιγμή ο τότε Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Έβερτ όσον αφορά ποια θέματα η Κυβέρνηση εννοούσε κατά τις προγραμματικές τότε δηλώσεις, λέγοντας ότι πρέπει να πάνε στη Χάγη. Και λέει ο κ. Σημίτης: "Επέρχομαι απλά για να υπογραμμίσω τον κοινό τόπο ότι ο όρος "διαφορές" χρησιμοποιήθηκε από μένα σε σχέση με τις βραχονησίδες των Ίμια και σε σχέση με την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου". Ενώ σήμερα ο ίδιος ο Πρωθυπουργός το απέκρυψε. Η απόκρυψη σημαίνει αύξηση των ερωτηματικών από την πλευρά τη δική μας ως προς τη μυστική διπλωματία που εφαρμόζεται. Και διαβάσαμε πριν λίγες μέρες συνέντευξη του Υπουργού Εξωτερικών που μιλάει στο Δικαστήριο της Χάγης για όλα τα θέματα που η Τουρκία θέλει.

Πότε, λοιπόν, έλεγε την αλήθεια στον ελληνικό λαό και στη Βουλή ο κ. Σημίτης; Τότε που έλεγε ότι τα θέματα δεν είναι ελληνοτουρκικής διαφοράς; Τότε που έλεγε στο προεκλογικό πρόγραμμα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι η Τουρκία θέλει να αλλάξει το ισχύον νομικό καθεστώς τα τελευταία είκοσι χρόνια; Έτσι επί λέξει έλεγε. Ή τώρα που λέει ότι πάμε πάλι –και το κάνει– σε συνεχείς διαπραγματεύσεις, σε διαλόγους και τελικά στη Χάγη εφ' όλης της ύλης;

Να υπενθυμίσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάτι που είχα πει και που ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας θα το θυμάται, όπως και ο κ. Έβερτ που ήταν παρών εδώ, αλλά και οι άλλοι Αρχηγοί και ο κ. Σημίτης. Δυστυχώς κάθε μέρα επιβεβαιώνεται εκείνη η ανάλυση, η εκτίμηση και η πρόβλεψη σε σχέση με τα ελληνοτουρκικά. Το είχα πει όταν μίλησα για πρώτη φορά στη Βουλή ως Αρχηγός του ΔΗ.Κ.ΚΙ. επί των προγραμματικών δηλώσεων της Κυβέρνησης. Ακούγοντας τον κύριο Πρωθυπουργό να λέει ότι εκτός από την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας θα πάει και για τα Ίμια στη Χάγη, είχα πει –και αυτό δεν το έβγαλα από το κεφάλι μου, στηρίζονταν σε πληροφορίες που στη συνέχεια από τις πράξεις επιβεβαιώθηκε– ότι φοβάμαι –και υπάρχουν τα Πρακτικά της Βουλής, το είπα στις 10 Οκτωβρίου 1996– ότι το σχέδιο των ξένων μεγάλων δυνάμεων είναι να μας οδηγήσουν στη Χάγη εφ' όλης της ύλης, εφ' όλων των τουρκικών διεκδικήσεων, ώστε κατά το στάδιο της προδικασίας μετά την παραπομπή –πριν έρθει για εκδίκαση στο Διεθνές Δικαστήριο– και με τις πιέσεις των ιδίων μεγάλων δυνάμεων, να μας αναγκάσουν μυστικά να αποδεχθούμε κάποια από τα θέματα διεκδίκησης της Τουρκίας. Και τελικά αυτήν τη μυστική συμφωνία που θα είναι κρυφή από τον ελληνικό λαό, από τα κόμματα και τον Ελληνισμό, θα τη φέρουν για να πάρει τον τύπο της δικαστικής απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου, προκειμένου με βάση το Διεθνές Δίκαιο, να είναι υποχρεωτική για την Ελλάδα, για να αποφύγουν σύναψη συμφωνίας που πρέπει να έρθει κατά το Σύνταγμα για συζήτηση και κύρωση μέσα στη Βουλή.

Αυτό το είπα τότε και είναι καταχωρισμένο στα Πρακτικά της Βουλής. Τότε, ο κ. Σημίτης μιλούσε στη Χάγη μόνο για Ίμια. Τώρα ο κ. Σημίτης και η Κυβέρνησή του μιλάει για όλα τα θέματα και παράλληλα κάνει μυστικά και φανερά πολύμορφες διαπραγματεύσεις.

Και θα το συνδυάσω τώρα με αυτό που προτείνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. –που πέρασε απαρατήρητο, όχι από μας το ΔΗ.Κ.ΚΙ. και τον κ. Ιντζέ, που είναι στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος– στην Αναθεώρηση του Συντάγματος. Είναι η κατάργηση της παραγράφου 3 του άρθρου 36 του Συντάγματος, η οποία λέει τα εξής: Μυστικά άρθρα διεθνών συμβάσεων δεν μπορούν να ανατρέπουν τα φανερά άρθρα.

Και ερωτώ: Αυτήν τη στιγμή που έρχεται αυτή η διάταξη, αυτή η κατάργηση που συμπίπτει με όλες αυτές τις μυστικές ή φανερές διαβουλεύσεις Ελλάδας και Τουρκίας, που συμπίπτει με την κινητικότητα των Ελληνοτουρκικών σχέσεων, τι νόημα πράγματι έχει; Τι είναι αυτό που το ΠΑ.ΣΟ.Κ. –όταν στο παρελθόν επιχειρήθηκε να έρθει, αντέδρασε τρομακτικά και αποτελεσματικά– την Κυβέρνηση την ωθεί ώστε να φέρνει τα μυστικά άρθρα, τα άρθρα δηλαδή που δεν θα ξέρει η Βουλή, τα κόμματα και ο ελληνικός λαός, να υπερισχύουν και των φανερών άρθρων των συνθηκών; Και αυτό, όταν ξέρουμε από την άλλη μεριά, ότι η μυστική διπλωματία είναι η βασική εξωτερική πολιτική και τακτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΔΗ.Κ.ΚΙ. από την πρώτη στιγμή διατύπωσε τη θέση στην οποία εμμένει, ότι είναι λάθος μεγάλο το να διατυπώνει η Κυβέρνηση ως θέση της Ελλάδας, της χώρας μας, να πιεσθεί η Τουρκία, προκειμένου να πάει στη Χάγη για οποιοδήποτε άλλο θέμα, εκτός από το νομικό θέμα της οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο.

Επομένως, θα πρέπει να σταματήσει η Κυβέρνηση αυτήν την πολιτική, η οποία αυξάνει συνεχώς την τουρκική προκλητικότητα. Ο κύριος Πρωθυπουργός είπε ότι αυτή η πολιτική διασφαλίζει την ειρήνη, τη σταθερότητα στην περιοχή. Άλλωστε είναι κάτι που θα δείτε, αν πάρετε και διαβάσετε τη συνέντευξη που έδωσε από τη Μαδρίτη, όταν έγινε το ανακοινωθέν, ότι μέσα από αυτό το σύμφωνο, θα διασφαλισθεί η ειρήνη και ότι η Τουρκία –έτσι είπε ακριβώς μετά το Σύμφωνο εκείνο της Μαδρίτης– πλέον ανέλαβε δέσμευση να μην κάνει χρήση βίας ή απειλή βίας.

Αλήθεια, η παραβίαση του εθνικού χώρου, που γίνεται πιο έντονα μετά τη Συμφωνία της Μαδρίτης, γιατί γίνεται αφού το Σύμφωνο Φιλίας θα διασφάλιζε αυτό που μας είπε ο κύριος Πρωθυπουργός;

Και δεύτερον, πώς είναι δυνατόν να υποστηρίζει –και τον ακούσαμε και σήμερα– ο κύριος Πρωθυπουργός ότι μέσα από το Σύμφωνο της Μαδρίτης αποκαλύπτεται στην Ευρώπη και στην διεθνή κοινή γνώμη ότι η Τουρκία προκαλεί την Ελλάδα;

Πώς είναι δυνατόν να λέγονται αυτά, υποτιμώντας τη νοημοσύνη των Βουλευτών και του ελληνικού λαού, και όταν ξέρουμε ότι αυτές οι δυνάμεις στην Ευρώπη και εκτός Ευρώπης υποτίθεται ότι αποδέχονται ότι η Ελλάδα είναι μία ειρηνική χώρα, που θέλει την επίλυση των διαφορών και η Τουρκία δεν την θέλει και παραβιάζει τους κανόνες; Πώς είναι δυνατόν τότε η Τουρκία να συνεχίζει κάθε μέρα και πιο προκλητικά –και χθες ακόμη περισσότερο– τις παραβιάσεις και να φθάνει σε κάτι που δεν είχε τολμήσει ποτέ δεκαετίες πριν, να παρενοχλεί, ταπεινώνοντάς μας ως λαό και ως έθνος, ακόμη και το αεροπλάνο που μετέφερε από την Κύπρο στην Ελλάδα αλλά και περιοδεύοντας τα νησιά τον Έλληνα Υπουργό Εθνικής Άμυνας;

Είναι σοβαρή συζήτηση από Πρωθυπουργό της χώρας να λέει ότι δήθεν, μέσα από τη Συμφωνία αυτή της Μαδρίτης και μέσα από την πολιτική του ενδοτισμού και των συνεχών υποχωρήσεων, δικαιωνόμαστε στις μεγάλες χώρες; Και τότε γιατί δεν τραβάνε από το αυτί την Τουρκία, αφού οι μεγάλες χώρες μετά το Σύμφωνο της Μαδρίτης είδαν την τουρκική προκλητικότητα, είδαν την παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και των διεθνών συμβάσεων; Αυτά είναι για μικρά παιδιά. Αυτά είναι για εκείνους οι οποίοι δεν παρακολουθούν καθόλου. Και ο ελληνικός λαός παρακολουθεί, ξέρει και θα δώσει την απάντηση σ' αυτούς που υποτιμούν τη νοημοσύνη του.

Για το Κυπριακό, η θέση μας είναι ξεκάθαρη και εφιστούμε την προσοχή του κυρίου Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησής του, για να μην μας πει μετά από ένα χρόνο ότι εδώ που

φτάσαμε δεν υπάρχει άλλη λύση όπως μας είπε και για το Σκοπιανό. Το σχέδιο είναι συνομοσπονδία στην Κύπρο, με δύο ξεχωριστές ζώνες, που στη κάθε μία να υπάρχει ξεχωριστή εθνότητα και μία κεντρική χαλαρή κυβέρνηση στην οποία θα εναλλάσσονται ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι. Και αυτό το κάνουν για να χρυσώσουν το χάπι οι μεγάλες δυνάμεις. Θα κρατήσουν το 28% με 29% του εδάφους που κατέχουν, το καλύτερο κομμάτι των κατεχομένων. Στην ουσία όμως θα είναι συνομοσπονδία την οποία απατηλά θα παρουσιάσουν ως δήθεν ομοσπονδία. Όμως ομοσπονδία σημαίνει μία εδαφική ενότητα με δυνατότητα άνευ περιορισμών ελεύθερης κυκλοφορίας. Εφιστούμε την προσοχή και το κάνω αυτό από το 1990 και μέσα και έξω από τη Βουλή, γιατί αν δεχθεί η κυβέρνηση και η κυπριακή κυβέρνηση κάτι τέτοιο, τότε θα είναι το πρώτο παγκόσμιο προηγούμενο και εδώ είναι η δολιότητα των μεγάλων δυνάμεων και της Τουρκίας. Αυτή δε η φόρμουλα. Η λύση θα χρησιμοποιηθεί αμέσως μετά για το Αιγαίο, συνεκμετάλλευση του Αιγαίου και μεσομακροπρόθεσμα για τη Θράκη. Εδώ είναι επίκαιρο και το δημοσίευμα του περιοδικού ΝΕΜΕΣΙΣ με έγγραφα γι' αυτά που ανέφερα πριν και στα οποία οφείλει να δώσει η Κυβέρνηση απάντηση και να μην περνάνε αναπάντητα και ειδικά όταν κάνει χρήση ξένων εφημερίδων.

Η θέση μας, είναι ενιαία Κύπρος, ανεξάρτητη, ομοσπονδία στην Κύπρο. Να φύγουν οι ξένες δυνάμεις. Το θέμα είναι καθαρά ζήτημα εισβολής και κατοχής ξένων τουρκικών στρατευμάτων και δεν είναι ζήτημα ελληνοτουρκικών διαφορών, ούτε ενδοκοινοτικών. Είναι ζήτημα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και θα πρέπει να καταλάβουν οι ιθύνοντες ότι δεν μπορούν να έχουν κύρος αυτοί οι οργανισμοί, όταν επί 23 χρόνια στην Κύπρο παραβιάστηκε και παραβιάζεται η διεθνής νομιμότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα του Ελληνισμού και κάνουν ότι δεν καταλαβαίνουν. Παίρνουν δε ίσες αποστάσεις και από τους θύτες και από τα θύματα που τα θύματα, είναι εκείνα που πλήρωσαν για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τέλος το Σκοπιανό. Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και εδώ. Το αφήνουν στη λήθη. Πάνε μέσα από το Συμβούλιο Ασφαλείας να το κλείσουν και αναλαμβάνουν τεράστιες ευθύνες απέναντι σ' αυτό το έθνος και το λαό.

Το θέμα του ονόματος δεν μπήκε τυχαία σ' αυτό το κράτος, γιατί, αν ήταν μόνο του το κράτος των Σκοπίων και δεν υπήρχαν πίσω αυτές οι δυνάμεις, που ανέφερα πριν, που θέλουν να χρησιμοποιήσουν το όνομα αυτού του κράτους με το οποίο θέλουμε σχέσεις φιλίας και συνεργασίας, η αποσταθεροποίηση των Βαλκανίων, της Ελλάδας και της Ευρώπης μελλοντικά και αυτό για να κάνουν τη νέα τάξη πραγμάτων που θέλουν και να περάσουν τα δικά τους συμφέροντα στα Βαλκάνια. Αν είναι έτσι, δεν θα υπήρχε αυτή η αλυτρωτική αναφορά στο Σύνταγμα των Σκοπίων όταν έγινε το 1991. Το θέλουν για να χρησιμοποιήσουν το όνομα ως όχημα για αποσταθεροποίηση και των Βαλκανίων, μελλοντικά και της Ελλάδας.

Και αυτή η απλοποίηση που κάνουν σήμερα κάποιοι ψευτοεκσυγχρονιστές, κάποιοι ψευτορεαλιστές, με επιχειρήματα κάπως ανάλογα με εκείνα που προβλήθηκαν τότε όταν σαν επαρχία της μεγάλης Γιουγκοσλαβίας χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά πριν πενήντα περίπου χρόνια το όνομα, αυτοί είτε είναι ανιστόρητοι είτε είναι αφελείς είτε κρύβουν την αλήθεια παρότι ξέρουν. Και εγώ πιστεύω ότι συμβαίνει το τελευταίο.

Και δυστυχώς βρισκόμαστε στην περίοδο όπου ο εκσυγχρονισμός και η αναγκαιότητά του, ο ρεαλισμός και η αναγκαιότητά του χρησιμοποιούνται για να κρύβουν κάποιοι τις πραγματικές πολιτικές προθέσεις τους.

Δυστυχώς επίσης από τα Ίμια μέχρι σήμερα φανερώθηκε πολλές φορές ότι τα εθνικά θέματα χρησιμοποιούνται για να υλοποιηθούν κάποιων πολιτικές στρατηγικές. Διότι δεν μπορείς να αναθέσεις στο λύκο να φυλάξει τα πρόβατα.

Υπάρχει κανένας μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα, υπάρχει κανένας μέσα στην Κυβέρνηση που να μη γνωρίζει –γιατί αν

δεν γνωρίζει είναι περισσότερο επικίνδυνος— ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και οι μεγάλες δυνάμεις της δύσης θέλουν να υπηρετήσουν τα δικά τους συμφέροντα στο Αιγαίο και στην Κύπρο; Νομίζω κανέναν. Και τα μικρά παιδιά το ξέρουν.

Κατά συνέπεια, είναι δυνατόν να αγνοείς αυτό το πραγματικό γεγονός και να θεωρείς ότι είναι ρεαλισμός και λύση το να οδηγείς συνεχώς σε αποστασιοποίηση από το ισχύον νομικό καθεστώς, το οποίο ήταν εκείνο και είναι μόνο εκείνο που μπορεί να περιφρουρήσει τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και την εδαφική ακεραιότητα;

Χρειάζεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι —και τελειώνω— και αρετή και τόλμη σήμερα. Ο εκσυγχρονισμός δεν συμβαδίζει μ' αυτήν την πολιτική. Χρησιμοποιείται απλά για αποπροσανατολισμό του κόσμου. Και επειδή ο λαός αντελήφθη τι κρύβεται κάτω από τον εκσυγχρονισμό, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο πιστεύουμε εμείς ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ότι τώρα στήνεται νέα παγίδα από τον ξένο παράγοντα και τους εξωθεσμικούς παράγοντες σε βάρος του λαού για να τον παγιδεύσουν και να ολοκληρώσουν και στο θέμα της οικονομίας την αντιλαϊκή πολιτική, αλλά και στους χειρισμούς στα εθνικά θέματα τα δικά τους σχέδια οι ξένες μεγάλες δυνάμεις. Και εκεί εντάσσουμε σ' αυτό το σχέδιο παγίδευσης και αποπροσανατολισμού του λαού, τις αλλαγές που γίνονται τον τελευταίο καιρό και τις διεργασίες στα δύο μεγάλα κόμματα, προκειμένου στη δεδομένη στιγμή που θα πρέπει να καθυποτάξουν και πάλι την ελληνική γνώμη, τον ελληνικό λαό, να εμφανίσουν κάποιους σε επίπεδο ηγεσιών που στήνουν τώρα μέσα απ' αυτές τις πολιτικές διεργασίες ως συμφωνούντες και ως αποτελούντες δήθεν την πλειοψηφία στο πολιτικό σκηνικό της χώρας.

Και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, επικοινωνώντας σήμερα με τη Βουλή και τον ελληνικό λαό, εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να του αποκαλύψουμε το νέο σχέδιο για κατευθυνόμενη αλλαγή του πολιτικού σκηνικού ώστε η οικονομική εξουσία και ο ξένος παράγοντας να μπορέσουν και στο μέλλον με ψευτοδιλήμματα περί ρεαλισμού, περί εκσυγχρονισμού, να ολοκληρώσουν αυτήν την αντιλαϊκή αλλά και την εθνικά επικίνδυνη πολιτική.

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ., μαζί με το λαό, θα αντιπαλέψει αυτήν την πολιτική. Θα αποκαλύπτει καθημερινά αυτήν την πολιτική η οποία εφαρμόζεται και δεν πρόκειται να σκύψει το κεφάλι όποια συνωμοσία σιωπής και αν μας έχουν επιβάλει και αν μας επιβάλουν με αποκορύφωμα την εμμονή της μεγάλης δημοκρατικής κεντροαριστερής Κυβέρνησης στον αποκλεισμό μόνο του ΔΗ.Κ.ΚΙ. από τη συμμετοχή στο ραδιοτηλεοπτικό συμβούλιο. Να χαιρέσετε, κύριοι, τη δημοκρατία που έχετε την κεντροαριστερά και όλα τα υπόλοιπα. Δεν μας πτοούν εμάς αυτά τα πράγματα. Μαζί μας έχουμε τον ελληνικό λαό και κάθε μέρα που περνάει θα τον έχουμε και περισσότερο γιατί τώρα έχει καταλάβει ποιος με έργα και όχι με λόγια είναι εκείνος που παλεύει για να προωθηθούν τα δικά του συμφέροντα και τα συμφέροντα της Ελλάδος και όχι τα συμφέροντα εκείνων που απομυζούν το μόχθο και τον ιδρώτα του, αλλά και που θέτουν σε κίνδυνο τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα.

Και ασφαλώς, όσο και αν πιστεύετε ότι με τη βοήθεια των μεγάλων δυνάμεων αλλά και των οικονομικών παραγόντων και των μηχανισμών τους και των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, ότι θα αποπροσανατολίζετε εσασί το λαό, κάνετε ένα μεγάλο λάθος. Είστε έξω από τη σημερινή πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα. Γι' αυτό εκείνο που χρειάζεται είναι το εξής: Είστε πλέον επικίνδυνοι και πρέπει το συντομότερο δυνατόν να φύγετε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΔΗ.Κ.ΚΙ.).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Πάγκαλος έχει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, κατ' αρχήν να επισημάνω ότι μιλάω σε εικοσάδα Βουλευτών, πράγμα που ίσως θα εκπλήξει αυτούς που παρακολουθούν από την τηλεόραση αυτήν τη συζήτηση και

ιδίως τους δύο τελευταίους ομιλητές, οι οποίοι πράγματι μίλησαν σαν να μιλούσαν σε χιλιάδες λαού. Είμαστε είκοσι εδώ μέσα και αυτό το αξιοθρήνητο γεγονός είναι χαρακτηριστικό της κατάστασης που επικρατεί.

Αλλά θα μου επιτρέψετε να πω ότι, πέραν του αριθμού, είναι πολύ δυσάρεστη η διαπίστωση που μπορεί να κάνει κανείς. Και την κάνω όχι τόσο ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησεως, γιατί επ' αυτού η γνώμη μου δεν θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αλλά ως μέλος αυτής της Βουλής για το επίπεδο στο οποίο κινήθηκε η σημερινή συζήτηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Άλλωστε και το κόμμα σας απουσιάζει!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως, όλα τα κόμματα. Έχετε δίκιο, κύριε Πρόεδρε, όλα τα κόμματα. Δεν μίλησα για συγκεκριμένο κόμμα.

Πραγματικά ελέγχθησαν ορισμένα πράγματα...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ο Πρωθυπουργός σας και η Κυβέρνηση δεν είναι εδώ....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Κωνσταντόπουλε, όταν είστε επί του Βήματος, με αυταρχικότατο τρόπο δεν επιτρέπετε καμία διακοπή. Όταν κάθεσθε σε ασφαλή απόσταση, κάνετε διακοπές και μάλιστα για θέματα διαδικασίας. Όταν ήθελα να σας διακόψω για να σας διευκολύνω, να μάθετε ποια είναι η πραγματικότητα για την οποία μιλούσατε, γιατί κάνατε λάθος για τα πραγματικά περιστατικά, δεν μου επιτρέψατε.

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, να μου δοθεί ο χρόνος τον οποίο μου αφήρεσε ο κ. Κωνσταντόπουλος με την παρέμβασή του. Εκτός αν καταλήξουμε στο συμπέρασμα, κύριε Κωνσταντόπουλε, κατά τη θεωρία του κ. Τσοβόλα, ότι εδώ υπάρχουν δύο ειδών Βουλευτές, οι Αρχηγοί κομμάτων και οι υπόλοιποι. Διότι κάτι τέτοιο είπε ο κ. Τσοβόλας. Θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι αυτήν τη θεωρία κανείς δεν μπορεί να τη στηρίξει ούτε συνταγματικά ούτε με βάση την ιστορία αυτής εδώ της Αίθουσας!

Τώρα επί της ουσίας: Τι να πρωτοδιορθώσει κανείς; Τα λάθη θα μπορούσαν να γεμίσουν σελίδες. Και μερικά από αυτά τα διορθώσε ο Πρωθυπουργός, όταν κάποιος εκ των εκπροσώπων της Αντιπολιτεύσεως ανέφερε ότι δεν έχει πάει σε χώρες που έχει πάει κ.ο.κ. Τα λάθη περί τα πραγματικά περιστατικά είναι ολόκληρο βιβλίο. Γι' αυτό θα μου επιτρέψετε να μην ασχοληθώ με την ανασκευή των όσων ελέγχθησαν, αλλά να πω προς τον ελληνικό λαό πλέον, γιατί αυτό έχει μόνο σημασία, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, ποια είναι η πραγματικότητα γύρω από αυτήν την περίφημη ιστορία της Χάγης.

Ουδέποτε η Ελλάδα από το 1993 και μετά είχε τη δυνατότητα να αρνηθεί να παραστεί σε προσφυγή την οποία οιαδήποτε χώρα θα ασκούσε για οποιοδήποτε ζήτημα στο δικαστήριο της Χάγης. Και αυτό για ένα πολύ απλό λόγο, διότι το 1993 η Ελλάδα απεδέχθη τη γενική δικαιοδοσία του δικαστηρίου της Χάγης. Μπορούσε βεβαίως η χώρα μας να ερμηδοικήσει, αλλά αυτό θα ήταν πολύ δυσμενές για την υπόθεση, όπως ο καθένας ξέρει αν ξέρει στοιχειώδη νομικά. Διότι τότε οι προσφεύγοντες ανενόχλητοι θα ανέπτυσσαν τα επιχειρήματά τους και θα κέρδιζαν τη δίκη.

Δεν υπάρχει, λοιπόν, ζήτημα αποδοχής, ή μη αποδοχής όπως κατά κόρον εδώ μας είπαν. Ίσως γιατί δεν το έχουν καταλάβει; Να το υποθέσει κανείς αυτό, ότι Αρχηγοί δηλαδή κόμματος δεν έχουν καταλάβει αυτό το στοιχείο το οποίο έχει λεχθεί επιπλέον και έχει γραφεί στον Τύπο και δεν έχουν καν το ελαφρυντικό ότι δεν έχουν ενημερωθεί; Άρα να υποθέσουμε ότι κακοπίστως παραποιούν την πραγματικότητα για να ξεγελάσουν τους αφελείς; Αφού δεν υπάρχει τέτοιο δικαίωμα αποδοχής ή μη αποδοχής. Η Ελλάδα ως νομοταγές μέλος της παγκοσμίας τάξης πραγμάτων, της παγκοσμίας κοινωνίας δικαίου που αναπτύσσεται γύρω από τους διεθνείς οργανισμούς και τις διεθνείς συμβάσεις, έχει αποδεχθεί τη γενική δικαιοδοσία του δικαστηρίου της Χάγης.

Βεβαίως, η Ελλάδα έχει δικαίωμα να διατυπώσει επιφυλάξεις.

Και έχει διατυπώσει μία επιφύλαξη για το θέμα της άμυνας και της ασφάλειας, όμως, αυτό δε συνιστά εξ υπαρχής αδυναμία άλλης χώρας να προσφύγει. Απλώς υπάρχει ως δεδομένο της δίκης. Θα πρέπει να εκτιμηθεί από το Διεθνές Δικαστήριο και το Διεθνές Δικαστήριο θα πει ότι λαμβάνει υπόψη του την επιφύλαξη ή ότι δεν την λαμβάνει.

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Τι σχέση, λοιπόν, έχει αυτή η πραγματικότητα με όλα όσα ακούσαμε εδώ για αλλαγή πολιτικής, για κρυφές πολιτικές, για δύο πολιτικές, για αποκρυπτομένες συμφωνίες με ξένα κέντρα κλπ.; Στην πραγματικότητα, ουδεμία πρόταση κάναμε προς την Τουρκία, η οποία να περιλαμβάνει δικαιώματα, τα οποία η Τουρκία ήδη από καιρού δεν είχε εν δυνάμει.

Όταν εκθέτουμε προς την κοινή γνώμη την άποψη ότι η Τουρκία δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο της Χάγης, απλώς εκθέτουμε τη δική της θέση στο περιθώριο της διεθνούς τάξης πραγμάτων. Βεβαίως, όρος για να προσφύγει μία χώρα, είναι να αποδέχονται και αυτοί τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου, πράγμα που σημαίνει ότι η απόφαση που θα εκδοθεί, θα επιβληθεί και στους προσφεύγοντες και σε όσους υφίστανται την προσφυγή.

Αυτή η κατάσταση είναι κρουστάλλινη, δε χωρεί παρερμηνείες. Δεν μπορείτε να φθάσετε μέχρι τις εκλογές, ξεγελώντας τον ελληνικό λαό, λέγοντας αυτά που λέτε εδώ μέσα, για να δημιουργήσετε εντυπώσεις από τις τηλεοράσεις. Είναι αδύνατον να κερδίσετε αυτό το παιχνίδι. Πάρτε το χαμπάρι επιτέλους και μη συνεχίζετε.

Το ίδιο ισχύει για πάρα πολλά στοιχεία, που αναφέρθηκαν εδώ μέσα. Άκουσα την άποψη, η οποία έχει λεχθεί ξανά –θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι και τίποτε δεν ήταν καινούριο, όλα ήταν μπαγιάτικα– ότι η Συμφωνία της Μαδρίτης, όταν λέει για τα ζωτικά συμφέροντα των δύο χωρών, καθιερώνει ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας, διότι λέει ότι η Τουρκία δεν έχει κανένα ζωτικό συμφέρον στο Αιγαίο.

Μα, τι λέτε τώρα; Η Τουρκία δεν έχει ζωτικό συμφέρον στα διεθνή ύδατα του Αιγαίου; Η Τουρκία δεν έχει ζωτικό συμφέρον στην αιγιαλίτιδα ζώνη της, στον εναέριο χώρο της; Αυτά δεν είναι ζωτικά συμφέροντα; Πρέπει δηλαδή τα ζωτικά συμφέροντα να είναι αυτά που ισχυρίζεται η Τουρκία ότι έχει και που εμείς δεν αποδεχόμαστε; Δεν έχει νόμιμα ζωτικά συμφέροντα η Τουρκία, παράκτιος χώρα του Αιγαίου και μόνο εμείς έχουμε ζωτικά συμφέροντα;

Πώς είναι δυνατόν να υποστηρίζεται αυτή η άποψη από έγκριτους νομικούς και υπεύθυνους αρχηγούς κομμάτων εδώ; Πού θέλετε να ωθήσετε τον ελληνικό λαό; Προς τι τον παραπλανάτε κατ' αυτόν το χυδαίο και –θα έλεγα–ακαταλόγιστο τρόπο, που δεν αντέχει σε καμία κριτική;

Αναφέρθηκε πως εμείς αποδεχθήκαμε εκεί, όταν είπαμε ότι δεν πρέπει να γίνονται μονομερείς ενέργειες που βάζουν σε κίνδυνο την ειρήνη, να μην ασκήσουμε την επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης μας από έξι σε δώδεκα μίλια. Γιατί βάζει σε κίνδυνο την ειρήνη η επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης; Επειδή η Τουρκία απειλεί με πόλεμο;

Όταν λοιπόν ερμηνεύετε εσείς, κατά τον τρόπο που ερμηνεύετε, αυτή τη φράση, σημαίνει ότι αποδέχεστε την τουρκική λογική και λέτε ότι αν η Ελλάδα επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη στα δώδεκα μίλια, επειδή η Τουρκία απειλεί με πόλεμο –και από την πλευρά της Τουρκίας τοποθετούμενοι– υπάρχει κίνδυνος για την ειρήνη. Άρα, έτσι δεσμεύεται η Ελλάδα μ' αυτή τη φράση.

Και εδώ θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι αυτή την ερμηνεία κανένας Τούρκος δεν την έδωσε επί σειρά μηνών, ώπου επιτέλους σας άκουσαν και διάβασαν αυτά που κατά κόρο λέτε και τώρα ήρθαν και τα λένε βέβαια, διότι βεβαίως παρακολουθεί η Τουρκία συστηματικά όσους εδώ εκ συστήματος και για λόγους μικροκομματικής αντιπαράθεσης τα λένε αυτά.

Γιατί αυτό είναι το πρόβλημα. Για να πάρετε τους ψήφους, κυρίες και κύριοι, ασκείτε αυτού του είδους την αντιπολίτευση, εν όψει εκλογών που απέχουν ακόμη δύο χρόνια, αν όχι περισσότερο. Για να πάρετε ψήφους, συστηματικά υπονομεύε-

τε τη θέση της χώρας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΠΥΡΟΥ: Τους ανοίξατε τα μάτια δηλαδή.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως, εμείς τους ανοίξαμε τα μάτια. Και θα σας πω και κάτι άλλο που κάναμε εμείς, αγαπητέ μου συνάδελφε, μόνο εμείς το κάναμε σε όλη την Ευρώπη, μόνο εμείς είπαμε ότι θριάμβευσε η Τουρκία στο Λουξεμβούργο και ανεπτόχη σχολή εδώ, η οποία ερμήνευε τα συμπεράσματα του Λουξεμβούργου με τρόπο που συνέφερε την Τουρκία.

Αυτό δεν το έκαναν ούτε οι Τούρκοι. Και το απέδειξε ο Πρωθυπουργός, διαβάζοντας την εκτίμηση της εγκυρότερης φωνής του τουρκικού Τύπου γύρω από την κατάσταση που υπάρχει αυτήν τη στιγμή στις σχέσεις Τουρκίας–Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θέλω λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, να πω ότι βεβαίως πρέπει να ασκείται αντιπολίτευση και πρέπει να ασκείται κριτική στην Κυβέρνηση. Αλλά φοβούμαι ότι ορισμένες ομιλίες εδώ έδωσαν την εντύπωση ότι στο βωμό της κομματικής επικρατησεως, ορισμένοι εύχονται πραγματικά να πάνε στον κατήφορο και στην καταστροφή τα εθνικά μας θέματα, ορισμένοι εύχονται και εργάζονται για να ερμηνεύσουν, κατά τρόπο δυσμενή για τη χώρα, τις διάφορες συμφωνίες που κάνουμε και ορισμένοι παραποιούν και τη διεθνή πραγματικότητα, κατά τέτοιο τρόπο που να ταιριάζει στους σχεδιασμούς τους.

Βεβαίως, αυτό δεν είναι θέαμα συζήτησης κοινοβουλευτικής και γι' αυτό ο λαός αποστρέφει το πρόσωπό του από τη Βουλή και γι' αυτό και συνάδελφοι, αν θέλετε, δεν είναι παρόντες. Γιατί μετά τα όσα άκουσαν επί τόσες ώρες, για ποιο λόγο να κάτσουν να ακούσουν μια ανασκευή σαν αυτή που κάνω, η οποία επί μήνες τώρα δημοσιεύεται, επί μήνες ερμηνεύεται, εξηγείται από τα ραδιόφωνα, από τις τηλεοράσεις, μέσα στην Επιτροπή των Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής επί ώρες.

Αλλά αυτό τίποτα δεν φαίνεται να προσφέρει στον μεταξύ μας διάλογο, διότι όταν η αμείλικτη ψηφοθηρική διάθεση καταλάβει τους Αρχηγούς οι οποίοι επιθυμούν εξουσία, τότε δεν τους σταματάει τίποτα. Ούτε το συμφέρον της πατρίδας, ούτε η καλώς εννοούμενη λειτουργία της δημοκρατίας, ούτε η λειτουργία της Βουλής. Το πάθος περί την εξουσία τυφλώνει με τέτοιο τρόπο που τους κάνει πραγματικά ακαταλόγιστους.

Αυτό είναι το συμπέρασμα αυτής της συζήτησης, κύριε Πρόεδρε, στην οποία λυπούμαι πάρα πολύ, γιατί συμμετείχα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ε, όχι και έτσι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριοι Βουλευτές, ο κύριος Πρωθυπουργός μας έδωσε πραγματικά σήμερα την εντύπωση –δεν αναφέρομαι στον κ. Πάγκαλο– ιδιαίτερα με όσα μας είπε ότι δεν απευθυνόταν στον ελληνικό λαό, δεν απευθυνόταν στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Απευθυνόταν μάλλον στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο NATO, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, για να τους πει ότι εδώ κυβερνά, όχι “όπως θέλει” –όπως ισχυρίστηκε πριν μερικές μέρες– αλλά “τοis κείνων ρήμασι πειθόμενος”.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής, κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Μας είπε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι η νέα δομή του NATO, στις νέες συνθήκες που δημιουργήθηκαν, μετά τη διάλυση του Συμφώνου της Βαρσοβίας, “υπαγορεύτηκε από την ανάγκη μετεξέλιξης της συμμαχίας από αμυντικό οργανισμό σε θεσμό ασφάλειας, σταθερότητας και συνεργασίας με ευρύτερη εμβέλεια”.

Δεν μας είπε όμως από πού προέρχεται, σύμφωνα με το NATO, η απειλή, η αποσταθεροποίηση και φυσικά, ποιο είναι εκείνο το διεθνές δίκαιο –μία που αναφέρθηκε σ' αυτό και μας είπε ότι η Κυβέρνηση το σέβεται– που δίνει στο NATO ή οποιονδήποτε άλλον το δικαίωμα να επεμβαίνει και μάλιστα και στρατιωτικά στα εσωτερικά των χωρών, όπως έγινε στη Βοσνία, Αλβανία, Σομαλία και οπουδήποτε αλλού καλούν τα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών.

Μας είπε επίσης ότι όλα ανεξαιρέτως τα κράτη θεωρούν

το NATO, ως τη μείζονα προοπτική κατοχύρωσης της εθνικής ασφάλειάς τους και ακεραιότητάς τους. Μα, πάλι δεν μας είπε, ποιος απειλεί τις χώρες αυτές και προσβλέπουν στην προστασία του NATO. Φυσικά, είναι βέβαιο ότι οι κυβερνήσεις των χωρών αυτών θεωρούν ότι μέσα στο νέο NATO κατοχυρώνουν τη δική τους εξουσία και αναγνωρίζουν στο νέο NATO το ρόλο του στρατιωτικοπολιτικού επεμβασίου στα εσωτερικά τους. Τόσο "υπερασπίζονται" αυτές οι κυβερνήσεις τα συμφέροντα των λαών τους.

Μας είπε, όμως, ο κύριος Πρωθυπουργός και κάτι ακόμη, που κατά τη γνώμη μας είναι πραγματικά καταπληκτικό, πρωτοφανές θα λέγαμε και σε παγκόσμια κλίμακα, κάτι που ούτε οι αφέντες της Κυβέρνησης δεν τολμούν να ισχυρισθούν.

Μας είπε ότι "το NATO εμποδίζει τους ισχυρούς στον κόσμο να γίνουν ισχυρότεροι", δηλαδή με άλλα λόγια ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες στηρίζουν και έχουν το NATO για να αποδυναμωθούν. Αυτό είναι από τα πιο καταπληκτικά, πραγματικά ανήκουστα που έχουμε ακούσει σ' αυτήν την Αίθουσα.

Ωστόσο, αν κανείς δει προσεκτικά την ομιλία του κυρίου Πρωθυπουργού, αναρωτιέται πραγματικά, γιατί συμμετέχουμε στο NATO.

Μας είπε –και είναι γνωστό ή βγαίνει από την ομιλία του– ότι δεν εξασφαλίζει τα σύνορά μας, ότι δεν μας προστατεύει από την διακηρυσόμενη μοναδική πηγή απειλής. Εξάλλου είναι γνωστό ότι δεν αναγνωρίζει σήμερα το NATO σύνορα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, αφού πρόκειται για ενιαίο νατοϊκό χώρο.

Πραγματικά, λοιπόν, διερωτόμαστε γιατί συμμετέχουμε, εάν δεν είναι για να παίξουμε στα πλαίσια της νέας τάξης πραγμάτων, το ρόλο του μικρού ιμπεριαλιστή, έστω του κομπάρσου, στην πολιτική του ιμπεριαλισμού στην περιοχή μας.

Θα θέλαμε σχετικά με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις να θέσουμε ορισμένα ερωτήματα που απασχολούν εύλογα κατά τη γνώμη μας τον ελληνικό λαό:

Πώς γίνεται να υπάρχει σχεδόν καθημερινά μόνιμη αναφορά από Υπουργούς και άλλους κυβερνητικούς παράγοντες στον "κίνδυνο εξ ανατολών" –από την Τουρκία δηλαδή– στην Τουρκία να διακηρύσσεται την ίδια στιγμή ότι η Ελλάδα είναι ο κύριος εχθρός της και ταυτόχρονα να μην εξηγεί κανείς πώς γίνεται να συνυπάρχουν οι δύο χώρες μέσα στη δομή της λυκοσυμμαχίας που λέγεται NATO;

Πώς γίνεται άραγε το πολυδιαφημισμένο "νέο αμυντικό δόγμα" που έχει εξαγγείλει η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., να αποβλέπει στην αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου και οι αξιωματικοί μας και οι Υπουργοί να κάθονται στο ίδιο τραπέζι και να ανταλλάσσουν σκέψεις για τη νέα δομή και το ρόλο του NATO;

Πώς γίνεται να απομονώνεται, ως δια μαγείας, από την πλευρά των ελληνικών κυβερνήσεων και των φιλονατοϊκών πολιτικών δυνάμεων της χώρας μας, η επιθετικότητα της τουρκικής πολιτικής ηγεσίας από το πλέγμα των σχέσεων που διέπει και τις δύο χώρες.

Πώς γίνεται ακόμα να υπάρχουν συνεχείς και επίμονες δηλώσεις αμερικανών αξιωματούχων για αμφισβητούμενες περιοχές, γκρίζες ζώνες κλπ. και ταυτόχρονα επίκληση του κινδύνου να προκληθεί ένα θερμό επεισόδιο ανάμεσα στις δύο χώρες;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

Είναι εξάλλου πολύ γνωστές οι δηλώσεις της κ. Ολμπράιτ, καθώς και οι απαράδεκτες δηλώσεις του κ. Μπέρνς. Μέσα στον περασμένο Γενάρη σταχυολογήσαμε και ανάλογες τοποθετήσεις του περιβόητου κ. Χόλμπρουκ, ο οποίος για παράδειγμα μιλώντας στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια σε ομάδα ειδικών που ασχολούνται με την επίλυση κρίσεων –όπως φαίνεται είναι σεμινάριο όπως εκείνο αν θυμάστε, το περίφημο της Ρώμης το 1973 με συμμετοχή Αβέρωφ, Ντεμρέλ κλπ. που σχεδίασε και προετοίμασε την εισβολή και κατοχή στην Κύπρο– αναφέρθηκε με επιμονή στους "φόβους" του για μία σύγκρουση στο Ανατολικό Αιγαίο. Τι είναι όλες αυτές οι αναφορές; Πόση

βάση έχουν; Και ερωτάται ευθέως η Κυβέρνηση. Δέχονται το NATO και οι αμερικανοί που προΐστανται, έστω και την πιθανότητα ότι δύο μέλη του μπορεί να βρεθούν σε αντιπαράθεση; Από ό,τι λένε οι ίδιοι, ούτε κατά διάνοια. Τότε τι γίνεται; Αφού οι διεκδικήσεις της τουρκικής κυβέρνησης είναι υπαρκτές, σε βάρος των συνόρων μας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων μας, ένα πράγμα μπορεί να συμβαίνει. Το NATO και οι Η.Π.Α. στέκονται, ως ομπρέλα, ως καπέλο σε αυτή τη διένεξη, την ελέγχουν όπως θέλουν και στην καλύτερη περίπτωση δεν την αποθαρρύνουν, όταν δεν την υποδαυλίζουν.

Σε αυτό έχει συναινέσει η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και αυτό φαίνεται ακόμα πιο καθαρά μετά την κρίση στα Ίμια. Δέχεται την ανάληψη ρόλου επί διαιτητή από τις Η.Π.Α. και το NATO, με την προσέγγιση "βήμα προς βήμα", την παραπομπή των διαφορών στη Χάγη και με όλο το πακέτο των μέτρων που έχει στο διπλωματικό πολιτικό στρατιωτικό προσκήνιο και παρασκήνιο.

Έτσι, στην πραγματικότητα έχουμε μία καλοστημένη επιχείρηση εξαπάτησης και χειραγώγησης των λαών των δύο χωρών, με την επίκληση τούτων ή των άλλων κινδύνων.

Στο πνεύμα αυτό, δεν πρέπει να αγνοηθεί και το γεγονός του οξέυατου ανταγωνισμού που εκδηλώνεται, για το ποια χώρα, η Ελλάδα ή η Τουρκία, θα αναδειχθεί σε περιφερειακή δύναμη στην περιοχή, που αποκλειστικά θα αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα των Η.Π.Α. ή άλλης ισχυρής δύναμης.

Είναι φανερό επίσης ότι τα γεωπολιτικά και γεωστρατηγικά συμφέροντα των Η.Π.Α. που ηγούνται του NATO ή του ηγετικού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε άλλο παρά οδηγούν σε μία απομόνωση της τουρκικής κυβέρνησης, τη στιγμή που αυτή συνορεύει με περιοχές, όπου έχουν συμβεί ριζικές πολιτικές και κοινωνικές ανακατατάξεις και συνδέονται με συμφέροντα ύψιστης μονοπωλιακής κερδοφορίας.

Συνεπώς τα πράγματα είναι πολύ πιο σύνθετα από την εμφανιζόμενη επιθετικότητα της Τουρκίας. Έχει και αυτή τους ίδιους δήθεν συμμάχους με τη χώρα μας στα πλαίσια του NATO και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και την υποστήριξη των Η.Π.Α.

Ας μην καλλιεργεί, λοιπόν, η Κυβέρνηση αυταπάτες και εφησυχασμούς στο λαό μας, γιατί προσφέρει κακή υπηρεσία. Στα ίδια πλαίσια με την Τουρκία κινείται και η ίδια: Έτσι, μετά την κρίση των Ιμίων και τη θεωρία των "γκρίζων" ζωνών, είναι φανερό ότι η χώρα μας, με ευθύνη της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, έχει μπει σε καθεστώς περιορισμένης κυριαρχίας στο Αιγαίο, γεγονός που αντανάκλαται και στις νέες ρυθμίσεις, που προβλέπονται για τη νοτιοανατολική πτέρυγα του NATO από τη νέα δομή του.

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις έχουν ακόμη περισσότερο διαπλεχθεί με την αμερικάνικη πολιτική στην περιοχή, που έχει ως στόχο να διεισδύσει ακόμη βαθύτερα, να εξασφαλίσει απόλυτη κυριαρχία στο Αιγαίο και στην ανατολική Μεσόγειο. Εκεί οδηγούν η αμερικάνικη επιδιαιτησία, που αποδέχθηκε η Κυβέρνηση Σημίτη και ο διάλογος "βήμα προς βήμα" με την Τουρκία, η προσφυγή στο Δικαστήριο της Χάγης για όλα στην ουσία τα εκκρεμή ζητήματα, που εγείρει κάθε φορά η πολιτική ηγεσία της Τουρκίας, που ανοίγει το δρόμο για μια ατέλειωτη αλυσίδα σημείων τριβής και έντασης ανάμεσα στις δύο χώρες.

Από την άλλη πλευρά, τα Ίμια έδειξαν ότι είναι υπαρκτός ο κίνδυνος ο κίνδυνος ενός "θερμού" επεισοδίου, που μπορεί να έχει επικίνδυνες διαστάσεις και παρενέργειες σε όλη την περιοχή. Οι ΗΠΑ χρησιμοποιούν την απειλή ενός τέτοιου επεισοδίου, για να επιβάλλουν ολοκληρωτικά την PAX AMERICANA, την ισορροπία του τρόμου, που εξυπηρετεί πολλαπλά τα συμφέροντά τους στην περιοχή: εξυπηρετεί, ελέγχει φυσικού πλούτου, πωλήσεις όπλων κλπ.

Κανείς, λοιπόν, επαναλαμβάνουμε, δεν μπορεί να αποκλείσει και την πρόκληση ενός "θερμού" επεισοδίου, που βασικά θα επιδιωχθεί να χρησιμοποιηθεί για την επιτάχυνση της υλοποίησης των παραπάνω σχεδίων. Τι προσφέρει συνεπώς η μέχρι τώρα πρόδεση της χώρας μας στις γνωστές συμμαχίες.

Μήπως κλίμα ειρήνης; Μείωση των εξοπλισμών ή ακριβώς το αντίθετο;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να έχω την ανοχή σας για δύο λεπτά και θα τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ήμουν βέβαιος ότι θα ζητούσατε την ανοχή, γιατί θα ήταν σημαντική η εξαίρεση.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πιστεύουμε μάλλον ότι προωθείται το αντίθετο, η ένταση σ' αυτήν την περιοχή και η αύξηση των εξοπλισμών.

Θα θυμίσω εδώ αυτό που έλεγε συνεχώς ο κ. Σημίτης, πριν επισκεφθεί τις ΗΠΑ την άνοιξη του 1996. "Οι Ένοπλες Δυνάμεις μας" μας έλεγε "είναι υπερσύγχρονα εξοπλισμένες". Αφού στη συνέχεια πήγε στην Αμερική, γύρισε διαπιστώνοντας ότι "είναι απηρηχαιωμένος ο εξοπλισμός μας" και δεν θεώρησε αναγκαίο, ούτε αυτός ούτε κανένας άλλος από την Κυβέρνηση, να μας πει πού πήγαν τόσα κονδύλια, τρισεκατομμύρια, που πλήρωσε επί δεκαετίες ο ελληνικός λαός για τον εξοπλισμό των Ενόπλων Δυνάμεων.

Είναι γεγονός, εξάλλου, ότι η Ελλάδα και η Τουρκία είναι οι δυο καλύτεροι πελάτες των Αμερικανών στην αγορά όπλων και επίσης οι δύο χώρες του NATO με τις μεγαλύτερες στρατιωτικές δαπάνες, επί δεκαετίες τώρα.

Έντονη είναι επίσης η πεποίθηση, που στηρίζεται και σε γνώμη ειδικών ότι τα όπλα που αγοράζει η Ελλάδα δεν είναι αυτά που χρειάζεται για την άμυνά μας, είναι όμως αυτά που χρειάζονται όμως για τους στόχους του NATO. Για παράδειγμα, έχουμε τα MIPAZ-2000 και F-16 για μεταφορά πυρηνικών όπλων κλπ.

Ποια είναι η αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης και τι επιβάλλεται να ακολουθηθεί; Η αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης είναι ενταγμένη στους σχεδιασμούς του NATO και δεν έχει στόχο την εξυπηρέτηση της άμυνάς μας, αλλά τα σχέδια των ΗΠΑ και του NATO. Εξάλλου, η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική Άμυνας, (Κ.Ε.Π.Π.Α.) –ειπώθηκαν αυτά τα πράγματα– η ένταξη στη ΔΕΕ κλπ., εκεί οδηγούν. Αυτό που χρειάζεται η χώρα μας, κατά τη γνώμη μας, αν θέλατε να υπηρετήσετε μια πραγματική αμυντική πολιτική, είναι η αποδέσμευση από τους σχεδιασμούς του NATO, να στηριχθεί στις δυνάμεις του λαού μας και να ακολουθηθεί πολιτική ειρήνης και όχι πολιτική αντιπροσώπου των ιμπεριαλιστών του NATO, στην περιοχή μας, μια άλλη πολιτική υπεράσπισης των συνόρων μας. Και εδώ θα θέλαμε να πούμε, επειδή προέρχομαι και από ακριτική περιοχή, από το Νομό Λέσβου, ότι εδώ πέρα επιτελείται ένα έγκλημα σε βάρος αυτών των περιοχών, όπου αντί να εφαρμοστούν τα γνωστά προγράμματα ταχύρρυθμης ανάπτυξης, όπως έχει ζητήσει η διακομματική επιτροπή, αντί να στηριχθεί ο παραγωγός, ο κάτοικος σ' αυτά τα νησιά, κάνει η Κυβέρνηση ότι μπορεί για να τους διώξει από εκεί. Εδώ δεν είναι σε θέση να τους προστατεύσει από τις πλημμύρες, θα μου πείτε.

Έτσι, λοιπόν σε ό,τι αφορά το ΚΚΕ, η αξία της πολιτικής του δεν βρίσκεται μόνο στη διορατικότητα των προβλέψεών του, αλλά και στη διέξοδο, που προτείνει. Σε κάθε περίπτωση οι λαοί των δύο χωρών, οι λαοί όλης της περιοχής έχουν ζωτικό συμφέρον να ενώσουν τις δυνάμεις τους ενάντια στην υπάρχουσα κατάσταση, που διαμορφώνεται επικίνδυνα για τα ζωτικά συμφέροντά τους, για το μέλλον τους και να αναγνωθούν αποφασιστικά στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και σε όσους τους υπηρετούν.

Με την έννοια αυτή το ΚΚΕ όχι μόνο υποστηρίζει, αλλά και συμμετέχει ενεργά στην ανάπτυξη όλων εκείνων των πρωτοβουλιών για την προσέγγιση των λαών φυσικά ενάντια στους ιμπεριαλιστές, ενάντια σ' αυτούς που τους διαιρούν για να βασιλεύουν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ", ογδόντα μαθητές και έξι συνοδοί δάσκαλοι από το

1ο Δημοτικό Σχολείο Κάτω Αχαΐας.

Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Βασίλειος Μαγγίνας, έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, τα όσα είπε ο κύριος Υπουργός των Εξωτερικών μόλις προηγουμένως, τα αντιπαρέρχομαι. Δεν νομίζω πως έχει καμία σημασία να απαντήσω σε γνωστά και απολογητικά επιχειρήματα μιας αποδεδειγμένα εσφαλμένης πολιτικής, που διαρκώς μεταμορφώνεται. Άλλωστε τι να πει κανείς, όταν το κυριότερο επιχείρημα το οποίο προβάλλεται, είναι ένα άρθρο ενός Τούρκου δημοσιογράφου έστω και αξιολόγου.

Το μόνο το οποίο θα ήθελα να πω στον κ. Πάγκαλο, είναι ότι στη Τουρκία επιχειρήματα προσφέρει η υποχωρητικότητα της Κυβέρνησεως στην οποία μετέχει και όχι η στάση, η κριτική στάση των κομμάτων της Αντιπολίτευσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υποστηρίζουν ορισμένοι και προπαντός υπαινίσσεται η Κυβέρνηση διότι ασφαλώς τα συμφέρετα ότι στα θέματα εξωτερικής πολιτικής έχουμε παράλληλες και καμία φορά ταυτόσημες θέσεις. Αυτό είναι απολύτως ανακριβές. Και από τις πολλές και γνωστές διαφορές που μας χωρίζουν και οριοθετούν τη δική μας πολιτική που ήδη ανέπτυξε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, θα αναφερθώ σε μια, πιστεύω την πιο σημαντική.

Εμείς έχουμε στρατηγική και συνολικά επεξεργασμένη θεώρηση της εξωτερικής μας πολιτικής. Η Κυβέρνηση στερείται παντελώς πάσης έννοιας στρατηγικού σχεδιασμού. Και ένα έθνος που δεν έχει στρατηγική, δεν μπορεί να επιβιώσει και να προαχθεί.

Και εξηγούμαι: Όταν ο κ. Σημίτης ανέλαβε την πρωθυπουργία και μετά το επεισόδιο των Ιμίων, τον Ιανουάριο του 1996, διέπραξε το πρώτο αλλά και κρίσιμο στρατηγικό λάθος. Στη θέση οποιασδήποτε άλλης αντίδρασης στην τουρκική απόβαση, συνέστησε, αν μη προέτρεψε τη Τουρκία, πιθανόν λόγω πιέσεων, να καταφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, αν πιστεύει ότι έχει δικαιώματα.

Μα, κύριοι συνάδελφοι, όταν κάποιος αμφισβητεί και βιαίως διεκδικεί μέρος των εθνικών εδαφών σου, δεν του συνιστάς να καταφύγει στα δικαστήρια για να βρει το δικό του, στα οποία άλλωστε μπορεί να καταφύγει και χωρίς τη δική σου υπόδειξη. Διότι, μια τέτοια σύσταση και παρότρυνση ενέχει εν σπέρματι τη δική σου αμφιβολία για τα δικά σου δικαιώματα.

Έτσι φθάσαμε για πρώτη φορά στις ευθείες εδαφικές διεκδικήσεις της Τουρκίας με τον Πρόεδρο Ντεμιρέλ να ομιλεί περί γκρίζων ζωνών και περί καταλόγου εκατόν τριάντα μιας νήσων, νησίδων και βραχονησίδων, των οποίων δήθεν το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν είναι σαφές. Εδώ παραλείπω να αναφερθώ στα τραγελαφικά και εθνικώς επιζήμια που δημεύθηκαν μεταξύ των κυρίων Πάγκαλου και Λιμπέρη στις αποκαλύψεις του τελευταίου για την ταπεινωτική εκείνη νύχτα.

Αμέσως μετά, ο κ. Σημίτης διεκήρυξε, ευρισκόμενος μάλιστα στην Ουάσιγκτον, ότι στις ελληνοτουρκικές σχέσεις θα ακολουθηθεί τη βήμα προς βήμα επίλυση των ελληνοτουρκικών διαφορών, χωρίς βεβαίως να μας πει ποτέ

–αλλά φοβούμαι και χωρίς να γνωρίζει– ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο, αλλά ούτε και το τελευταίο βήμα εκείνης της περιέργης διαδικασίας.

Μπήκαμε έτσι, σε μία άγνωστη πορεία, η οποία δεν οδήγησε σε τίποτα θετικό. Στη συνέχεια ήρθε το παράδοξο Κείμενο της Μαδρίτης, το οποίο σε λιγότερο από δέκα μέρες το παραβίασαν οι Τούρκοι, έχοντας βεβαίως διατηρήσει ως κεκτημένα τα υπέρ αυτών στοιχεία του κειμένου εκείνου.

Τέλος, προ δύο –τριών εβδομάδων, προχώρησε ο κ. Πάγκαλος ακόμη παρακάτω, προτείνοντας τώρα τη συνολική παραπομπή όλων των θεμάτων προς επίλυση στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Και βέβαια όλα αυτά άλλοτε ισχυριζόμενος –πάλι ο κύριος Υπουργός των Εξωτερικών– το καταπληκτικό, ότι περίπου δεν υπάρχει Ευρώπη χωρίς την Τουρκία και άλλοτε αποκαλώντας τους συνομιλητές του ληστές, εκβιαστές και άλλα παρόμοια.

Κύριε Υπουργέ των Εξωτερικών, δεν μπορεί πλέον κανείς να παρακολουθήσει και να αξιολογήσει την πολιτική σας ως ορθή ή εσφαλμένη, ως υπεύθυνη ή ανεύθυνη. Αυτή η συμπεριφορά των συνεχών μεταπτώσεων και μεταλλαγών, απλώς δεν είναι πολιτική. Είναι μια σειρά σπασμωδικών και επικίνδυνων αντιδράσεων ενός νεφελώδους τακτικισμού. Ο τακτικισμός όμως, υπήρξε πάντοτε συνταγή ήττας. Γι' αυτό και οδηγείτε τα πράγματα, από το κακό στο χειρότερο. Τα μηνύματα που διαρκώς εκπέμπετε είναι εσφαλμένα. Δεν λέω πως το κάνετε σκόπιμα, ούτε ανιχνεύω εδώ ενδοτισμό. Αυτή, όμως, είναι η πραγματικότητα. Δίνετε διαρκώς την εντύπωση της υποχωρητικότητας και της μειωμένης αντίστασης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν σήμερα οι ευθύνες για την πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων είναι πράγματι εξαιρετικές και βαρύτατες, είναι διότι για πρώτη φορά αποκάλυπτα και απροσχημάτιστα οι γείτονές μας διεκδικούν ελληνικά εδάφη, αλλά και διότι οι γενικότερες γεωπολιτικές εξελίξεις, όπως διαμορφώθηκαν στην περιοχή μετά το 1990, σε συνδυασμό με την εκμετάλλευση των ενεργειακών αποθεμάτων της Υπερκαυκασίας, επιβάλλουν την επικράτηση συνθηκών ειρήνης και σταθερότητας στο Αιγαίο και τη νοτιοανατολική λεκάνη της Μεσογείου.

Η ειρήνη αυτή έχει, δυστυχώς, κόστος. Και η Τουρκία, η ηγέτιδα τάξη της οποίας, ατυχώς για εμάς, έχει στρατηγικό σχεδιασμό, επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει ή και να μηδενίσει το δικό της κόστος, σε αυτή την αναπόφευκτη διαδικασία, επιρρίπτοντας σε εμάς αυτό το κόστος.

Μπροστά σε αυτήν την κυνική πραγματικότητα, η Κυβέρνηση Σημίτη αυτοσχεδιάζει και πειραματίζεται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε πραγματικά να οδηγηθούμε σε ειρηνική επίλυση των διμερών προβλημάτων, πρέπει να πείσουμε την Τουρκία ότι δεν μπορεί αδαπάνως και ακινδύνως να επεκτείνει τις αμφισβητήσεις της. Αν δεν το κάνουμε, καμιά διαπραγμάτευση δεν θα καταπραΰνει την Αγκυρα και καμιά ελληνική υποχώρηση δεν θα κορέσει τη βουλημία της.

Πρέπει επίσης να στείλουμε προς την Ευρώπη και προς τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το σωστό και σαφές μήνυμα ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να προχωρήσουμε πέραν ενός ορισμένου σημείου. Ειδικότερα η Αμερική θα πρέπει να κατανοήσει ότι η εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και η διασφάλιση της ειρήνης στην περιοχή, δεν μπορεί να είναι αποκλειστικά προϊόν ελληνικών υποχωρήσεων. Αυτό σημαίνει από τη γενική αντίληψη, πως ο μόνος τρόπος να διατηρηθεί η ειρήνη είναι να δεχθεί η Ελλάδα τους τουρκικούς όρους, να περάσει στην άποψη πως ένας άλλος τρόπος για να μην εκραγεί πόλεμος είναι να μην τον αρχίσει η Τουρκία.

Επιπροσθέτως πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ο διάλογος και μάλιστα υπό όρους, δεν γίνεται μεταξύ φίλων, αλλά μεταξύ αντιπάλων και ότι διάλογος δεν σημαίνει συνθηκολόγηση, αλλά ειρηνική, έντιμη και εθνικά αποδεκτή διευθέτηση διαφορών. Διευθέτηση που διασφαλίζει τα κυριαρχικά δικαιώματα και τα εθνικά συμφέροντα της χώρας μας.

Όποια ελληνική πολιτική αυξάνει το κόστος και το ρίσκο της Αγκυρας, είναι ορθή πολιτική. Ενισχύει τα διεθνή ερείσματα της χώρας και εμπεδώνει τα εθνικά συμφέροντα ασφάλειας και την ειρήνη.

Για να συμβούν όμως, αυτά, χρειάζεται μια σταθερή και σοβαρή εξωτερική πολιτική, της οποίας οι άξονες και η πορεία δεν θα μεταβάλλονται διαρκώς και επ' ευκαιρία.

Μια πολιτική, της οποίας τουλάχιστον τα αμέσως επόμενα βήματα θα είναι σχεδιασμένα και με δεδομένη την ετοιμότητα αντίδρασης ενώπιον οιασδήποτε πιθανής εξέλιξης.

Δυστυχώς, θα πρέπει η Κυβέρνηση, αργά ή γρήγορα, να καταλάβει ότι μεταξύ των κριτηρίων χάραξης της εξωτερικής πολιτικής είναι, πρωταρχικά, η εθνική αξιοπρέπεια. Και αυτήν, δυστυχώς, οι Έλληνες αισθάνονται ότι την έχουν χάσει και την αναζητούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Σπυρίδων Δανέλλης έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, παρά το προχωρημένο της ώρας, την προϊούσα κούραση και το oligomeλές, πλην εκλεκτό, του ακροατηρίου, θα προσπαθήσω να προσεγγίσω με έναν ειδικό τρόπο, το εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα, το οποίο απασχολεί τη συνεδρίασή μας, για να διαψεύσω έτσι και τον κύριο Υπουργό για την έκφραση της απαξίωσης της συζήτησής μας.

Η Τουρκία έχει ιδιαίτερη σημασία για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και για το ΝΑΤΟ. Γειτονεύει με τις πηγές και τους δρόμους ενέργειας της Μέσης Ανατολής και της υπερκαυκάσιας περιοχής. Συνορεύει με τις τρεις χώρες Ιράν, Ιράκ και Συρία. Έχει μεγάλη εσωτερική αγορά. Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι το πρόγραμμα εξοπλισμών, που έχει εξαγγείλει, είναι το δεύτερο σε μέγεθος στον κόσμο, μετά τη Σουηδική Αραβία. Η εξωτερική πολιτική ασάθεια και το ιδιότυπο καθεστώς που συνυπάρχει με τον κοινοβουλευτισμό, χωρίς δημοκρατικές εγγυήσεις και υπό τη στρατιωτική εποπτεία, δεν θεωρούνται αρνητικά στοιχεία, προκειμένου να στεγάζει η Τουρκία τις σχέσεις της πάντα κάτω από τα στρατιωτικά συμφέροντα των ισχυρών. Ακόμη και η γενοκτονία των Κούρδων και οι διώξεις εναντίον της Αρμενίας, θεωρούνται ως εσωτερικά προβλήματα της Τουρκίας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής επιθυμούν να διατηρούν τον έλεγχο και τη σταθερότητα στην περιοχή, που εξασφαλίζουν τα περάσματα των ενεργειακών υλών. Αυτό είναι το κύριο πλεονέκτημα, έναντι των άλλων ανταγωνιστών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ιαπωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, θα καταβάλλουν οι ΗΠΑ κάθε προσπάθεια, για να αποτραπεί αποσταθεροποίηση, που θα μπορούσε να προκαλέσει ένοπλη σύγκρουση μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας. Προς το σκοπό αυτόν, θα προσπαθήσουν να κινηθούν για λύσεις με πιέσεις, που δεν είναι υποχρεωτικό να συμβαδίζουν με την πολιτική ηθική και το Διεθνές Δίκαιο, με τη λογική των τετελεσμένων.

Κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αντιμετώπιζαν την Ελλάδα και την Τουρκία σαν δυο, ταυτοχρόνως αναπόσπαστα, μέλη της στρατηγικής τους εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης. Σήμερα, δίνουν σαφώς προτεραιότητα στην Τουρκία για τους λόγους που σημειώθηκαν προηγουμένως. Θα ήθελαν, εξάλλου, να αποτρέψουν μια σε βάρος τους διεύρυνση και διείσδυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Τουρκία, η οποία ενδεχομένως θα ανέτρεπε τις ευρύτερες ισορροπίες που περιβάλλουν τη χώρα αυτήν. Και δείχνουν πως ενδιαφέρονται για την ένταξη της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, περισσότερο υπό τη μορφή δικού τους εκπροσώπου, ο οποίος θα μπορούσε να επηρεάσει, σε δικό τους όφελος, τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και ολοκλήρωσης.

Αν θέσουμε το ερώτημα: του κατά πόσο οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής υποκινούν ή εν πάση περιπτώσει στηρίζουν την επιθετικότητα της Τουρκίας κατά της Ελλάδας, βεβαίως η απάντηση είναι καταφατική.

Νομίζω όμως ότι θα πρέπει να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις.

Πρώτη παρατήρηση: Η επιθετικότητα αποτελεί στοιχείο της τουρκικής καθυστέρησης, το οποίο δεν μπορεί να εξαλειφθεί, χωρίς γενικότερες εσωτερικές κοινωνικοπολιτικές μεταρρυθμίσεις και ανακατατάξεις στη χώρα αυτήν.

Δεύτερη παρατήρηση: Και ανεξάρτητα από την αμερικανική πολιτική, η τουρκική επιθετικότητα γίνεται ανεκτή, γιατί αναβαθμίζει το διαμεσολαβητικό ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, μεταξύ των δύο χωρών, σε βάρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τρίτη παρατήρηση: Η τουρκική επιθετικότητα αφορά, ορισμένες φορές, σε πράγματι υπαρκτά προβλήματα, όπως η υφαλοκρηπίδα, όπως το θέμα της διαφοράς –και εν τέλει, δεν πρέπει νομίζω να μας διαφεύγει ότι θα πρέπει να γίνουν κάποιες αποσαφηνίσεις– του εναερίου και θαλάσσιου χώρου και όπως η τουρκική κοινότητα στην Κύπρο και το μέλλον της.

Τέταρτη παρατήρηση είναι ότι εντός της γενικής αυτής στρατηγικής του δυτικού κόσμου, η αμερικανική υποστήριξη

προς την Τουρκία δεν μπορεί με ευχέρεια να αναπτυχθεί εντελώς, έξω από το πλαίσιο αρχών των διεθνών θεσμών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα νομίζουμε ότι είναι η ανασκευή από τον Ισμαήλ Τζεμ δηλώσεων για την ενσωμάτωση της κατεχόμενης Κύπρου, η διακηρυγμένη αμερικανική αναγνώριση του Κυπριακού ως προβλήματος εισβολής και κατοχής, σύμφωνα με το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, όπως και η πρόσφατη αυτοκριτική τους με τις δηλώσεις Χόλμπρουκ για την αμερικανική πολιτική στην Ελλάδα.

Κατά τη δική μας άποψη η Ελλάδα θα πρέπει να θέτει ως ύψιστη προτεραιότητα της συνολικής στρατηγικής της τη μη αποκοπή από το βασικό πυρήνα της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η ΕΟΚ και στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Ένωση, που γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, πολύ γρήγορα θα πάψει να υπάρχει. Η διευρυμένη Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μία καινούρια πολιτική σύνθεση. Και βασικό στοιχείο της νέας αρχιτεκτονικής θα είναι τα διαφορετικά επίπεδα ενοποίησης και η διαφοροποίηση των κρατών - μελών, ως προς τα προνόμια και τα δικαιώματα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ελλάδα, με δεδομένα τα οικονομικά και τα εθνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει και με ιδιαίτερη έμφαση και κρισιμότητα, βρίσκεται μπροστά στην πραγματική και άμεση απειλή να μπει σε μία πορεία συνεχούς απομάκρυνσης από το βασικό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χάνοντας πολιτικά και οικονομικά πλεονεκτήματα.

Πιστεύω πως αυτός ο κίνδυνος δεν έχει αξιολογηθεί σωστά και δεν έχει διαμορφωθεί η δέουσα στρατηγική αντιμετώπισής του. Κατά την εκτίμησή μας, δεν πρόκειται για ένα στενό, οικονομικό πρόβλημα - φοβόμαστε ότι κάτι τέτοιο δείχνει να πιστεύει η Κυβέρνηση - αλλά πρόκειται για πρόβλημα πολιτικό και η αντιμετώπισή του προϋποθέτει την αξιοποίηση πολιτικών κυρίως δυνατοτήτων.

Η εμπλοκή της Τουρκίας στις ευρωπαϊκές διαδικασίες συμφέρει την Ελλάδα και μεταφέρει τις μεταξύ μας τριβές, Ελλάδας - Τουρκίας, στα πλαίσια της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ελλάδα με τόλμη πρέπει να προχωρήσει σ' αυτήν την επιλογή και να στηρίξει με πρωτοβουλίες πραγματικές και όχι με διακηρύξεις, μία ανάλογη πορεία. Είναι ο μόνος τρόπος να ευαισθητοποιηθούν οι ευρωπαϊκές δυνάμεις κατ' ουσίαν και να υποχρεωθούν να αναλάβουν τις δέουσες και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες.

Η λογική των προϋποθέσεων που σήμερα τίθεται προς την Τουρκία μπορεί μεν να ικανοποιεί συναισθηματικά την Ελλάδα, πολιτικά όμως εξυπηρετεί όσους θέλουν να κρατήσουν το πρόβλημα έξω από την αυλή τους, να το μετατρέψουν σε μία ελληνοτουρκική διαφορά.

Η στάση και οι αντιδράσεις της Τουρκίας έναντι της Ελλάδας πρέπει να καταστούν και εσωτερικό πρόβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπάρχουν, βεβαίως, πολλά ερωτηματικά τα οποία θέλουν απαντήσεις.

Ένα πρώτο ερώτημα είναι γιατί τώρα κλιμακώνεται, μ' αυτήν την ένταση και σ' αυτό το βαθμό μάλιστα, η τουρκική επιθετικότητα.

Εμείς πιστεύουμε ότι αυτό γίνεται κυρίως για δύο λόγους. Ο πρώτος έχει σχέση με την προσέγγιση της ημερομηνίας έναρξης των ενταξιακών διαδικασιών της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή πλευρά για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια αισθάνονται την πίεση από μία διαδικασία που δρα νομοτελειακά. Η Τουρκία έχει κάθε συμφέρον στην κλιμάκωση της έντασης, στα αλλεπάλληλα γυμνάσια, στις υπερπτήσεις, γενικώς στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, της εικόνας του ανέφικτου της συμβίωσης των δύο κοινοτήτων.

Αυτή η πολιτική της νομιμοποίησης και μονιμοποίησης των διχοτομικών τετελεσμένων, περνά μέσα από τη στρατηγική της έντασης και της αντιπαράθεσης.

Ο δεύτερος λόγος έχει να κάνει με την απροθυμία ισχυρών κύκλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποδεχθούν την ευρωπαϊκή προσέγγιση της Τουρκίας, που επιθυμεί, πέραν των

προοδευτικών δυνάμεων της Τουρκίας και ένα τμήμα του πολιτικοστρατιωτικού κατεστημένου της Άγκυρας, χωρίς όμως να είναι διατεθειμένο ταυτόχρονα να προχωρήσει και σε μία ουσιαστική βελτίωση στον τομέα των δημοκρατικών θεσμών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του ευρωπαϊκού κεκτημένου, δηλαδή.

Η χώρα μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχει κανένα λόγο να παρακολουθήσει την πολιτική της έντασης που εξυπηρετεί τη στρατηγική της Άγκυρας. Και δεν έχει κανένα λόγο να εμφανίζεται ως εμπόδιο και ανάχωμα στην ευρωπαϊκή προσέγγιση της Τουρκίας.

Είχαμε εγκαίρως εκφράσει σε όλους τους τόνους την άποψή μας ότι η εφαρμογή του δόγματος περί ενιαίου αμυντικού χώρου, πέραν των στρατιωτικών εμπλοκών, έχει καλλιεργήσει ψευδαισθήσεις σε Ελλάδα, αλλά και σε Κύπρο, ως προς τη δυνατότητα μη ειρηνικής επίλυσης του Κυπριακού.

Όλες δε, οι δυνάμεις είτε βρίσκονται στο προσκήνιο είτε λειτουργούν αφανώς, που αντιπαράθενται στη λύση της διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας στοιχίζονται πίσω από τη ενοποίηση των αμφίβολων τουλάχιστον δυνατοτήτων του δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου.

Ο ελληνικός λαός πρέπει να γνωρίζει ότι και σημαντικό τμήμα των κυπριακών πολιτικών δυνάμεων, όπως το ΑΚΕΛ ή οι Ηνωμένοι Δημοκράτες, έχουν αρνητική προσέγγιση στο πρόβλημα αυτό και το πρόβλημα γίνεται εκρηκτικό όσο πλησιάζουμε στην ημερομηνία έναρξης των διαδικασιών ένταξης και της απειλούμενης πολιτικής και οικονομικής ένταξης της κατεχόμενης Κύπρου στην Τουρκία.

Ο Συνασπισμός θεωρεί ότι θέση αρχής της χώρας μας πρέπει να είναι ο διάλογος με τη γειτονική χώρα, μέσα στα πλαίσια των αρχών του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών. Αυτή πρέπει να είναι σταθερή στρατηγική μας επιλογή και κάθε ενέργεια πρέπει να οδηγεί προς τα εκεί και να αναλαμβάνει η Τουρκία την ευθύνη πια της έλλειψης προόδου σε αυτήν τη διαδικασία.

Ειρηνική επίλυση διαφορών σημαίνει διάλογος, διαβούλευση, διαπραγμάτευση. Ταυτόχρονα απαιτείται, η οριοθέτηση του διαλόγου, τμηματική και εξειδικευμένη προσέγγιση κατά τη διεξαγωγή του διαλόγου, προσέγγιση κατά κατηγορίες και κατά χρονικά στάδια των ζητημάτων που συγκροτούν την ελληνο-τουρκική διένεξη.

Ταυτόχρονα, η χώρα μας οφείλει να επιμείνει στην πρόταση για προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για τη διευθέτηση των δύο για την ώρα ώριμων για επίλυση προβλημάτων, τα Ίμια και την υφαλοκρηπίδα.

Οι δυσκολίες, βεβαίως, είναι προφανείς. Πρέπει, όμως, να αντιστραφεί μία παγιωμένη αντίληψη που ενοχοποιεί εξ αρχής κάθε απόπειρα διαλόγου, τη θεωρεί συνώνυμη με εκχώρηση κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Αυτό, βέβαια, δεν αρκεί. Είναι απαραίτητη η διαμόρφωση όρων και προϋποθέσεων για ουσιαστικό απ' ευθείας διάλογο, χωρίς την παρουσία τρίτων. Προφανώς, υπάρχει πολύς δρόμος μέχρι εκεί, αλλά δεν υπάρχει άλλος δρόμος συμβατός με τα εθνικά μας συμφέροντα.

Κλείνοντας, επισημαίνουμε από την πλευρά του Συνασπισμού την αδυναμία της Κυβέρνησης να προωθήσει μία σαφή και ενιαία στρατηγική, χωρίς διγλωσσίες και παλινωδίες. Η αδυναμία να σχεδιάζει κινήσεις μεγάλης εμβέλειας και κυρίως να εξασφαλίζει τη συνέχεια τους, είναι δυνατόν να στερήσει από τη χώρα μας ικανές δυνατότητες, γιατί ακριβώς το μεγάλο πρόβλημα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής όλα τα τελευταία χρόνια είναι ότι δεν μπόρεσε να εντάξει επιμέρους κινήσεις σε μία αποσαφηνισμένη και σαφώς διακηρυγμένη ολοκληρωμένη εξωτερική πολιτική. Εξ ου οι παλινωδίες και τα συνεχώς "μπρος, πίσω", που μας κοστίζουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Βουλευτής του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Γεώργιος Ρόκος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Υπουργοί, ειλικρινά θα ήθελα να δείξω μεγάλο σεβασμό στον Πρωθυπουργό μας, αλλά ενοχλούμαι

κάθε φορά όταν υπάρχουν ανάλογες προ ημερησίας διατάξεως συζητήσεις και ενώ έχει ακούσει όλους τους Αρχηγούς των κομμάτων, μόλις αρχίζει να μιλάει ο Πρόεδρός μας, σηκώνεται και φεύγει.

Ίσως ο κύριος Πρωθυπουργός έχει κάτι από την ιστορία, ίσως θα έλεγα ότι ενοχλεί η φωνή της συνείδησης μιας άλλης πολιτικής πραγματικά ανεξάρτητης, μιας εθνικής πραγματικά πολιτικής της προηγούμενης δεκαετίας. Ίσως πάλι να υπάρχει μία πολιτική διαφορά –βεβαίως όχι προσωπική– η οποία έχει να κάνει με τις τότε πολιτικές, όταν ο κ. Σημίτης εξέφραζε τη συντηρητική πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και ο Πρόεδρός μας την προοδευτική πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Έτσι και αλλιώς με τη στήριξη των μέσων ενημέρωσης έγινε ο Πρωθυπουργός της ωριμοποίησης, που φτάνει και συνθήματα.

Σήμερα χρησιμοποίησε κατά κόρον τα συνθήματα "ισχυρή Ελλάδα" –το είπε τρεις φορές– "της ειρήνης, της σταθερότητας, της ανάπτυξης". Άγιες λέξεις και μαγικές, όμως για ποια ισχυρή Ελλάδα μιλάει; Αυτή με το κάζο στα Ίμια, με τις συνεχείς παραβιάσεις; Γι' αυτήν την Ελλάδα, που έχει σήμερα διόμισι εκατομμύρια Έλληνες κάτω από τα όρια της φτώχειας, με μετρήσεις επιτροπών;

Ποια ισχυρή Ελλάδα; Αυτή που συνεχίζει να αυξάνει ιλιγγιωδώς το έλλειμμα του δημόσιου τομέα που είναι οκτώ φορές πάνω, τα τελευταία οκτώ χρόνια, δηλαδή από πέντε τρισεκατομμύρια (5.000.000.000.000) στα σαράντα τρισεκατομμύρια (40.000.000.000.000);

Ποια ισχυρή Ελλάδα; Αυτή που αποδιοργανώνει κάθε μέρα την παραγωγική της βάση, όταν ήδη εκατόν σαράντα χιλιάδες επιχειρήσεις έχουν κλείσει τα τελευταία τέσσερα χρόνια;

Ποια ισχυρή Ελλάδα; Η Ελλάδα της ανεργίας, που "σπάει κόκκαλα" και οδηγεί τους πολίτες ξανά, όπως στη δεκαετία του 1960, σε εξωτερική και εσωτερική μετανάστευση, αφήνοντας έτσι έρημη την ύπαιθρο για μία προοπτική παλαιϊκής άμυνας και στήριξης των συνόρων μας;

Ένας άλλος μαγικός όρος σημερινός και κατά κόρον χρησιμοποιημένος είναι το "Διεθνές Δίκαιο". Το είπε πολλές φορές σήμερα. Πρέπει, όμως, να ξεκαθαρίσουμε στον ελληνικό λαό πιο Διεθνές Δίκαιο εννοούμε. Αυτό που επιτρέπει για την Κύπρο την κατοχή του 40% του εδάφους της επί είκοσι τέσσερα τώρα χρόνια; Ποιο δίκαιο; Αυτό που επιτρέπει στο Αιγαίο τις συνεχείς παραβιάσεις ή τις γκριζες ζώνες, που υπαινίχθηκαν οι Αμερικάνοι διά του Υφυπουργού τότε Άμυνας από το 1994; Ποιο Διεθνές Δίκαιο; Των κατεχομένων της Παλαιστίνης; Μήπως τα πρόσφατα γεγονότα, όπου τιμωρούν και ίσως καλώς, το Ιράκ για την κατοχή πυρηνικών και χημικών όπλων και εντέλλουν ταυτόχρονα το Ισραήλ να κάνει χρήση των δικών τους πυρηνικών και χημικών όπλων, ομολογώντας έτσι ότι εκεί υπάρχει δικαίωμα αποθήκευσης τέτοιων οπλικών συστημάτων;

Βεβαίως, για να περάσει από την πολιτική, κάθε φορά επενδύεται και με κάποιους τρόπους. Έτσι για να δικαιολογηθεί, σήμερα οριοθετήσαμε και την ιστορία μας. Αρχίσαμε να μιλάμε και μάλιστα ο κύριος Πρωθυπουργός τρεις φορές το ανέφερε σήμερα, για αφετηρία το 1989 και ύστερα για τη νέα τάξη πραγμάτων δηλαδή, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, για τις λογικές τις οποίες πρέπει έτσι και αλλιώς να δεχθούν οι λαοί, αλλά και κυρίως η Ελλάδα σαν να είναι φάρμακο για κάθε νόσο, παραγράφοντας την ιστορική πραγματικότητα της κάθε χώρας, την απαίτηση των λαών για σεβασμό της ιστορίας και των εσωτερικών δικαίων, που εν ονόματι των διεθνών δικαίων που επιβάλλουν επιτακτικά οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις και επιτάσσουν σήμερα οι Αμερικανοί όντας σαν μία παγκόσμια υπερδύναμη, θέλουν να τρομάξουν και να κατευθύνουν τους πολίτες σε μία συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Το ίδιο δυστυχώς γίνεται και στη χώρα μας επιτακτικά σήμερα, όταν δημιουργείται ένα κλίμα με αναφορές για υπεροπλία της Τουρκίας σε συνδυασμό με το φόβο του πολέμου. Κρύβουν εσκεμμένα την πραγματικότητα. Έτσι θέλουν να κρύψουν την κατ'εντολή υποχωρητικότητα που πρέπει να ασκήσει η χώρα μας. Για να δούμε, όμως, τα πράγματα έχουν έτσι; Ποια είναι η Τουρκία; Πρέπει να πούμε

δύο λέξεις για την Τουρκία, για να δούμε ποιος είναι τελικά ο αντίπαλός μας και τι έχουμε να περιμένουμε από αυτόν.

Η Τουρκία είναι ένα πολυεθνικό κράτος με κατ' επίφαση δημοκρατία, με τρομερές κοινωνικές ανισότητες, με πολιτισμικό χάσμα που χωρίζει μία μικρή ευκατάστατη κοινωνία και κοινωνική τάξη από τις πολυπληθείς λαϊκές μάζες και με εντυπωσιακή γεωγραφική ανισοκατανομή στην ανάπτυξη της, μεταξύ της αφάνταστα καθυστερημένης Ανατολίας και της σχετικά ανεπτυγμένης δυτικής Μικράς Ασίας.

Θέλουμε να πούμε ότι τηρουμένων των αναλογιών η Τουρκία βρίσκεται σήμερα στο ίδιο δίλημμα που βρέθηκε η Σοβιετική Ένωση και που ο Γκορμπατσώφ έλυσε με τον τρόπο που γνωρίζουμε όλοι. Η Τουρκία διατηρείται ενωμένη σήμερα μόνο κάτω από την πίεση του στρατιωτικού και διπλωματικού της κατεστημένου. Γι' αυτό και το σύστημά της δεν μπορεί ποτέ να είναι δημοκρατικό. Δημοκρατία στην Τουρκία σημαίνει να τεθούν στο πολιτικό περιθώριο οι στρατιωτικοί και να τεθεί έτσι σε κίνδυνο η ενότητα της χώρας. Το δόγμα του Ατατούρκ και των κληρονόμων του στρατιωτικών ότι στην Τουρκία υπάρχουν μόνο Τούρκοι, είναι η άτυπη μονιμοποίηση ουσιαστικής δικτατορίας που υπάρχει σήμερα στην Τουρκία.

Από την άλλη πλευρά πάλι οι στρατιωτικοί για να νομιμοποιήσουν την παραμονή τους στην εξουσία ως άρχουσα τάξη, παράγουν εθνικούς κινδύνους για την ακεραιότητα της Τουρκίας –παραδείγματος χάρι Κούρδοι, Έλληνες, Αρμένιοι, Σύριοι, Ιρανοί, Ρώσοι κλπ.– δίνοντας στον τουρκικό λαό το αίσθημα της περικύκλωσης. Δεν είναι τυχαίο ότι η Τουρκία έχει χειριστες σχέσεις με όλους τους γείτονές της.

Αυτά τα λέμε, όχι για να κάνουμε ιστορικές αναλύσεις, αλλά για να πούμε μερικά συμπεράσματα. Όποιος περιμένει δηλαδή ειρηνική συνύπαρξη με αυτήν την Τουρκία, που σήμερα υπάρχει, είναι αφελής και σαν Πρωθυπουργός γίνεται και επικίνδυνος. Πρέπει να συμφιλιωθούμε με τη σκέψη ότι οι παράνομες τουρκικές διεκδικήσεις θα μας συνοδεύουν για απροσδιόριστο χρόνο, ότι είναι στοιχείο δομικό του καθεστώτος στην Άγκυρα ότι ο εξευρωπαϊσμός, άρα ο εκδημοκρατισμός της Τουρκίας, σημαίνει και ενδεχόμενη διάσπασή της. Γι' αυτό το στρατιωτικό κατεστημένο της Τουρκίας ουδέποτε θα στερήσει να αποδεχθεί εξευρωπαϊσμό με τέτοιο τίμημα.

Από την άλλη πλευρά γνωρίζει το στρατιωτικό κατεστημένο της Άγκυρας ότι μια χαμένη μάχη θα σήμαινε και το τέλος του και θα ανοίξει τους ασκούς του Αιόλου. Γι' αυτό οι προκλητικές θα εγγίζουν μόνο το κατώφλι του θερμού επεισοδίου, το οποίο η Τουρκία θα ανασκελίζει μόνο όταν είναι απόλυτα βέβαιη για το προτέρημα, όπως έγινε το 1974 με την Κύπρο.

Η αποφασιστικότητα, λοιπόν, της ελληνικής πλευράς και ο σαφής καθορισμός των αναδιαπραγματεύσεων των θέσων μας, δίνουν τη μεγαλύτερη εγγύηση ότι η Τουρκία δεν θα υποστεί τον πειρασμό ή ακόμη καλύτερα δεν θα πάρει το λαθεμένο μήνυμα ότι και αυτή τη φορά η Ελλάδα θα υποχωρήσει.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι η προσέγγιση του τουρκικού προβλήματος πρέπει να γίνει σε συνδυασμό κινήσεων που θα στοχεύουν στο να συνειδητοποιήσει η άλλη πλευρά ότι η κυβερνητική πολιτική της μπορεί να έχει θανατηφόρο για το τουρκικό καθεστώς κόστος.

Οι κινήσεις αυτές πρέπει να είναι μείγμα μέτρων διπλωματικών και αμυντικών που θα δίνουν τη μεγίστη αποτροπή.

Θα προτείνουμε ορισμένα, αρχίζοντας από το τι δεν πρέπει να κάνουμε. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι οι δηλώσεις του τύπου "τι θέλετε; Να κάνουμε πόλεμο;" όπως αυτές του Ιανουαρίου 1996, δίνουν το χειρίστο μήνυμα στην Άγκυρα για την ελληνική αποφασιστικότητα.

Δεύτερον, διάλογος για το αν προέχει η άμυνα της χώρας ή η σύγκληση της ΟΝΕ δίνει σήμα στην Άγκυρα ότι υπάρχει αντικείμενο διεκδίκησης και ότι η άμυνα της χώρας δεν έχει απόλυτη προτεραιότητα.

Τρίτον, δεν πρέπει να δείχνουμε ότι επειγώμαστε να έρθουμε σε συμφωνία με την Τουρκία. Όποιος επείγεται, δίνει βάσιμα την εντύπωση ότι είναι διατεθειμένος να κάνει

υποχωρήσεις. Δεν πρέπει να αφήνουμε την εντύπωση ότι όλα είναι διαπραγματεύσιμα. Από την άποψη αυτή κείμενα όπως αυτό της Μαδρίτης που αναφέρεται γενικώς σε ζωτικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα της Τουρκίας είναι ολέθρια για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ας έλθουμε τώρα στην εθνική στρατηγική που δεν μπορεί παρά να είναι η σύνθεση ευρωπαϊκής, βαλκανικής και μεσο-γειακής πολιτικής. Ας μείνω στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, που είναι ψυχροπολεμικές. Έτσι και αλλιώς έχουν περάσει ήδη από καιρό σε μία φάση μαχητικής συνύπαρξης. Αυτή η φάση θα κρατήσει απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, όσο χρόνο, δηλαδή, θα υπάρξει αυτό το καθεστώς στη Τουρκία.

Οι Αμερικάνοι και οι Ευρωπαίοι, όπως αυτοί εκφράζονται από το διευθυντήριο των Βρυξελλών, προστατεύουν την Τουρκία γιατί εκτιμούν πως η διάλυσή της θα βλάψει τα συμφέροντά τους στη περιοχή, αποσταθεροποιώντας την προς όφελος άλλων δυνάμεων που δεν ελέγχονται.

Η Τουρκία και σήμερα είναι ο μεγάλος ασθενής της περιοχής και το τελευταίο κεφάλαιο του γνωστού ανατολικού ζητήματος. Τα ελληνικά συμφέροντα στην περιοχή συγκλίνουν ή και ταυτίζονται με συμφέροντα δυνάμεων μη φιλικών ή ανταγωνιστικών προς τη Δύση.

Πρέπει, συνεπώς, κάθε φορά να αναζητούμε ισορροπίες, ώστε να συμβιβάζονται τα διαφορετικά συμφέροντα, που αυτό σημαίνει να ορίσουμε προτεραιότητες. Και προτεραιότητα είναι η ανασχεση της Τουρκίας. Επιδιώκουμε ισόρροπες σχέσεις με ΗΠΑ, με Γερμανία, με Ρωσία, με Κίνα, με Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σύνεση απαιτεί να περιμένουμε την ολοκλήρωση της νέας ισορροπίας, προτού σπεύσουμε σε θυσίες και παραχωρήσεις στο όνομα της ευρωπαϊκής προοπτικής, αγνώστου ή και ανυπάρχου περιεχομένου προς την οποία μας εξωθούν επίμονα οι εντός των τειχών ευρωπαίους. Δεν παραιτούμαστε από την αρχή της ομοφωνίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι οποιουδήποτε τιμήματος όπως και αν ενδώσουμε σε θέματα εθνικής κυριαρχίας. Θα πρέπει να οικοδομήσουμε στέρεες και μακράς πνοής φιλίες, που να περικυκλώνουν την Τουρκία όπως με το Ιράν, τις χώρες του Καυκάσου, το Ιράκ –όταν ομαλοποιηθούν τα πράγματα– τη Συρία, τις Χώρες της Μαύρης Θάλασσας.

Στο πλέγμα αυτών των σχέσεων και για λόγους ισορροπίας θα απαιτηθούν προσεγγίσεις και προσεγγμένες σχέσεις εμπιστοσύνης και με το Ισραήλ, βασικό στοιχείο στο προστατευτικό πλέγμα των σχέσεων. Δεν χρειάζονται τέτοιες δηλώσεις σαν τις προχθεσινές του κ. Πάγκαλου.

Έπειτα μας έχει συγχύσει και σήμερα γιατί το ίδιο έκανε, κάνοντας εδώ μέσα όχι αναφορά επί της πολιτικής αλλά επί της παραπολιτικής είτε διακόπτοντας είτε λέγοντας στο τέλος ένα λογίδριο πέντε λεπτών και αποχωρώντας.

Δεν κλείνουμε κανένα μέτωπο με την Τουρκία, τα αφήνουμε όλα ανοιχτά, συνειδητά στο βαθμό που δεν θα μας επιτρέψει ο διεθνής συσχετισμός δυνάμεων για να τα λύσουμε ευνοϊκά για μας. Η ύπαρξη αυτών των μετώπων θα λειτουργήσει σαν πρόσθετη παρενόχληση στη Τουρκία. Οι εθνικές επιλογές δεν συμβιβάζονται με μαλθακότητα και καλοπέραση. Αυτά είναι συνταγή καταστροφής για έναν κόσμο που έχει γυρίσει ανάποδα. Για να τελειώσω και να μην παραβιάσω το χρόνο, δεν μιλάει κανένας και δεν ισοπεδώνει κανένας τις σταθερές πολιτικές του επιδίωξης. Όμως, δυστυχώς, υπάρχει ένα διπλωματικό παιχνίδι, μία μυστική διπλωματία στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής, η οποία μας αφήνει ιδιαίτερα ανήσυχους γιατί αυτή εκφράζεται από ηγεσίες οι οποίες έχουν δείξει στη διάρκεια των τελευταίων δύο χρόνων ότι είναι διατεθειμένες στο όνομα ενός τάχα εξευρωπαϊσμού και προσέγγισης να τα δώσουν όλα. Και αυτό είναι επικίνδυνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Αποστολάκης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, ελέγχθησαν πάρα πολλές ανακρίβειες που όμως απαντήθηκαν τόσο από τον κύριο Πρωθυπουργό όσο και από τον κ. Πάγκαλο.

Σε ορισμένες έννοιες δεν θα αναφερθώ όπως π.χ. ότι το

NATO ή οι Ηνωμένες Πολιτείες ή άλλοι σύμμαχοι επεμβαίνουν για δικούς τους λόγους και ενθαρρύνουν την Τουρκία ή για να αναβαθμιστούν οι ίδιοι ή γιατί παραβαίνουν τους ηθικούς κανόνες διεθνούς συμπεριφοράς. Αυτά δεν θα τα συζητήσω είναι θέματα κρίσεως.

Εκεί που υπάρχουν σαφείς απαντήσεις είναι το θέμα της εθνικής κυριαρχίας σε σχέση με το NATO και το θέμα των εξοπλισμών. Θέλω να βεβαιώσω τόσο τη Βουλή όσο και τους συναδέλφους που αναφέρθησαν σ'αυτά ότι όπως είναι –και ρητά αναφέρεται στα έγγραφα, αλλά και ουσιαστικά είναι αποδεκτό– η εθνική ανεξαρτησία και η εθνική ασφάλεια είναι δικαίωμα, υποχρέωση των κρατών και καμία επίδραση ή καμία επέμβαση δεν έχει το NATO σ' αυτά τα θέματα.

Στο θέμα των εξοπλισμών ελέγχθη ότι οι εξοπλισμοί των Ενόπλων Δυνάμεων εξυπηρετούν άλλους σκοπούς. Θέλω να βεβαιώσω ότι γίνονται με μόνο γνώμονα την άμυνα της χώρας έναντι της συγκεκριμένης απειλής. Πρέπει και λαμβάνουμε υπόψη το θέμα της οικονομίας και της αποτελεσματικότητας, ώστε με τις δαπάνες που κάνουμε να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Επίσης σχετικά με τον ενιαίο αμυντικό χώρο ότι δήθεν υπονομεύει τις προσπάθειες ειρηνικής λύσης του Κυπριακού θέλω να πω ότι το Κυπριακό δεν είναι ελληνοτουρκική υπόθεση και κατά κανέναν τρόπο δεν θα το αφήσουμε να γίνει έτσι. Είναι υπόθεση της διεθνούς κοινωνίας και οι κινήσεις αυτές δεν αποστερούν την ουσία του προβλήματος. Αντιστρόφως το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου που είναι ένα είδος συμφωνίας μεταξύ δύο ανεξαρτήτων κρατών, όπως υπάρχουν πάρα πολλές σε όλο τον κόσμο ενισχύει την Κυπριακή Κυβέρνηση, η οποία από θέση ισχύος θα έλθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για να διεκδικήσει τα δίκαια αιτήματα του κυπριακού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών κ. Γεώργιος Παπανδρέου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, δυο λόγια γενικής φύσης θα ήθελα να πω. Κάθε φορά που συναντιόμαστε, συζητάμε τα θέματα εξωτερικής πολιτικής, με την ίδια λογική, πως όσο δυνατότερα φωνάξουμε και όσο περισσότερο συνηματολογήσουμε, τόσο καλύτερα προωθούμε τις εξωτερικές μας υποθέσεις και τα εθνικά μας θέματα.

Έτσι πιστεύουν πολλοί συνάδελφοι ότι κατοχυρώνουμε τα εθνικά μας συμφέροντα. Πιστεύω ότι είναι λάθος λογική, γιατί έτσι δεν προωθούνται τα συμφέροντά μας. Θα τα προωθήσουμε αν αναλύσουμε σωστά τις στρατηγικές μας και τον τρόπο που κάθε ξεχωριστό ζήτημα θα το αντιμετωπίσουμε. Δεν εξαρτάται από τον τόνο της φωνής, ούτε από το κατά πόσο θα κρατήσουμε τρεις ή πέντε σημείες. Εξαρτάται από το πόσο είμαστε ικανοί να προωθήσουμε τα στρατηγικά μας συμφέροντα.

Θεωρούμε ότι αυτό το κάνει, κύριε Πρόεδρε, η Κυβέρνησή μας, με ένα πολύ συστηματικό τρόπο, όχι αποτροπής καθημερινών πιθανών διενέξεων ή συγκρούσεων, αλλά διασφάλισης μιας μακροπρόθεσμης ειρήνης και συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή, αξιοποιώντας τα διεθνή μας ερείσματα και τη συμμετοχή μας σε διεθνείς οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, το NATO ή το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και άλλες δυνατότητές μας. Έτσι θα μπορέσουμε να προωθήσουμε τα συμφέροντά μας.

Αντιθέτως στην Αντιπολίτευση υπάρχει μια σύγχυση όταν λέει ότι οι διάφορες κινήσεις της Τουρκίας, η επιθετικότητα που πράγματι αυξομειώνεται κατά καιρούς –και τον τελευταίο καιρό υπάρχει μια αύξηση– υπονοεί ή υποδηλώνει τη δική μας αδυναμία. Μα, το αντίστροφο συμβαίνει, αγαπητοί συνάδελφοι. Όταν μια χώρα σαν την Τουρκία δεν μπορεί να πείσει, δεν μπορεί να ικανοποιήσει τα δικά της θεωρητικώς εθνικά συμφέροντα που δεν ξέρουμε ακριβώς ποια είναι –έχουμε βεβαιώς κατά καιρούς αναλύσει ποιες είναι οι πιθανές επιδιώξεις της στο Αιγαίο, στην Κύπρο κλπ.– είναι σήμα και δείγμα αδυναμίας, όταν είναι αναγκασμένη από το αδιέξοδο της εξωτερικής πολιτικής να προχωρά σε μια επιθετικότητα

είτε στο Αιγαίο είτε οπουδήποτε αλλού. Και αυτή η επιθετικότητα πραγματικά αντιμετωπίζεται από τη δική μας μεριά με μια σταθερότητα και μια εξωτερική πολιτική που και αποτρέπει και όπως σας είπα διασφαλίζει μια μελλοντική προοπτική.

Θέλω όμως να τονίσω ότι τα τελευταία επιτεύγματα αν θέλετε της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής δεν είναι βεβαίως εναντίον της Τουρκίας. Είναι υπέρ της ειρήνης και της συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή. Και η Τουρκία βεβαίως ευρισκόμενη σε αδυναμία να ακολουθήσει τις εξελίξεις της ιστορίας, της αλλαγής στην ευρύτερη Ευρώπη των νέων δεδομένων, των νέων απαιτήσεων, των νέων αν θέλετε συγκυριών και αξιών που αναδεικνύονται, όπως είναι οι δημοκρατικοί θεσμοί, ανθρώπινα δικαιώματα, επίλυση συγκρούσεων με ειρηνικά μέσα, σεβασμός στο Διεθνές Δίκαιο κ.ο.κ., την ανάγκη διευθέτησης διαφορών μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης –που η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθετεί ως διαδικασία– αδυνατώντας να υιοθετήσει ακριβώς αυτές τις νέες εξελίξεις, τις νέες προσαρμογές, επιδεικνύει αυτή την επιθετικότητα. Αντιστρόφως εάν πράγματι έχει τη γενναιότητα να προσαρμοσθεί, να αλλάξει εξωτερική πολιτική, αλλά και σε εσωτερικό επίπεδο, βεβαίως η Ελλάδα θα είναι η πρώτη που θα στέρξει να συνεργασθεί, να συμβάλει, να βοηθήσει και να διαμορφώσει ένα πλαίσιο φιλίας και συνεργασίας συστηματικότερα μαζί της.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να πω κάτι για το διάλογο, το οποίο είναι σημαντικό. Πράγματι, η αρχή του διαλόγου δεν μπορεί παρά να μας είναι ευπρόσδεκτη, η οποία είναι μια αρχαία μάλιστα ελληνική λέξη και έννοια. Είμαστε υπέρ του διαλόγου. Αυτό το οποίο δεν μπορούμε να δεχτούμε είναι, βεβαίως υπό το μανδύα δήθεν του διαλόγου, να υπάρχει μια διεκδίκηση σημαντικών εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων μας. Αυτό το έχουμε διασαφηνίσει, έχει γίνει σαφές σε όλους και βεβαίως στους Τούρκους και γι' αυτό δεν έχουμε ποτέ αντίρρηση να συναντηθούμε, να συζητήσουμε, να ανταλλά-

ξουμε απόψεις, να αντιπαρατεθούμε στα διάφορα ζητήματα, αλλά αυτό το οποίο δεν θα δεχτούμε ποτέ είναι να καθίσουμε σ' ένα τραπέζι για να διαπραγματευθούμε κυριαρχικά μας δικαιώματα. Το λέμε, το ξαναλέμε για να το ξεκαθαρίσουμε και να μην επιτρέψουμε η λέξη αυτή "διάλογος" να γίνει ταμπού για τον ελληνισμό. Είναι ελληνική λέξη και δεν μπορούμε να τη χαρίσουμε στην Τουρκία.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε, ως απάντηση σε μερικά από αυτά τα οποία άκουσα στη δευτερολογία των συναδέλφων.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής με πρωτοβουλία της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων με θέμα: "Οι εξελίξεις στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις με την παρέμβαση του Αμερικανικού Παράγοντα-NATO και τις επιπτώσεις στα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μας".

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Δευτέρας 16 Φεβρουαρίου 1998 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρούνται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Συνεπώς, τα Πρακτικά της Δευτέρας 16 Φεβρουαρίου 1998 επεκυρώθησαν.

Στο σημείο αυτό δέχεστε, κύριοι συνάδελφοι, να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.53' λύεται η συνεδρίαση για την Τετάρτη 4 Μαρτίου 1998 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που θα διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ